„SATORIN"-KŐHABARCS-ANYAG olcsóbb a mésznél, fagymentes, szintartó, kőkemény, plasztikus.
Több szinben szállitja: SÁTORI-GYÁR BUDAPEST, IX., Dandár-utca 25.

lett, a folyó vizének felhasználásával létesitendő viizmüvek segitségével. Az öntöző müvek létesitése mintegy 30,000 koronájába kerül az uradalomnak.

Halastó létesitése Bihar megyében. A megyés püspökség egyik birtokan Barmód pusztán halastavat akar létesiteni. A halastó létesitésével kapcsolatosan a pusztán öntözési müveleteket is akar végeztetni a püspök. E müveletekhez szükséges müszaki tervek elkészitését a földmivelésügyi minister tól kérte. A minister értesitette az alispánt, hogy a kérelmet teljesiti s a tervek elkészitésével a kulturmérnöki hivatalt és az országos halászati felügyelőséget bizta meg.

Épitő munkálatok.

A fővárosban.

Kövezet javitás. Budapest székesfőváros 1—10 közigazgatási kerületeiben az 1907. évfolyamán szükségelt bazalt-, granit- és trahytkövezet javitási, uj járdarakatási, kisebb uj utkövezési és utrendezési, valamint keramit burkolat javitási munkálatokra a következő cégek nyertek megbizást: A II. kerületre Szehr János, a III. kerületre Kreszács József, a IV. kerületre idősb Obendorfer József az V. kerületre, ifj. Obendorfer József, a IX. kerületre Schrödling Tamás, a X. kerületre idősebb Obendorfer József. Az I., VI., VII. és VIII. kerületre a tanács uj árlejtést fog hirdetni.

Cserepfedő munka. A budapest-ferencvárosi osztálymérnökség vonalán létező pala és cserépfedési tetők, továbbá tűzfalak és kéményfalak fentartására az 1906. évi december 15-én tartott árlejtés alapján Tomschay Károly budapesti cserépfedőmester nyert megbizást 1940 kor. átalányösszeg mellett.

Kőmüves, cserépkályha és üveges-javitó munkákra hirdetett árlejtest a IV. kerület előljárósága. Az emlitett munkák 3 évi időtartamra kerülnek kiadásra s az árlejtés február 8-ára van kitüzve.

A vidéken.

Utépitès Somogyvármegyében. Somogyvármegye törvényhatósága a kaposvár-szigetvári th. közut 2·502—·955 km. és 4·640—8·306 km. szakaszát házi kezelésben fogja kiépittetni. A végrehajtandó munkákhoz 4200 m³ termés mészkő szükséges, mely a kaposvári vasuti állomásra szallitandó. E vállalat biztositására a vármegye alispanja lapunk mai számában február 9.-iki határidővel árlejtést hirdetett.

Kőanyag szállitás Szatmár-Németi város th. utaira. Szatmár-Németi sz. kir. város a th. utak fentartásához az 1907. 1908. években évenként szükséges 795 m³ trachyit terméskő szállitására 7921 kor. 40 fill. előirányzattal lapunk mai számában árlejtést hirdetett. Pályázati határidő f. é. február hó 1. napjának d. e. 10 órája.

A tótpelsőci uj vendégfogadó épitésénél 2834 kor. 52 fill. keretben épitési pótmunkák végzendők és 433 kor. 75 fill. előirányzattal villámháritó felállitása szükségeltetik. A község elő járósága ezeknek biztositására árlejtést hirdetett, melyet f. é. február hó 5-én d. e. 10 órakor tartanak meg.

Kutak furása Mándok községben. Szabolcs megyében fekvő Mándok község előljárósága 2 kut furására árlejlést hirdet. Az előirányzott összeg a két kutra 2200 korona.

Községház és iskola épités Kézdisárfalván. Háromszék vármegyei Kézdisárfalva község uj községház és elemi iskola épitését határozta el, melyre az árlejtést február 18-án de. 9 órakor tartják meg. Költségelőirányzat 18.252 kor. 04 fill.

Hidépités Bihar vármegyében. A debrecen—fehértemplomi állami közut 97—98 km. szakaszán, Gyapju község belterületén ujjáépitendő 10 m. nyilásu Inándi patakhidnak 12.800 koronával előirányzott alépitményi munkáira a nagyváradi államépitészeti hivatalnál e hó 15-én tartott árlejtésen a következő két ajánlat volt a legkedvezőbb: Glasner Ernő budapesti mérnöké 5% árengedéssel és Ince Lajos nagyváradi cégé 4·6% árengedéssel vagy vasbetonból 16.830 koronával. A két ajánlat felett a kereskedelemügyi minister dönt.

A kassai vizvezeték épitésénél szükséges vizmérő órák szállitásával a város tanácsa Schinzel Ede pozsonyi gyárost bizta meg.

Barak épités Nagyváradon. Az állam mintegy ezer főnyi legénység befogadására alkalmas barakot óhajt Nagyváradon épitteini s erre a célra kérte a város törvényhatóságá ól a szükséges terület átengedesét, továbbá az épités költségeit. Ragány János főszámvevő a tervre vonatkozólag jelentést készitett, melyben helyesnek tartja, ha a város törvényhatósága a katonabarak épitésének tervéhez hozzájárul. Az épitési költségek mintegy 40.0 0 koronára rúgnak.

Acetylenvilágitási telep Nagymaroson. Nagymaros nagyközség acetylen világitási telepet létesit és felkéri pályázni kivánó cégeket, hogy ajánlatukat f. é. január 30-ig az előljáróságnak küldjék meg.

Villamos világitás Buziásfürdőn. Buziás község képviselő testülete folyo hó 9-én Muschong Jakab fürdőtulajdonos jogi es a Ganz-gyár müszaki képviselője resztvételével értekezletet tartott a villamos világitás mikénti bevezetése, kezelése és fentartása tárgyában. Megállapitották, hogy 180 villany- és 8 ivlámpával fogják a községet vi ágitani olyképen, hogy ezeknek fele éjfélig, a masik fele pedig egész éjjel világit évi 2800 korona költséggel, mely költségek részben a fürdővendégektől befolyó világitási járulékok, részben pedig a községi pótadóból fedeztetnének. A villanytelep felállitását Muschong Jakab fürdőtulajdonos a Szent Antal-forras körül felépitendő szénsavgyárral kapcsolatosan vallalja el. A képviselőtestület legközelebb fog ezen ügyben határozni.

Vizmüvek létesitése Marosfő és Gyergyó-Szent-Miklós állomáson. A mádéfalva-gyergyószentmiklósi vonal Marosfő és Gyergyó-Szent-Miklós állomásain létesitendő vizmüvek vizvezetéki és gépészeti berendezéseinek előállitasá a, szállitására és a helyszinén való felszerelésére a m. é. szeptember 27-én tartott árlejtés alapján a Schlick-féle vasöntőde és gépgyár r.-t. nyert megbizást 72.904 korona 60 fillér vállalati összeg mellett.

Uj állami közut Szamosujvár és Marosvásárhely között. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minister Marosvásárhely és Szamosujvár között egy uj és egyenes vonalban összekötő állami országut kiépitését rendelte el. A rendelet már leérkezett a kolozsmegyei és szolnokdobokamegyei államépitészeti hivatalhoz. Az uj állami közut költségeinek fedezésére 300 ezer koronát utalt ki a minister. A munkálatokat a tavasz folyamán már megkezdik és valószinüleg csak 1908-ban fejezik be.

A Kaposváron létesitendő tisztviselőtelep ügyében az ottani állami, megyei- és városi tisztviselők e hó 22-én a városháza nagytermében értekezletet tartanak, melyen véglegesen határoznak a telep létesitése, lakóházak épitése és a telekvételár ügyében. A terveket és költségvetést Ádám József Isván budapesti épitési vállalkozó fogja bemutatni. Az értekezlet bizottságot fog kiküldeni kebeléből, mely az épités ügyét foga előkésziteni.

A nagybecskereki villanymüvek fejlesztése ügyében a város feliratát a kereskedelemügyi ministerium már elintézte és kirendelte Hollóssy müszaki tanácsost Nagybecskerekre, hogy a villanymüvet felülvizsgálja és egy ujabb gép beszerzésére vonatkozólag véleményt mondjon.

Kaposvár város csatornázása. A városi vizvezetéket kiegészitő általános csatornázás ügyében az országos vizépitési igazgatóság közegészségügyi mérnöki osztálya Riedl Frigyes kir. mérnököt Kaposvárra küldte. Az országos vizépitési igazgatóság kiküldötte tájékozodni kiván teljesen a csatornázás kérdésében, bemutatja és ismerteti az előzetes terveket és tárgyalni fog a további teendők felől Németh István polgármesterrel és Berecz k Sándor mérnökkel és megbeszélik a szükséges teendőket. A tárgyalások megállapodása szerint a vizépitési igazgatóság nyomban megkezdi a csatornázási tervek részletes munkálatait. Az általános csatornázási munkálatok terveit az országos vizépitési igazgatóság készitti, a város csak utbaigazitásokkal és véleményekkel szolgál neki.

A köszegi főgimnázium kibővitése. A polgármester a legutobb tartott közgyülésén előterjesztette a főgimnázium kibővitésének ügyét. A képviselőtestület a beterjesztett javaslatok alapján elhatározta, hogy az épitéshez szükséges 200 ezer korona kölcsönt 63 évi törlesztésre a Magyar Földhitelintézetnél veszi fel, a hiányzó összegnek előteremtése végett pedig államsegélyt kér.

A debreceni vizvezeték és csatornázás keresztülvitelével megbizott Törs és Ormai budapesti cég az épitési furási munkálatokat legközelebb foganatba veteti, amiről már értesitette és a városi mérnöki hivatalt.

A szentgotthardi óragyár felépitése. A szentgotthárdi óragyar a kormány támogatása mellett ujból felépül. A kereskedelmi minister ugyanis Kohn Fülöp bécsi óranagykereskedőnek 250.000 kor. államsegélyt adott. A gyáros köteles magába a gyárba félmillió koronát befektetni s azt mielőbb üzembe hozni.

Uj széntelep Szepesmegyében. Leibic város határában nagy kiterjedesü gazdag széntelepre akadtak. A városi képviselőtestület elhatározta, hogy tavaszszal megkezdeti a kiaknázást és az előmunkálat keresztülvitelére 25.000 koronát vétet föl a költségvetésbe.

Állami és törvényhatósági épitkezések Szatmármegyében. Szatmár vármegyében az idei év folyamán a következő épitkezések kivitele várható: a nagybánya—m.-szigeti állami közut bárci szakaszának kiépitése házi kezelésben 150.000 kor. előirányzott költséggel: a győrtelek—csekei th. ut 1—10·2 és 13·575—19·40 km. szakaszának kiépitése 114.000 kor. előirányzattal; a nagykároly—börvely—porcsalmai th. ut 3—17 km. szakaszának kiépitése 115.000 kor. előirányzattal

SCHER FERENC és Tsa épitészek épület-, portál- és műbutor asztalos üzlete
Iroda: VII., Dohány-utca 68. sz. — Műhely: VII., Vörösmarty-utca 9. sz. és Dob-utca 91. sz.
Elvállal a legjutányosabb árban, mindentéle épület, portál- és műbutor asztalos munkákat; izléses, pontos és legjobb munka készitéséért szavatol. — Vidéki megbizások szintén a leggyorsabban eszközöltetnek. — Telefon 83—52.

Hygienikus központi légfütés.

Egy-családos házak, villák, templomok, termek stb. számára amerikai rendszerben

Egyszerü kezelés. Takarékos tüzelés

Bármely régi házba könnyü szerrel beépithető.

HOFFMANN MIKLOS okl. gépészmérnök, magánmérnök BUDAPEST, VI. kerület, Teréz-körut 35. szám.

Telefon 96—96. Telefon 96—96.

A nagybánya—kolozsvári és nagybánya—m.-szigeti utvonalon épitendő 8 műtárgyra 18.070 korona van költségvetésbe véve, ezeknek tervei most készülnek és árlejtés utján fognak a munkák vállalatba adatni. A törvényhatósági utakon összesen 32 műtárgy épitése fog biztositatni, melyekre 68.150 kor. van előirányozva. Végül Nagybányán 5 uj állami elemi iskola fog épülni, melyeknek tervei még nem készek, mivel a szükséges telkek még nem állanak rendelkezésre.

Szálloda épités Székesfehérváron. Szakolczay Lajos ajánlatot tett a lövészegyesületnek az iránt, hogy hajlandó az egyesületnek a pályaudvar felöli telkét megvanni s azon szállodát emeltetni.

A sepsiszentgyörgyi villamos telep épitését a tavaszszal megkezdik. A városi hatóság a Ganz és tsa céggel a telep létesitésére vonatkozólag megkötött szerződést jóváhagyás végett már felterjesztette a ministeriumhoz.

Bérház épités Marosludason. A marosludasi róm. kath. egyházközség bérházat épittet, melynek munkálatait a m. é. december 21.-én megtartott árlejtés alkalmával Lobenschusz József marosvásárhelyi mérnök vállalta el 19.000 koronáért.

A szegedi vizmü kibővitéséhez szükséges gépészeti berendezésekre a város tanácsa január hó 16-ik napjára árlejtést hirdetett. Miután a gépezetek beszerzését ez alkalommal nem biztositották a város tanácsa ujabb árlejtést fog hirdetni. Beszereztetik 1 drb. 65 négyzetméter fütőfelületü vizcsövesrendszerü gőzkazán, egy drb. Worthington gőzszivattyu gép és 1 drb. légcompressor.

Aerolit gyár létesitése Aradon. Kis J. Jenő budapesti mérnök és Steiner József aradi műépitész egy aerolit gyárat alapitanak Aradon, amelynek felépitéséhez és üzembe helyezéséhez már legközelebb hozzáfognak. Az aerolit házépitő anyag, betonszerü kő, amely a tégla helyettesitésére olcsóságánál és tartósságánál fogva egyaránt különösen alkalmas. A gyáralapitók már a közeli napokban benyujtják kérvényüket Árad városához, hogy adja meg azokat a kedvezményeket, amelyeket az ujonnan keletkező gyári vállalatok részére kilátásba helyezett.

Kaszinó épület épitése Aradon. Az Aradi Lloyd-Társulat választmánya legutóbb a társulat részére emelendő palota ügyével foglalkozott. A terv eredetileg abban a formában merült föl, hogy a Fodor és Reisinger cég épiti a palotát, s az Aradi Lloyd-Társulat részére az első emeleti helyiségeket rendelkezésre bocsátja. Ez annyiban módosult, hogy a palotát egy e célra alakuló részvénytársaság épiti föl s az lép szerződéses viszonyba a Lloyd-Társulattal. A részvénytársaság célja az Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz. alatt fekvő ház megvétele és annak helyébe oly épület fölépitése, amelyben az Aradi Lloyd-Társulat céljaiul szolgáló, modern és kényelmes berendezésü helyiségeken kivül egyedül a földszinten és az ezzel összefüggő félemeleten alakitandó üzlethelyiségek bérlet utján hasznositttatnának. A részvénytársaság csak akkor alakul meg, ha ez ajánlatot a Lloyd-Társulat elfogadja.

Iskolaépités Kálnokon. Moson vármegyei Kálnok községben 17000 kor. költséggel uj r.k. iskola épül. Az épités költségeit a hitközség fedezi, a szükséges telket pedig Frigyes főherceg ajándékozta.

Fürdőépités Munkácson. Munkácson 160,000 korona alaptőkével részvénytársaság alakul, mely a Sugár-uton Bernovits Gusztáv városi mérnök tervei alapján egy gőz-, kád- és népfürdő, vizgyógyintézet és napfürdővel ellátott közfürdőt kiván létesiteni.

Brassó város általános csatornahálózatának megépitésére a f. é. január hó 15-én tartott árlejtésen a következő cégek pályáztak: Kissebessi gránitkőbányák részv.-társ. 993.207 kor. 54 fillérrel, Schiffer, Miksa (Budapest) 1.093.382 kor. 32 fillérrel, Lenarduzzi és Gärtner 1.100.199 kor. 54 fillérrel, Kövér Károly (Budapest) 1.181.960 kor. 41 fillérrel, Rella N. és unokaöcsse (Budapest) 1.207.501 kor. 05 fillérrel, Betonhid- és mélyépitő r. t. (Budapest) 1.215.561 kor. 81 fillérrel, Kis J. Jenő (Budapest) 1.219.459 kor. 21 fillérrel, Fried és Adorján (Budapest) 1.290·845 koronával, Grünwald testvérek (Budapest) 1.315.782 kor. 33 fillérrel, Rella H. és tsa (Bécs) 1.322.102 kor. 94 fillérrel, Melocco Péter r.-t. (Budapest) Zsolnay-féle kőagyagcsövekkel 1.451.528 kor. 35 fillérrel, részben a kereszténytalvai agyagárugyár gyártmányaival 1.366.398 kor. 35 fillérrel, ha az összes Zsolnay-féle gyártmányok helyett részben kereszténytalvai, részben saját gyártmányu szab. géppel gyártott karmanytyus portland cement csöveket alkalmazhat 1.116.156 kor. 31 fillérrel. Az ajánlatok átszámitás és döntés alatt állanak.

Zsinagóga épités Muraszombaton. A muraszombati izr. hitközség a templom épités ügyében a napokban ülést tartott, melyen kimondották, hogy a templomot most már feltétlenül megépitik, sőt épitenek hozzá lelkészlakot is. A templom és lelkészlakra vonatkozó terveket Baumhorn Lipót budapesti műépitész már elkészitette.

Ártézi kut furása Szentesen. Dr. Reisz Soma és társai az alispánhoz fordultak az ártézi kut furásához szükséges engedély kiadása iránt. Dr. Cicatricis Lajos alispán a kutfurási engedélyt megadta. Az uj ártézi kutat Koczka testvérek hódmezővásárhelyi kutmesterek furják.

Egészségügyi berendezések a máv. hálózatán. A máv. hálózatán előállitandó egészségügyi berendezések során legutóbb a következő épitkezéseket rendelte el a máv. igazgatósága: Budapest nyugoti pályaudvaron fürdő-épület mosdóhelyiségekkel, mely különösen a vonatkisérő és mozdonyszemélyzet részére fog szolgálni. A fürdő költsége 30.000 kor. Kőbánya-Hizlalda állomáson munkáslakótanyát épitenek fürdőhelyiségekkel. A lakótanyában 20 hálóhely lesz és 3 fürdőszoba. Az épitkezés költsége 22.500 korona. Végül Cameral-Moravice állomáson a vonatkisérő lakótanyához fürdőket létesitenek 7800 kor. költséggel.

Épitkezések Cegléden. Cegléd város közgyülése legközelebb dönteni fog a közvilágitás ügyében, még pedig abban a tekintetben, hogy villamos telepet létesit-e vagy acetylen világitást rendez-e be. — Az igazságügyi kormány Tóásó Pál épitész tervei szerint kétemeletes járásbirósági épületet emeltet. A város e célra vétel utján telket szerzett, melyet ingyen bocsát az épület céljaira a kormány rendelkezésére. — A helybeli hitelbank szintén vásárolt magának telket, melyen emeletes intézeti házat fog épittetni. — Ungváry László helybeli borkereskedő bérházat és fürdőt fog épittetni, melyeknek terveit szintén Tóásó Pál épitész készitette. Az épitési költségek 700.000 koronával vannak előirányozva.

Iparvállalat létesitése Zentán. Zenta városban 600.000 korona alaptőkével részvénytársasági alapon négyszabásu gőzfürész, tégla és cserépgyár létesül. Az uj iparvállalat alapitói Dr. Zákó István kir. közjegyző, Kovács László, Vuics György, Kikirics János földbirtokosok, Barkóczi Izsó gyárigazgató, Hirschfeld Simon, Hirschfeld Ferenc, Krähl Mór kereskedők és dr. Hajdu Dezső ügyvéd.

Az esztergomi vármegyei székház ujjáépitése folytán szükséges tervek kidolgozásával a székház épitő-bizottsága legutóbbi üléséből kifolyólag, Jendrassik Alfréd épitészt, kir. főmérnököt bizta meg.

Villamos világitás Csurgón. Csurgó község képviselőtestülete e hó 15-én tartott ülésében elhatározta, hogy villamos közvilágitást rendez be 120 utcai lánggal, melyért évenként legfeljebb 4000 koronát szándékozik fizetni. A telep létesitésére nyilvános pályázatot fog hirdetni a község előljárósága.

Fővárosi hirek.

Epitőmesteri képesités. Az épitőmesteri képzettség megvizsgalására szervezett bizottság Blau Sándornak (Budapest), az 1907. évi jan. hó 15.-én letett szakvizsgálat alapján, a képesitő bizonyitványt kiadta.

A középitési bizottság f. hó 18-án Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöklésével ülést tartott. A bizottság a következőképen alakitotta meg az albizottságokat: Megválasztották a magánépitésialbizottságba: Quittner Zsigmond, Freund Vilmos, Kauser János, Eckermann Ede, dr. Erős Sándor, Wellisch Alfréd, Szabó József, Hauszmann Alajos, Schomann Antal, Nay Rezső, Schön Rezső, Hudecz Nándor, ifj. Holtzspach Nándor és Schiffer Józsefet. A fővárosi közmunkák tanácsába: Kauser János, Eckermann Ede, Wellisch Alfréd és dr. Sámuel Lázár. A vizvezetéki albizottságba: Zsigmondy Béla, Wellisch Alfréd, dr. Sámuel Lázár, Wolfner József (VII. ker.) Amon József, Czigler Géza, dr. Dalnoki Béla, Hajós Zsigmond, Mezei Sándor, Neuschloss Kornél, Schön Ignác, Székely Ferenc, Willinger Ferenc, Weisz Manfréd és Ullmann Gyula. A kövezési, csatornázási és utépitési albizottságba: Kauser János, Wellisch Alfréd, Amon József, Schomann Antal, dr. Sámuel Lázár, dr. Dalnoki Béla Müller József, Nay Rezső, Szabó József, Sehön Ignác, Hajós Zsigmond, Madary Gábor, Ripka Ferenc, Ullmann Gyula és Schön Rezső. A világitási albizottságba: Boross Soma, dr. Erős Sándor, Gál Károly, Zsigmondy Béla, Kozma Gyula, Willinger Ferenc, Amon József, Mezei Sándor és Czigler Géza. A légszeszfényfokátvizsgáló bizottságba: A) a pesti oldalon: Nay Rezső, Amon József, Hudecz Nándor, Schvarz Jenő, Veres Alajos, Czigler Géza és Madary Gábor; a budai oldalon: ifj. Holtzspach Nándor, Kozma Gyula, Ripka Ferenc és Willinger Ferenc. A kisajátitási albizottságba: Szabó József, Amon József, Nay Rezső, Neuschlosz Kornél, Schvarz Jenő és Zsigmondy Béla.

A Garam viziereje. A Magyar Mérnök- és Épitészegyesület vizépitési szakosztályában érdekes vitatkozás fejlődött ki Finály István mérnök előadása kapcsán, mely a Garam vizierejével foglalkozott különös tekintettel a vizierőnek Budapesten és a tervbe vett magasvezetésü Duna-Tisza csatornánál való felhasználására. Az előadásnak a végkövetkeztetése az volt, hogy ha a Duna-Tisza között tervezett hajózó csatorna erőszükségletét a Garamból meritené, az épitkezésbe fektetett milliók jövedelmezősége még jóakaratu számitás mellett is alatta maradna annak a szándéknak, mely a mostani pénzviszonyok mellett a tőkének károsodás nélkül megfelelő helyet biztositana. Bebizonyitotta, hogy mig a hajózó csatorna, mint jövedelmező üzlet egymagában nem tudna megállani, a garami vizmüvel kombinálva, amely erőátvitellel Budapestnek a jelenleginél olcsóbb villamáramot szolgáltatna, olyan üzleti értékre emelkedik, hogy a Duna-Tisza csatorna végre a megvalósulás stádiumába juthat.

Faanyag szállitás. A m. kir. állami vasgyárak részére az 1907. évben szükséges faanyagok szállitására az 1906. december 6-án tartott árlejtés alapján a következő cégek nyertek megbizást: Reizman Herman (Kisvárda) jegenyefenyődeszkára 29·75 kor., 31·75 kor., 35·75 kor. és 31·50 kor. egységáron 51.022 kor. 50 fill. összeg mellett, jegenyefenyőlécre 31·50 kor. egységáron 7875 kor. összeg mellett, jegenyefenyőgerendára 32·75 kor., 35 kor., 37·50 kor., 40 kor. és 45·50 kor. egységáron 26760 kor. összeg mellett, lucfenyőgerendára 40 kor. egységáron 800 kor. összeg mellett, lucfenyődeszkára 42 kor. egységáron 2100 kor. összeg mellett, jegenyefenyőszálfára 24 kor. egység-

Tóalmási Beretvás-

kastély

Épült a régi ala-

pon 1830 körül.

Klasszicizáló-

Kepe repr.

Borbklassz

83. l.

Folyó évi junius hó

a. kelt becses átirataira val

Szőts Imre épitész hosszuaszo

mann Károly munkavezető slvon

re érvényesitve tisztelettel

Budapest, 1914 évi j

TÓÁSÓ EDIT

ÚJ MŰVÉSZET
1998/OKT.

P - 9396

19.o.

Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XX-XXI.

TÓTH EDIT

ÚJ MŰVÉSZET

2000/szept.

P-9765

14.0.

1119. KISS GÉ

Kedves Lajosom!

Minden önbizalmamat elves
köszönet jár, hogy egyáltalán
belátom, hogy az én erőim elég
Se nyelvész, se muzsikus, se e
segitség nélkül hát képtelen v
melyik fejezetnél egy-egy szak
is volna teljesen. Nekem ez épp
máról szóló elméletekhez Madar
séget pedig sehonnan megkapni n
dik fejezetnek az Ormányság tör

TÓÁSÓ EDIT

Új művészet

1998. okt.

19.o.

Tóásó Edit, textilmű.

Új Művész. 2003. 9. p. 35.

Project ID:

Budapest,

MDK

Tóásó Pál, sz. 187o, épitőm. Bp.

a Kamara uj tagja.

Bpi Mérnöki Kamara közl. MM és ÉE, 1924. nov. 3o.
149-15o l.

M.D.K.

Tóásó Pál, bpesti építész

Tervei szerint 30 családi házból álló házcsoportot épittet Rákosligeten a Munkásotthon Szövetkezet.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

márc. 16. sz. 9. old.

TÓÁSÓ Pál építész

Debrecen. Árpád tér ref.t.

1914

VÁRADY József: Tiszántúl református templomai. I-II.köt. Debrecen [Sajószentpéter] : Borsodi Református Egyházmegye, 1991
94-95., ill

TÓÁSÓ Pál építész (Pest,1870 - Bp. 1927.IX.3.)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 191.p. és ill.

Tóvásó Pál

A marosvásárhelyi székház építésének terpáljázatán dicséretet kapott, s tervrajzát megrásárolták.

A Hét, 1972. márc. 24. Bef. 12n. 12p.

Tóásó Pál

Afradon Lechner Ödön szellemében
igyekezett tervezni.

Merényi Ferenc: A magyar építészet
1867-1967 Budapest 1970.

541

Tóásó Pál

Számos igazságügyi épületet tervezett.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

361

M.D.K.

Tóáró Pál, építész

500 koronás harmadik díjat nyert a szatmári Vigadó pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX évf.

febr. 9. sz. 7. old.

M.D.K.

Tóásó Pál, Cpesti építész

300 koronás második díjat nyert a dési*) ev. ref. templom terepályázatán.

*) dec. 5 n. 10. oldalán helyes-bítés „dévai"-ra.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII évf.

Nov. 21. sz. 10. old. + dec. 5. n. 10. old.

MDK

Tóásó Pál

A kiskunhalasi járásbíróság és adóhivatal-épület tervpályázatán az első és második egyesitett dijat Kis Géza, Bihari Jenő, Németh Béla és Tóásó Pál kapták.

Művészet, 1906. 130.l.

M.D.K.

Tóásó Pál, építész

terve megvételben rés-
szesült a krisztina-körúti
postapalota pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1923. XLIV. évf.

jun. 20. sz. 5. old. +
jul. 4. " 2. "

Tóásó Pál, bpesti építész M.D.K.

300 koronás harmadik díjat nyert a nagyszalontai városház-pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI évf.

jun. 28. sz. 6. old.

M.D.K.

Tóásó Pál, épitész

terve 500 koronás pályadijat nyert a marosvásárhelyi városháza pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.

máj. 31. sz. 9. oldal

Tóásó Pál,épitész MDK

a marosvásárhelyi városháza pályatervei: Tóásó Pál, lovag Ybl Lajos, Opaterny és Otta pályamüvei a többiekén kivül.

Magyar Pályázztok,III.6.
Müvészet.1905. 351.l.

Művészi díj: Református templom terve

Deés

Tóáso Pál

Művészet V. évf. 1906. 421. l.

Tóásó Pál építész

Művészet.
I.évf. 1902.
239.
Pályázatok.

MDK

Tóásó Pál építész

Műépitési szakoszt.ok működése 1927... MMÉSz-ből
1927.x.23. 267 l.

Tóásó Pál, budapesti épitész

500 koronás második dijat nyert egy kolozsvári közönségi bérházra kiirt pályázaton. (Az első dijat két bécsi épitész kapta.)

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.
máj. 11. sz. 7. old.

MDK

Tóásó Pál

A budai távbeszélő központ tervp.-án,
tervét megvették.

Dr.Fábián Gáspár: A budai távbeszélő ...

Épitő Ipar - Épitő Művészet, 1923.Jul.1.
85, 86.lap

MDK

Tóásó Pál

Trencsén város törvényszékének és fogházának tervére hirdetett pályázaton II. dijat nyert

Müvészet 1910. 351.1.

M.D.K

Tóásó Pál, építén

tervei szerint épül
a margéttai járásbíró
sági épület.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.

febr. 24. sz. 12. old.

M.D.K.

Tóásó Pál, építész

Első díjat, azaz a kivitellel való megbízást nyerte el a debreceni Árpád-téri ref. templom tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

márc. 30. sz. 12. old.

M.D.K.

Tóásó Pál, építész

Magas Vilmossal közös tervre 1000 K-ás, első díjat nyert a nagyváradi kereskedelmi és iparbank székházának pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

febr. 16. sz. 12. old.

M.D.K.

Tóásó Pál, építész

1500 K-ás második
díjat nyert a trencséni
törvénykezési palota- és
fogház pályázatain.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.
jún. 29. sz. 6. old.

M.D.K.

Tóásó Pál, építész

Első díjat nyert a Gyáli fasori ref. templom pályázatán. [2000 K.]

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.
jun. 29. sz. 6. old.

M.D.K.

Tóásó Pál, építez

tervei szerint a debreceni ref. egyház templomot építtet az Árpád-téren.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

nov. 30. sz. 10. old.

Tóásó Pál, építész

M.D.K.

Szerci szerint Ipa-
ros Otthon épül Szat-
máron

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

nov. 23. sz. 11 old.

M.D.K.

Tóásó Pál, építész

Első díjat nyert a Szilágysomlyói városháza tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.

okt. 4. sz. 12. old.

Tóásó Pál, Epesti építész

M.D.K.

második díjat nyert a Zentai városház terv-pályázatánál.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.

szept. 13. sz. 17 old.

M.D.K.

Tóásó Pál, bpesti építész

tervei szerint bővítik ki a máriaradnai járás-bírósági épületet.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.

febr. 1. sz. 7 old.

M.D.K.

Tóásó Pál, építész

terve az egyik egyesített
első és második díjat nyerte
el a kiskunhalasi járásbíró-
sági- és adóhivatali épület
pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.

jan. 31. sz. 9. old.

Tóásó Pál (aradi) építész M.D.K.

800 koronás első díjat nyert a Munkácsi városházára kiírt pályá-zaton.

Vállalkozók Lapja,, Bp. 1899. XX. évf.
aug. 16. sz. 5. old.

M.D.K.

Tóáró Pál (aradi) építész

300 koronás harmadik díjat nyert a losonci tanárekpénztári épületre kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX évf.

aug. 16. szl 5. old.

M.D.K.

Tóásó Pál, kolozsvári épitész

1000 koronás első dijat nyert a rimaszombati fő-gimnázium pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1902. XXIII. évf.
jun. 11. sz. 7 old.

Tóásó Pál, Lipesti építés M.D.K.

400 koronás első díjat nyert a szatmári Iparos Otthon terepályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

jun. 26. sz. 12. old.

Tóásó Pál MDK

építőmester

A mindszent-algyői templomtervpályázat
Magy. Mérnök és Építész Egylet Közlönye 1922.25.sz.

MDK

Tóásó Pál építész

Kiskunhalas...járásbirósági és adóhivatali épület terveire hird.pályázat... Epitő Ipar, 1905, 45.sz. 370 l.

MDK

Tóásó Pál

300 kor. pályadij

Még egyszer a halasi ... Vállalkozók Közl. 1905. nov. 1. 4-5.o.

MDK

Tóásó Pál, ép.

a nagyszalontai várásház tervpályázatán
a harmadik, 3oo koronás dijat nyerte el.

Kitüntetések. - Müvészet.19o5. 4.sz. 271.l.

Tóásó Pál

épitér

l

Csobán Hájduvm

169. l.

M. N. Múzeum néprajzi osztálya

III. 125.

Tóásó Pál

épitész Bpest

Zentai városkán

l.

MÉ. 1912. 4. 4.

6, 7, 8. l.

séges előleg engedélyezése
jelentés.

ügyminiszteri körrendelet alapján általam
thatása céljából tisztelettel kérem részemre
pján ..... K előleget engedélyezni.
pra eső összege ..... K.

...

évi ..... hó ..... n.

.....

.....

k számlakönyvének tanusága szerint a
ott és részére figyelemmel arra, hogy havi
az 1921. évi 2.700. M. E. számú rendelet
lyezhető.*

évi ..... hó ..... n.

.....

.....

(a számfejtő-hivatal főnöke.)

lentésre rávezetni.

Tóásó Pál

építész

a

Erődi-Bodnár

226.l

Maszlaghy II., 335. szám. (Memling.) — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20., 3. lap. (Memling.) — Gerevich: A prímási képtár külföldi mesterei. Vasárnapi Újság, 1916., 825. l. (Memling.) — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 242—243. l. (Képe 244. l.) (Memling.) — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l. — Benesch Belved, 70. l. (Memling.) — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Hulin de Loo (szóbelileg): Memling. — Lepold—Lippay 56. l. — Exposition Memling. Catalogue. Bruges, 1939., 72. l. (34. sz.)

RIS, FRANS VAN (holland festő, 1635—1681) KÖVETŐJE

elmeslevél

on, olaj, 40×34 cm.

Simor prímás vásárolta a brünni Volavy-gyüjteményből.

Maszlaghy II., 288. szám.

M.D.K.

Tóásó néven

---

neg kőfejtő, dolgozik 1562-ben az egri vár számára.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969.Akadémiai Kiadó, 412. old.

Tóásó kőfejtő M.D.K.

Lengyel 1552-ben kőfejtőnek toborozza

1562-ig dolgozik

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár építkezé

épitkezésein 1493 és 1596 között

Az Egri Muzeum Évkönyve 1964. I. Eger- 19646 189.1.

Tóásó kőfejtő M.D.K.

Lengyel 1552-ben kőfejtőnek toborozza

1562-i delgezik

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár építkezé

építkezésein 1493 és 1596 között

Az Egri Muzeum Évkönyve 1964. I. Eger- 1964. 189.1.

M.D.K.

Tóásó

1562-ben kőfejtő. Bére heti 1 forint, egy drb kősó napi fél pint bor, télen heti 60 dénár és bor. Négy ilyen nevű munkás van.

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között. I. közl. 189?o.

Az Egri Múz. Évkönyve. I. Eger, 1963

Tóásó Pál, Eperti építész M.D.K.

elhészítette a zalaegerszegi honvéd huszár-laktanya terveit, mely szerint az épület 1.200.000 K-ba kerülne

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.

nov. 29. sz. 7. old.

M.D.K.

Tóásó Pál, építés

tervei szerint épül fel a cegléd lovassági lektanya.

okt. 12. sz. 6. old.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.

M.D.K.

Tóásó Pál, épitész

tervei szerint Tiszalökön emelendő járásbirósági é. doktor épületekre kiirtás a versenytárgyalását.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.
nov. 14. sz. 8. old.

M.D.K.

Tóásó Pál, épitész

tervei szerint épül a monori járásbirósági épület és foglár

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.
márc. 13. sz. 11. old.

Tóáső Pál, építész M.D.K.

tervei szerint járásbírósági épület és fogház épül a nógrádmegyei Szécsény körségben.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII.évf.

febr. 27. sz. 11. old.

M.D.K.

Tóásó Pál, bpesti építész

tervei szerint épül fel a törökbecsei járásbírósági épület és fogház.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.

okt. 4. sz. 5 old.

Tóásó Pál, bpesti építész M.D.K.

tervei szerint épült fel, a bihermegyei Magyar-Cséhén, a járásbírósági- és tógház-épület."

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI évf.

jun. 28. sz. 9. old.

Tóásó Pál építész

Ő tervezte Debrecenben az Arpád tér. református templomot neromán stílusban 1911-12-ben.

a kiprőművészetek Debrecenben, 1961.

42 oldal

M.D.K.

Tóásó Pál, lepesti építész

volt Wagner Gyula helyettese és az építkezés vezetője a szatmárnémeti törvényszéki palota építésénél, melynél már megtartottár a bokréta ünnepet.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1896. XVII. évf.

okt. 27. sz. 3. old.

Tóasó Pál, építész M.D.K.

készítette a szatmári tarsaskör uj egyesületi helyiségének tervét és költségvetését. Az építés végrehajtásával is öt birták meg.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1897. XVIII. évf.

máj. 19. sz. 3. old.

Tóásó Pál, építész

A magyar századfordulós építészet emlékei, IV. rész (Szovjetunió és Csehszlovákia).

4. Munkács (Munkacsevo) Városháza
(Tóásó Pál, 1900 k.)

4

Magyar Építőművészet, 1986.5., 60-old.

Tóásó Pál MDK

épitész

Vállalkozók Közlönye 1909.jan.20.9-10.o.

MDK

Tóásó Pál

építészmérnök +1927. ~~szept~~ aug. 5.

MMEKözl. 1927. 43-44. sz. 276. l. Elhalálozott tagok.

Egyleti közlemények.

Az 1926—1927. évi Cserháti plakettet odaítélő bizottság jelentése. A Cserháti plakettet odaítélő bizottság az 1927. évi június hó 25-én tartott ülésén örömmel állapította meg, hogy az elmult működési év előadások számát és azok becsét tekintve a régi békeévek színvonalát nagymértékben megközelítette. A megtartott előadások száma elérte a tizenkilencet. Ezek közül a plakettalapítólevél és szabályzat rendelkezéseinek megfelelően versenyen kívül állóknak tekintette azokat, melyeknek tárgyát műszaki alkotásoknak, újabb tudományos elveknek és eredményeknek, valamint termelési módszereknek csupán az ismertetése képezte, továbbá azokat, melyek felolvasás nem pedig szabad előadás alakjában tartattak meg.

Az ilyen alapon elvégzett előzetes bírálat után *Finánczy Béla:* Meredekcsövű vízkazánok helyes vízkeringése; *Gellért Ede:* Villamos szabadvezeték exakt mechanikai számítása; *Kertész Ferenc:* A fővasúti csapágykérdés; *dr. Szilas Oszkár:* Háromfázisú távolsági vezeték és távbeszélővezeték párhuzamos haladásának feltételei; *Petró István:* A magyar villamosítás állapotáról a legújabb statisztikai adatgyüjtés alapján; *dr. Szabó Gusztáv:* Gépszántás és traktorok; *Jakoby László:* Az öntődei bérezés alapelvei címen tartott előadásokat tekintette olyanoknak, amelyek a plakettszabályzat rendelkezéseinek leginkább megfelelnek. Ezek közül is kettőt, Kertész Ferenc és dr. Szilas Oszkár előadásait versenyen kívül állóknak tekintve, kivonta a további bírálat alól, miután a nevezettek már régebben elnyerték a Cserháti-plakettet.

A fentmaradottak közül Gellért Ede és dr. Szabó Gusztáv előadásai tűntek ki önálló tudományos tárgyuknál fogva. Gellért Ede előadását, mely tárgyát tekintve az elektrotechnikai szakba vágóhoz sorolható, azonban elvont mathematikai tárgyalásánál fogva inkább valamely mathematikai társaság jutalmazására tarthatna igényt, a plakett kiadásánál el kellett ejteni dr. Szabó Gusztáv előadásával szemben, aki korszerű, kimerítő tanulmányú és Magyarország gazdasági életében különös fontosságú kérdést az előadás módjának tőle megszokott közvetlenségével hozta a szakosztály elé.

Előadásában nemcsak a szakosztályt érdeklő műszaki kérdést világította meg, hanem mezőgazdaságunk intéző köreinek útmutatást nyujtott a hazai termelés fokozására irányuló mozgalomnak helyes irányba való terelésére, azzal amidőn a traktor megválasztásánál nem a sokak által túlbecsült tüzelőszerfogyasztás csökkentésével, hanem az eddig figyelmen kivül hagyott szerszámok az eke vonóellenállásának csökkentésével kívánja a szántási költséget s ezzel együtt a termelési költséget lejebb szállítani.

A vonóellenállás megállapítására végzett korszerű s majdnem egyedül álló kísérleteivel igyekszik az előbbi elveinek legmegfelelőbb eke-típust kikísérletezni. Előadásának második részében a gépszántásnak eddig szintén figyelmen kívül hagyott vontató és áttételi szerkezeteinek ismertetésével fontos elvi kérdések tisztázásához járult hozzá. Beható kísérletek alapján végzett számításokkal mutatott rá arra, hogy a teljesítmény és a fajlagos fogyasztás összhangba hozása csak megfelelően választott sebesség-áttételek alkalmazásával lehetséges. Ennek figyelembe vételével a traktorszerkesztő gépének munkaképességét jelentékenyen fokozhatja, illetőleg az üzemköltséget csökkentheti.

Dr. Szabó Gusztáv által ismertetett vizsgálati módszer lehetővé teszi a különféle szántógépek összehasonlítását egységes alapon elvégezni és ennek alapján a hazai viszonyoknak legmegfelelőbbet kiválasztani, mellyel a termelés recionalizálása csak fokozható.

Mindezeket figyelembevéve a bizottság egyhangú határozatával *dr. Szabó Gusztávnak* ítélte oda az 1926/27. évi Cserháti plakettet, de egyben dícséretben részesítette Gellért Ede előadását.

A bírálóbizottság elnöke: *A. György Albert* s. k.
A bírálóbizottság jegyzője: *Rostásy István* s. k.
A bírálóbizottság tagjai:
Balla Pál s. k. *dr. Bartel János* s. k. *Madarász Viktor* s. k:
Marek László s. k. *Thoma Albert* s. k.

Személyi hírek, kitüntetés. A Kormányzó Úr Őfőméltósága *Müller Alajos* igazgató-helyettesnek, a budapesti magy. kir. állami gépgyár főnökének és *Zsoldos István* igazgató-helyettesnek, a diósgyőri m. kir. vas- és acélgyár főnökének, a gondozásukra bízott gyárak üzemképessé tétele körül kifejtett érdemes munkásságuk elismeréséül a m. kir. kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Kinevezés. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter az államépítészeti hivatalok mérnöki személyzetének létszámában vitéz *Karácson Jenő* okl. mérnököt, székesfővárosi I. oszt. mérnököt kir. főmérnökké kinevezte.

A Budapesti Mérnöki Kamara közleményei.

A Mérnöki Kamara választmányának 79. és 80. üléséből. A választmány szeptember hó 21-én tartott ülésében tárgyalta az ipari termelés racionalizálása ügyében a kereskedelemügyi minisztériumban tartandó értekezlet anyagát és megállapította a kamara képviselői által elfoglalandó álláspontot; elhatározta, hogy a posta-vezérigazgatóságot megkeresi a mérnököknek a távbeszélő szaknévsorban a Kamara által használt címek alatt való feltüntetése iránt.

Szeptember 28-i ülésében pedig elhatározta, hogy a lakásépítés előmozdítására adott kedvezményeknek ugyanolyan mértékü meghosszabbítását kérelmezi, amilyen mértékben a lakásforgalom megkötöttsége meghosszabbíttatott s kéri a fennálló kedvezmények engedélyezése körül észlelhető egyes fonákságok megszüntetését; továbbá kéri, hogy az iparfejlesztési kedvezmények megadásának feltételei azzal kiegészíttessenek, hogy az ipartelepek berendezéseinek megtervezéséhez és a kivitel ellenőrzéséhez rendszerint magyar mérnököket alkalmazzanak.

A választmány egyebekben tagmozgalmi-, fegyelmi-, kihágási- és folyóügyeket tárgyalt.

Hirdetés tagfelvételről. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1927. évi október hó 21-én tartott ülésében az alább felsorolt kérelmezőket a Kamara tagjai sorába felvette.

Baczynski István sz. 1898., okl. gépészmérnök, Bpest, IX, Közraktár-u. 12/a. — *Barna* József sz. 1880, okl. gépészmérnök, Bpest, VII, Alsóerdősor-u. 18. — *Becker* Ervin Antal, sz. 1899., okl. vaskohómérnök, Csepel, Petőfi-u. 42/a. — *Beer* Gyula sz. 1880., műszaki tisztv. 70. §., Bpest, II, Ostrom-u. 16. — *Berger* János sz. 1895., okl. gépészmérnök, Bpest, X, Vasgyár-u. 4. — *Boldizsár* Ferenc sz. 1895., okl gépészmérnök, Rákospalota, Dembinszky-u. 3/c. — *Budai* Károly sz. 1898., okl. gépészmérnök, Pestújhely, Templom-tér 1. — *Elischer* Pál sz. 1902., okl. mérnök, Bpest, V, Szabadság-tér 9. — *Fuchs* Károly sz. 1897., okl. mérnök, Bpest, Schwarzer-u. 4. — *Gábory* József sz. 1866., építőmester, 70. §., Bpest, II, Donáti-u. 22. — *Dr. di Gleria* János sz. 1899., okl. vegyészmérnök, Budapest, VII, Akácfa-u. 59. — *Havas* Jenő sz. 1881. gyárigazgató, 70. §, Bpest, I, Gellért-tér 3. — *Kelemen* László sz. 1888, okl. mérnök, Bpest, IX, Mihálkovics-u. 16. — *Kelen* József sz. 1896., okl. mérnök, Szarvas. — *Kemény* Lajos sz. 1882, kékfestőgyáros, 70. §, Bpest, III, Bécsi-út 2600. hrsz. — *Körner* Róbert sz. 1860., műszaki tisztv., 70. §, Bpest, V, Ügynök-u. 22/b. — *Kovács* Miksa sz. 1863., műszaki tisztv., 70. §, Bpest, V, Lipót-körút 15. — *Kupa* Ernő sz. 1891., műszaki tisztv., 70. §, Rákospalota, Klára-u. 3. — *Liebe* Pál sz. 1869., üzemi igazgató, 70. §, Bpest, VI, Lehel-u. 12. — *Lukács* Imre sz. 1899., hon. okl. gépészmérnök, Bpest, II, Ostrom-u. 5. — *Mahrer* Lipót sz. 1873., okl. mérnök, Bpest, II, Margit-körút 7. — *bókai Mattanovich* Géza sz. 1893., okl. mérnök, Bpest, I, Városmajor-utca 29. — *Máttyus* Sándor sz. 1897., okl. gépészmérnök, Bpest, IV, Reáltanoda-u. 3. — *Mészáros* Lajos sz. 1880., műszaki tisztv., 70. §, Bpest, I, Somlói-út 46. — *Mohácsy* László sz. 1883, műszaki igazg., 70. §, Bpest, VI, Váci-út 141. — *Somló* László sz. 1896., okl. mérnök, Bpest, V, Erzsébet-tér 13. — *Pick* Aladár sz. 1884., gépgyáros, 70. §, Bpest, VI, Lehel-u. 51—53. — *Rados* Ottó sz. 1896., okl. vegyészmérnök, Bpest, II, Bimbó-u. 6/a. — *Reichfeld* Miklós sz. 1887., nem hon. okl. mérnök, 70. §, Győr, Megyeház-u. 25. — *Seblstmann* Henrik sz. 1883., műszaki igazg., 70. §, Bpest, Váci-út 141. — *Somló* Sándor sz. 1888., műszaki igazgató, 70. §, Bpest, III, Szentendrei-út 67—69. — *Sulzer* Vilmos sz. 1891, gyárigazgató, 70. §, Bpest, X, Külső Jászberényi-út 7730/33. — *Schachnerer* Frigyes sz. 1888., műszaki tisztv., 70. §, Bpest, I, Horthy M.-út 8. — *Szilágyi* Lajos sz. 1899., hon. okl. gépészmérnök, Bpest, VII, Dohány-u. 83. — *Szommer* János sz. 1889., okl. vaskohómérnök, Bpest, IX, Ráday-u. 63. — *Valentinyi* István sz. 1896., okl. gépészmérnök, Bpest, I, Attila-körút 39. — *Venetianer* László sz. 1897., okl. mérn., Bpest, VIII, Hunyady-utca 48. — *Vértesi* Andor sz. 1898., okl. mérnök, Bpest, VI, Bajnok-u. 19. — *Weisz* László sz. 1896., okl. mérnök, Bpest, VI, Izabella-u. 66 — *Zimmer* Péter sz. 1894., okl. gépészmérnök, Bpest, I, Márvány-u. 50.

A felvételről szóló értesítés 1927. évi október hó 22-én kifüggesztetett. *Nevezettek felvétele ellen* a Mérnöki Rendtartás 9. §-a értelmében a kifüggesztéstől számított 30 nap alatt, tehát 1927. évi november hó 21-én déli 12 óráig a *Kamara bármely tagja élhet fellebbezéssel a Mérnöki Tanácshoz.* A fellebbezés kellően felbélyegezve a Kamaránál nyujtandó be, annak címére küldendő.

Földes Ede

Hirdetés tagfelvételről. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1927. évi október 28-án tartott ülésében az alább felsorolt kérelmezőket a Kamara tagjai sorába felvette:

Ásvány József sz. 1899, okl. gépészmérnök Bpest, II, Retek-utca 55. sz. — *Balassa* Oszkár sz. 1897, okl. gépészmérnök, Bpest, VII, Rottenbiller-u. 5/b. — *Berács* Zoltán sz. 1895, okl. gépészmérnök, Bpest, IX, Kén-u. 3. — *Bogyós* Ottó, sz. 1882, okl. gépészmérnök, Bpest, VIII, Kerepesi-út 5. — *Bucher* Rezső sz. 1896, okl. gépészmérnök, Bpest, VI, Aradi-u. 64. — *Csanády* Árpád sz. 1893, okl. gépészmérnök, Bpest, VIII, Trefort-u. 3. — *Erőss* György sz. 1899, okl. gépészmérnök, Bpest, VII, Síp-u. 5. — *Fehérváry* István sz. 1891, okl. gépészmérnök, Mohács, Vill.-telep. — *Feldmann* Fülöp sz. 1896, okl. mérnök. Bpest, VII, Rózsa-utca 29. — *Gedeon* Sándor sz. 1899, okl. mérnök, Pécs, Irányi Dániel-tér 8. — *Grósz* Sándor sz. 1880, okl. mérnök, Kisvárda, Kossuth Lajos-u. 5. — *Harsányi* Rezső sz. 1891, okl. gépészmérnök, Bpest, Visy Imre-u. 8. — *Hay* Endre sz. 1893, okl. gépészmérnök, Bpest, VI, Lehel-u. 17. — *Heller* Jenő sz. 1898, okl. mérnök, Bpest, VII, Király-u. 15. — *Holczer* Andor sz. 1897, okl. gépészmérnök, Bpest, V. Lipót-körút 15. — *Huszka* Imre sz. 1894, okl. gépészmérnök, Bpest, IX, Üllői-út 53. — *Kelen* Aladár sz. 1900, hon. okl. gépész-mérnök, Bpest, VI, Eötvös-u. 43. — *Kolman* Mór sz. 1895, okl. mérnök, Újpest, Árpád-út 67. — *Kováts* (kézdivásárhelyi) Andor sz. 1897, okl. gépészmérnök, Bpest, II, Lánchíd-u. 4. — *Kucsera* Kálmán sz. 1884, okl. gépészmérnök, Bpest, III, Laktanya-u. 35. — *Lukas* Vilmos sz. 1898, okl. gépészmérnök, Bpest, IX, Rákos-u. 2. — Ifj. *Madarász* Antal sz. 1895, okl. gépészmérnök, Bpest, IX, Mester-u. 34. — *Molnár* János sz. 1889, okl. gépészmérnök, Bpest, I, Zenta-u. 5. — *Nagy* Sándor sz. 1881, okl. mérnök, Bpest, V, Nádor-u. 11. — *Páris* Emil sz. 1894, okl. gépészmérnök, Bpest, VII, Aréna-út 74. — *Peregriny* Ferenc sz. 1900, okl. gépészmérnök, Bpest, IX, Tüzoltó-u. 15. — *Reuss* Endre sz. 1900, okl. gépészmérnök, Bpest, III, Berkenye-u. 3. — *Richter* Antal sz. 1894, okl. mérnök, Bpest, I, Orlay-u. 8. — *Salamon* Béla sz. 1895, okl. gépész-mérnök, Bpest, V, Zoltán-u. 13. — *Siposs* Imre sz. 1888, okl. gépészmérnök, Bpest, VI, Andrássy-út 16. — *Springer* István sz. 1901, okl. gépészmérnök, Pesterzsébet, Vécsey-u. 15. — *Stachó* Aladár sz. 1899, okl. gépészmérnök, Bpest, VIII, Nép-színház-u. 53. — *Steiner* Sándor sz. 1899, okl. mérnök, Bpest, VII, Hársfa-u. 23. — *Schlamadinger* Otmár sz. 1895, okl. gépészmérnök, Bpest, V, Alkotmány-u. 10. — *Szemere* Imre sz. 1895, okl. mérnök, Bpest, VI, Csengery-u. 67. — *Szilárd* Károly sz. 1894, okl. gépészmérnök, Bpest, VII, Damjanich-utca 36. — *Timár* Gyula sz. 1897, okl. gépészmérnök, Csepel, József-u. 36. — *Tirczka* Loránt sz. 1899, okl. gépészmérnök, Bpest, I, Várfok-u 8. — *Trugly* László sz. 1896, okl. mérnök, Pécel, Kossuth Lajos-u. 1. — *Zala* Pál sz. 1901, okl. mérnök, Bpest, VI, Szondy-u. 42/c. — *Ziegler* Károly sz. 1898, okl. mérnök, Szekszárd, Bezerédy-u. 14. — *Zsolgya* Árpád sz. 1897, okl. mérnök, Pesterzsébet, Klapka-tér.

A felvételről szóló értesítés 1927. évi október hó 29-én kifüggesztetett. *Nevezettek felvétele ellen* a Mérnöki Rendtartás 9. §-a értelmében a kifüggesztéstől számított 30 nap alatt, tehát 1927. évi november hó 28-án déli 12 óráig *a Kamara bármely tagja élhet felebbezéssel a Mérnöki Tanácshoz.* — A felebbezés kellően felbélyegezve a Kamaránál nyujtandó be, annak címére küldendő.

A Kamara új tagjai. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya által felvett alábbi tagokra a törvényes határidő alatt fellebbezés nem adatván be, ezek felvétele jogerőre emelkedett. Új tagok tehát 1927 október 31-től:

Almási Dezső mérnök, Bpest, Eötvös-u. 26/b. — *Billege* János, gépészmérnök, Kispest, Üllői-út 20. — *Brandt* Géza mérnök, Bpest, VI, Király-u. 82. — *Csillag* Sándor vegyész-mérnök, Bpest, X, Gyömrői-út 48. — *Demeter* Adorján gépészmérnök, Eger. — *Dobos* Béla gépészmérnök, Bpest, I, Attila-körút 9. — *Fényes* Iván gépészmérnök, Bpest, V, Szabadság-tér 9. — *Fényes* Lóránd mérnök, Rétság. — *Földes* Gyula mérnök, közgazd. mérnök, Bpest, I, Lágymányosi-u. 6. — *Gosztonyi* Imre gépészmérnök, Bpest, IX, Üllői-út 109/b. — *Gruy* Frigyes vaskohómérnök, Csepel, tisztviselő-telep. — *Haber* Károly építészmérnök, Bpest, VII, Almássy-tér 15. — *Hirsch* Károly építészmérnök, Bpest, VII, Dohány-u. 22. — *Kerényi* Andor mérnök, Vörösberény-gyártelep. — *Kertész* Lajos gépészmérnök, Bpest, VI, Bajnok-u. 11. — *Meinhardt* Vilmos bányamérnök, Ajka-Csingervölgy. — *Margitai* Jenő mérnök, Bpest, V, Vilmos császár-út 26. — *Marssó* László mérnök, Bpest, Műegyetem. — *Martinovich* Ernő vaskohó-mérnök, Csepel-gyártelep. — *Meleghy* Gyula mérnök, Bpest, I, Orom-u. 16. — *Molnár* László mérnök, Szolnok, Tomori-utca 10. — *Nagy* Árpád mérnök, Bpest, I, Zugligeti-út 39. — *Niegreisz* László mérnök, Füzesabony. — *Pikler* János vegyészmérnök, Bpest, II, Eszter-u. 9/b. — *Polgár* László mérnök, Bpest, V, Csanády-u. 21. — *Ransburg* László mérnök, Bpest, V, Deák Ferenc-u. 16. — *Südfeld* Gábor gépész-mérnök, Bpest, VI, Szondy-u. 11. — *Szatur* Károly gépész-mérnök, Kispest, Szabolcs-u. 12. — *Szentpétery* János mérnök, Vörösberény-gyártelep. — Dr. *Terényi* Sándor vegyészmérnök, Bpest, I, Kemenes-u. 6. — *Teván* Ferenc gépészmérnök, Bpest, VIII, Népszínház-u. 17. — *Tordai* László vegyészmérnök, Bpest, VI, Hungária-út 97. — *Vass* (csekei) Zoltán vegyészmérnök, Bpest, IX, Lónyai-u. 41.

Elhalálozott tagok. A Mérnöki Rendtartás 12. §-a harmadik bekezdésének megfelelően hivatalos jelentések alapján a Kamara tagjai sorából töröltettek: *Marienthal* Richard gépészmérnök, budapesti lakos 1927. évi augusztus hó 5-i, *Tóásó* Pál építészmérnök, budapesti lakos 1927. évi szeptember hó 3-i hatállyal.

Gondnok kirendelése. A néhai *Földes* Ede építészmérnök, kamarai tag irodája számára a M. R. 65. §-a értelmében gondnokul *Nagy* Sándor építészmérnök, kamarai tag rendeltetett ki.

11.250/1927. sz. Budapesti Mérnöki Kamara.

Figyelmeztetés!

A mérnökök nyilvántartásába való jelentkezést az érdekeltek igen sok esetben hiányosan teljesítik, noha az előnyomtatott és megkeresésre annak idején meg is küldött ürlap és az ehhez mellékelt 2100/1927. számú tájékoztató a kellő felvilágosítással szolgált. Ezért szükségesnek tartjuk az érdekelteket az alábbiakra nyomatékosan figyelmeztetni.

A mérnökök nyilvántartásába való jelentkezés céljára kiadott ürlapot *pontosan és kimerítően kitöltve kell a Kamarához benyujtani.*

A jelentkezést az ürlap harmadik oldalán alulálló figyelmeztetés szerint hiteles, igazoló okmányokkal kell felszerelni.

Feltétlenül csatolni kell:

a) a születési adatokat igazoló anyakönyvi kivonatot,

b) az esetleges névváltoztatás engedélyiratát,

c) a mérnöki oklevelet,

d) az oklevél esetleges honosításának igazolását,

e) főiskolai képzettség (oklevél) hiányában az iskolai tanulmányok mérvadó utolsó adatait igazoló bizonyítványt.

Ezen okmányokat nyilatkozat nem pótolhatja, s ezeket a kamarai tagoknak is be kell nyujtaniok, és pedig akkor is, ha a tagfelvétel alkalmával már egyszer bemutatták, mert a mérnöki rendtartás III. számú végrehajtási utasítása olyan adatok nyilvántartásba vételét is előírja, amelyek a korábban történt tagfelvétel alkalmával nem jegyeztettek elő.

Fenti *a—e)* alatt felsorolt okmányok bemutatásától a Kamara annál kevésbbé tekinthet el, mert a kamarai nyilvántartások hitelességét és ezzel az intézmény komolyságát oly adatok elfogadásával, amelyeket alapokmánnyal hitelesen nem igazolnak, nem veszélyeztetheti. A hitelesség és komolyság megőrzése pedig minden mérnök elsőrangú érdeke.

Igen fontos a jelentkezési ürlap 9. tételének részletes kitöltése is, mert ebből ítélhető meg az, hogy ki milyen mérnöki működés terén specialista. A kitöltés mikéntjére az ürlapokkal együtt kiadott 2100/1927. számú „Tájékoztató" példát is tartalmaz. Az, aki az ürlapot nem töltötte ki kellő részletességgel, majd ennek tudhatja be, ha adódó alkalommal akaratlanul is mellőzés éri.

A jelentkezés alkalmával a nem kamarai tagok részéről esedékes beiktatási díjat, illetőleg pótdíjat (lásd a jelentkezési ürlap fejszövegét) *a jelentkezéssel egyidőben kell befizetni.*

A jelentkezési és igazolási kötelesség a Magyarországon állandó lakással nem bíró minden mérnökre (a mérnöki rendtartás szerint mérnöki cím használatra jogosultakra) vonatkozik. Ezek jelentkezése bélyegmentes.

A mérnökhelyettesek törzskönyvébe, vagy a kezdőmérnökök nyilvántartásába való bejelentés — mely a gyakorlaton lévők ellenőrzését szolgálja — nem mentesít a mérnökök (címjogosultak) nyilvántartásába való jelentkezés általános kötelezettsége alól.

Aki jelentkezési kötelezettségének, a szabályszerű jelentkezési határidőig, 1927. évi szeptember hó 30-ig egyáltalában nem, avagy csak hiányosan tett eleget, tartozik e mulasztását haladéktalanul igazolni és a jelentkezést késedelem nélkül pótolni, mert ellenkező esetben a Kamara kénytelen lesz a jelentkezések feldolgozása során az illetékes kir. járásbíróságnál a kihágási eljárást megindíttatni.

Aki a *M. R. 70. §-a* alapján akar jelentkezni és a mérnöki jogokat — így a címjogosultságot — ezúton kívánja *megszerezni,* annak (a jelentkezési ürlap 9. tételszáma szerint) a Kamara ügyrendjének 126. §-ában előírt módon kell a *gyakorlatát részleteznie és hiteles okmányokkal igazolnia.* A 70. §-ra alapított jelentkezések leleteztetés terhe mellett *bélyegkötelezettség* alá esnek.

Budapest, 1927. évi november hó 2-án.

Budapesti Mérnöki Kamara.

TOBAK ISTVÁN, tobakmester

A gázolás a tobakok cserző eljárásának egyik legfontsab
része volt. Céhemlékeken szerepel. Gázoló tobak a vesszprém
mi behivó tábla is. Szerepel a veszprémi tobakok vagyon-
összeirásaiban is. -210.old. -177. jegyz.: Veszprém megye l
levéltárában, Veszprém város levéltárában. Különféle iromá
mányok. Fasc. 14/a. Néhai Tobak István vagyonának összeírá-
sa 1779. máj. 19. Másolata: Bakonyi Muz. Népr. Adattár. 8199/
52/69. 229. old.

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészítő kis-
mesterség és művelői a XVIII-XIX. században 189. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10.
Veszprém, 1971

TOBAK ISTVÁN, tobakmester

A veszprémi tobakok a fényesitést 1779 és 1829 vagyon összeirások szerint "sikálás"nak. A Bak "sikáló ló", fényesitő sikáló, "sikáló V ~~glóbus~~" szerszámaik voltak. 221.old 234. jegyz: Veszprém megyei levéltár, Vezsprém városi levéltár. Különféle irományok. Fasc. 14/a. 15. Tobak István vagyonának összeirása. 1779. máj. 19. Másolata, Bakonyi Muz. Népr. Adattár, 8198/52/39. 230.old. V glóbits

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kismesterség és müvelői a XVIII-XIX. században 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10.
Veszprém, 1971

TOBAK ISTVÁN, tobakmester

A veszprémi tobakok a töltő, ill. préselő vályut nem ábrázolták céhemlékeiken, de a vagyonösszeirásokban a gázoló vályuval együtt előfordul. E két cserzési módot amióta és ameddig dolgoztak mindig használták. -215.old. --Veszprém megye levéltárában Veszprém város levéltára. Különféle irományok. Fasc. 14/a. Néhai Tobak István vagyonának összeirása. 1779. máj. 19. Másolata: Bakonyi Muz. Népr. Adattár 8199//52/68. 184. jegyz. 229.old.

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kisiparosság és művelői a XVIII-XIX. században 189.old

A Veszprémi Megyei Muzeumok közleményei, 10.
Veszprém, 1971

Tobenz Joh. Georg

Thieme Becker

XXXIII. 230.1.

(Lyka)

Thieme Becker

XXXIII 230.(

(Suppe)

Tobentz, Johann

Georg

l

Gars Kracher

68-l-

Tobenz, Johann Georg

festö

l.

Szm Egsemüv

49 l.

A Szalonnai ref. lelkészi hivataltól.

20 /1937 szám.

Műemlékek Országos Bizottságának

IX

utcája Bákos utca 10

Budapest

Hivatalból
házi ügyben.

U. p. VI. Állatkerti út 1. sz.

Tobenz Grożny

l.

Kaposzy jegrzesek

329. l.

1617. Hegedűs László:

Az ellenség.

Az ivóban, a fehe
leányül és koczu
a jobbról helyt fog
pillantásokat ~~kis~~ be
látunk. Ez utóbb
sapkáját fehér j
kettő áll; egy ~~[illegible]~~
kat ~~[illegible]~~ át hátra vet
hajtókával, szük
kinek hajfonat
rekat, vörös pr
na szoknyát h
tette, és előre hajt
mellény, a mely
csizma. Keblébe
~~[illegible]~~ elkeritett m
~~[illegible]~~ sonteben képek
alól jobbra „HEG

Vászon
Vétetett
~~Ára~~ 8

F ~~[illegible]~~ kendőt,

F, egy hajdon fővel szemlé-
liatörténendőket

F vételár elszámolt atott 1898. X. 23-
án (199/98), az elszámolást tudo-
másulvették 1898. X. 28 án 9627
szusz. alatt (361/98).

241/99

Tóbencz György

festő

1753

l.

Gereczetalkérek

501. h.

szereplőit, jól csinálta, szerették szerte az országban, de sikereinek legfőbb bizonysága a tábla volt. Ágai minden hétfőn kis táblát akasztott ajtajára és ebben föl volt sorolva, hogy az elmult héten kik irtak olyan cikkeket, amelyek jutalomra érdemesek. A listán változtak a nevek, de egy bizonyos volt, mint esőre a napsütés, hogy a vasárnapi szám szereplői közül Aranyi bácsi kapja az ötkoronás első dijat. Még jó, hogy nem irt mindennap A Hét-et, különben soha más nem jut első dijhoz. Ilyen foglalkozásai mellett kissé nehezen képzelhető, hogy csodagyerekként indult. Miskolcon hatéves korában lépett föl mint hegedüművész és Liszt Ferenc megsimogatta a fejét. Mégse lett belőle hires hegedüs, már csak ő tudná megmondani, miért.

Kálnoki szobája volt minden időben a fiatalok első letelepedő helye. Itt kezdte Bán Ferenc. A Nyugatban tünt föl novelláival és regényeivel, a redakcióban inkább csak forditgatott és egy-egy szinesen megirt riportja emelte ki, de egyszerre nagyot ugrott a megbecsülésben, amikor a háboru vége felé elégett Gyöngyös. Egyedül volt a szerkesztőségben. Balla Mihály, az éjjeli szerkesztő

Tóbencz György

festő.

Az egri irgalmasok rendháza őrizt tőle egy az utolsó vacsorát ábrázoló jeles vászonfestmény. Nevét is rajta találjuk: Georg. Tóbencz 1753.

Beésben (?) Mint a rendház történeti naplója mondja, a képet Androvics Miklos volt egri kanonok festette a rendnek 100 forintért.

Foltinyi János. Adalékok a magyar képzőművészek sorozatához Századok. 1874. 427-l.

Kath. Kajetán hv.
Prot. Ibolya

Izr. I. Ab. Ros. Khod.

CSÜTÖRT.

8

Kath. Cirjék vt.
Prot. László

PÉNTEK

9

Kath. Román vt.
Prot. Emőd

SZOMBAT

10

Kath. Lőrinc vt.
Prot. Lőrinc

Izr. 4. S. Debarim 2. Per

Tobencz György

Művészet 1904. 344

Tobentr

festő

Képe az egri vígal-
masrend ebédlőjében.

Br Kar Egri képek

34. l.

Vient de paraître!

Un oeuvre par le célèbre *professeur Osvald Sirén* sur les tableaux et dessins italiens dans Nationalmuseum et dans d'autres collections suédoises et finlandaises:

ITALIENSKA TAVLOR OCH TECKNINGAR

I NATIONALMUSEUM OCH ANDRA SVENSKA OCH FINSKA

SAMLINGAR

M.D.K.

Tobenz György, festő

Bécsi udvari szinházi festő. Az egri megyei kórházba ban a kép. "Utolsó vacsora". a refectorium falán a gránátalmás órával. A képet festette Tobenz György 1751-ben. 11. sz. ábra. 200. o. Fekete repr.

Ringelhann Béla: Az egri megyei kórház. 189. o.

Az Egri Múz. Évkönyve. IV. Eger. 1966

Tobencz György, festő

Művészet, III., 1904. 344.

Adatok művészetünk történetéhez

M. D. K.

TOBENCZ (Tobenzi, Tobentz),
Johann Georg festő

szül. 1714 Wien
1715 Eger Irgalmasok refektóriuma
utolsó vacsora
1753

Garas XVIII. sz. 166, 256. l.

TOBENTZ /TOBENCZ/, Johann Georg bécsi festő. Született 1714-ben, egy évi megszakitással 1728-33-ig a bécsi Képzőművészeti Akadémia növendéke és egy anyakönyvi bejegyzés szerint „Hoftheatermahler" /Szmrecsányi p.49./. Az egri irgalmas rend historia domusa szerint 1848 után festi az irgalmas rend ebédlőjébe az Utolsó vacsora c. hatalmas vászonképét, amely a boltozat ivmezejét az északi falon disziti. Közeli rokona Tobentz bécsi irgalmas-

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

rendi generális utján jutott az egri megrendeléshez. Szmrecsányi szerint a képet 1751-ben készitette el /p.244./. Ugyanő Tobentznek tulajdonitja a felsőtárkányi nazarénus kolostor „Mater boni consilii" oltárképét /p.1o3./, amelyet jelenleg 1757 körül készitett el. A festmény jelenleg az egri papi szeminárium lépcsőházát disziti. /Thieme-Becker XXXIII.k.p.23o,Eger /ujság/ 1866.p.38, Garas 256./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

M.D.K.

TOBER *György*, éremverő. II. Rudolf idejében a körmöcbányai pénzverdében dolgozott.

E. G. II. 542 l

~~Ferenczy József~~: ~~Az~~ ~~Orsz.~~ ~~M.~~ ~~Kir.~~

~~Képzőművészeti~~ ~~Főiskola~~ ~~évkönyve~~. ~~8 r.,~~

96 l, ~~11 k.~~ (~~[illegible]~~ Bp. ~~1935.~~)

Tober Georg

1580-ban Eisenschneider bei der Kammer zu Kremnitz.

Kathnümen IV. 1348. l.

Edénytöredék, római IV. 131

Tober Georg

ércsvéro

II. Rudolf idejében Kör-
mőcbányán dolgozott

irod

Goh I. 36 l

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

M. D. K.

TÓBER Gyula festő"

1907-ben Nagybányán a Szabadiskola növendéke

Réti Bt. 1954. 327. l.

Tóber Gyula

Nagybányai kiáll. kat. 1912

84.

Rentzmann IX. 74.

Tober, Joseph

1765. Okt. 16. an Joseph Tober Schlosser zu Saldo seiner Arbeith 934 f 30 X.

Fleifeltoronyikast. 153. l.

Az 1765 iki átalakítás alkalmából

2900/1934. sz.

Nagyságos

Dr. Szőnyi

a M.O.B.

Hivatalból.
Vallási ügyben.

M-D.K

TOBER Antal Ignác szobrász,
rézműves Pozsonyban

- 1760. Buda, vár Boldogasszony templom, vörösvéz főoltártabernákulum, két térdelő angyallal

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 110, 287, II. ~~23~~, 33, 35,

Tober Georg

l.

Huszár körmöci

19. l.

Egyetemi nyomda. 1915.

TOBEY, Mark

Sebők Zoltán: Pragmatikus kalligráfia.
= 7 Nap 1985. július 19. 30. ill

Tóbiás Kőműves

Bethlen Gábor idejében került Erdélybe; segédkezett a Bethlen-palota építkezésénél.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Budapest, 1978.

770

Tóbiás kőműves

(meggyesi) a Bethlenszentmiklós-i kastélyon dolgozott 1672 körül.

H. Takács Mariánna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Budapest, 1970. 175 l

Tober Ignác Antal

mülázator

1760-ban Pozsonyban kiszitette az alábbi templom főoltárának szentségházát vörös rézből, gazdag aranyozással.

Leírását, ha kell, lásd:

Némethynagybold

121. l.

M.D.K.

Tobentz, Johann Georg, bécsi festő

... melyet 1751-ben készitett el – Szmrecsányi szerint. Ugyanó Tobentznak tulajdonítja a felsőtárrányi nazarénus kolostor 1757 körül készült „Mater boni consilii" oltárképét, mely jelenleg az egri papi szeminárium lépcsőházát diszíti.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 412. old.

M.D.K.

Tobenz György, festő

Bécsi udvari szinházi festő. Tobenz Teofil, az irgalmasok egerben járván, ajánlotta őt talán. 1751-ben festett "Utolsó vacsora" c. képe az egri megyei kórházban. A refektorium falán. Androvics kanonok ajándéka. Az alakok portrészerü ábrázolása. Két csalekmény örökit meg. 199.o.

Ringelhann Béla: Az egri megyei kórház. 189.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. IV. Eger. 1966

Tobenz, Georg

Festo

Gentmüssl.

278. l.

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

535/1915.szám.

Főtisztelendő

G h i u r i t z

gör.kel.lelk

Az alsóegregyi gör.k

ményeknek az ottani uj templomb

kelt beadványra hivatkozólag va

értesiteni, hogy bizottságunk a

MDK

TOBENTZ GEORG

bécsi festő, az egri irgalmas templom refektóriumában szerepelnek művei.

Gerő László: Eger. Budapest 1954. p. 58.

Képzőművészeti Alap kiadása.

M.D.K.

Georg Tobentz, festő

bécsi származásu, Egerben 1753-ban festi az Irgalmas rendház refektóriumának "Utolsó vacsorát ábrázoló képét.

Gerő László: Eger, Bp. 1957. /Magyar Müemlékek/ 55.old.

Georg Tobenz

Oltárképe az egri Foglár u. 6. sz. szemináriumban 1750 körül. Reprodukció.

Vai t. Pál stb.: Hevesmegye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII.

Budapest 1972

2921

Georg Tobencz

bécsi festő 1751-ben festette az egri Markhát Ferenc u. 1-3. sz. a. rendház refektorium, 11 tol-só vacsora ciminő képet.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

389 P

Georg Tobenz

bécsi festő" 1751-ben festette az egri Markhót

Ferenc u. 1-3. sz. a. épület freskotöredékét.

Voit Pál dr.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

385.

Johann Georg Tobenz

u bécsi Burgtheater festője alkotta az egri Foglár n. b. p. a. seminárium lépcsőházának egy képét.

Voit Pál szb.: Heves megye műemlékei II. köt.
Magyarország műemléki topográfiája, VIII. köt.
Budapest, 1972.

2901

G. Tobenz

freskója az egri volt irgalmasrendi refektóriumban. 1751. Reprodukció.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII.

Budapest 1972.

3901

Tobenz Teophil

Bécsi festő, Egerben az irg. kórház ebédlőjében festett

Ringelhann Béla: Tájekoztató Műemlékvédelem 1962. 2. n. 122 l.

dőiv

sok művészetéről:

Milyen pályázatokon vett részt: . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásai voltak (vannak): . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Jelentősebb müvei:. . . . . .

. . . . . .

TOBIAS PÉNZVERŐ

Említve:- 53.- 1648. 25 dénár adót fizet. 30.old.

SZÁSZ PÁL: Adatok a Nagybányai pénzverő alkalmazottairól 1580-1660 25.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958.
Akad.Kiadó, Budapest. 1958

Tober Antal Ignác 20, 21, 22, 241

Schoen Anna Templ.

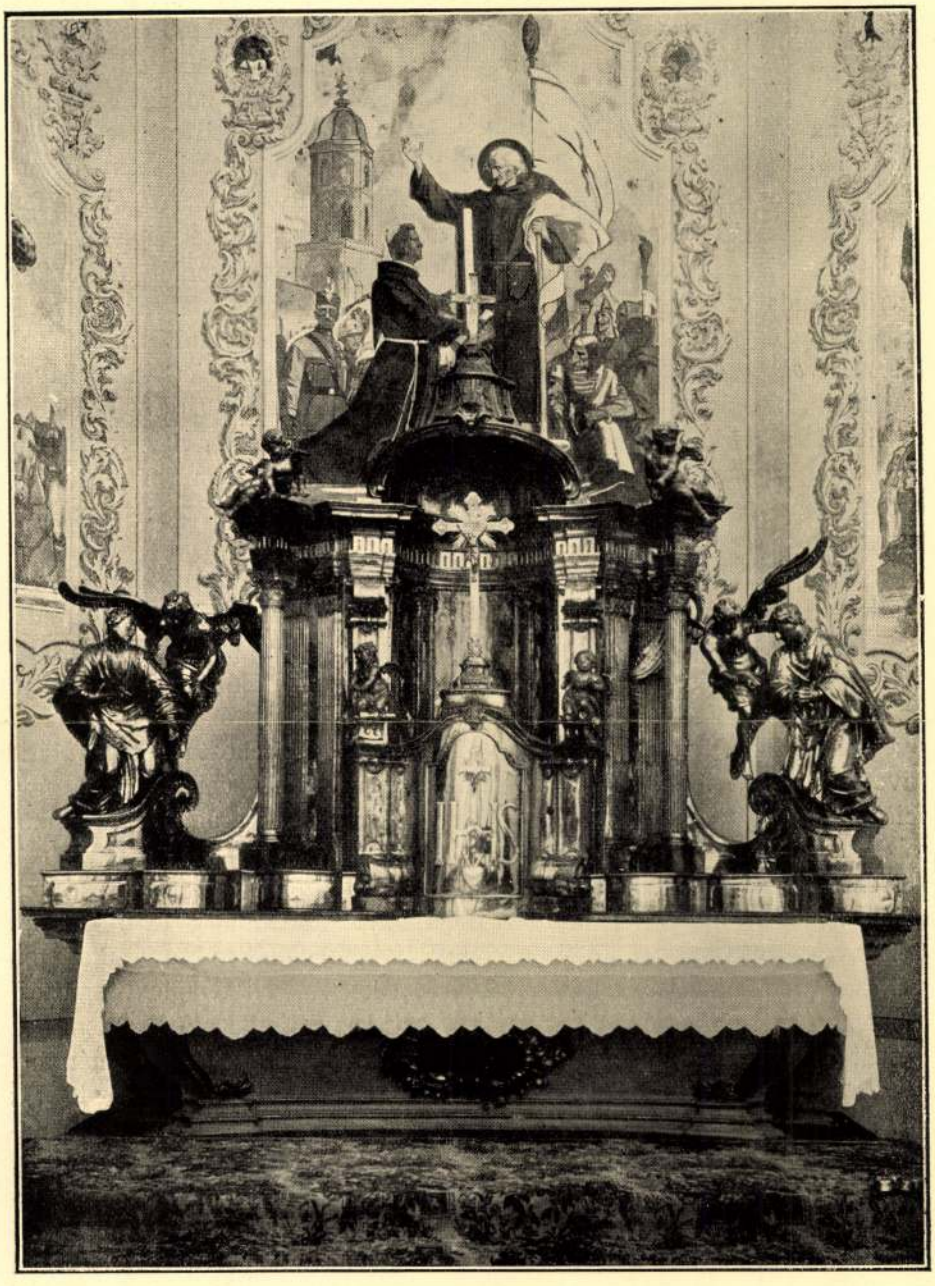

5. *Főoltár,*
Tober.

Eredetileg a budai Nagyboldog-asszony templom főoltára volt, most a helységi templomban.

készítette (23). Nem lankadó buzgalmuk tizenkét oltárral gazdagította templomukat. Ezek közül kivált a Frankenberg Miksa városparancsnok által 1694-ben emelt Kereszt-oltár, amely 1726-ban öt új szoborral bővült; nevezetes volt szent István király oltára, amelyet 1702-ben Pest-Pilis-Solt vármegye emeltetett; legendás csodálatnak örvendett a homályos eredetű Madonna márványszobra, amelynek számára 1709-ben Littman colonellus saját költségén szereltetett fel oltárt; becses volt xaveri szent Ferenc oltára, amelynek műtörténelmi fontosságú oltárképét *Andrea Pozzo* festette (24); nagy magasztalással emlékezik meg a jezsuiták évkönyve az 1738-ban felállított Szentháromság-oltárról, amelyhez hasonlót a krónikás szerint Buda városa még nem látott. Értékes és gazdag plasztikai alkotás lehetett az özvegy gróf Zichy Miklósné által valószínűleg udvarmesterével, *Bebo Károly* szobrásszal faragtatott szószék, amelyet a Werlein I. István kamarai elnök adományából 1693-ban létesített szószék helyébe 1769-ben emeltetett; nemkülönben művészi értékkel bírhatott a sekrestyének 1719-ből való lavatóriuma, amelynek víztartója két egymással szemben nyalakodó oroszlánon nyugodott, fedelét pedig angyal tartotta e felirattal: »Lavamini, mundi estote«.

Templomuknak szent lelkesedéssel összeszerzett berendezéséről e kevés részlet érintése, annak tervszerűen fejlesztett fényéről e néhány sugár idevetítése csak alig vázlatos képet nyujthat, mert Budavár visszafoglalásától társaságuk eltörléséig terjedő eredményes működésüknek e főszínhelye az 1874-ben megindított stílszerű restaurálás következtében a legendával övezett Madonna márványszobra s a Kollonics ajándékozta ébenfa Mária kivételével nem birtokol ma a jezsuiták korszakából való emléket egyfelől (25) és a vele foglalkozó egyetlen történeti monográfia kronologikus vázlaton kívül egy emlékről sem ad megfelelő tárgyi, nem is említve művészettörténeti leírást másfelől (26). Tudott tény, hogy e templom belseje a restaurálók lelkében barokktér hatását ébresztette valószínűleg nem annyira építészeti struktúrájával, de bizonyosan a benne levő berendezés műtárgyaival, amelyek, mint Buda városának más e korszakbeli templomi emlékei, a barokk stílusnak, indokolatlanul úgynevezett jezsuita stílusnak a szellemében készültek. Az ismert emlékek közül már a problematikus származású márvány Madonna szobra barokk inspirációkra indítja a stílus-kritikusokat (27); a *Pozzo* atya által festett királynét keresztelő xaveri szent Ferenc monumentális erejű képe (4. kép), a *Sambach* festette Assunta hatalmas lendületű kompozíciója s a *Tober* által trébelt tabernakulumos főoltárdísz harmonikusan változatos konstrukciója (5. kép) a barokk szellem tökéletes művészeti megnyilatkozásai. Ha nem is sikerülne idővel e templomból való többi jezsuita korszakbeli emlék pontosan azonosító felfedezése, e néhány műtárgy ismerete is elegendő annak a megállapítására, hogy a budai jezsuiták koruk magaslatán álló művészeti ízléssel rendelkeztek. És ha nem is csináltathattak

Tober Antal Ignác

pozsonyi oltárépít.

1758

l.

Bierbjezsuiták

26. l.

pterocarpus marsupium,
erinaceus

kinó

Tóbiás könnyves

Bethlen Miklós
sejede

l.

Biró Erdkast

17. l.

Tóbias

Könnives

Bethlen Miklos segede

nőd

Petranu

313. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

28 nap **FEBRUÁR** 6. hét

2 Vasárnap		Gy. B. A. *Karolin*
3 Hétfő		Balázs *Balázs*
4 Kedd		K. András *Ráchel*
5 Szerda		Ágota *Ágota*
6 Csütörtök		Dorottya *Dorottya*
7 Péntek		Romuald *Tódor*
8 Szombat		M. Sz. János *Aranka*

Tóbiás [ ], festő

L.: Szöri József

Apró f.: Vélemények ... [2] ... 93-96.

TISZATÁJ, Szeged, 1976. június XXX/6.

Tóbiás György

festőművész

Képzőművészeti Egyesület tárlata - Szegeden a Kultur palotában - képével szerepel. Egyszer üde sulyos mundatokban beszél; piktúrájának van dinamikája.

Szegedi Uj Nemzedék
1929.V.26.

Szegedi Uj Nemz. 929. XII. 15.

Tóbiás Gyö. 91

GEDI UJ NEMZEDEK 929. XII. 15

nagyon jól, hogy az a Tóbiás, aki már annakidején is ily szép tanujelét adta tehetségének, ma már többre is volna képes, csak akarnia kellene. Több energia, nagyobb elszántság és főleg az epidermiszen tulmenő nagyobb elmélyedés volna kivánatos. Aki ennyire birtokában van minden kifejezési eszköznek az képes mélyebb koncentrációkra is és amint őt ismerjük. ő az őszinteségtől és szeretettől sugallt eme szavakat meg is fogja fontolni.

Ezek volnának a megjegyzéseink tehetsége perspektivájára vonatkozólag, ami azonban természetesen nem akadályoz meg abban, hogy a legmélyebb tisztelettel megemeljük kalapunkat tudása előtt.

Tárlatát Kogutovicz professzor fogja megnyitni ma, vasárnap délelőtt 11 órakor. A közönség valószinüleg lelkesen fogja ünnepelni a fiatal müvészt, amit ő meg is érdemel.

Pfeifer Elek

Tóbiás György

szerepelt a műcsarnok Tavaszi tárlatán.

B. H. 1931. IV. 26.

Tóbiás György.
szegedi festőművész

Szegeden, a Független Művészek Társaságának olasz-magyar baráti kiállításon képeivel szerepelt.

Magyarság, 1928. Nov. 14.

Tóbiás György.

Szegeden, a „Független Művészek Társasága"-nak olasz-magyar barátsági képzőművészeti kiállításán művével szerepelt.

Szegedi Uj Nemzedék, 1928. Nov. 7.

Tóbiás Gyögy
szegedi festőművész

Képei szerepeltek a Független Művészek Társadalmának III. ik alap-magyar barátsági kiállításon, Szegeden.

Pesti Hírlap, 1924. Nov. 15.

Tóbiás György festő

Méltatás.

Bánszky Pál: A naiv művészet határai.
MŰVÉSZET, 1979. június - 10.lap

Tóbiás György

a Csongrád m.-i Tanács és a Szeged m.-i városi Tanács műtárgyvásárlásaiból rendezett „Kortárs Művészet" c. kiállítás ma megnyílik, melyen szerepel műve.

Meglívó.

1974. Okt. 5.

Tóbrás György

Szeged, szülészeti klinika

Intuició
Szemlélődés
Alkony
Szétős munka
Mici

Szeged 1928 I.

K I M U T A

Műemlékek Országos

56/1946

Az alábbi Kimutatás

vasuti arcképes igazolvány érv

Sor-szám	Az igénylő jogosult neve	állása	Arcképes igazolvány száma:
	1.	2.	3.
1.	Dr.Gerevich Tibor	egy.ny.r. tanár, elnök	uj
2.	Dr.Tolnai Gáborné Dr.Berkovits Ilona	egy.m.tanár, műemléki őr	uj
3.	Dr.Szentiványi Gyula	főtitkár	B.099430
4.	Dr.Lux	műszaki	

Tóbiás György

Szeged, Szülészeti klinika.

Lámpafénynél
Irt a Sanyi
Önarckép
Krisztus születése
Szemlélődés

Szeged 1928. II

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Tóbiás György

"Szegedi Képzőművészeti Egyesület" kiállításán Szegeden szerepelt.

Sz-U.N. 934. IV. 25.

Tóbiás György
Szeged, Kálvária sor
festő 16

Füzes
Alsóvárosi templom
Arckép
Levéliró anzony
Naplemente
Tanulmányfej

Szeged XXX

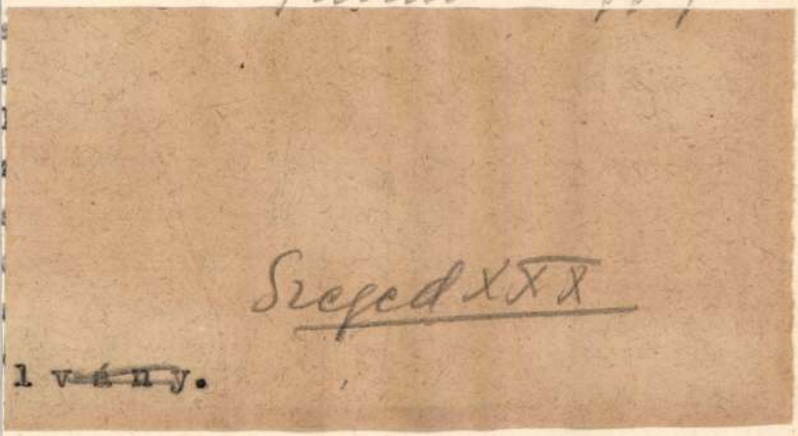

1 v~~á~~n~~y~~.

21.

63. szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

A beadv

Távbeszélő vonal helyreállítását kérjük.

Melléklet

Egyúttal

Előirat s

Utóirat s

Másolta:

Tóbiás György

Naplemente
Tájkép
Cseplés } of

Szeged 1936

hó 7.-én.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Pogány Károly s.k.

miniszteri tanácsos.

Tóbiás György

szegedi festő

of { Boszorkánysziget
Csónakház a Tiszán
Meditáció
Tanulmányfej
Tiszai táj

Szeged 1937

131 1934
1954 Ápr. 17.

pengővel megállapitott bolti
el a Bizottság javára- beláth
lettel kérjük a nagytekintetü
dányaiból, amelyek nálunk főb
szükséges mennyiséget a KÖNYV

Miután azonban
nyok kötetlenül 8.- pengővel
kötve 5.- pengőért kapták a k
Bizottságot, hogy a KÖNYVBARÁ
kötetlenül 3.- pengővel számo
ben kötve 5.- pengőért át tud
pedig az igy előálló forgalom
hető, hogy a ma raktáron lévő

./.

Tóbiás György

Szelesi Zoltán: A Tóbiás-házaspár kiállitása /Tóbiásné Palcsó Mária, Tóbiás György/. - Dél-Magyarország, 1967 júl. 11.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

82. l.

MDK.

Tóbiás György

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 szept.

Tobiás György
festő

M.D.V.

Méltatás.

Varikler László: Szegedi festészet
Művészet, 1968. január - 24 lap.

MDK

Tóbiás György

Anyám, o.

20.sz. M.festészet és szobrászat. B.Gal. és Móra F. Muz. Szeged, 1966.

Tobiás György
festő

M.D.K.

A Móra Ferenc Múzeum rendezte
Tobiás György tárlatát.

— : Hírek
Művészet, 1963. február – 46 lap.

Tóbiás György

Anyám, o.

20. sz.i m. festészet és szobrászat M.Gal. és Móra F. Mus. Szeged 1966.

Tóbiás Gizi
(n. 1902)
Reprod.: Kabinetek

Szeged mai képzőművészete. (Reprodukciók)
Szerk.: Kunjkó András, Szabolcsi Gábor.
Bev.: Horváth Mihály, 1959. Tornyai
Mad. Kiskönyvtár.

32 l.

Jóbiás György

Művével nemzetet a Hegedi
Képzőművészeti Egyesület
nagy Táslatán.

Hegedi Lej Nemzedék, 1934. XI. 18.

Tóbiás György

Szegedi Képzőművészeti Egyesület tárlatán Szegeden komor hangulatot árasztó vásznaival szerepelt

Sz.U.N. 93h.IV.1.

Tóbiás György

Szegedi Uj Nemzedék, 9

— **Tóbiás György ujabb képei.** A szegedi művészgárda legfiatalabb tagja lépett ez alkalommal a nyilvánosság elé harminc egynéhány alkotásával. Szükségtelen a művészt ezen hasábok olvasóinak bemutatnunk, mert több izben rendezett kollékciói révén előnyösen ismert név. Ha találomra bármely festményét is kiragadjuk, feltétlenül bizonyos, hogy artisztikus felfogással találkozunk És ez az artisztikus megérzése a témában rejlő festői értéknek, ez talán Tóbiás György legnagyobb ereje. Az ő meglátásában a mindennapi szürkeség legigénytelenebb mozzanata is szint és erőt kap. A képei szuggesztiv erővel közvetitik mindig azt az érzést, ami őt is megkapta mikor megfestette. Mindenről tanuskodik a »Barátok«, az »Olvasó férfi«, a »Favágók«, a »Hegedülő nő« és a »Tükör előtt« cimü képei. Különösen az első igen erős alkotása. Az előtér hideg szürkéi és a háttér meleg tónusai szerencsés keretet adnak ennek a csoportnak, mely főleg szilhorette-hatás keresetlen finom mozdulat és jó komponáló érzék dolgában megállja a helyét. Ujabb portréi közül Kozma István és Szabó Klári képmásai tartják a jó értékeket, melyeket már ismerünk. Tájképei kisebb számban vannak. Legjobb a Tiszapart, melynek széles tónusai, mély távlata és monumentálisan egyszerü meglátása a vidék tipikusan méla nyugalmát elementáris erővel fejezik ki. Feltétlenül tehetséges embernek tartjuk Tóbiás Györgyöt, de épen azért mert tőle még sokat várunk egy jóindulatu tanáccsal szeretnénk szolgálni. Ez a miliő amelyben most van nem alkalmas a tehetsége kifejlesztéséhez. Föl hát külföldre, pezsgő művészeti élettől hangos kultur centrumba. Tóbiásnak még ez hiányzik, mert itt nem tud fejlődni, ez a környezet nem nyujt neki ösztönérzetet. Ezen tanács megfogadásának anyagi akadályai sem lehetnek, mert amit itt megkeres, annak feltétlenül többszörösét is megkeresi másutt. (P. E.)

Brilliáns és gyémánt **ékszerek**,
Arany, ezüst Schaffhausen, Omega, Doxa órák mélyen **leszállított** áron beszerezhető
Bokor órás és ékszerésznél,
Kelemen-utca 7. Telefon: 28-36.

Kiadótulajd.: Szegedi Uj Nemzedék Lv. Rt.
Felelős kiadó: Zehntbauer János.

a 1. szám.

N
ek
ie

Mélyen leszállított

Eladás nagyban és kicsinyben!

Tóbias György
festő

M.Dk

A képcsarnok szegedi helyiségében volt tárlata.

— : Hírek

Művészet, 1964. junius – 47 lap

Tóbiás György festő

62-éves- Kiamításonyiss lepnyabb műveiből a mepedi Képvarnok ban

Tiszatáj, 1964, 5 sz. 4 o.

Tobiás György

Rákosi Mátyás
Szakasits Árpád

Szeged 1949
Szakasits Rákosi

Dr. Mariay Ödön s.k.

miniszteri tanácsos.

A kiadvány hiteléül:

Hirányi

min. iroda s.tiszt.

Tóbiás György

festő

Női arckép

Boszorkánysziget

Barkák a Tiszán

Esti táj,

Tanulmány fej

Meditáció

olajfestmenyek

Szeged 1938/a

908/900 Kib.

A műemlékek országos bizottsága
Tekintetek Elnökségének

Budapesten

VI Andrassy ut 66 sz.

MI ÚJSÁG A VIDÉKI KÉPZŐMŰVÉSZETI ÉLETBEN?

Tóbiás György

Csont Ferenc Veszprém megyei festőművész gyűjteményes kiállítását október 7-én nyitották meg Keszthelyen. — Nyírbátoron a múzeumi hónap keretében október 21-én nyitották meg **Holló László** Kossuth-díjas festőművész gyűjteményes kiállítását. — **A mosonmagyaróvári** Hansági Múzeumban szeptember 16-án nyitották meg a helyi képzőművészek őszi tárlatát. A gyűjteményéről híres sopron Storno család legidősebb magyarországi tagja, **Storno Pál** grafikusművész szeptember 22-én 70 éves korában elhunyt. — **Tóblás György** szegedi festőművész mintegy nyolcvan olajfestményéből nyílt kiállítás október 21-én a szegedi Móra Ferenc Múzeum képtárában. — A debreceni Medgyessy teremben október 5-én megnyílt **Józsa János** festőművész önálló tárlata. — Október 7-én nyílt meg a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeumban a **IX. Vásárhelyi Őszi Tárlat.** A kiállítás megnyitóján jelen volt **Erdei Ferenc,** a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára. **Mihályfi Ernő,** az Elnöki Tanács tagja. A Tornyai emlékplakettet ez alkalommal **Szalay Ferenc** Derkovits-díjas festőművész kapta. Ugyanekkor kiállítás nyílt a hódmezővásárhelyi **Előre Termelőszövetkezetben** azoknak a művészeknek alkotásaiból, akik hosszabb időn át vendégeskedtek a tsz-ben. Vásárhelyen ez az ötödik tsz-ben rendezett kiállítás. — **A hajdúböszörményi** Hajdúsági Múzeumban október 7—23. közt rendezték meg hét hajdúböszörményi festő (Bíró Ferenc, Kathy Imre, Maghy Zoltán, Pálnagy Balázs, Szegedi Imre, Szolnoki Győző, Tasnádi Imre) őszi tárlatát. — **Tóvári Tóth István** Munkácsy-díjas festőművész kiállítását október 14-én nyitották meg a győri műcsarnokban. — A szegedi újságíró klubban október 13-án nyitották meg a **szolnoki művésztelep** kilenc festő és három szobrászművészének munkáiból összeállított kamara kiállítást.

Szocialista MŰVÉSZETÉRT 5

1982 Nov.

Sport- és divatkalapok árusítása, alakítása a

Szocialista MŰVÉSZETÉRT 6

Tóbias Jakab

Tobias Jakab pozsonyi olasz építőmester (murator) 1572-ben a pozsonyi vár egyik beomlott kerek bástyájának felépítésére szerződött 200 frtért, de munkáját abbanhagyta, látván, hogy kevés reá a kikötött összeg. 1575-ben a pozsonyi hajóház tatarozásánál említtetik.

Orsz. Ltár; Cam. Hung., Exped. cam. 1572. jul. 18. Cam. Anst., — jul. 30. Sacrat. — Litt. ad cam. exar., series I. fasc. 15. 1575. febr. 12-ről Hager Mátyás levele.

MAGYAR MŰVESZET
1930. 660. l.

Herzog József

Adatok a harai építészet XVI. századi történetéhez

Oggi la scuola ungher
ta così dalla critica/ penetra se
dell'indirizzo consapevole e cont
talenti che la compongono. L'arti
ristico, direi il caposcuola di q
Guglielmo Aba-Novák. I suoi quadr
zione solida, brillano di contras
colori, le sue figure rappresenta
umanità con una interpretazione d
di tipi. Ha una tecnica brillante
ca dei suoi anni romani nelle tav
del resto è un segno caratteristi
della tempera, frutto dei loro st
Novák ha tentato anche l'affresco
la sua costruzione grandiosa di f
adoperati con una visione del tut
ad agio sul muro. E i suoi affres
esprime la tradizionale iconograf

Tóbiás György

szegedi festő

Parkban
Épitők / of

Szeged 1946. okt

zte után fogja a nagytekintetü Bizottságnak

ntetü Bizottságnak

kiváló tisztelettel

TÖRY EMIL
műegyetemi nyilv. rk. tanár
és
POGÁNY MÓRIC h.
műépitész
Budapest, VIII., Baross-utca 21. V. em

Tóbiás György.

a szegedi festőművészek egyik leghatásegesebbje
A sötét szinek kedvelője, az árnyék jobban érdekli
mint a fény

„Csendes óra"
„Olvasó leány"
„Hazafelé"
„Bánat"
„Fehő akt" és több portré.

Tóbiás György kiállitása.
Szegedi N. U. 932. III. 27

Tóbiás György

— **Tóbiás György kiállítása.** A fiatal szegedi festőművészek egyik legtehetségesebbje Tóbiás György ma nyitja meg tavaszi tárlatát a Kass-szálloda halljában. Utolsó kiállítása óta Tóbiás György sokat fejlődött, higgadtabb lett és stílusa határozott irányt kapott. A sötét színek kedvelője, az árnyék jobban érdekli, mint a fény és témáiban is szereti a komor hangulatot. Uj képei közül feltünt a »Csendes óra« című kompozíciója, amely szineiben és technikájában egyaránt a leegyszerűsödött művészetet tükrözi vissza. Megoldásban érdekes és szép az »Olvasó leány«, a »Haza felé« és a »Bánat«. Impozáns nagy vászon a »Fekvő akt« és szerencsésen egészíti ki a galériát néhány jól sikerült portré. Tóbiás György hívei örömmel állapíthatják meg, hogy a fiatal művész komoly öntudattal küzdi magát előre a végső beérkezés nemes célja felé. Már túl van az út nehezebb és hosszabb részén.

Szegedi N. N. 932. III. 27.

Tekeze Expedition

Expedition to d' Ifat. 1881. N. 24.

Tóbiás György

festő Szegeden

Márciusi hó

Tiszapart

Arckép I–V.

Szeged 1948 nov

számu kiadási csekkszámla terhére

vi január hó 29-én. A miniszter ren-

. miniszteri osztálytanácsos.

los másolat hiteléül:

Jancsik

irodasegédtiszt.

MDK

Tóbiás György

Mélázó,
Tanyarészlet,
A kerékpáros,
Favágók,
Krisztus születése,

Magyar Művészek, szegedi reprezentativ kiállitása. 1930. Kat.63.1.

mdk

Tobias György

„Csatornaépítők" e képe

reprodukció

Képek a szegedi múzeumi honap kiállitásáról

Tiszatáj 1962 11. sz 4. l

MDK

Tóbiás György (festőművész)

Sztálin-portrémásolata szerepelt a szegedi festőknek a sztálini évforduló alkalmával az Aparcsarnokban rendezett kiállításán.

Király József: Sztálin elvtárs 70. születésnapja Szeged kulturális életében. Tiszatáj, Szeged, 1949. december. III. évf. 4. sz. 274-l.

MDK

Tóbiás György

Nikelszky G: Szegedi festők tárlata a Városi Muz.ban.
Dunántuli Napló 1948.dec.7.

MDK

Tóbiás György

Arckép, festm.
Meditáció, "

Szegedi müvészek a pécsi Városi Muzeumban. M.Képzm. Szabadszervezete pécsi XLVII.kiáll. 1948.dec.

t magyarázó munkáját. Ez, Csűrös szerint,
nyomda első terméke, mely már is a városi
nács támogatásával jelenik meg. A harma-
k fejezet a nyomda feilődését öleli föl

gadhatóbb álláspontot emeli ki. De vanna munkájának hiányai, fogyatkozásai, sőt hib is, melyeket alább sorolok föl, minden egye esetben hivatkozva az eredeti forrásokr melyekből adataimat merítettem.

1. A 9-ik lapon azt mondja, hogy az els nyomdát Magyarországon *Geréb László* állította föl Budán; holott *Fraknói Vilmos* vatikáni levéltár adatai alapján már 1898-ba kétséget kizárólag bebizonyította (Akadémi Értesítő. 174. s köv. l.), hogy a nyomda fö állítója (László budai prépost) nem Geré László — aki sohasem volt budai prépost — hanem *Karai László* († 1485), ki valóba budai prépost volt s ő szerződtette He András német nyomdászt Budára. A bud nyomda keletkezési évéül Csűrös a 9-ik lapo *1472*-őt, a 307-iken pedig *1473*-at ír. Utób a helyes évszám.

2. A 12-ik lapon a szebeni nyomd alapítási évéül kétszer is 1629 van említ 1529 helyett, ami nyilván toll- vagy sajt hiba lehet.

3. Szerző szerint a legelső debreczeni nyom tatvány Melius Péternek Pál apostol koloss leveléről írott műve 1561-ből (22—24 l.). E

Tóbiás György

Piros ruhában, 100 P
Álmahámozó 150 P
Hazafelé 150 P
A gond 100 P
Női arckép, mgt.
I-II

Szeged 1934

Tóbiás Éva

festő

Az élet fonala

(Műterem csop. kiáll.)

Repr-

Művészet

1937. 10. sz.

108. l.

116. ELEFÁNT FEJE.

Dombormű töredéke. Márvány. Magasság 20 cm. Szélesség 18 cm. Ormánya hiányzik ; számos kisebb sérülés. Rómából származik.

A dombormű, amelynek maradványa ez az elefánt-fej, talán az indiai Dionysos menetét ábrázolta. Római munka a császárság korából.

Paul Arndt: Elefantenkopf von einem Sarkophage mit der Darstellung des indischen Dionysos (?). Römisch, I.—II. Jahrhundert nach Chr.

Fóbiás György

Szeged 1,2,71

Lapozgató lány, of.
Márius, of.
Elmélázó, of.

Szeged 1938/6

Budapest, 1904. dec. 4.

Budapest, IV., egyetem-utcza 4.

(Franklin-Társulat.)

A «Budapesti Czím- és Lakásjegyzék» szerkesztés alatt levő évfolyamában leendő helyes közölhetés czéljából tisztelettel kérjük a csatolt levonatot a mai állapotnak megfelelőleg kijavítani s hozzánk mielőbb beküldeni.

Teljes tisztelettel

M.D.K.

Tóbiás György

Szegedi képzőművész neve szerepel-Osváth Tibor Ottó: "Élő tárlat Szegeden" c. beszámolója szerint- az élő tárlatot rendező tiz szegedi művész között.

Szinházi Magazin, Bp. 1941. márc. 12-18. IV. évf. 12. sz. 14-15. lap

Tóbiás György
szegedi festő

Boszorkányszigét, of.
Csónakház a Tiszán
Meditáció, of. of.
Tanulmányfej, of.
Tiszai táj, of.

Szeged 1937/6.

163. Gróf Vay A.P.: Dilettantik és d
164. " " " " A stylusok evolu
165. " " " " Nippon esztetiká
166. Müller Károly. A német városépi
167. Hevesy Iván. Kádár Béla. Barna
168. Alessandro Monti e la legione i
169. Soó Rezső: A mai debreceni graf
170. Némethy Károly: A székesfőváros
171. Gönczi Ferenc: A somogymegyei M
172. Bodor József: A 100 esztendős k
173. Csoma József: A magyar heraldik
174. Drescher: Régi magyar gyermekkö
175. Raffay László: A faipar. I-II.
176. Dami Luigi: El arte en Italia.
177. Kőszegi:Az igazi müértés. Piros
178. Váry Albert:A vörös uralom áldo
179. Thoroczkay Viktor:A magyar nemz
180. Kőszegi László: Revizió a müvés
181. Réti István:Hollósy Simon. Kék
182. Tóth József: A szombathelyi szé
183. Kozma Károly:Az asztalos mester
184. Kner Imre: Ipari nevelés. Kék f
185. Kremmer: A Régi Buda és Pest. P
186. A Magyar Bibliophil Társaság I-
187. Guszman: A budai régi Szent Ján
188. Horváth: Pádua. Lila félv.
189. Palesch Pál: A müvészi alkotás
190. Lázár Béla: Iványi-Grünwald. Ké
191. Lázár Béla: Perlmutter. Kék fél
192. Lázár Béla: Rudnay Gyula. Kék f
193. Alexander: Tanulmányok.Müvészet
194. Hodinka Antal:A munkácsi görögk
195. Pesty Frigyes:Magyarország hely
196. Galgóczy Károly: Pest,Pilis és

Tóbiás Györgyné

az Ernst Múzeumban kiállító magyar amatőrök közül többen évtizedes alkotó munkára tekintenek vissza. A művész egyéni kiállításon is bemutatkozott már.

Bánszky Pál: Nemzetközi amatőr képrőművészeti kiállítás az Ernst Múzeumban.

Népművelés, 1974. 1. 21. old.

Tobiás Györgyné
Az Ernst Múzeumban kiállító magyar amatőrök közül többen évtizedes alkotómunkára tekintenek vissza. Köztük nem egy, így Tobiás Györgyné is, egyéni kiállításon bemutatkozott mai.

Bánszky Pál: Nemzetközi amatőr képzőműrészeti kiállítás az Ernst Múzeumban.

Népművelés 1974/1 21 old.

MDK

Tóbiás György festőművész

Szegedi művész. Felelőtlen zsüri-
ítéletek miatt kedvét vesztve évek
óta nem szerepel nyilvánosan.

Szelesi Zoltán: Szeged új képzőművé-
szete.
Tiszatáj, Szeged, 1955. dec. IX. évf. 5-6. sz.
379. l.

MDK

Tóbiás György

Csányi: A szegedi festők kiáll. Független Néplap. Pécs. 1948. dec.5.

Tobias Jakab

2/

MAGYAR MŰVÉSZET

1930. 660

Szövetkezetek.

Tóbiás Klára

A szegedi Tóbiás Klára fanyar szin és vonalvilágu tondói keleti mitoszok groteszk-tragikus alakjait hivják segitségülalkotójuk nagyon is mai életérzésének tolmácsolására.

Ugyancsak meglepő az ujonc zománcos Papp György izgalmas domboritásai, amelyek éerett motivumkezelésükkel, eredeti megoldásaikkal máris előkelő helyet vivtak ki a rangos nemzetközi mezőnyben.

A telep kisérleti mühely jellegét talán a Dunaujvárosi müvészpár, Csasztka Ilona és Pálfalvi János vette legkomolyabban. Szinte mindent végig próbáltak-motivumokban, stilusban, részletmegoldásokban- a 6 hét alatt. Hogy nem érvényesül semmiféle "stilusterror" Kecskeméten, azt az ő sokszinü anyaguk példázza a legékesebben.

Papp Gábor: A zománcmüvészeti alkotótelep IX. kiállitásáról

Petőfi Népe 1983 . aug. 7.

TÓBIÁS Klára

M. Nemet
1993. okt. 21.

TÓBIÁS KLÁRA Sárkányok és táltosok című tűzzománc-kiállítása október 25-ig tekinthető meg a Hilton Szálló átriumában.

TÓBIÁS Klára ipární.

KISS Beáta: A múlt tüze égeti a zamáncat. = MMF 1999/1. 44-47. ll.

KOSSUTH KLUB

Budapest VIII., Múzeum u. 7.

M E G H Í V Ó

Tóbiás Klára

szobrász- és tűzzománc művész
kiállítására

A kiállítást megnyitja:

KISS BEÁTA
művészettörténész

Megnyitó: 1998. szeptember 10., 18.00 óra.

A kiállítás megtekinthető:
1998. szeptember 10-től október 1-ig, hétfőtől péntekig 9-18 óráig,
szombaton és vasárnap a klub egyéb rendezvényein.

TÓBIÁS KLÁRA

PAP GÁBOR: MAGÁNVÉLEMÉNY

ORSZÁGÉPÍTŐ 1999. 1.sz. 22

dására:

e l'espace français:
tistiques, cartes
l a II.em. IX-ben

ıcsolást biztosítunk.

Tóbiás György

szegedi festő koll. kiállítása Szegeden 1944 elején - Fél évvel ezelőtt szintén renderett kiállítást, tehat 1943 végén. Festészete naturalista meglátásokon nyugszik. Igazi Vrülete az archépfestés, mely számára élmény és minden archépén van az ábrázolt szemely pillanatnyi megjelenésének leírásán kívül valami az állandó énjéből is.

Dorogi Imre: Tóbiás György képkiállítása. Délvidéki Szemle 1944. 93. l.

Tóbiás Gyula

Szegedi festő

Szeged 1944

Délvidéki találkozás.

Abrakolás. —

Taliczkás. —

Alkonyat a város szélén.

c. képei

Tóbiás György

festő Műcsarnok

1931. tav. tárl. 221.

Tóbiás György

festő

cvod

z

Vinkler Dělo

331. l.

Tóbiás György

festő

Műcs. kiáll, 1928 tól

Pipics 121. l.

Tóbiás Károly

Részt vett a Szegedi Képzőművész Céh 1938. jún. – aug. hó. állításain –

Művészet

1938. 120. l.

(Egyházi és világi képzőművészeti kiállítás Szegeden.)

Tobiás György

1921/22 - 1922/23

Kecskeméti telep

Ferképzomfoiskèvk

141. l.

T. 2491.

fellobogózott vár foglalja el, a
előtérben pedig a kapuczinusok
. Felirata fölül középütt:

A. la Citta és befejezése:

3.7 : 13.8 cm.

Tóbiás György

festő Szegeden

nagyobb kollekcióval

szerepelt az alábbi ki-

állításon, főleg tiszai

tájképekkel.

Délmagyarország

1937. dec. 5.

(v.: Szegedi képzőmű-

vészek kiállítása a

múzeumban.)

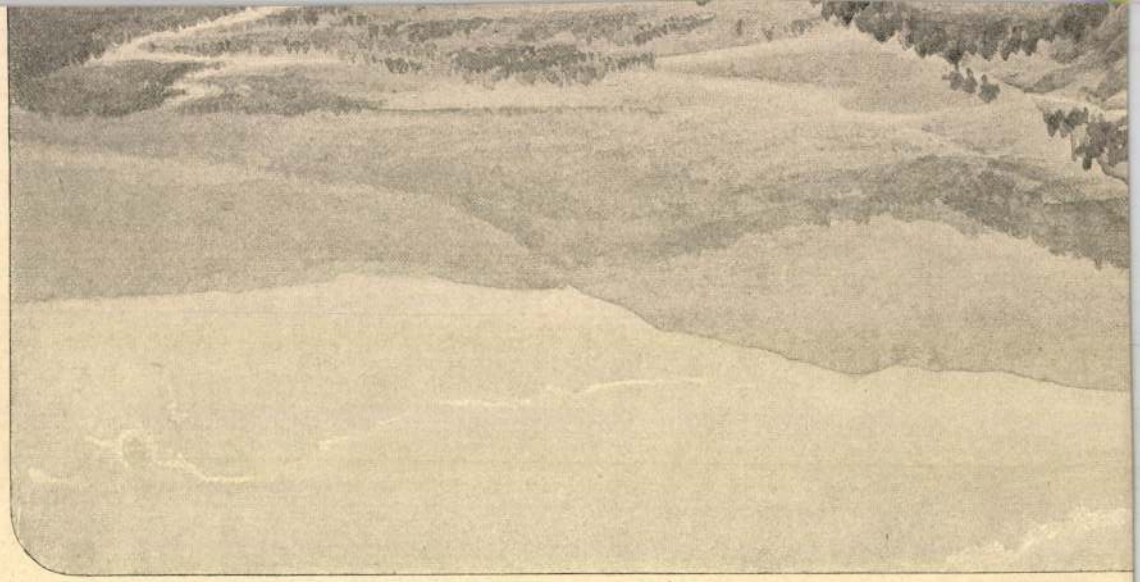

Tóbiás Ignác

festő Szeged

lásd

Némedy Szeged 418. l.

Tóbiás György

Jestő

143

Lásd

Művészet

1937. 10. n

116. l

93.

95. HÁROM HORA.

Dombormű. Márvány. Magassága 17·5 cm. Szélessége 17·2 cm. Vastagsága 3 cm. Mind a négy széle törött. A Horáknak csak felső teste maradt meg; a közbensőnek kezei hiányoznak és orra is megcsonkult. Rómából való.

A Horák nemcsak a muló időnek istennői, hanem a virágoknak és gyümölcsöknek hozói is. Így a mi domborművünkön a jobboldali Hora gyömölcscsel telt kosarat tart, a baloldali faágat, a közbensőnek attributuma hiányzik: talán virág volt. Pillér körül állanak, vagy lassu táncot járnak. Arcukon, különösen a mosolyban és a haj elrendezésében feltünő az archaikus művészet utánzása; a ruházat már jóval szabadabban van ábrázolva. A régieskedő művészet terméke a Kr. e. I. századból.

Paul Arndt: Drei Horen um einen Pfeiler tanzend. I. Jahrhundert vor Christus.

< Tóbiás György >

festő

koll. kiáll. Szegeden 1943

Dorogi Imre: < >

kiállítása Délvidéki

szemle - 1943. 8. 4.

Festészete a naturalizmus és impresszionizmus határán mozog. Érdeklődését a természet festőszége kötti le s ez vásznain egyéni meglátásán át jelenik meg. Ez egyéni látásra jellemző az egyszerű rajz és az okkeszárga alaptonus, melybe a többi szín harmonikusan illeszkedik bele.

Arcképeiben nem csak festőz megjelenítés erőteljes, de az ábrázolták lelkiséga is

Iraláne, vár

259

Tóbiás György

festő Szeged

Lásd

3

Pfeifer Elek (Szeged):

Budapest - Szeged baráti

kéztusája. Művészet

1938. 72. l.

Tóbiás Klára.

1997. február 6., csütörtök Népszabadság MAGYAR T

Csodaszarvas a Kékes tetőn

Szoborcsoportot tervezett Tóbiás Klára szegedi szobrász- és tűzzománcművész a Kékes tetőre. A háromalakos kompozíció a magyarság eredetmondáját idézi: Hunor és Magyar űzi a csodaszarvast. A terv szerint mindhárom bronzfigura egy-egy kisebb dombon helyezkedne el. A szoborcsoport háromszöget zárna be, a legmagasabb ponton a szökellő csodaszarvas, a másik két magaslaton pedig a mondabeli két hős másfélszeres életnagyságú szobra helyezkedne el. A csodaszarvas szarvai közt, tűzzomác betéten ragyogna a nap, marján a hold. Sötétben fluoreszkáló anyagok a csillagos égbolthoz tennék hasonlóvá a testét.

Tóbiás Klára szeretné, ha az államalapítás 1000. évfordulójára fölállítanák a szobrát a Kékes tetőn. A szándéknak adminisztratív akadálya nincsen. A gyöngyösi önkormányzat támogatja a tervet, ha a művésznő felmutatja a Képzőművészeti Lektorátus elfogadó véleményét. A dokument fölmutatható, a lektorátus zsűrije ugyanis támogatja a kompozíciót. A terület másik gazdája, a Kékestetői Pihenő Centrum Kft. is egyetért a szobor felállításával – éppen ők kérték fel a művészt a szoborterv elkészítésére. Pénzt azonban egyikük sem tud adni a megvalósításra. Pedig még jó pár millióra lenne szükség. A kezdeményezés támogatására Szegeden alapítványt hoztak létre, amely megpróbálja összegyűjteni a pénzt a szobor elkészítésére. Támogatja a tervet, és megpróbál nekik segíteni többek között Nemcsók János államtitkár és Fodor Gábor, Gyöngyös és környéke országgyűlési képviselője.

Láttam a makettet, nekem tetszett. Ez ugyan nem számít semmit, mert nem értek hozzá. Abban azonban biztos vagyok, hogy sok, átlagosan művelt, átlagos ízlésű embernek is tetszene. Tóbiás Klára mondja is, hogy ő pont ilyeneknek szokott szobrokat csinálni. Igen ám, de megeshet, hogy ez éppen nem használ a szoborcsoport ügyének.

A szobrász asszony és a Csodaszarvas Alapítvány elnöke, dr. Kohán Mária belgyógyász mesélnek egy kicsit a szoborterv körüli gáncsoskodásokról. Nem sokat, azt is óvatosan, mert nem akarnak támogatók helyett ellenségeket szerezni. Volt, akinek a téma nem tetszett. Hát persze, mondták, kellene valami a Kékes tetőre, hogy ne csak egy működő oszlop jelezze ott az ország legmagasabb pontját – no, de miért éppen csodaszarvas? A szobrásznő a finnekre hivatkozott, hogy azok elég normális népek, mégsem szégyellik, hogy annyi szobrot állítottak a Kalevala alakjaiból. A csodaszarvas, akármilyen szépen van is megcsinálva, mégiscsak valami obskúrus nacionalista mítosz, vélte a művésznő jóakarója, és azt javasolta Tóbiás Klárának, hagyja a fenébe a szarvast Hunorral, Magyarral egyetemben, és csináljon inkább valami nonfiguratívat.

Másnak nem ideológiai kifogása volt, hanem statikai. Mi lesz, ha fölállítják a szarvast meg a két lovast, beüt egy földrengés, és akkor ezek ráesnek valakire? Az illető a lovas daliákban is statikai problémákat látott; attól félt, hogy feldőlnek. Tóbiás Klára első mérgében azt mondta, ha földrengés lesz, először a tévétorony fog rádőlni az arra járókra, amiatt mégsem aggódik senki. Továbbá, hogy megette a fene azt a szobrászt, aki olyan lovat csinál, amelyik ledől a posztamensről. Mindazonáltal a Budapesti Műszaki Egyetem egyik tanszékével készíttetett egy statikai szakvéleményt, amely igazolta, hogy a terv a szokásos biztonsági előírásoknál sokkalta szigorúbbaknak is megfelel.

Egy harmadik aggódó azt kérdezte: mi lesz, ha összegyűlik a pénz, az ezeréves évfordulóra fölavatják a szoborcsoportot, aztán amikor mindenki hazamegy, az éj leple alatt jönnek a színesfémtolvajok, és lefűrészelik a csodaszarvas bronzlábát? Azt, amelyikkel éppen szökell.

Lett volna még történet, de nekem ennyiből is kiderült, hogy ma Magyarországon nagyobb művészet elfogadtatni egy jó szobrot és pénzt szerezni rá, mint megalkotni azt.

Tanács István

Tervek HETÉNYI ZOLTÁN FELVÉTELE

s Alap giumának pályázati felhívása

ıévben (1997. augusztus 1.–1998. augusztus 31.) megvalósítandó, feladatokra:

3. Hangversenyrendezők átfogó tervei

4. „Házi zeneszerző" program

5. Könyv- és kottakiadás

a) „Magyar zeneszerzők" c. füzetsorozat

b) Új zenetudományi és zeneszerzői alkotások kinyomtatása

6. Mesterkurzusok, országos jelentőségű fesztiválok

művet + a zenekar tagjaiból álló, tetszés szerinti kisebb együttesre készült kamaraművet,

- vagy egy, legalább fél koncert anyagát (50 perc) kitevő hangszeres, illetve vokális műsorozatot komponál,

mely műveket a megbízónak ajánlja (az ajánlást az esetleges kottás és/vagy hanghordozó kiadásokon feltünteti), a művek bemutatási jogát a megbízónak biztosítja, s a betanulási folyamatban maga is szükség szerint részt vesz.

– Művészeti tanácsadóként, mesterkurzusok vezetőjeként szerződésben rögzített módon és mértékben, rendszeresen részt vesz a megbízó együttes szakmai munkájában; más városból meghívott zeneszerző esetén a meghívó város zenei életében is (pl. főiskolán tartott szemináriumok, előadások).
– Az elkészült művek kottás és/vagy hanghordozón történő kiadásain feltüntetendő: A mű létrejöttét és bemutatóját a Nemzeti Kulturális Alap Zenei Kollégiumának *„házi zeneszerző"* programja támogatta.
– A pályázathoz mellékelni kell a szerződéstervezetet. A megbízási honorárium nem haladhatja meg

(vagy közösen pályázó alkalmi kiadói társulás) nyerheti el.

– Sikeres kiadói tevékenység esetén az NKA Zenei Kollégiuma törekedni fog a sorozat további támogatásának biztosítására.

b) Támogatás új művek nyomdai kivitelezéséhez. Feltételek:

– A pályázat a magyar zeneszerzés és zenetudomány jelentős, új eredményeinek közzétételét kívánja segíteni.
– A kiadónak kész szerzői kézirattal kell pályáznia a nyomtatási költségekre. Támogatás igényelhető a nyomdai sokszorosítás teljes költségére, vagy a kottagrafikát, szedést, tördelést stb. is magában foglaló technikai költség 50%-ára.
– A könyvnek vagy kottának 1998 végéig meg kell jelennie.

6. Támogatás kurzusok, fesztiválok, találkozók megrendezésére

a) Támogatás külföldi tanárok vezetésével tartott mesterkurzusok megrendezésére. Feltételek:

– Pályázni lehet az 1997/98-as tanévben tartandó, külföldi vendégművészek és -tanárok által vezetett felsőfokú vagy posztgraduális szintű mesterkurzusok, továbbképzések megrendezésére.
– A mesterkurzus időtartama legalább 5 nap.

TÓBIÁS K.

Pénzzel szemben

Rakosgatom az asztalon a levelet, amelynek írója megtisztelt a bizalmával. Már majdnem az „irattárban" landol a küldemény, ám végül is megkegyelmezek neki. Mert belegondolok a feladója lelki világába, s arra a következtetésre jutok, hogy a legtöbb ember hasonlóan cselekszik mostanában. A rázós ügyekhez senki sem adja a nevét. Ezért nem lehet megírni példának okáért, hogy a dörzsölt kisvárosi figura mindent megengedhet magának, rettegésben tartva nemcsak a konkurenseit, hanem még a hivatalos szervek képviselőit is. Azt beszélik róla, hogy mindenkit képes lefizetni, aki valamit is kapisgál – finoman szólva – az ügyleteiről. Sebaj, asszisztáljanak csak neki, mert még valami tényleg kiszivárogna a hétpróbás üzelmekről! Én meg? Gondolom, ezután is kapom majd a telefonokat, hogy miért hallgatok. Hát, kérem szépen, azért, mert Justitia malmai őrült lassan őrölnek. S bizony, jó sok víz lefolyik még a Tiszán, mire jogerős ítélet születik. Csak azt nem értem, ugyan mivégre e kisvárosi titkolózás? Hiszen „jobb helyeken" akár már nyomozati szakaszban is nyilatkoznak egy-egy ügyről. Abban viszont reménykedem, hogy előbb-utóbb megtörik a jég. Addig meg? Várom a számonkérő telefonokat. Mit mondok majd nekik? Jobb híján csak idézni tudom a „fülest": Pénzzel szemben...

Ami pedig az említett levélírót illeti, az előzőekkel ellentétben őt még – bizonyos fokig – megértem. Mert egy kis faluban nemigen lehet büntetlenül ezt-azt kinyilatkoztatni manapság (sem). Mégis arra kérem önt, „akiben már nagyon sok fölszaporodott": adja fel inkognitóját, hogy megkereshessem, persze tisztelettben tartva a névtelenségét a későbbiekben. Hisz' miként jelzi a levelében: „Soksok ügy volna, amit egy egész nap nem lehetne leírni. Itt a kilenc képviselő húszfelé húz, de hát akinek jól megy, az miért is szólna. És ne a polgármestert kérdezze, neki úgy jó, ahogy van!". Hát akkor kit, kérdem én, és várom is a választ rá. Ellenkező esetben tudniillik ugyanaz lesz, mint előzőleg: csak ülünk és hallgatunk. Legalábbis egyelőre!

BALÁZSI IRÉN

Borút

Az Egervin Borgazdasági Rt. – december 10-ei washingtoni, nagyszabású borbemutatóját követően – jelentős szerződéseket kötött az egri borok egyesült államokbeli exportjára olyan multinacionális világcégekkel, mint a Pepsi Cola és a Royal Kedem.

A borbemutatón mintegy 120 meghívott vett részt. Az érdeklődést jól mutatja, hogy Los Angelesből, Texasból, New Yorkból és az USA egyéb területeiről is ellátogattak a bemutatóra az üzleti élet képviselői. A szerződések szerint Bikavér, Merlot, Cabernet, Chardonnais borfajták és kóser borok forgalmazására kerül majd sor.

Gyarapodott Vásárhely

A szennyvíztisztító próbája

Miután december 10-én megtörtént a vásárhelyi szennyvíztisztító telep műszaki átadása, tegnap ünnepélyes keretek között kezdődhetett meg a próbaüzemelés. Az egybegyűlteket *K. S. Bhasin*, a kivitelező cég igazgatója üdvözölte, majd átadta a szót dr. Rapcsák András polgármesternek.

Rapcsák kronológiai sorrendben ismertette e jelentős beruházás előzményeit, és azt az időszakot, amíg végre átadhatták rendeltetésének a szennyvíztisztító telepet. Elmondta, hogy az önkormányzat közgyűlése még 1990. december 28-án döntött az egységes vízgazdálkodási koncepció megvalósításáról. A következő évben megjelenhetett a nyilvános nemzetközi versenytárgyalási felhívás, amelyre több mint 20 pályázó jelentkezett. Történt ez szeptemberben, s még az év decemberében a közgyűlés ad hoc bizottsága egyhangúlag az UTB Kft. ajánlatát fogadta el.

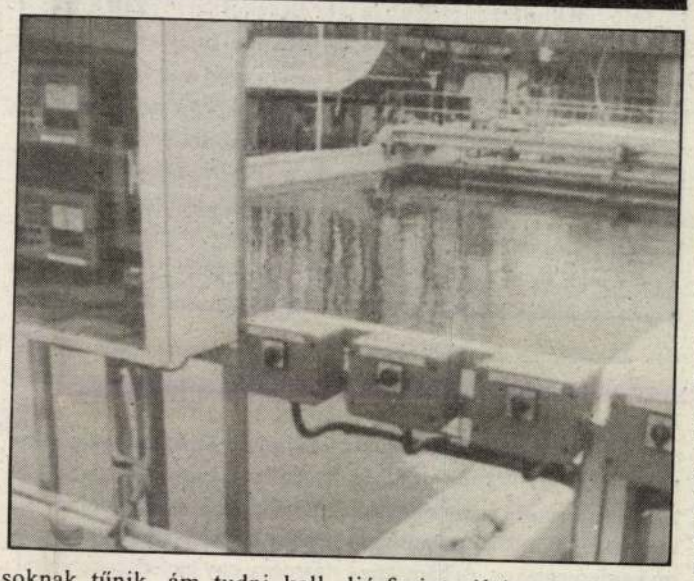

A terv megvalósításában – miszerint Hódmezővásárhelynek felettébb nagy szüksége van egy korszerű szennyvíztisztító telepre, amely iszapkezelővel rendelkezik, és biogázt is termel –, nagy szerepet vállalt az időközben elhunyt *Csáki Kálmán* önkormányzati képviselő, aki a városfejlesztési és környezetvédelmi bizottságnak volt az elnöke.

A teljesség kedvéért Rapcsák azt is hangsúlyozta, hogy eredetileg nem ennyire korszerű szennyvíztisztítóra gondoltak, de miután kedvezőnek ítélték meg az UTB Kft. ajánlatát, a további szerződésegyeztetések során a tervezett beruházást kibővítették a biogáz hasznosítást és iszapsterilizálást biztosító technológiai vonallal. Ez a költség növekedését jelentette, ami pénzben kifejezve 440 millió forintot jelentett, plusz az áfát. Az említett összeg első pillantásra soknak tűnik, ám tudni kell azt, hogy egy ilyen létesítmény ma már aligha kerülhet 800 millió forintnál kevesebbe, természetesen áfa nélkül.

A kivitelezési munkák tavaly nyáron kezdődtek el. Az új tisztítótelep napi kapacitása 15 ezer köbméter szárazideji szennyvízterhelés, de a mechanikai és iszapkezelő vonal már eleve 20 ezer köbméter kapacitásra épült ki. Az új tisztító technológia energiafelhasználása mintegy 30 százaléka a régi telep energiaigényének. Ezen a nem éppen kis telepen mindössze 5-6 főre van szükség, akik három műszakban dolgoznak.

A beruházás költségeit nem kizárólag az önkormányzat fedezi, hiszen pályázat útján közel 170 millió forint céltámogatást kaptak. Ez komoly háttérmunka eredményének köszönhető, amiben nem kis szerepe volt *dr. Grezsa Ferenc* országgyűlési képviselőnek. A céltámogatáson kívül a környezetvédelmi minisztérium is hozzájárult 35 millió forinttal ehhez a beruházáshoz. A költségeknek közel 50 százalékát tehát támogatásokból fedezik.

Mivel a város országgyűlési képviselői az ország jövőjét bizonyára jelentős mértékben befolyásoló feladataik miatt nem vehettek részt ezen az ünnepségen, dr. Grezsa Ferenc és *dr. Kószó Péter* levélben méltatták e korszerű szennyvíztisztítónak a fontosságát.

A két képviselő egyebek közt az alábbiakat írta: „A nagyértékű beruházás elkészülte azt jelképezi, hogy a nemzeti gyász e nehéz óráiban is lehetnek olyan események, amelyek elégedettséggel tölthetnek el valamenynyiünket. E létesítmény avatása is bizonyítja, hogy a nehézségek ellenére szinte a szemünk előtt épül újjá hazánk. Nem hiábavaló tehát az a rengeteg erőfeszítés, amely ennek érdekében az 1990-es szabad választások óta történik.

Ennek az országépítő munkának az élén – halála percéig – Antall József miniszterelnök úr állott. Ő, aki egészségét nem kímélve azért áldozta életét, hogy lélekben és anyagiakban gyarapodjék a nemzet. E munkában társa volt minden magyar, akik felelősséget éreztek és éreznek az országért, a nemzet jövőjéért. Most tehát egy közös erőfeszítés eredményes megvalósulásának lehetünk tanúi. Ha folytatni és erősíteni tudjuk az összefogást itt, és szerte a hazában: lesz gazdag Vásárhely, lesz erős Magyarország.

Engedjék meg, hogy Vásárhely gyarapodásának ebben a pillanatában elismerésünket fejezzük ki mindazoknak, akik a beruházás megvalósulását elősegítették: a polgármesteri hivatal vezetőinek és munkatársainak, a képviselő-testületnek, a kivitelezőknek, és nem utolsósorban a város lakóinak. Egyúttal büszkén gondolunk vissza azokra az időkre, amikor e beruházás anyagi alapjainak megteremtéséhez országgyűlési munkánkkal magunk is hozzájárulhattunk."

PUSZTAKERESZTÚRI

Csongrádnak ízlik a zselés

Ezrekért is vesznek könyvet

Csongrádon folyik javában a karácsony előtti, nagynagy bevásárlás. De nem ám csak az Aranykapu van nyitva minden vevő előtt, hanem az összes létező üzlet is. Így például a *Liber Kft.* tankönyvboltja, melyre jelenleg nem igazán a minden mértéket meghaladó tankönyvforgalom jellemző. A gyerekek immár a téli szünetre, karácsonyra készülnek, a szülők ezt tudván tudják – minden fogy tehát, mi nem tankönyv. S hogy mik a legkelendőbbek? Erről *Tóth Juditot*, az üzlet alkalmazottját kérdeztük.

– Kezdjük tehát a gyerekkönyvekkel! Ezen belül mi a kapós?

– Elsőként említeném a *Walt Disney* mesekönyvsorozat darabjait, több, mint ötszáz forint az áruk egyenként, mégis fogynak. Érthető is: gyönyörűek! Kimondottan óvodásoknak, kisiskolásoknak való a *Cifra palota* című, verses-mesés foglalkoztató könyv, ennek megfelelően jórészt az intézmények veszik.

– A felnőttek vásárolnak-e könyvet egymásnak?

– Persze! A lehető legkülönfélébbeket. Nagyon fogynak például a horoszkópkönyvek, különösen az Oroszlán jegyűek jövőjével foglalkozó kötetet viszik.

– Nem tartozik túl szorosan a témához, de milyen jegybe tetszik tartozni, kedves Judit?

– A Halakba.

– Én meg a Vízöntőbe... De haladjunk tovább, nehogy kiöntsük a vízzel együtt a halakat is! Látok itt egy csodálatos kivitelű könyvet, 2950-ért, címe: A Föld krónikája. Fogy?

– Egy hónapja kaptuk, négyetötöt vittel el már belőle. De vásároltak már *Cambridge-enciklopédiát* is, 4450-ért.

– Ez a legdrágább könyvük, igaz?

– Nem, hanem a *Nagy Képes Biblia*, 5950-be kerül – mondta tehát Tóth Judit, hozzátéve, már erre is volt vásárló, éppúgy, mint a teljesen más jellegű, de nem kevésbé praktikus ismereteket tartalmazó *Nagy háztartáskönyvre*, vagy – mondjuk – a *Guinness rekordok könyvére*, ami szintén nem haszontalan, ha megvan, hátha kiderül, hogy minket is tartalmaz, mint pl. a fedettpályás kalaplengetés (idézve: Barok tanár úr, sportoldal) abszolút csúcstartóit. Nagyon fogy még *dr. Oetker Karácsonyi édességek* című, ennivalóan édes könyve, valamint egy *Malcolm Hilliesmű*, melynek címe – *Karácsony* – nem esik a túlzott részletezés hibájába egyrészt, másrészt jelzi: benne a karácsonnyal kapcsolatos összes ismeretanyag megtalálható. S hogy növekvőben van-e a könyvvásárlók száma, avagy csökkenőben, így, karácsony táján? Ezzel kapcsolatban megtudtuk, december második hete óta a vevőlétszám háromszorosára nőtt (most, a harmadik hétben a szokottnak nyilván negyedszerese már).

Persze, karácsony okából nemcsak szellemi, de testi táplálékokat is be szokás szerezni; hogy mást ne említsünk, itt van mindjárt a sokféle szaloncukor. *Papp Józsefné*, a Favorit édességbolt (mely üzletben nemcsak édesség kapható, de például üveg és porcelán is, melyekben az édesség bízvást elhelyezhető) egyik tulajdonosa azt mondta, legkedveltebb a zselés és a kókuszos talán. A zselés kilója itt 460-ba kerül (egy doboz egyszersmind egy kiló), a kókuszos 372-be, egy doboz ebből hetven dekányit tartalmaz. De szintén viszik a vajkaramellást is, ami az egyszerűség kedvéért félkilós kiszerelésben kapható, 306-ért. S mert egy valamirevaló karácsonyfára *nemcsak* szaloncukor kell, viszik az emberek a különféle csokis, mézeskalács- és egyéb függelékeket is, s fa alá valónak a déligyümölcsöt – mondta tehát Papp Józsefné. Mindezt különben nem nagy lelkesedéssel beszélte el nekünk, május óta vannak az üzletben, mint tulajdonosok, és a forgalom feleannyi, mint amire számítottak, így, karácsony magasságában.

Mit lehet ehhez hozzátenni? A szaloncukor nem olyan, mint a meséskönyv, amit hogyha idő előtt megtalál a gyerek, a szekrény tetején, legföljebben elolvassa, visszarakja és kész. Nem, a szaloncukrot nem rakja vissza. Azt megeszi. Szóval, lehet, a szülők igyekeznek minél későbbre halasztani a szaloncukor-, s csokivásárt, kevesb' időt kapjon kutatásra a csemete... Nem elképzelhetetlen tehát: a szülődömping csak *ezután* következik.

F. CS.

(Fotó: Pintér J.)

Pórul járt

Az M1-es autópályán ma hajnalban a Budapest felé vezető szakasz 20-as kilométerszelvényénél eddig ismeretlen okból felborult egy török kamion, amely Németországból Törökországba vitt különböző vegyi szállítmányt. A hordókban és a zsákokban tartott vegyi anyagok a konténerből kizuhantak az úttestre. Az eddigi vizsgálatok szerint ezek nem mérgező anyagok.

A kamionban tartózkodó két személy elhagyta a járművet és ismeretlen helyre távozott. A kiérkező rendőrök és tűzoltók is csak a felborult kamiont találták a helyszínen. A vegyi anyagok eltávolításában részt vett a tűzoltóság, a Pest megyei polgári védelem, a MÁV vegyielhárító szolgálata, a Hungarocamion és természetesen a rendőrség, amely elterelte a forgalmat.

Ott a farka

Kenguruveszély Vásárhelyen

***Dr. Endrey Antal* ügyvéd, nemzetközi jogtanácsos a minap levélben fordult *Dubecz Györgyhöz*, a város jegyzőjéhez, kenguruügyben. Endrey úr egy hirdetésre hivatkozik, mely kenguruhúst kínál eladásra. A néhány éve Ausztráliából hazatért Endrey doktor figyelmezteti az önkormányzatot:**

Ausztráliában a kenguru védett állat, tartani csak engedéllyel szabad, ezért nem is tenyésztik, hanem időnként, távoleső vidékeken – amennyiben nagyon elszaporodnak – vadászati szezont engedélyeznek. Innét származhat a kenguruhús. Mivel azonban a vadászatok és az elejtett állatok szállítása nem kellően higiénikus körülmények között történik, az ausztrál hatóságok már évtizedek óta tiltják a kenguruhús emberi fogyasztását, így exportját is. Csak állateledelként (pet food) való felhasználása engedélyezett.

E fentiek figyelembevételével dr. Endrey Antal nyomatékkal javasolja, hogy a város egészségügyi szervei sürgősen ellenőrizzék, honnét került Vásárhelyre és milyen eredetű a kérdéses kengurufarok!

Ő. F.

Tudomány — megkülönböztetett figyelemmel

Siker Bécsben is

A vásárhelyi kórházban régebb óta rendkívül élénk tudományos tevékenység folyik, aminek kezdeményezője *dr. Ormos Pál* professzor volt. Évtizedekkel ezelőtt az intézmény igazgatójaként klinikopatológiai konferenciákat, értekezleteket szervezett kórházon belül, melyek a későbbiekben megyei szintre emelkedtek. Eme koncepció realizálását nagymértékben könnyítette a tény, hogy a kórházban neves osztályvezető főorvosok dolgoztak, akik teljes mértékben támogatták Ormos professzort. *Dr. Winter Miklós*, a belgyógyászati osztály főorvosa például kórházon belül és kívül szervezkedett, hogy ezek a konferenciák minél színvonalasabbak legyenek.

Ám az ő távozásukkal sem szűnt az igyekezet. *Dr. Török István*, miután 1968-ban a patológiai osztály élére került, gondosan ügyelt a hódmezővásárhelyi klinikopatológiai konferenciák kontinuitására, amit minden ősszel megszerveznek. Ezek immár nem csupán megyei, hanem országos jellegűek. Szakmai berkekben nagyon is követik az itt elhangzott előadásokat.

A minap a tudományos tevékenység folytonosságának apropóján beszélgetünk el *dr. Ördögh Bélával*, a kórház orvos-igazgatójával, és tudományos helyettesével, *dr. Móczó Istvánnal*, a belgyógyászati osztály főorvosával.

— A bevezetőben említett tényeken kívül elmondhatom, hogy miután Vásárhelyre kerültem, a szegedi kórházban szerzett tapasztalataim alapján magam is szorgalmaztam a tudományos ténykedésnek a fontosságát — hallottuk az orvos-igazgatótól. — Ennek lényege az volt, hogy az osztályok időszakonként számoljanak be szakmai munkájukról az orvosok által alkotott plénum előtt. Ezek a beszámolók az elvégzett munka eredményeinek a feldolgozását, új gyógyeljárások, gyógyszerkipróbálások, vagy új technikáknak a bevezetését tartalmazták. A referátumok a '80-as évektől már nemcsak a kórházunkban dolgozó orvosoknak készültek, hanem a Dél-Magyarországon meglelhető többi egészségügyi intézmény dolgozói is tudomást szerezhettek osztályaink munkájáról, eredményeiről. Jelzés volt ez kifelé, hogy Vásárhelyen milyen irányú törekvések vannak.

— E tudományos konferenciák csak a kórház és a dél-alföldi régió orvosainak részvételére korlátozódtak?

— Ezekbe a tudományos ülésekbe bevontuk a vajdasági orvoskollégákat is. Elsősorban a zentaiakat (Hódmezővásárhelynek testvérvárosi kapcsolata van Zentával) és a szabadkaiakat. Előadásokat tarthattak az eddigi tapasztalataikról, beszámoltak eredményeikről. Hódmezővásárhelyen egyébként minden évben sor kerül a patológusok randevújára, idén pedig itt rendeztük meg az orvos—gyógyszerész konferenciát.

— Megkülönböztetett figyelmet szentelnek a tudományos munkának?

— Pontos kimutatásaink vannak arról, hogy 1970-től 1985-ig a kórház orvosai hány előadást tartottak különböző szintű-rangú konferenciákon, és hány közlemény jelent meg. 1985-től azt tudjuk pontosan, hány közlemény került ki ebből a kórházból. A számok említésre méltóak, mert országos és nemzetközi konferenciákon tizenöt év alatt több, mint 300 előadást tartottunk és 200-nál több közlemény jelent meg. 1985-től csak részleges adatokkal rendelkezünk, de ebből is kitűnik, hogy napjainkig 25 tudományos közlemény jelent meg. Azért bátorkodom állítani, hogy ezek a számok nem lebecsülendőek, mert a kórházi elfoglaltság mellett bizony nem könnyű külön tudományos munkával is foglalkozni.

— Ismervén az egészségügyi intézmények anyagi helyzetét, bizonyára áldozatvállalás szükségeltetik ahhoz, hogy szavatolhassák szakorvosaiknak a tudományos konferenciákon való részvételt. A kórház fedezi ezeket a költségeket?

— A részvételi díjak, az előadásokhoz szükséges dokumentációt (diákat, egyebeket) biztosítjuk, folyóiratokat, napilapokat vásárolunk. Idén például 700 ezer forintot fordítottunk ezekre a célokra. Alapítványból még plusz 70 ezer forintot költöttünk külföldi előadások finanszírozására.

— A kórházon belül létezik tudományos bizottság. Mi ennek a funkciója? — kérdeztük dr. Móczó Istvántól.

— Röviden válaszolva az, hogy koordinálja és serkentse a kórházban a tudományos tevékenységet. Minden év első szakaszában szinte kéthetente tartottunk valamilyen tudományos ülést a kórházon belül. Ez az intézmény egy egységes rendszer,

nem lehetnek elszigetelt „gócok". Magyarán valamennyi osztályon tudni kell, hogy milyen munkát végeznek a többiek. Erről kölcsönösen informáljuk egymást ezeken az értekezleteken. Én is azért harcoltam, hogy időnként számoljon be mindenki a munkájáról, mit csinált, merre járt. Természetesen mindig különböző témaköröket vitatunk meg, és illusztris vendégeket is meghívunk az ilyen jellegű összejöveteleinkre. Professzorok jönnek és ők is kifejtik véleményüket. De részvételükkel megtisztelnek bennünket azok is, akik az adott szakmának, országos viszonylatban, elsőosztályú képviselői. Ők is előadásokat tartanak, miként a gyógyszergyárak képviselői, akik bemutatják legújabb termékeiket. Ez utóbbiak anyagi támogatást is nyújtanak tudományos bizottságunknak, amit a későbbiekben közös célokra használunk fel.

— Említette, hogy az év első szakaszában kéthetenként tartanak tudományos összejöveteleket kórházon belül. És mi történik a későbbi hónapokban?

— Akkor nem két-, hanem háromhetenként vitatunk meg egy-egy témát, de itt mindig történik valami. Túlzás nélkül állítom, hogy rendkívül élénk tudományos tevékenység folyik az Erzsébet Kórházban. Szándékunk, hogy folyamatosan összegyűjtsük a kongresszusokon elhangzott előadásokat, melyeket a mi orvosaink tartanak, azonkívül a tudományos közleményeket, és ezeket ötévenként egy együttes kiadványban jelentetjük meg, ahogyan tettük azt korábban is.

— Milyennek ítéli meg a kórház külföldi kapcsolatait?

— Több külföldi egészségügyi intézménnyel kiváló nexusban vagyunk, főként hollandiaiakkal, ahol már többen jártak kollégáim közül.

— A nemzetközi kongresszusokon sikeresnek bizonyulnak a vásárhelyi kórház szakorvosainak előadásai?

— Urológiai osztályunk főorvosa legutóbb például Bécsben vett részt tudományos konferencián. Olyan információink vannak, hogy előadását rendkívül sikeresnek minősítették. Ugyanez vonatkozik a patológiai osztály főorvosára is, aki számos külföldi kongresszuson figyelemre méltó előadásokat tart. Ám nem kizárólag ők öregbítik a vásárhelyi kórház hírnevét, hiszen egyre nagyobb lett az esélyünk arra, hogy többen folyamatosan jelen lehessünk a nemzetközi porondon. A belgyógyászati osztályon dolgozik például *dr. Nagy Beatrix*, akinek kiváló kapcsolatai vannak holland kollégákkal, és az onkológia területén működnek együtt.

PUSZTAKERESZTÚRI JÓZSEF

Mítoszok és zománcok

Fehérlófia, griffmadár, táltos paripák, mondavilágunk kincsestárának megelevenedett alakjai. De nemcsak ez tartja őket össze, hanem az, hogy mindegyikük életrekeltője az ősi erő, a tűz és a kéz, melytől formát kaptak, az érintés nyomán. TÓBIÁS KLÁRA kiállításán járva betekintést nyerhettünk a tűzzománcok csodálatos, egyedi világába.

Forró, lángoló tűz, hamvadó fehér parázs, mely értelem, érzelmek kifejezése. Babonás szemek, túlformált, lehelt alakok, bűvös égető és hamvadó színek egymásra találása, mely forrpontig heviti fantáziánkat.

S mit a szemlélő lát, a néző szeme néz, nem csupán egy kép, egy mű, egy alkotás. Az ősi hit, látomások, lángolások formálta képek láthatóvá, érinthetővé váltak. A művésznő vezércsillagai Bartók-operák nevezetes alakjai, a Kékszakállú herceg, Csodálatos mandarin, Fából faragott királyfi. Az operák sejtelmesen misztikus, mítikus világa tükröződik vissza a zománcokról.

Tóbiás Klára művészetét sokan és sokfelé méltatták már. Alkotásaiban már emberek százai gyönyörködhettek az ország különböző galériáiban, kiállítótermeiben. Tárlata most Szegeden, a József Attila Tudományegyetem központi épületének aulájában látható, az épület nyitvatartási ideje alatt december 23-ig.

A pusztulás mestere: a tűz erejével létrejött alkotásokat a művészek a művészetért kiállításssorozat keretében tekinthetik meg az érdeklődők.

VARGA SZILVIA

Biankák kerestetnek — Két és fél milliót kockáztatnak

Páger-iskola

A név kitűnő, a szándék szent, a vehemencia példás. Vagy inkább példátlannak is mondhatnók Ágostonné Páger Margit szegedi pedagógus megszállottságát — 2 millió 600 ezer forint Start-hitelt vett fel —, ugyanis eltökélt szándéka, magánsulit indít. Másfél évtizede tanít, három gyermek édesanyja, és tulajdonképpen a legkisebb, Bianka kedvéért történik majdnem minden.

— Van két nagy fiad, sok-sok ezer gyermeket tanítottál, miből fakad hát a csalódottságod?

— Mindinkább rájövök arra, hogy óriási igyekezettel egyre mélyebbre akarjuk elásni a gyermekek személyiségét, és mindent megteszünk az uniformizáltságukért. Közben persze, az is világossá vált; roppant keveset tudok. Igaz, hogy matematika—fizika szakon végeztem, de később felvettem a pedagógiát, a teológiát is. Tanultam természetgyógyászatot, grafológiát, újságírást...

— Mi ennek a magániskolának a lényege?

— Nemcsak lózung, de nálunk tényleg a gyerek a főszereplő. Mindenből a legjobbat kapják; tananyagból, tanárból egyaránt. Olyan kollégákkal szeretnénk együtt munkálkodni, akik képesek ráhangolódni a diákjaikra, észrevétlenül támaszt jelentenek, és hagyják élni a kis közösségeket. Az óvodától az érettségiig fontosnak tartjuk a gyerekek szociális készségének alakítását, és egymás elfogadását.

— Ez utóbbi megjegyzésed azt sejteti, hogy elég speciális iskoláról van szó.

— A szélsőségeket célozzuk meg, azokat a gyerekeket, akikkel általában az iskola nem tud mit kezdeni. Egy részük bizonyos területeken hátránnyal indul — lisztérzékenyek, cukorbetegek, mozgássérültek... —, mások pedig kiugróan tehetségesek. Tehát másságuk folytán kisebb-nagyobb konfliktusaik adódhatnak a világban. Elsősorban az ő jelentkezésükre számítunk.

— Hogyan fogadta a kopogtatásod a kultuszminisztérium?

— A programunk tetszik, de ... Szóval se nem segítenek, se nem akadályoznak. Nyolc évre, előre kérik a tankönyveinket, a munkafüzeteinket. Az elvi támogatást megkaptuk, dolgozhatunk kedvünkre.

— A másságról már a fentiekben beszéltünk, mit tudsz még hozzátenni?

— Nálunk nem osztályok, hanem csoportok lesznek, és egyénre szabott tempóban haladunk. A készségtárgyakat nem osztályozzuk. Egyébként pedig a JATE vizsgaközpontja kidolgozza a követelményeket, és vizsgákon mérjük a gyerekek tudásszintjét. Így létrejöhet az iskolák közötti átjárhatóság.

— Elég sajátos módszerekkel is találkozhatunk majd a Páger-suliban.

— Mindennapos lesz a relaxáció, a jóga, lehet választani természetgyógyászatot, hittant...

— Hol tart most az alapítvány?

— Vásároltunk egy 130 négyzetméteres lakást, ahol már januárban szeretnénk indítani az óvodát. Jövő szeptemberben pedig megnyílna az iskola. El lehet képzelni, mire lesz elég az én 2,6 millióm. Várjuk tehát azok segítségét, akik fantáziát, lehetőséget látnak ebben a suliban.

— Hogyan alakul a tandíj?

— Egyénre szabott lesz, akár az iskola, természetesen profitra nem törekszünk.

— Mit szól a vállalkozásodhoz a családod?

— A fiúk roppantmód szurkolnak nekem, a négyéves Bianka lányom, aki egyébként a klarisszákhoz jár, naponta kérdezi, mikor mehet már iskolába.

P. BODZSÁR ERZSÉBET

Vásárhelyen, az Ifjúsági Parkban

ÁLLÁS-PONT pályakezdőknek

Magánszemélyek összefogása hívta életre az ÁLLÁS-PONT-ot, az Állásteremtő Fiatalok Öntevékeny Ligáját, mely a munka nélküli pályakezdőknek kíván lehetőséget teremteni a mielőbbi elhelyezkedéshez, segítséget nyújtva az életkezdésükhöz. A szegedi központú, kelet-magyarországi egyesület tevékenységének hatékonyabbá tétele érdekében városi tagszervezetek létrehozását szorgalmazza.

Másfél hónapja Hódmezővásárhelyen nyolc alapító taggal megalakult az ÁLLÁS-PONT vásárhelyi tagozata. Azt a célt tűzte maga elé: folyamatosan gondoskodik a Vásárhelyen és annak vonzáskörzetében élő, állástalan fiatalokról. Ha ugyanis magukra maradnának, félő, elkallódnának. A Városi Ifjúsági Parkban kapott helyet és lehetőséget a tagozat arra, hogy az alakuló ülésen meghatározott feladatokat megvalósíthassák. Elképzeléseiket széles körű együttműködés kiépítése és támogatók megnyerése nélkül képtelenek lennének megvalósítani. Jó kapcsolatokra törekszenek minden magán- és jogi személlyel, akiknek fontos a fiatalok sorsa. Ennek köszönhető, hogy az Ifjúsági Parkban működő irodán délutánonként friss állásajánlatokkal, tanácsadással várhatják az érdeklődő, állástalan pályakezdőket. A TIT vásárhelyi tanfolyamain a munkanélküliek díjmentesen vehetnek majd részt. A Providencia Biztosító Rt. helyi kirendeltségével és a Marker Reklámstúdióval közösen üzletkötő-tanfolyamot indítanak december 16-án az Ifjúsági Parkban. Olyan képzésben részesülhetnek a hallgatók, amellyel üzletkötőként, biztosítási szakemberként, reklámszervezőként is elhelyezkedhetnek. Marketingmenedzserként pedig önálló vállalkozásba kezdhetnek. A Munkanélküli Fiatalok Klubjának foglalkozásain a Progress, a Munkáért Alapítvány és a munkaügyi kirendeltség vezető munkatársai, valamint cégek, vállalatok humánpolitikai osztályainak képviselői ismertetik meg a pályakezdőket a kínálkozó lehetőségekkel.

Ugyancsak együttműködésre épít a klubban hamarosan beinduló „Hogyan menedzseljem önmagam?" tanfolyam is, melynek elvégzése után az állástalanoknak sokkal könnyebb lesz elhelyezkedniük.

Ezzel még korántsem teljes a tervek és az elképzelések listája, melynek megvalósításával az állástalanoknak kívánnak nagyobb esélyt nyújtani. Egyesületükbe egyébként bárki beléphet, aki erkölcsi kötelességének érzi, hogy segítse a fiatalokat.

P. FÁRI JÓZSEF

Tóbiás László, [?]

L.: Telcs Ede

Laczó K.: Bevezető.... 43-44

TISZATÁJ, Szeged, 1975. november XXIX/11.

Tóbiás László

építeszhallgató

karikaturái repr.

Megfagyot Muzsikus

1906.

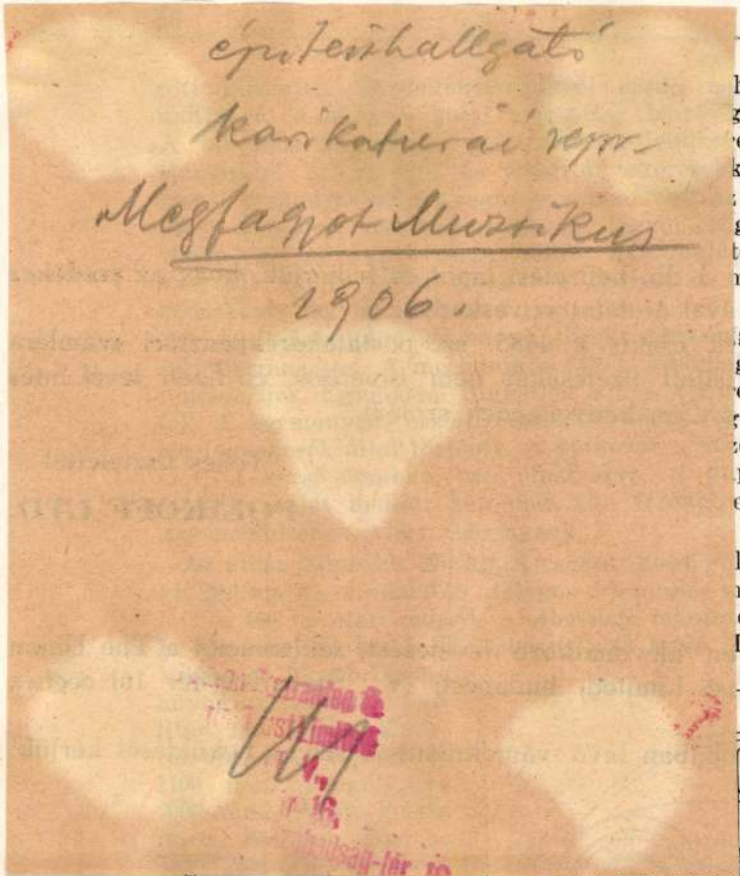

Ha összehasonlítást teszünk az itt leírt kisautó és a Fiat Topolino

pus terve

JÁNOS

CAR

our economical life, . Big factories supply s types, satisfying all d cheap light car the reduced require- The principle to be: ead load, considerable uction. Technical da- ngine cubic capacity lers 2. Bore 68 mm. e. Brake HP 15. Max. x forming unit with Air (turbine) cooling. d, 1 reverse. I speed n. p. h. III speed 75 Brake acting on all 4 ng wheels. Fuel con- km. Weight 350—400 2000 mm. Number of ck, planned with the mm. Weight 450—500 nsumption 7 l./100 l. m.

Kevesebb alkatrész és egyszerűbb szerkezeti elemek a gyártás olcsóbbításához vezetnek. A technika mai állása szerint, a repülőgépek és harcikocsik gyártási tapasztalatai alapján sok olyan szerkezeti megoldás használható fel a kisautók tervezésénél, amelyet a klaszszikus autóépítésnél még idáig nem alkalmaztak.

Az előbb vázolt alapelvek szerint tervezett kisautó műszaki adatai a következők:

Az alap-típus egy farmotoros 2 üléses, csukott kisautó, 2 gyermeküléssel és bőséges csomagtérrel. A mo-

, sebességváltó és differenciál egybe van itve. Az öntvények anyaga legnagyobb részt *lumin*. A hátsó kerekek 2 lengő féltengely al vannak hajtva. A kerekek független rúgósúak, elől-hátul keresztrúgókkal. A kocsi mély lypontja mellett nagy stabilitás és jó útfekvés

Tóbiás Lanló
épitesz

l

Bp Epitőm VI

14. l.

28 PENGŐ

BOLTI ÁR HELYETT

16 PENGŐÉRT

kaphatja meg a kiállitáson dr. Kogutowicz Károly egyetemi tanár DUNÁNTUL ÉS KISALFÖLD IRÁSBAN ÉS KÉPBEN cimü pompás müvét.

A felnőtt ebből ismerheti meg a Dunántul gyönyörü tájait, a serdülő ifjuságnak hasznos hazafias olvasmány. A fenti kedvezményt megkapja akkor is, ha a könyvet közvetlenül a Földrajzi Intézettől (Szeged) rendeli meg. A rendeléssel jogot szerez arra is, hogy a közeljövőben megjelenő II. kötetet is hasonló áron kaphassa meg.

Kérjen részletfizetési kedvezményt.

Egyetemi Földrajzi Intézet
Szeged, Zerge ucca 19. sz.

ABLAKA GYÖRGY, SZEGED, KÁLVÁRIA-U.

Tóbiás László

építész

tervezte az apátfalvi (Csanád m.) rk. templom bővítését. 1932

cvőd

Biertempl

X. l.

rösség.

z.eleje.

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB ADAT

k virágai egy talmácsi és egy nagy-

/Dr.Roth Viktor/.

2.

Tóbiás László

okl. építész, a bpesti m. kir. állami felső építőipariskola igazgatója. Szerkesztette az intézet értesítőit, melyek 1937/38. tanév ben a 40-ik évfolyamban voltak

Lásd ez értesítőket!

Vasen, Porzellan, Herend.

833. KANDALLÓKÉSZLET, 1 nag
kinai izlésü virágos galyakkal é
1 grössere, und zwei kleinere V

834. TEATARTÓ, porcellán, tényte
kal. Herend. — Theeflacon, P

835. KÁVÉFŐZŐ, porcellán, kettős
mit Figuren in Rot. Herrend, 1

836. CUKORTARTÓ FEDŐVEL és
1870 k. — Zuckerbehälter mit
um 1870.

837. KETTŐS GYERTYATARTÓ,
leuchter, mit Putten, Herend,

838. TEÁSKANNA FEDŐVEL, porc
XIX. sz. — Teekanne mit Dec

839. POTPOURRI VÁZA, porcellán
— Potpourri-Vase, blau und d

840. LEVESESTÁL FEDŐVEL, po
XIX. sz. — Suppenterrine, m

T ó b i á s /?/ festő/London/
Jeremiás/Nagyszeben/fia
/XVIII.sz.eleje/

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
238.

Tobiás Jeremiás festő/Nagyszeben/
/XVIII.sz.eleje/

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
238.

Tobis Slona

Lesbő

8 órai Listáp

1924 dec. 18. 8 l.

Tóbis Ilona.

Sórai Ujság.
1930. XII. 14., 4.
(: Kritika. :)

Tobisch Hona.

8 órai Ujság.
1930. III. 15., 2.
(:Kritika:)

Tóbiás László

az Építőművészeti Képzettség Megvizsgálására Szervezett Bizottság ünnepélyes elnökévé nevezték ki.

MMÉLKözl
1943. 46. l.

Tóbiás László

okl. építészmérnök, m. kir. állami felső-építőipariskolai igazgató tanügyi főtanácsos, ipariskolai igazgató címmel Expolt.

MMÉE Közl.

1942. 111. l.

(Személyi hírek)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Tóbiás László

l.

Zádor – Rados

337. l.

»Ab
Tan

»irodalmi« elgondolásokkal is. A jeles magyar rendezők, élükön Németh Antallal, majd megbírkóznak az így adódó nehézségekkel . . .

A regény még sokkal teljesebben érvényesíti magas szempontjait. A XIX. század egyebütt úgyis a regény korszaka: »átmeneti«, forrongó és lázadozó kor, amelynek kitűnően megfelel a legszabadabb formájú műfaj. Érdekes, hogy a századvégi naturalizmus nem tudta meghódítani a magyar olvasóközönséget: erősen romantikus, azaz dinamikus alakjában árulta el Szabó Dezső vagy Móricz Zsigmond munkáiban, hogy a legpompásabb megfigyelőképesség sem menti fel a magyar írót idealizáló kötelezettségétől, még akkor sem, ha az idealizálás csak a több erő, heroikusabb alkat vagy tragikussá élesedett sors irányában hat.

Tóbiás László

Tóbiás László, építész, felsőépitő ipariskola igazgatója, XIV. Thököly-út 74. 426-612

Bptávb 1940 szept.

Remekbirság V. 90–92.

Tóbiás László

építész

l.

Szfelslex. 372. l.

Elektr. arch.

m.o. 1076. l.

Tóbiás László

Okl. építész,
az állami felső építő ipariskola igazgatója, mint ilyen
nekrentette az iskola 1934-35
évi értesítőjét.

MMÉE Közl
1936. 13. l.

TELEFON:
1-120-69.

VALLALK

Szerkesztő

BUDAPEST, VI., T

T.

Műemlékek (

Nyomtatvány

Fábiás László

műépítész

Szül. Szeged 1883. júl. 12

Életrajzát lásd

Lex Magy Társ.

218. a. l.

13 Személyzet fizetési "

14. Költség

15. Pénztár

35.
135
135

Tóbiás László

építész

Szül Szeged 1883.

Oklevelet nyert 1906

Névjegy műegyetem 20 l.

Jenő Ferencz.

Jobbra fordulva ágaskodó l
karddal. A dombos háttérben ütköz
rancsnoksága alatt álló lovasok v

EUGENIUS FRAN
Herzog von Savoyen, etc: etc:

alól jobbra: C. Weigel exc.

Rm., mér. a vk. 23.1: 17

Sz.n. 25
218-901-

<Tóbiás László>

könyvt

<> Épületszerkezetek szilárdsápsana. Bp. 1947. 403 l. 5 tábla.

atásügyi miniszterium jelen kelet és ügy-
számvevőség VII.osztályának és a Csekk-
letének másolata:

gy a Müemlékek Országos Bizottságának a
nál vezetett 16.136 számu csekkszámlája
vi október havi javadalma fejében a kö-
ki:

la terhére:

.....80 P.
.....80 "
szesen:.....160 P. azaz:

Tóbiás László épitész-tanár

Épületterve az állami iparoktatási intézetek tanárainak kiáll.-án.

M.934.VI.3.

M.D.K.

Tóbiás László, építész (Szeged)

második díjat nyert a kecskeméti vágóhíd terepályázatán.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1931. 65.köt. 74.old.

Tóbiás László, szegedi építész M.D.K.

első díjat nyert a Pétezréven építendő városháza terpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV. évf.

jun. 4. sz. 13. old.

Tóbiás László építész

Tervezőnopertjának tervét 20.000 ft-ért megvették az alábbi pályázatok

Kovács Ferenc: A tabáni Rácz gyógyfürdő tervpályázata 1969

Magyar Építőművészet 1970/4 2 old.

Tóbiás László MDK

II. dij

A kecskeméti vágóhid tervpályázatá
Épitő Ipar - Épitő Művészet 1931. febr. 15. 23.o.

M.D.K.

Tóbiás László, szegedi

500 K-ás harmadik díjat nyert a csurgói hőséghára terepályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV. évf.

okt. 29. sz. 14. old.

Tóbiás László, építész,
a felsö épitöipari iskola igazgatója,
tanügyi fötanácsos.

megköszöni többek között Kolozsvár polgármesterének, h. a költségek vállalásával lehetövé tette az értékes anyag kiadását, mely tartalmazta az ép.isk.tanulói munkájának eredményét, Kolozsvár müemlékeinek rajzi feldolgozását.

A visszatért Erdély föválosával szemben ezzel óhajtották hazafias kötelességüket leróni.

Radocs Jenö: Kolozsvári müemlékek.
A m.kir.áll. felsö ép.ip.isk. 1941-42 évi szünidei felvételei. Bp.1943.

MDK

Tébiás László, építész,
a felső építőipari iskola igazgatója.
tanügyi főtanácsos.

megkőszöni többek között Kolozsvár polgármesterének, h. a költségek vállalásával lehetővé tette az értékes anyag kiadását, mely tartalmazta az ép.isk. tanulói munkájának eredményét, Kolozsvár műemlékeinek rajzi feldolgozását.

A visszatért Erdély fővárosával szemben ezzel éhajtottak hazafias kötelességüket leréni.

Rados Jenő: Kolozsvári műemlékek.
A m.kir.áll. felső ép.ip.isk. 1941-42 évi szünidei felvételei. Bp.1943.

MDK

Tóbiás László

Az alábbi pályázaton I. dijat nyert

Tervpályázati eredmény. "Makói vármegyei székház szárnyépületének tervei". Épitő Ipar - Épitő Művészet 1928. jun. 15. 94.l.

TÓBIÁS László építész (Szeged, 1883. VII - Bp., 1957.IV.18.)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 192.p. és ill.

< Tóbiás Lászlóné >

textil tervező
saját művei
repr.

< > Modern magyar
kézimunkastílus.
Szegedi Szemle
1931. 3. sz. 10 –
13. l.

T o b i á s László /?/

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
235-237.
"Szegeden..."

(Tóbiás László)

könyve

(=) Műszaki mechanika elemei.
Bp. [1947] 216 l.
(Ipari szakkönyvtár
115—117. sz.)

MDK

Tóbiás László

Makói vármegyei székház szárnyépületének terve

Tervpályázati eredmény.
Épitő Ipar-Épitő Müvészet. 1928 jun.15.

MDK

Két kiállitás. Refo

NDK

Tóbiás László épitész

a kecskeméti vágóhid tervpályázatán

II. dijat nyerte

Épitő Ipar-Épitő Művészet, 1931. febr. 15. 23 l.

Tóbiás László

műépítész, Szeged

Deák Ferenc u. 7.

Szeged 1919

Városház ter. Családi

ház I — III.

Kettős családi ház

M.D.K.

Tóbiás László

A kormányi iskolabutor tervpályázaton a fogasok kategóriában díjazva

III díj 5oo Ft

Társtervező: Loydl Tamás

Magyar Építőművészet 1964/4. 12. l.

53 *amp*-nél 37 lóerő. Az erőátvitel 1 : 4·5 áttételű különlegesen keményített anyagból készült homlokfogaskerekekkel történik, amelyek közül a nagy fogaskerék egyrészű és a kerékpár tengelyére van felsajtolva. A motor súlya nagyfogaskerék nélkül 1100 *kg*. A motornélküli tengelyekre kétrészű csúsztatógyűrűs

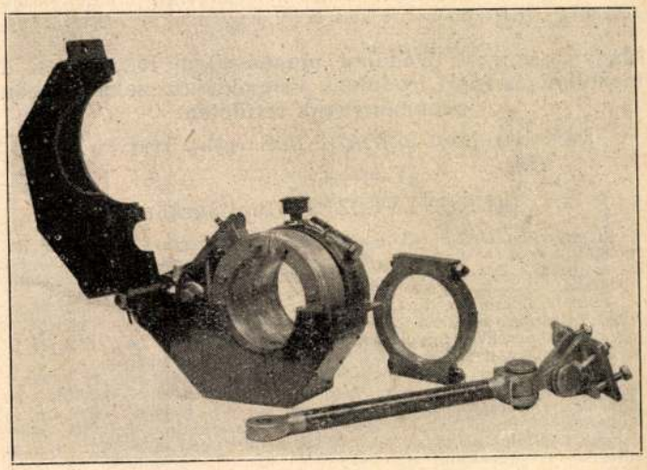

8. ábra. Kétrészű csusztatógyűrűs áramföldelő szerkezet.

szerkezet van szerelve (8. ábra), amely lehetővé teszi, hogy az áramföldelés ne a görgős csapágyakon át, hanem közvetlenül a kerékpártengelyeken, illetőleg a Griffin-keréktárcsákon át történjék. A motorok szabályozása kocsipáronkint két darab szabályozó kapcsolóval (kontrollerrel) történik. A kapcsolási helyzetek száma soros kapcsolásban 5 (az 5. mezőgyöngítéssel), párhuzamos kapcsolásban 3, villanyfékezésnél 7. A szabályozó kapcsolóban olyan érintkező szerv is van, amely a főáramkört az önműködő maximális kapcsolóban elektromágnetikusan kikapcsolja, mihelyt a főhengert bármely kapcsolási helyzetéből visszaforgatni kezdjük. A két szabályozó kapcsoló kezdő helyzetében a főáramkör önműködően záródik. A kocsivezetőfülkében felszerelt önműködő max. kapcsolóban elhelyezett védőberendezést a szabályozó kapcsoló érintkező szerveinek kímélésére alkalmaztuk és ennek következtében az üzemben előforduló legnagyobb megszakítandó áramnak megfelelően méreteztük. A max. kikapcsolónak fogantyúja is van, mellyel a készülék mint kézi vészkapcsoló is használható, tehát vele a szabályozó kapcsoló és az áramhozzávezetés közti kapcsolat megszakítható. A kocsipár mindkét kocsijának tetején egy-egy 300 ampéres olvadó biztosító, egy-egy szarvas villámhárító, egy készlet réznikkelhuzalból készített indító- és fékezőellenállás, továbbá egy olyan vaslemezszekrény van, melyben a terhelés kiegyenlítésére, a motorok mágneseinek mellékáramkörű szabályozására szükséges ellenállások és az elektromágneses sínfékelőtét ellenállásai vannak elhelyezve. A villamosfékezés alatt a motorok párhuzamosan és keresztezett mezőkkel vannak kapcsolva, minek következtében a motorok a fékezőmunkában egyformán vesznek részt. A forgó részeknek a mezőkkel összekötött kapcsai közé úgynevezett fékbiztonsági ellenállás van beiktatva azért, hogy az egyik motor megromlása esetén is a villamosfékezéshez legalább egy motor álljon rendelkezésre. A villamosárammal működő váltók bevezetése folytán minden egyes kocsinak felsővezetéki áramszedője van, mert máskülönben a villamosváltóknak hosszú tápvezetéket kellene adni. A két áramszedő közül mindig csak a haladási irányban elől levőt szabad felengedni, egyrészt azért, hogy a villamosváltó a vonat alatt ne legyen átváltható, másrészt azért, hogy szakaszszigetelő helyeken az egyidőben felengedett áramszedők a két szomszédos tápvezetéket rövidre ne zárhassák.

Az előzőkben már említett elektromágneses sínfékberendezésnek kocsinként két elektromágnese van, amelyek mindegyike a legnagyobb gerjesztéskor 4000 *kg* függőleges irányú magnetikus vonóerőt fejt ki. Az elektromágnesek kettős tekercseléssel készültek, amelyek közül az egyiknek gerjesztése a rendes villamosfékezéskor következik be, a másik pedig arra jó, hogy motorhiba esetén a gerjesztést közvetlenül a felsővezetékről is eszközölhessük. A felsővezetékről gerjesztett tekercsek bekapcsolására minden kocsivezető fülkéjében az úgynevezett *fékerősítő*-kapcsoló van felszerelve. Ezzel a kapcsolóval párhuzamosan kapcsolt *sínfék-kapcsoló* a középperron válaszfalára van felerősítve. — A *sínfék*-kapcsoló úgy van berendezve, hogy vele a főáramot a maximális kikapcsoló útján a kocsi belsejéből is meg lehet szakítani és a felsővezetékről közvetlenül gerjesztett mágnestekercsek bekapcsolásával a sínféket működésbe hozni. A főárammegszakítónak eredeti helyzetébe való visszaállítása csakis a szabályozó kapcsoló irányváltóhengerének fogantyújával eszközölhető. Minden kocsira egy 500 *kg* vonóerőre méretezett szolenoid-fékhenger van felszerelve, amely megfelelő áttételű fékrudazat segítségével a motornélküli tengelyre felsajtolt és már az előzőkben említett külön fékdobra fejti ki fékező hatását. Egy-egy kocsi sínfék- és solenoid-tekercsei állandóan sorban vannak kapcsolva, de a két kapcsolt kocsinál a két tekercs sor egymással párhuzamos. A villamosfékezés alatt a párhuzamosan kapcsolt motorok mint dinamók működnek és áramot fejlesztenek, amely az áramkörben levő sínfék- és szolenoid-tekercsekben a fékezéshez szükséges gerjesztést idézi elő.

A két motorkocsi főáramkörű vezetékeinek, valamint a két fékmágnespár a hálózatról gerjesztett tekercseinek soros összeköttetésére hétsarkú átmenő csatolóberendezést alkalmaztunk (9. ábra).

A kocsi világítóberendezéséhez kocsinként 13 menynyezetlámpa, egy pályavilágító sugárvető s egy viszonylatjelzőt megvilágító lámpa tartozik. Ezek a világítótestek három áramkört alkotnak, egyenkint 5—5 sorban kapcsolt izzólámpával. A kocsivezető-fülkében levő izzólámpa a középperron egyik mennyezetlámpájával átkapcsolható, mert a kocsivezető sötét fülkéből jobban látja az előtte levő pályát és így nagyobb biztonsággal vezetheti kocsiját. A világítási vezetékek Bergmann-csövekbe vannak behúzva és a kocsitető külső és belső faburkolata közé vannak fektetve és szorítókkal rögzítve.

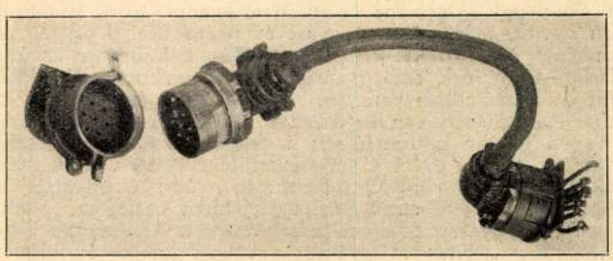

9. ábra. Hétsarkú villamos kocsicsatlás.

A kocsi külső színezése és külső-belső fényezése gyorsan száradó nitrocellulóze-anyaggal készült, a legújabb rendszerű fecskendő-eljárással. A kocsi főbb méreteit a 4. ábra tárja elénk. A két kapcsolt kocsi önsúlya villamosberendezéssel 24.300 *kg*, mely súlyból a villamosberendezésre 4900 *kg* jut. Az ikerkocsiszerelvény tehát nehezebb, mint egy motorkocsiból és egy pótkocsiból álló vonat. A súlytöbblet onnan ered, hogy az ikerkocsis rendszernél néhány villamosszerelvényből (villamosellenállások, áramszedő, elektromágneses sínfék stb.) két készlet szükséges, továbbá, hogy a futókerekek kímélése céljából fékdobokat és a motornélküli tengelyek villamosfékezésére szolenoidokat alkalmaztunk. Ebből a kocsitípusból egyelőre csupán 40 kocsit,

vagyis 20 ikerkocsipárt helyeztünk üzembe, mert kívánatos volt ezt az új kocsirendszert gyakorlatilag kipróbálni és megfigyelni annak megállapítására, hogy menynyiben felel meg a hozzáfűzött biztonsági, forgalmi és kényelmi követelményeknek.

Már az eddigi megfigyeléseinkből megállapíthattuk, hogy az új kocsi tetszetős alakjával, kényelmes és tágas beosztásával, valamint a villamosberendezés korszerűségével a hozzáfűzött várakozásoknak teljes mértékben megfelel, és hogy a közönség szívesebben utazik az új kocsikon, mint a régieken.

Szakirodalom.

Könyvismertetések, bírálatok.

Rovatvezető: Dr. LÓSY-SCHMIDT EDE, egyleti könyvtárnok.

(Az ismertetésre szánt könyveket lehetőleg két példányban, úgyszintén az ismertető kéziratokat is szíveskedjenek a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Könyvtára, illetőleg a rovatvezető címére: IV, Reáltanoda-u. 13—15. sz. II. em. küldeni.)

Die aktive Kohle. Az aktív szén gyártása és alkalmazása. Von *Dr. O. Kausch.* 340. l. 53 ábrával. Wilhelm Knapp, Halle a. S. kiadása. Ára 21·50 *M.*

Az előttünk fekvő tanulmány az első könyv, amely az aktív szénnel foglalkozik, s így egy régtől érzett hiányt pótol. Bár a szerző, ki a német szabadalmi hivatalnak tagja s így gyakorlatilag ezt az iparágat nem is műveli, mégis dicséretes gyüjtőmunkát végzett. Jóllehet a fa- stb. színtelenitőszenek adszorbeáló képessége már 500 éve ismeretes, a tulajdonképeni aktív szeneket nagyobb mennyiségben mégis csak mintegy 10—15 éve gyártják és alkalmazzák. A könyv tárgya: 1. Bevezető rész. 2. A szén aktivitásának vizsgálata (Methilénkék-titer). 3. Az aktív szén gyártása: *a)* fából, *b)* csontból, *c)* vér és húsból, *d)* egyéb szerves anyagokból, *e)* gázok és gőzök behatásával, *f)* alkaliák jelenlétében, *g)* savak és sók segélyével, *h)* szilikátokkal kapcsolatban, *i)* fémek jelenlétében, *j)* az aktív szenet gyártó retorták szerkezetei. 4. Az aktív szén alkalmazása: *a)* cukorlé szintelenítésére, *b)* zsírok és olajok finomítására, *c)* paraffin fehérítésére, *d)* víz sterilizálására, *e)* szesz raffinálására, *f)* bor nemesítésére, *g)* gázok fajtázására és nyerésére, h) gáztisztítás, i) katalizátorhatások kiváltására, *j)* az orvosi gyakorlatban, *k)* gázálarcok és egyéb használatra. 5. Az aktív szén regenerálása. 6. Az aktív szenet gyártó nagyipari üzemek ismertetése.

A vérszén 47.32 kéksavat képes lekötni, az egyéb aktív szenek csak 19.4 kéksavat, de foszgén, chlórpikrin, chlór és bróm, továbbá arzén-hidrogén tekintetében mindkettő egyenrangú; chlórcianból az aktív szén 48·6 *s.-r.-t* köt le. Az aktív szenek nagy átlagban 93.98% *C*-t, 0.5% *H*-t, 1—4% hamut, 0.2—2.0% *O*-t tartalmaznak. Az aktív szén iparának fontossága legjobban abból a körülményből tünik ki, hogy pl. a holland „Algemene Norit Maatschappi" gyár, Hembrugban egymaga 9000 tonnát gyárt évenként (kb. 3 vagónt naponként). Nem sokkal kisebb a gyártási kontingense az ú. n. Carbo—Union-nak sem (gyártelepeik Leverkusen, Frankfurt a/M és Karlsbadban vannak). A legnagyobb gazolin-kinyerőtelep Romániában van az Astra Romana telepén, naponként 3 vagón gazolin kitermeléssel; a galiciai gazolin-kinyerőtelep csak egy vagónt gyárt a petróleumföldgázból. A Carbon Rt-nak 1910 óta Ratibor O. S.-ban van gyára; ez gyártja az „Eponit" védjegyű aktív szenet. Újabban besűrített szulfitlúgokból is gyártanak ilyen aktív szeneket. Általánosan ismeretes, hogy toxines- és arzénes-, valamint gomba- és húsmérgezéseknél, kolera asiatica, de Typhus abdominalis eseteiben is az aktív szénnek gyógyító hatása felette hatásosnak bizonyult. Végül bőven közli Dr. O. Adler karlsbadi orvos tapasztalatait a Carbo medicinalis használatával, egyben felsorolva az 1834 óta ismertté vált idevonatkozó orvosi irodalmat is, mintegy 100 dolgozatot. Szerző külön fejezetet szentel a darmstadti E. Merck medicinalis adszorbciós szeneinek. Nagyon becses a könyvnek 12 oldalra terjedő s névsor szerint összeállított irodalma is, valamint 24 oldalra terjedő tárgymutatója s ezzel kapcsolatban a kitűnően csoportosított szabadalmak felsorolása is.

Hazánkat illetőleg pedig több ízben említettem, hogy a kénhidrogénnek aktív szénnel végrehajtott megbontását legelőször *Than* Károly tanár laboratóriumában, 1894-ben, észlelték s az előttünk fekvő könyv a 170. oldalon ezt a megfigyelést mégis a Bayer u. Co. német cégnek az 1920. évből származó német szabadalma számára igényli. A könyv külalakja igen csinos, rajzai, papírja és nyomása is a kiadót dícsérik.

László Ernő.

Taschenbuch für Gaswerke, Kokereien, Schwelereien und Teerdestillationen. Von *Dr. H. Winter, Bochum.* Negyedik kiadás. 1929. W. Knapp, Halle (Saale) kiadása. 600 lap. 126 rajzzal. Ára kötve 7.20 M.

A zsebkönyvnek közlönyünkben már ismertetett harmadik kiadása az 1929. évre szóló naptárral együtt változatlan terjedelemben újból megjelent. A szabatos feldolgozása folytán tudományos munkának is beillő kézikönyvnek minden szén-technikus íróasztalán ott kell hogy legyen. *László Ernő.*

Magyar szerzők irodalmi munkássága 1928/29-ben a technikai és ipari irodalom, valamint az ezekkel rokon tudományágak területén.

Közli: Dr. LÓSY-SCHMIDT EDE, egyleti könyvtárnok.

IV. közlemény. (CV.)

A) KÖNYVÉSZET. (Bibliográfia.)

Dr. Dischka Győző okl. gépészmérnök, a Magyar Posztógyár Rt. igazgatója: *A hatósági posztószállítások racionalizálása.* Budapest é. n. (1929), 4°, 59 l. XVII. szövegtáblázattal. Merkantil-nyomda nyomása.

Feimer László m. kir. százados, okl. mérnök: *Utász hadihidak teherbirásának elméleti meghatározása* a tartó-elemek rugalmas együttműködésének figyelembevételével. Budapest, 1928. 8°, 146 l. 82 szövegabrával. A szerző kiadása. Pallas r.-t. nyomása.

Pfisterer Lajos az Országos Társadalombiztosító Intézet igazgatója: *Munkásbiztosítás, iparegészségügy és balesetelharitas az Amerikai Egyesült Államokban.* Dr. Scholtz Kornél népjóléti és munkaügyi államtitkár előszavával. (A „Munkaügyi Szemle" kiadványai 4.) Budapest, 1929. Kis 8°, 128 l. Wodiáner F. és Fiai Grafikai Intézet és Kiadóvállalat Rt. könyv- és hírlapnyomdájának nyomása. A könyv ára 6 pengő, mely a Munkaügyi Szemle kiadóhivatalánál, VIII., Fiumei-út 19b. rendelhető meg.

Geszti József: Zusammenschub der Erdrinde. Sonderabdruck aus „Gerlands Beiträge zur Geophysik" Bd. XXI., Heft 1. 1929. Kis 8°, 36—78 l. 19 ábrával. Akademische Verlagsgesellschaft m. b. H. Leipzig.

Tóbiás László építész, felsőipariskolai tanár: *Vasszerkezetek, kötések, tartók, rácsos szerkezetek, oszlopok.* Gyakorlati kézikönyv számszerű példákkal, táblázatokkal. Szeged, 1928. II. kiadás. Nagy 8°, 94 l. a műhöz mellékelt ábragyüjteményben I—XXXI lapon 168 ábrával. Szeged városi nyomda és könyvkiadó rt. kiadása és nyomása. Fűzve bolti ára 8 pengő.

Ori Róbert okl. gépészmérnök: *Központi fütés, szellőztetés, melegvízkészítés.* Kézikönyv berendezők és építészek részére. Budapest, 1929. 8°, 240 l. 178 szövegabrával és számos szövegtáblázattal, valamint a mű végéhez függesztett I—XXXII. lapon fényképekkel. A Vállalkozók Lapja könyvosztályának kiadása. Ujságüzem r.-t. nyomása.

Hász Sándor okl. mérnök, müegyetemi adjunktus: *A betonütkérdésről németországi tapasztalataim alapján.* (Különlenyomat az Útügyi Szemléből.) H. és é. n. (Budapest, 1929.) 1vrét, 32 l. a szöveg közé nyomott 37 képpel.

Koltai Mátyás: Útburkolatok különös tekintettel az aszfaltra. H. és é. n. (Budapest, 1929.) 8°, 225 l. a szöveg közé nyomott 23 ábrával, azonkívül a könyv végén 24 műmelléklettel. Athenaeum r.-t. nyomása. A könyv ára teljes vászonkötésben 12 P.

Dr Enyedi Béla: Tabellen zur Lösung der Bogenkonstruktionen (Parabelbogen). Eingespannter Bogen, Gewölbe und Zweigelenkbogen mit veränderlichem Querschnitt. Winkler'sche Zahlenwerte zum raschen Auftragen der Einflusslinien, Grenzmomenten und Querkräfte auf Grund der Ritter'schen Theorie. Mit Zahlenbeispielen. Charlottenburg, 1929. 8°, 140 l. 48 szövegabrával és 41 szövegtáblázattal. Zemetverlag G. m. b. H. Charlottenburg II. kiadása. Schmitz u. Görner Berlin nyomása.

Gróf Hadik János, az Országos Kézműves Testület elnöke: *A magyar kézművesiparosság szervezkedésének helyes útja.* Hozzászólás a kézműveskamara kérdéséhez. Budapest é. n. (1928.) 8°, 16 l. Ujságüzem r.-t. nyomása.

Egyleti közlemények.

Beszámoló a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet geodéziai szakosztályának működéséről az 1925. évi december 30-ától 1929. március 6-áig terjedő időszakban.

Tisztelt Szakosztály! Tisztségéről most távozó elnökünk, Szilágyi Béla, megválasztásakor rámutatott arra, hogy bár a szakosztály működési területének egy részét elfoglalta a Mérnöki Kamara, másik részét az 1924-ben alakult Földmérő, Magánmérnökök Országos Egyesülete, a szakosztály a geodézia tudományának művelésében és a földmérőket érdeklő gyakorlati kérdések megtárgyalásában a jövőben is bőséges teret talál működése számára. A szakosztály elmúlt három évi élete igazolta, hogy számos olyan kérdés vár még megoldásra, mely a geodéziával tudományosan, vagy gyakorlatilag foglalkozó mérnököt, vagy mindkettőt közelről érinti. S e kérdések legnagyobb része most is szakosztályunk révén kereste az utat a tágabb nyilvánosság és a megvalósulás felé még azokban a kérdésekben is, amelyek látszólag tisztán a Mérnöki Kamara hatáskörébe esnének. De ez érthető is. Hiszen a kérdések nagy tömege alig határolható el élesen aszerint, hogy melyek tartoznának csupán a Kamara, s melyek az Egylet hatáskörébe. Másrészt a Kamara által elfoglalt területen is annak természetszerűleg nehézkesebb és az Egy-

MARABU Kazánok és radiátorok központi fűtésekhez. Gőzfőző-, gőzmosó- és fertőtlenítő berendezések Oranier, Ichor és Marabu folytonégő kályhák

MAGYAR RADIÁTORGYÁR R. T. BUDAPEST

SZEB Cementipari gépek és formák, teljes berendezések cementárúgyárak és műkőgyárak részére. Építkezés, gépek, keverők, felvonók.

SZÁNTÓ ÉS BECK MÉRNÖK SPECIÁLIS GÉPGYÁRA BUDAPEST.

X. Gyömrői-út 16-18
Tel.: J. 350-88, J. 390-34

HIVATALOS RÉSZ

Faárak. Erdélyi árú: tombart lúcfenyő 100—104 P, luc építőárú 86—90 P, vegyes épületárú 72—74 P, faragottfa 50—53 P, léc és zárléc 70—72 pengő köbméterenként ab magyar határ.

Versenytárgyalási hirdetések:

Tápiószele község előljárósága a Tápiószele községben építendő egy cselédlakást, istállót, szertárt, kocsiszint és sertésólat magában foglaló gazdasági épület építési munkáira versenytárgyalást hirdet. Határidő: **folyó évi szeptember hó 28. napján, déli 12 óra.**

A m. kir. postavezérigazgatóság Cegléden a Jászberényi út és Gubody ucca által határolt I. sor 206. helyrajzi számú telken építendő m. kir. postaház asztalos, lakatos, mázoló, üveges, különleges lakatos és mázoló, burkoló, linoleum, padozati, szobrász, szobafestő és vászonredőny munkáira **1928. évi szeptember hó 12-én 11 órai határidővel** nyilvános versenytárgyalást tart.

A budapesti m. kir. Postavezérigazgatóság Csurgó nagyközségben postamesteri ház összes munkáira versenytárgyalást tart **szeptember hó 20-án 11 órai** határidővel

A földmüvelésügyi min'sztérium a lillafüredi „Palota szálloda" márványmozaik, csempe, keramit és met'achi-lap burkolati munkákra **szeptember hó 3-án** versenytárgyalást tart.

A m. kir. Igazságügyminisztérium a Vácott emelendő fegyintézeti kórházépület összes építő és iparos munkáira árlejtést hirdet. Az ajánlatok **szeptember 7-én d. e. 10 óráig** nyuitandók be az igazságügyminisztérium X. ügyosztályának irodájában (Markó-u. 16. III. em. 56. ajtó). Az ajánlati minták és költségvetési ürlapok oldalankint 20 fillérért Budapesten K. Császár Ferenc építész, tanárnál (Horthy Miklós út 25) szerezhetők be.

A m. kir. államépitészeti hivatal kincstári épitmények építési és karbantartási osztálya (IV., Veress Pálné u. 1. sz. III. em.) a m. kir. államrendészeti szervek 1. sz. élelmiszerüzemben levő hangárok bádogtetőzetének munkáira **szeptember 7-én d. e. 12 órára** versenytárgyalást hirdet.

A m. kir. Igazságügyminisztérium a nyiregyházi törvényszéki épület kibővítése, emeletráépítése és átalakítási munkáira versenytárgyalást hirdet **1928. szeptember 10. délelőtt 10 órai** határidővel.

A veszprémi m. kir. államépitészeti hivatal Fenyőfő község korcsmaépületének átalakítására **szeptember 10-én** versenytárgyalást tart.

A m. kir. földmivelésügyi minisztérium a csermajori m. kir. kisgazdaképző iskola főépületének összes munkálataira versenytárgyalást hirdet. Határidő **szeptember hó 12. d. e. 11 órája.**

A győri m. kir. államépitészeti hivatal a Győr—fehérvári th. közút 9—10 km. szakasza mentén, Pér község határában építendő egyes útkaparóház építési munkáira versenytárgyalást hirdet. Határidő **1928. évi szeptember hó 14. d. e. 9 órája.**

A győri államépitészeti hivatal Győrszentmárton—gönyüi vic. úton Bönyrétalap község határában 0.60 m. nyilású betoncsőátereszek létesítésére **szeptember 8-án d. e. 9 órára** versenytárgyalást hirdet.

Hódmezővásárhely város pénzügyi osztálya az „Erzsébet" közkórház bővítési munkáira **szeptember 7-én** újabb versenytárgyalást tart.

A földmüvelésügyi minisztérium a csermajori m. kir. kisgazdaképző iskola építési munkáira **szeptember 12-re** versenytárgyalást hirdet. Az ajánlatok a soproni államépitészeti hivatalhoz nyújtandók be.

A sátoraljaujhelyi államépitészeti hivatal az államépitészeti hivatali székház építésére versenytárgyalást hirdet. Határidő **szeptember 12-én délelőtt 10 óra.**

A győri államépitészeti hivatal a győr—bönyrétalapi th. közút 14.050—17.020 km. szakaszán, Bönyrétalap határában 0.80 m. nyilású 6. és 7. sz. betoncsőátereszek, 2.5 m. nyil. 10. sz. vasbeton fedlapos híd és 0.60 m. nyil. 12. és 13. sz. betoncsőátereszek létesítésére **szeptember 10-én d. e. 9 órai** határidővel versenytárgyalást hirdet.

MAGÁNÉPITÉSI ENGEDÉLYEK

A szőv. magánépitési albizottság augusztus 13-án tartott ülésében (elnök Csármann Ferenc műsz. főtanácsos, jegyző Haris Sándor s. hiv. igazgató) a következő építési engedélyek kiadását javasolta a tanácsnak:

K. Károly István, az I., Szittya-u. 4858. hrsz. a. told. és ráépítés, terv. Dobl Géza. — Zsigmondy Dezsőné az I., Plosz Lajos u. 5188. hrsz. a. I. em. villa, terv. Králik László. — Kardos Miksa, az I., Parádi-u. 3465. hrsz. a. családi ház. — Dearer Mátyás, a III., Filatori dülő 18.923 hrsz. a. fdsz. ház. — Budapesti ref. egyházközség, a VI., Frangepán-u. 1527. hrsz. a. egyházlak. — Loksay Jenő, a X., Méhes út 7588 hrsz. a. toldalék. — Bauer Emil, az I., Németvölgyi út 8248/1. hrsz. a. kislakásos bérház. — Dr. Guszmann József, az I., Fodor u. 8437. hrsz. a. családi ház, terv. Létai András. — Wiedemann József, az I., Fürj. u. 7945 hrsz. a. toldalék. — Nagy Lajos, a X., Kolozsvári u. 7432. hrsz. a. toldalék. — Bohn Péter, a VI., Gyöngyösi út 84. sz. a. családi ház, terv. Gábus Károly. — Rikker Lajos, a III., Pomázi út 19.9119/2. hrsz. a. fdsz. ház. — Schön Adolf, az I., Albert u. 3690. hrsz. a. fdsz. ház. — Pankó Lajos, a II., Törökvész 12.481. hrsz. a. fdsz. ház, terv. Hofbauer és Piazza. — Zimmermann György, a X., Ihász u. 7991/19. hrsz. a. fdsz. ház, terv. Zombay György. — Ganz és Tsa. az V., Meder u. 9. sz. a. ráépítés, terv. Forgách István. — Székely Aladár, a VIII., Madách u. 6379. hrsz. a. toldalék. — Dr. Borcsányi Rezső, az I., Istenhegy 9860 hrsz. a. fdsz. ház, terv. Hegedüs Vilmos. — Veress Péla, a III., Zöldmáli út 15.259. hrsz. a. toldalék, terv. Bauknecht Tamás. — Schmidt Leopoldina, az I., Sirály u. 7965. hrsz. a. toldalék. — Szántó Aladár a III., Pécsi út 17444/1. hrsz. a. III. em. ház. — Dorschner Róbert, a III., Testvérhegy 20.363. hrsz. a. fdsz. ház, terv. Kiss Sándor. — Budapest-kőbányai ref. egyház, a X., Kerepesi út 7503/a. hrsz. a. templom. — Lipcsik Jánosné, a VI., Jász u. 1540 hrsz. a. fdsz. ház. — Sebestyén Sándor, a VII., Zugló u. 1992/131. hrsz. a. családi ház, terv. Herth Imre. — özv. Zenner Gyuláné, a X., Keresztúri út 7552. hrsz. a. toldalék. — Herke Rezső, a III., Fehéregyházi út 18.770 hrsz. a. családi ház. — Peski László, az I., Sasad u. 2503/5. hrsz. a. családi ház. — Kafka Emilné és tsai, a III., Solymári út 11. sz. a. családi ház, terv. Merz László. — Dr. Krecsányi Kálmán, a III., Timár u. 17.542. hrsz. a. I. em. ház, terv. Zwickl András. — Boszonikér Lajos, az I., Csend u. 4856. hrsz. a. I. em. családi ház.

PÁLYÁZATOK KIIRÁSA.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet 1928/29. évi Kéler-Napoleon pályázata.

1. A pályázat tárgya: Evangélikus templom és paplak megtervezése.

2. Pályadíj: 40.000 K névértékű értékpapir kétévi felértékelt kamata.

3. A bírálóbizottság tagjai: Schulek János, Hoepfner Pál, Beke Ferenc; póttag: Szerényi Ödön.

4. Készítendő: minden emeletsor alaprajza; két homlokzati rajz, két metszet 1:200 méretarányban; egy távlati kép egyszerű kivitelben és egy helyszínrajz 1:500 méretarányban.

5. A pályázatban részt vehet a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet minden tagja önálló munkájával.

6. Részletes program a titkári hivatalban beszerezhető.

7. A terveket lepecsételve, jeligével ellátva, a jeligés levéllel együtt a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet titkári hivatalában 1928. évi december hó 15-én este 7 óráig kell beadni.

8. Jelen pályázatra nézve a keresk. min. által kiadott és érvényben lévő tervpályázati szabályzat a mértékadó.

Budapest, 1928. évi április hó 15-én.

Majorossy Gyula s. k. főtitkár. *Orphanides János* s. k. elnök.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet 1928. évi Ybl-pályázata.

A pályázat tárgya: Névtelen katona sírja a hősök temetőjében.

Pályadíj: az Egylet Ybl-érme.

A bíráló-bizottság tagjai: Weichinger Károly, ifj. Ybl Miklós, Thomas Albert rendes tagok és Pázmándy István póttag.

Feltételek:

a) A névtelen katona sírja a hősök temetőjében, megadott téren, architektonikus keretbe foglalva, oly módon tervezendő meg, hogy az emlék egyúttal tábori mise, illetve istentiszteletek megtartására alkalmas legyen. Súly helyezendő az emlék monumentalitására, minthogy a térre kb. 150 m. hosszú és 14 m. széles út (allé) vezet.

b) Az általános elrendezés 1:200 alaprajzi vázlaton tüntetendő fel. Elkészítendő az emlékműről 1 alaprajz, 3 homlokzati rajz és a szükségszerinti metszet (perspektiva) 1:50 méretarányban.

c) A pályázaton részt vehet a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet minden tagja sajátkezű, önálló munkájával.

d) A pályázat titkos, tehát a tervekhez a tervező nevét tartalmazó zárt, jeligés levelet kell csatolni.

e) A pályaterveket az Egylet titkárságához, 1928. évi november hó 3-án déli 12 óráig kell beadni.

f) A határidőn túl beérkező pályaműveket a bírálóbizottság nem veszi figyelembe.

g) A pályázat programja helyszinrajzzal együtt 1 P ellenében az Egylet titkárságában kapható.

Budapest, 1928. évi április hó 15.

Králik László s. k. szakosztályi jegyző. *Láczai-Fritz Oszkár* s. k. a műépítési szakosztály elnöke.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet 1928/29. évi építészeti nagypályázata.

A pályázat tárgya: úgy téli, mint nyári használatra egyaránt alkalmas versenyuszoda tervezése.

Pályadíjak: első díj az egyleti aranyérem és a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter úr által rendelkezésre bocsátandó I. díj — vagy az egyleti aranyérem, melyben az Egyesület a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól évről-évre megfelelő utazási ösztöndíjat kér; második díj az egyleti ezüstérem és a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által rendelkezésre bocsátandó II. díj.

A bíráló bizottság tagjai: dr. Hültl Dezső, Kommer József, Uy Károly, Müller Pál és Pretsch János rendes tagok, Irsik László és Klucsik Vilmos póttagok.

Feltételek:

a) Készítendő: az eltérő emeletsorokról 1—1 alaprajz 1:200, annyi homlokzat és metszet, amennyi a terv megértéséhez szükséges 1:200, 1 darab 1 m²-nél nem nagyobb terjedelmű részletrajz 1:20, helyszinrajz 1:500 méretarányban, 1 darab 1 m²-nél nem nagyobb terjedelmű a tervező által szabadon választható külső vagy belső távlati kép, rövid műleirás és beépített térfogatkimutatás a hozzá szükséges jól ellenőrizhető idomtervvel.

b) A pályázat programja helyszínrajzzal együtt 1 P ellenében az Egylet titkárságánál kapható.

c) A pályázaton részt vehet a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet minden tagja. A terveket jeligével ellátva, lepecsételt zárt boritékban és jeligés levéllel együtt a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet titkári hivatalának kell beküldeni 1929. évi január hó 15-én este 6 óráig.

d) A bírálóbizottság figyelmezteti a pályázókat, hogy a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet által kidolgozott és a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr által 79.049—1908. sz. a. kiadott tervpályázati szabályzatot, valamint az építészeti nagypályázat szabályzatát (megszerezhetők a titkári hivatalban) szigorúan betartani kötelesek és az azoktól való legcsekélyebb eltérés a pályaműnek a pályázatból való kizárást vonja maga után.

Budapest, 1928. április 15-én.

Majorossy Gyula s. k. főtitkár. *Orphanides János* s. k. elnök.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet 1928/29. évi pályázata a Kossuth-közgazdasági pályadíjra.

Pályakérdés: A modern útépítő anyagok kémiai technológiája és az anyagok gyakorlati alkalmazása.

Tárgykör: Ismertetni kell a modern útépítés anyagainak azon kémiai és fizikai állapotát, amely mellett ezek az anyagok az útépítésnek leginkább megfelelő anyagai, figyelemmel a hazai építőanyagokra és a hazai útépítési viszonyokra.

Pályadíj: A kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr által engedélyezendő összeg.

A bírálóbizottság tagjai: Buday Béla, Forster Gyula, Finály Lajos, dr. Varga József és Lappert Rezső rendes tagok, Ney Ákos és dr. Erdélyi Sándor póttagok.

A makói vármegyei szárnyépület terveire hirdetett tervpályázat eredménye a következő: I. díj nyertese Tóbiás László műépítész, Szeged. II. díj nyertese Králik László okl. építész. III. díj nyertese Czilli Jenő okl. építész. Megvételtek Misley Sándor okl. építész, továbbá Nacsa József okl. építész-mérnök és Frecska János okl. építésztanár közös terve.

Tobiás Loránd K

és Nagy Tibor

A kél utcai finetthon terve, megvételel díjazott terv

Repr.

Művészet

1938 18-19. 94 l.

M.D.K.

Tóbiás Lóránt, építész

terve megvételben
részesült az OTI pápai
székházának pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1944. LXV. évf.
ápr. 20. sz. 4. old.

M.D.K.

Tóbiás Lóránd, építész

terve megvételben
részesült az érsekújvári
leventeotthon pályáratán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.

jul. 23. sz. 5. old.

M.D.K.

Tóbiás Loránd, építész

terve meevételben részesült az OTI debreceni szerházának pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.

okt. 22. sz. 5. old.

Tóbiás Loránd

A XIII. ker Gyöngyösi- és Bánki-utca sarkán épitendő nehesfövelemi iskola és óvoda terepályázatán megvétel.

MMÉEKözl

1941. 55. l.

Tóbiás Lóránd

Marosvásárhelyi erdő-
igazgatóság terve

III. díj

MMÉE Közl
1943-63. 2

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Tóbiás Lóránd

az érsekújvári levente-
otthon terv.
megvétel

MMÉSKözl
1942.120.l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Tóbiás Lóránd

OTI pápai székházának tervpályázatán terve megvételre ajánlva

MMÉEKözl

1944. 112. l.

HELYSÉG

Lucrivna

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

Ötvösség

KOR

XVI. sz.

ÖRZÉSI HELYISÉG

Templom

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

Ereklye

Kép

MILYEN KÉP VAN RÓLA?

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI H

MESTER

SZEMÉLYI VON

EGYEB ADAT

Tóbiás Loránd

építész

Magyar Építőmű-
vészet. 1944. 117;
118. l. (Építész
nyaralója Bala-
tonöszödön; ké-
pekkel is alap-
rajzzal.)

Tervezte fenti-

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Tóbiás Loránd

épitész

tervezte a fürfői Szent Imre-kápolnát. 1939.

Magyar Épitőmüvészet

1941. 12. sz.

Képekkel.

Külsőleg jelentéktelen épület, belül Jeges Ernő falképeivel.

Tobias Unruh

Berlin

Berlin, 15. 9. 39.

Allerliebste Christiane!

Heute Abend.

Meine Liebste, ich
habe gerade, bevor
Hagen zum Postkasten ist,

Tóbiás Loránd, építész M.D.K.

terve megvételben részesült a főváros Gyöngyösi út – Ránki út sarkán építendő kirolájának pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

ápr. 3. sz. 5. old.

Tóbiás László
és Nagy ~~Fitos~~ Béla

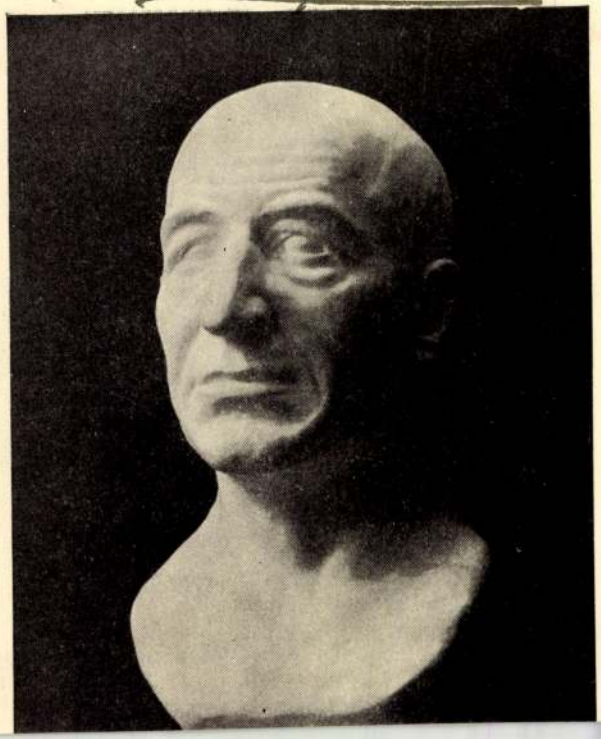

Művészet
1938. 94. l.

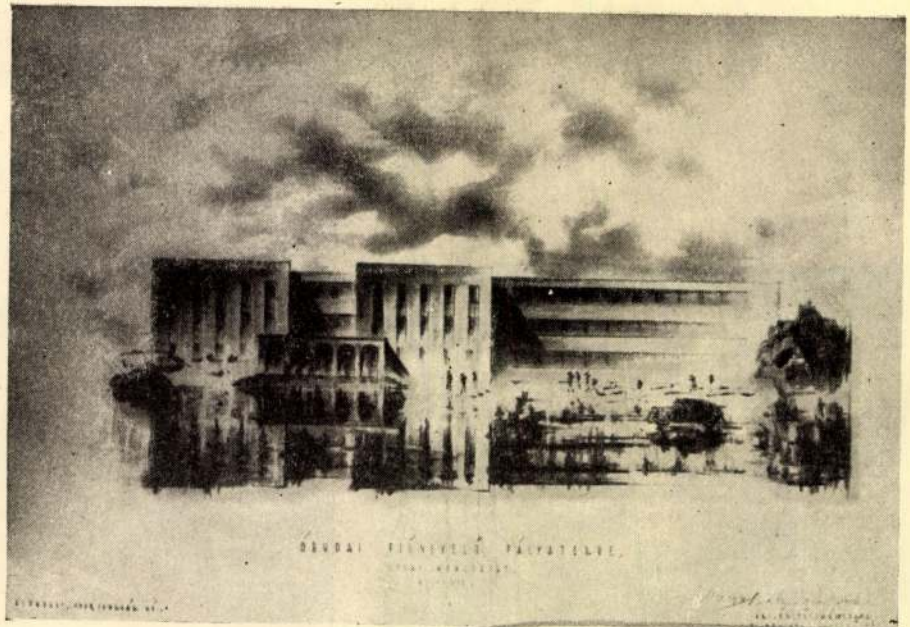

Tobiás Loránd és Nagy Tibor: A Szél uccai fiúotthon terve
Megvétellel díjazva

— Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉLMAGYARORSZÁG
Tóbiásné Palcsó Mária
1967 JUL 11.

A Tóbiás házaspár kiállítása

Ha a Tóbiás házaspár alkotásairól külön-külön akarunk szólani, az eddig festőnek ismeretlen — mindössze három éve dolgozó — *Tóbiásné Palcsó Mária* munkáiról, illetve a *naiv-festészetről* kell mondanunk valamit. Tévedés lenne azt hinnünk, hogy a „naiv" megjelölésben egyfajta pejoratív, lekicsinylő mellékíz húzódik meg. A modern képzőművészetben nagyon is intenzív az érdeklődés a naivok munkássága iránt. Jól bizonyítják ezt azok a nemzetközi kiállítások — a székesfehérvári hasonló jellegű tárlat is —, melyeket az autodidakta festők, szobrászok műveiből szerte a világon rendeznek.

Mint a naiv-festőknél általában, Tóbiásnénál is az *előítélettől mentes, egyéni látásmód* dominál. Ez képeit a megszokottól eltérő ábrázolásúvá teszi. Jóllehet, a naiv festők, s így Tóbiásné munkái is, sokak számára mosolyogtatóan kezdetleges tudásra vallanak. De a naiv-művészek hitének érintetlen romlatlansága szuggesztívan vetítődik ki lélekteljes képeiken. Bármennyire esetlegesen is, de festenek, mert ösztönüktől hajtva festeniök kell és egy pillanatig sem gondolnak arra, hogy koruk piktúrájába hogyan illeszkednek bele kedves sutasággal elrajzolt alakjaik. Erejük abban van, hogy nem érdekli őket a *hivatalos elismertetés, az anyagi haszon*, hanem gátlástalanul mennek a maguk sajátos útján. Tóbiásné őszi, sárgás színű, kissé melankólikus hangulatú képeiben *(Hegyoldal, Felhős táj)*, Krúdy romantikus szellemű novelláihoz hasonló költői világ tárul fel, mint oly sokszor azt *Gulácsy* és a szegedi *Károlyi* vásznain is tapasztalhatjuk. Levendula illatot árasztó szobabelsőiben *(Clavisett, Interieur)*, néha maga a festőnő is úgy jelenik meg, mint egy regényalak. Szelíd koloritú képein látható személyeket valamiféle marionett-bábuknak véljük, és az a környezet, amelyben léteznek, lényüknek megfelelően inkább egy díszletszerű, irracionális térre, semmint természethű miliőre emlékeztetnek. Különös ábrázolásain furcsa álomképet teremtett, mely voltaképpen *a valóság gyermeki szemmel leredukált tükörmása*. Mégis közel tudnak férkőzni a mai modern emberhez, éppen a meghatóan igénytelen előadásmódjuk s a festményekből sugárzó angyali derűjük révén. Tóbiásné befelé forduló, zártlelkületű alakjával, s azilumi önvilágát kifejező képeivel gazdagodott a szegedi naiv-festészet, amelynek művelői közül *Erdélyi* Mihály és az egykor tevékenykedő, újra felfedezett *Süli* András már *nemzetközi kiállításokon is elismertekké váltak*.

Valóság és képzelet, természeti világ és emberi érzelem, e szélsőséges és mégis egybetartozó komponensek jutnak reális vagy irreális formák által kifejezésre a Tóbiás házaspár figyelmetkeltő tárlatán. Akik a festészetben nem a meghökkentő, elvont alakzatokat és színeket keresik, hanem szívesebben veszik a valóság harmonikus tónusaival ábrázolt tájat vagy embert, azok sok örömet találnak *Tóbiás György* természetelvű képeiben. Piktúrájából több évtizedes tapasztalat és leszűrten higgadt életszemlélet sugárzik. Lényegretörő eszközökkel győz meg bennünket a fizikai munka fárasztó, de tartalmilag magasztos célt betöltő voltáról *(Földmunkások)*. Fénnyel átszőtt tájképeinél jóleső változatossággal találkozunk. Az alföldi szérűktől *(Szárkúpok)* kezdve, a balatoni tájig bezárólag, sokféle téma és hangulat teszi vonzóvá reflekszdús alkotásait. A szabadban létrejött festményein *(Legelésző lovak)* kívül meg kell említenünk az intim szababelsőket megörökítő műveit. Otthon részleteket ábrázoló képein leginkább a művész felesége jelenik meg, amint kifelé tekint az ablakon, zongorázik vagy éppen kedvenc virágjait öntözi. Tóbiás megjelenítési módszere a *lírai realizmus* válfajába sorolható. Festészetének méltányolói pozitívumként hangsúlyozzák, hogy etikus komolysága és erős valóságérzéke mindig távol tartotta őt az izmusok zsákutcájától.

A szokványos tárlatok fárasztó sűrűjében üdén hatnak az olyan kiállítások, melyek a megszokottól eltérve valami újat, rendhagyót nyújtanak. Ilyennek véljük a Tóbiás házaspár mostani közös bemutatóját is. Kezdve azon, hogy *kézzel írt meghívóval* tudatták, a Móra Ferenc Múzeum kupolacsarnokában tartott szombat esti kis vernisszázsukat — egészen addig a nem várt meglepetésig, amelyet Tóbiásné érdekes, naiv-felfogású képei váltottak ki a megnyitón szép számban megjelent közönségből. Nem megszokott dolog az sem, hogy egy festő házaspár húsz valahány ábrázolásán át alkalmunk adódjék két ember művészi-érzelmi mikrikozmoszába bepillantani. A most hatvanöt éves Tóbiás Györgynek, feleségével együtt rendezett kamarakiállítása *méltán érdemli meg* a közönség elismerését.

Szelesi Zoltán

Szék

Vasutas-pálya. Vezette: Győri. *vár:* Major — jor, Ribi — Dáv — Dumas, Schi Jasper, Simon. mai (Gilicze) — Török, Halász, Hájas — Katona, Salánki (Szamosvölgyi) — Kiss II., Vörös, Bite, Sajtos, Majzik.

Kezdés után tíz percig tapogatózó játék folyt a pályán, minden különösebb esemény nélkül. Az első komoly gólhelyzet a 12. percben adódott. A vendégcsapat balösszekötője, Jasper kiugrott a védők között és 10 méterről leadott nagy lövését Simai csak vetődve tudta szögletre hárítani.

A 17. percben viszont Majziknak akadt jó helyzete, de közelről kapu mellé gurított. Mezőnyjátékkal telt el a félidő hátralevő része, amelyben a vendégek középcsatárának, Nagynak, majd a szegedieknél Majziknak és Vörösnek nyílott

ták.

Szünet után Simait Gilicze, Salánkit pedig Szamosvölgyi váltotta fel. Mezőnyjáték folyt, amikor a 13. percben a vendégcsapat vezetéshez jutott. A jobboldalra átkeveredett balszélső Simon a védők mellett elhúzott, a tizenhatos sarkáról leadott erős lövése a kimozduló Gilicze mellett védhetetlenül vágódott a jobb alsó sarokba. 1:0.

A gól után az SZVSE fokozta az iramot, néhány kemény belemenést láttunk. A 16. percben Katonát utánrúgásért kiállították.

A 18. percben Majzik közelről tiszta helyzetben alig lőtt mellé.

A 31. perc meghozta a kiegyenlítést. Vörös a jobboldali tizenhatosnál szaba-

Szegeden:

Változatos sportműsor napon

Ragyogó napfény köszöntött reggel Szegedre, midőn a fellobogózott SZVSE-stadionban felkúszott az árbocra a vasutas zászló, s megkezdődött a vasutasnapi sportműsor.

A stadion piros salakját először *a kézilabdás lányok* népesítették be. A hat csapat körmérkőzés formájában küzdött az első helyezésért. A nagy versenyben a Makói VSC és a Kiskunhalasi MÁV NB II-es csapatok kerültek az élre s küzdöttek az elsőségért. A döntő 1:1-es eredménnyel ért véget, s mivel a hosszabbítás és a hetes dobások sem döntötték el az elsőséget, sorsolásra került sor. A szerencse a kiskunhalasi lányokhoz pártolt, s ők lettek a kupagyőztesek.

Benépesedett ezidőben *a tekepálya* is. Hat csapat harcolt itt az elsőségért. Az izgalmas versenyből a hazai csapat, az SZVSE férfi együttese került ki győztesen 2447 fával, a Kecskeméti MÁV csapata előtt. Az egyéni versenyt a férfiak közül *Petrás* Pál (SZVSE) nyerte, a nőknél pedig *Gyenes* Ilona (Kecskeméti MÁV) került az élre.

Az *újszegedi versenyuszodában* a Kilián jelvényszerző vasutasnapi versenyen 50 versenyző állt rajthoz. A férfiak 50 méteres távján a gyorsúszásban *Nagy* (SZVSE), a mellúszásban *Szarka* (SZVSE), a hátúszásban *Nagy* (SZVSE) és pillangóban pedig *Tiboldi* (SZEAC) győzött. A nőknél mind a négy számban *Bökönyi* Éva (SZVSE) került az első helyre. A verseny után még *vízilabda mérkőzést* is láthatott a közönség. Az SZVSE „A" csapata 3:2 arányban győzött az SZVSE „B" együttese ellen.

Az *asztalitenisz* sportágban egész napon át folyt a küzdelem. A csapatverseny a Kiskunfélegyházi Vasutas győzelmével végződött. Az ifjúsági egyéni versenyben az első helyezéseket sorrendben *Pintér* Béla, *Bartha* Zoltán és *Faragó* István szerezték meg, mindhárman a Kiskunfélegyházi Vasutas SK versenyzői.

A *sakkozók* a Szeged állomás éttermében gyűltek össze. Békéscsaba, Kiskunhalas és Szeged vasutas sakkozói mérték össze tudásukat körmérkőzés formájában. A békéscsabai *Kiss* Éva és a kiskunhalasi *Sárközi* Mária személyében két női versenyző is indult. Érdekesség: ezen a találkozón a 13 életévtől 18 évig bezárólag szinte minden évjárat képviseltette magát. Az izgalmas versenyen az SZVSE csapata győzött 17,5 vonttal.

Volt még egy kedves színfoltja délelőtt a vasutasnapi rendezvényeknek. Az

S=O=R=O=

Ma, 11-én fél 8 órakor a Kisstadionban Szeged város jelenlegi és a 10 év előtti kézilabda válogatottja játszik egymással. A 10 év előtti válogatott tagjai közül dr. Debreczeni, dr. Viski, Boleman, dr. Borsányi, dr. Veszelovszky, Lantos, Szatmári, Megyeri és Szücs Mihály játszanak.

•

A Mindszent — SZEAC hírverő labdarúgó mérkőzés a pálya zivatar utáni használhatatlansága miatt elmaradt.

•

A SZEAC NB I-es csapata szerdán Szentesen a Vímű ellen játszik barátságos mérkőzést. Pénteken Gyulán szerepel az MNK keretében. Vasárnap fél 6 órakor itthon mérkőzik a jóképességű jénai együttessel.

•

Az MTK két napos kajak-kenu versenyén a szegediek is szépen szerepeltek. A szegediek legjobb helyzései: K—1. felnőtt 1000 m férfi: 5. Kovács (SZEAC). K—2.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

Tóbiásné Palcsó Mária
naiv művész

1021

Líra és dráma a képeken

Tóbiásné Palcsó Mária kiállítása

A kecskeméti Naiv Művészek Múzeumának épületében már hosszú ideje megtekinthető egy állandó kiállítás. Újabban időszakos tárlatok folyamatos rendezése is folyik. Ezek a kiállítások kéthavonként váltják majd egymást. Az ország egyetlen, naiv művészeket bemutató múzeumában most *Tóbiásné Palcsó Mária* műveit láthatja az érdeklődő.

● Parkban.

Ő is, mint kollégái és sorstársai, azoknak az embereknek a fajtájából való, akik rendszeres képzőművészeti nevelés nélkül, másodlagos tevékenységként, legtöbbször mostoha vagy primitív körülmények között, elzártságban, minden anyagi és egyéb érdek nélkül, kizárólag lelkük parancsára hozták és hozzák létre műveiket. Ám éppen ezen — csak részben felsorolt — okoknál fogva, művészetük minden spekuláció vagy mögöttes gondolat nélküli, üde és hamvas. Egyenes úton „első kézből" képesek felfogni és megvalósítani az üzeneteket, melyeket emberi és művészi sorsuk diktál.

A fentiek sokszorosan jellemzőek Palcsó Máriára, aki csaknem negyven éven át ösztönei és szándéka ellenére; festőművész férje iránti tapintatból és alázatból nem nyúlt festékhez.

A hosszú ideig elfojtott ösztön utat tört magának. Tanúi lehetünk a legérzékenyebb líra illetve a dráma egyidejűségének. Igazi költészet szól hozzánk a határozott, széles ecsetvonások nyomán, abszolút biztos, kifinomult színérzék jellemzi őt. Anyaga egységes, minden részletében összefüggő, és kis részleteiben is egymásra utal. Zenélő, éneklő, táncoló alakok jelennek meg, szobabelsőkben, a kertben, és a mező útjain, és a mindörökre elmulasztott első bál színhelyén. Minden képén különös zeneiség ömlik el, bensőséges, kevés hangszerrel írt, fátyolos, álomittas muzsika, az emlékezés, elvágyódás és meditáció hallucinatív zenéje.

Bizonytalan hittel, már-már reménytvesztve, az első táncra várakozó lányok, akiknek nem is lesznek táncosaik: verbálisan megfogalmazható tartalma szerint ez közhely lehetne, de Palcsó Mária érintésére már igazi drámává formálódik. Az egyiptomi falfestmények forma és színritmusára emlékeztet a TEREFERE című vászon. A háttér tapéta-csíkjai meglebbenve egy napsütéses, örökkévaló kert képét láttatják, melyben közeledik „egy fiatal gyógyszerész... aki jól megnézett és másnap megkérte a kezemet szüleimtől..."

A magyar naiv festészet nagy felfedezése Palcsó Mária művészete. Köszönet azoknak, akik rátaláltak, továbbá férjének, aki végül is hozzásegítette az alkotáshoz.

M. P.

● Táncolók.

MUNK

A BAJAI Mezőgaz... mohácsszigeti kerületébe felvételre keres fiatal mezőgazdasági gépszerelőket és villanyszerelőket. Jelentkezni lehet a kombinát bajai központjában, a személyzeti osztályon. Baja, Árpád tér 7—9. 586

A HALÉRTÉKESÍTŐ Vállalat felvételt hirdet a bajai fiók vezetőhelyettesi munkakörének betöltésére. Szakképzettek, kereskedelmi gyakorlattal rendelkezők előnyben. Az életrajzokat a HALÉRT Vállalat központjába (Bp. 1051 Münnich F. u. 26.) kérjük küldeni. 905

...ába
...16(
elektroműszerészt, víz-gázszerelőt, la
katost, asztalost, előregyártó üzem
vasbetonszerelőt és segédmunkás bri
gádokat. Jelentkezés: Kecskeméti Ház
gyár, Munkaügyi Csoportjánál. Istvá
király körút. 249

BELSŐ ellenőrzési osztályvezető mun
kakör betöltésére felvételt hirdetünk
Követelmény: egyetemi, főiskolai vég
zettség, középiskolai és mérlegképes
könyvelői tanfolyam. A jelentkezés
levélben kérjük leadni, „Iparvállala
65000" jeligére a kecskeméti Magyar
Hirdetőbe. 250

APRÓHIRDETÉ

Ingatlan

KERTES lakóház, beköltözhetően eladó. Kiskunhalas, Szondi u. 5. 717

KERTES családi ház, félkész állapotban, olcsón eladó. Kecskemét, Alsószéktó 52. Érdeklődni: mindennap 3—5 óráig. 49685

ELADÓ háromszobás, utcai kertes házrész. Érdeklődni: hétköznap, Kecskemét, IV. kerület, Pásthóy utca 6. 2533

KÉTSZOBÁS, kertes ház, melléképülettel, beköltözhetően eladó. Kiskunhalas, Kisfaludy u. 106. Érdeklődni Hattyú u. 18. reggel, este. 756

KÉTSZOBÁS lakóház, melléképületekkel, 1000 négyszögöl területtel eladó. Kiskunhalas, Felsőtelep 5, sportpálya mögött. 757

KÉT és félszobás ház, 185 négyszögöl telekkel eladó vagy kisebb lakásért elcserélhető. Kiskunhalas, Attila u. 13. 761

LAKÓHÁZ, 147 négyszögöl beépíthető telekkel eladó. Kiskunhalas, Szondy u. 31. Érdeklődni Tó u. 2. 762

KUNFEHÉRTÓN víkendház eladó. Érdeklődni Gál, Kiskunhalas, Attila u. 23. 764

KERTES fél ház, beköltözhetően eladó. Kiskunhalas, Kisfaludy u. 115. Érdeklődni Vörösmarty u. 26. 765

KASKANTYÚ, Hunyadi u. 11. számú ház eladó. Érdeklődni a helyszínen lehet. 899

KÉTSZOBÁS lakóház, 800 négyszögöl területtel eladó. Kiskunhalas, Alsószőlők 30. Téglagyár után, Palástiék. 744

KISKUNHALAS, Sóstói szőlőkben az AFIT-tal szemben, 400 négyszögöl terület eladó, kövesút, villany 100 m-re. Érdeklődni Molnár u. 4/a 18 órától. 745

HÁROMSZOBÁS kertes lakóház, beköltözhetően eladó, Kiskunhalas, Korvin u. 27. 746

KÉT családnak alkalmas, lakóház, melléképülettel eladó. Kiskunhalas, Tábor u. 4. 747

HÁROMSZOBÁS, kertes családi ház, emeletráépítési lehetőséggel eladó. Kiskunhalas, Vörösmarty u. 113/A. 749

KÉTSZOBÁS kertes ház eladó. Soltvadkert, Sallai Imre u. 13. 750

1600 NÉGYSZÖGÖL prima szőlő eladó, a Vadkerti-tóhoz közel. Érdeklődni Bócsa, III. 157. 751

KÉTSZOBÁS házrész garázzsal, konyhakerttel, fizetési kedvezménnyel eladó. Baja, Petőfi S. u. 100. Érdeklődni: Kossuth L. u. Bútorbolt. 580

KEREKDOMBON két üdülő sürgősen eladó, Szegfű u. 19. és 26. szám alatt. Érdeklődni a helyszínen vasárnap, vagy levélben Farkas István 1222, Budapest, XXII., Dévényi u. 10. 49689

HÁROMSZOBÁS kertes ház, beköltözhetően eladó. Kiskunhalas, Mártírok u. 9. 754

KUNFEHÉRTÓN üdülőtelek, Strand u. 4. szám alatt eladó. Érdeklődni: 6447. Felsőszentiván, Felszabadulás 3. 17 órától. 49693

SÜKÖSDÖN, Dózsa György u. 36 a sz. alatt 362 négyszögöl telek, építőanyaggal eladó. Érdeklődni: Szentiványi Mátyás, Szeremle, Táncsics M. u. 14. sz. 583

UTCAI fél ház, 2 szoba, komfortos, garázzsal, fizetési kedvezménnyel is, azonnal beköltözhetően eladó. Baja, Béla király u. 13. Érdeklődni: 17 óra után. 585

800 NÉGYSZÖGÖL föld tanyával, sürgősen eladó. Heteényegyháza, Szarkás 276. Érdeklődni: Tóth István, Törökfái 2. Finommechanikai Vállalat mögött, 5 óra után. 49785

Lakás

KECSKEMÉT, Műkertváros XV. utca 61. jelű épületben földszint 1. számú (ÁBC Áruház mögött) kétszobás összkomfortos, OTP-s öröklakás hitelátvállalással eladó. Érdeklődni: helyszínen az I. emeleten, Balogh Györgynél. 2519

DUNAÚJVÁROSI összkomfortos, állami egyszobás lakásomat elcserélném kecskemétire. Dunaújváros, Radnóti Miklós u. 2. I. 3. Gyocsosné. 904

KÖLTSÉGMEGTÉRÍTÉSSEL lakást keresek. Leveleket „Kecskeméten" jeligére a kiadóba kérek. 49696

BAJÁN belvárosban 2 szobás öröklakás OTP-hitelátvállalással eladó. Leveleket: „Földszint" jeligére bajai Magyar Hirdetőbe kérek. 577

NÉGYLAKÁSOS társasházban 3 szoba, összkomfortos lakás, garázzsal OTP-hitelátvállalással, azonnal beköltözhetően eladó, Baja, Bokodi út 42. sz. Érdeklődni: 14 óra után. 579

BAJÁN, Délikertnél, Petőfi S. u. 22. számú, földszinti lakás, beköltözhetően eladó. 588

Gépek és alkatrészek

JÓ állapotban levő, 1500-as Polski Fiat eladó. Érdeklődni: du. 2-től, Baja, Szent László u. 108. 543

UNIVERZÁLIS gyalugép extra szerelékekkel eladó. Érdeklődni: Kiskőrös, Petőfi 39. id. Szabó István. 49787

25 MÁZSA teherbírású, rendszámmal ellátott munkagép eladó. Érdeklődni lehet: Kiskőrös, Petőfi 24. 49788

VOLGA M 21-es eladó. Tázlár, I. ker. 88. Lázár Károly. 758

BETONKEVERŐ eladó. Kiskunhalas, Vihar u. 12. 763

M—72-es BNW
motorkerékpár ki
potban, 1980-ig
műszaki vizsgáv
Megtekinthető dél
tól. Baksa János
rinc, Alkotmány

MAGASNYOMÁSÚ
szóró kompresszo
léssel eladó. Táz
u. 12. Tóth Gyul

RENAULT 4, mos
vizsgázott eladó.
las, Víz u. 7.

4 HENGERES RS
tor markolóval, s
adó. Borbényi Fe
vadkert, Bercsén

WARTBURG de
tetős IP frsz. elad
halas, Mig Károl

IP-s Trabant jó
eladó. Soltvadke
u. 27.

UI-s Fiat 127-es,
ban eladó. Érde
szakécske, Kossu
Telefon: 73.

TRABANT 600-as,
vényes műszaki
Imrehegy, Kossu

WARTBURG de
kitűnő állapotb
Kiskunhalas, Fa
bor u. 2.

SUPER Zetor üz
állapotban olcs
Harkakötöny, Be

ELADÓK 1000-es
alkatrészek: seb
tor, dinamó, ö
egyéb alkatrésze
lődni lehet
Oroszi László, K
za, Ágoston d.
mellett, a 13 és
méterkő között.)

MŰSZAKI vizsgá
CG rendszámú,
bant eladó, K
Vorosilov u. 83.

HÁROMHENGER
permetező szíva
adó. Soltvadkert
12.

NSZK gyártmán
háztáji fűkasza
Pencz János,
György.

IK-s Wartburg
adó. Érdeklődni
nyadi utca 28.

850-ES Fiat sürr
Cím: Bátmonost
Érdeklődni du.

Egyéb adás

3 ÉVES tehén
adó. Kudász Bé
ker. 47/1.

SINGER varró
Kecskemét, Árok

EGY db fias, 4
szerszámmal, gu
fiákerral, elkölt
eladó. Cím: Pir
Borota, Táncsics

8 ÉVES, könny
pej deres ló elad
kert, Kutágas d

ÉRETTSÉGIZETT FIÚK

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

PESTI MŰSOR
1979 SEP 19

Tóbiás Simon
kádármester

1021

Óbudai Helytör

A barokk stílusú Zichy-kastély oldalszárnyában található az Óbudai Helytörténeti Múzeum. Az előtérben és a folyosón fotók, tárgyi emlékek idézik az óbudai városrész múltját: római kori és középkori faragott kövek, több száz éves kovácsoltvas ajtók, ablakrácsok, kapudí-

szek, pinceajtók, kapucsengők, utcanévtáblák, kerékvető kövek, és még számos érdekes relikvia.

Az első teremben *Tóbiás Simon* kádármester műhelye látható. Bepillanthatunk ennek az igen ősi mesterségnek a titkaiba, s a kiváló mester által készített szerszámok mellett használati tárgyakat: díszes gyalut, kádakat, hordókat, préseket is bemutatnak. A teremben elhelyezett rövid felirat történeti áttekintést ad a ma már sajnos kihalóban levő évszázados mesterségről. (Az első írásos dokumentum, mely a kádáriparra utal, Szent István idejéből maradt ránk.)

téneti Múzeum

e lila a paci?!

g sokszínű, ajátos szem- anyag tema- ítása jó ka- a különbö- gyermekek rőről képet etben közetüket jele- zen belül is et szánnak *rázolásának.* ú, lengő, le- sztikus fir-

solja őket az iskolai rajzoktatás (!), a tudatos irányítás (!).

Nem újkeletű gondolat: egy gyermeket úgy kell tanítani, hogy egy percig se érezze ennek szándékát. A kiállítás rendezői számoltak vele, s úgy alakították a programot, hogy a tárlatlátogató legifjabbaknak mind több lehetőségük legyen a játékra. Jó szórakozást, tartalmas idő-

M.D.K.

Tóbis Ilona

Képzőművésznők rendeztek gyüjteményes kiállitást a Fészek Klubban, amelyről Berend Ilona ir: "Tizenöt képzőművésznő a Fészekben" cimmel.

Szinház, Bp. 1948. márc. 23-29. IV. évf. 13. sz.

Tóbisch Ilona

MDK

Raguza, olg.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

MDK

Tóbisch Ilonka

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata.
Képzőművészet 1929. 144.l.

MDK

Tobisch Ilona, festöm.

Szentendre. Olf.

Nemz. Szal. - Tavaszi kiáll. 1941.jun.15-29. Kat.

MDK

Tobisch Ilona, festőm.

értékes munkákkal vesz részt ezen a kiállitáson.

/d.a./ : Tavaszi Tárlat az Uj Szalonban.
Magyarság. 1934. máj. 27. 19.1.

Tobisch Ilonka

"Nagybányai táj" c. műve a Nemzeti Szalon tav. tárlatán.

M.934.VI.10.

Tobisch Ilonka

Két tájképe, a Nemzeti Szalon tav.tárlatán.

N.U.934.VI.10.

Tobisch Ilonka

"Nagybányai táj" c. műve a Nemzeti Szalon tav.tárlatán.

P.H.934.VI.10.

Tóbisch Ilona MDK

Borulás, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

MDK

Tóbisch Ilona

Képzm. Társ. 1931. őszi kiáll. kat. 41 l.

MDA

Tóbisch Ilona

Banyaszhazak Felsőbanyan. Olajf.mgt.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiall.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 24.l.

MDK

Tóbisch I.

Vihar, kréta

Grafikai kiáll. Műterem, 1937. aug. 4 l.

MDK

~~Fényes Adolf, sz.1867~~

~~Romantika~~

Magy.remekmüvek. Ernst-Muz. 47.kiáll. 1921. máj.

~~2c I.~~

MOK

Tobis Ilona, festő

Dunapart, of.

Neuz. Isal. 1947. jul. – Izsürimentes kiáll. – Kat.

MDK

Tóbisch Hona, festd.

Csendélet, of.

Nemz. Szal. Műv. E. - Szinnyei Társ. X. tav. kiáll. - 1935
V. 8-19. - Kat.

Tóth Ilona

festő

M.D.K.

Méltatás.

Dutka Mária: Képzőművészeink nemzetközi kiállítása

Magyar Nemzet, 1960. febr. 28.

Gy. t.

MOK

Tóbisch Ilona, festő.

Jól szerepel az 1931-es tárlaton.

(ofj.) Magyar Akvarell- és Pastellfestők Egyesülete
Képzőművészet. 1931. 43-44. sz. 186. l.

Liebe Frau Dr. Leede!

Ich bestätige den Empfang Ihrer Zeilen vom 19.3.34 und danke Ihnen

(2/3) Ihrer Adresse - z.Z. Frankfurt/Oder Speicherstr. 1 - Kenntnis.

Herzlichst Ihr 19.3.34. Ihr Hahn. 19.3.34

MDK

Tóbisch Ilona, festő:

Vitorlások, v. f.

Ausserem.-VII. Balatoni Kiáll. Katalog. 1935
nov.-dec.

NPK

Tobisch Ilona, festő

Kidőlt fák, kr.

Müterem. – VII. Balatoni kiáll. Katalog. 1935

nov.-dec.

1-90

MDK

Tobisch Ilona

Zalai part, of.

Balatoni kiáll. Műterem, 1937. jun.

MDK

Tóbisch Ilona

Fatörzsek, rajz

Füzfák, "

MAPE 12.kiáll. kat. N.Szal. 1926. máj.
18 l.

MDK

Tobisch Ilona

Holdfény a tavon, kréta

Szigliget, kréta

Akv. és paszt. kiáll. N. Szal. 1932. máj. 13 l.

MDK

Tobisch Ilonka

Őszi szinek, of.

Balatonpart, "

Alkony, "

Balatoni Társ. 6.kiáll. Uj Szal. 1934. okt.
lo l.

MDK

Tobisch Ilonka

Napsütésben

Nagybánya, of.

Tav.tárlat, N.Szal. 1934. jun. 9 l.

MDE

Képzőműv. Főisk. grafikai gyűjt. 2. kiáll.
1943. jun. 7 l.

Kiu vészet · 1938.
III. évf. 15 sz. 46. l.

Tobiph Slama: Napsütés télen.

Tobisch Ilona
Jestő
XI. Bartók Béla
u. 35

MKSz 1947

< Tobisch Ilona >

a budapesti áll. Erzsébet Nőiskola leánygimnázium tanára.

Cikkei

< > Önállóságra nevelés ~~neveles~~ a művészeti és műalkotásismereti tanításban. Rajzoktatás 1944. V. évf. 2. f. 19–22. l.

zerint, többre nem képesitenek. És épen
az egyetemi oktatásnál nagyon jól
n volna lehetséges azokhoz hozzájut-
ó szerint nagyon szerény ellenértek
küldeni.

el

Dr Budai Lipót
egyetemi ny.r.tanár,
igazgató.

Tobisch Ilona

cikke

Lásd

Rapportatas

1944. V. évf. 1. sz

Beiko

U.

ó 23-án tartott miniszteri tanács
isztviselőnek azirányti bejelen-
int az illető egy részvénytársaság
tt meg, valamint egy régebbi nemzet-
n akként határozott, hogy a kormány
lok tisztviselőinek mellékfoglalkozása
revizió alapján készült névjegyzék
sek.

n a tek. Bizottságot, hogy a
isztviselőiről a név, az állás, a
lalkozás után járó évi javadalmazás

Tobisch Ilona

festőművész

Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesületének jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

U j s á g
1935.XII.21.

Tóbis Ilona

A Balatoni Társ. oklevelét nyerte.

P.H.934.X.23.

Tobisch Ilona

Alkotása a Balatoni Társ. képkiállitásán.

P.H.934.X.2.

Tobisch Ilona

Festőművien kiállítása III.18-án,
Derkovits Terem.

Magyar Nemzet, 1967. III.16.

Tobisch Ilona

festőművész kiáll a Derkovits teremben. Megnyitó: Xantus Gyula.

Magyar hemzet, 1967. III. 12. 10.

Tóbis Ilona

kiállított grafikája:

Önarcmány, kréta, 40 x 55 cm

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

16. l.

Tobisch Ilona

festőművész kiállítása. Bp. Derkovits Terem. Ism. Paál Ákos, Rajztanítás, 1967. 9. évf. 4. sz. 30. - Bauer Jenő, Művészet, 1967. 8. évf. 6. sz. 39. l. — d(utka) m(ária) Magyar Nemzet, 1967. márc. 24

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1970. 1. sz. 68-107. l./

94. l.

Tóbisch Ilona festö M.D.K.

Császárkorona c.

müvét a Müvelödésügyi Minisztérium megvásárolta 1967.

Müvelödésügyi Minisztérium vásárlásai 1967. 4.l.

MDK

Tobisch Ilona, festő

A Derkovits Teremben állít ki.

– : Ezt ajánljuk 8.

ESTI HIRLAP Bp. 1907. marc. 18.

Tobis Ilona

Szőlőkötöző asszony I, olaj,
60 x 80

Képzőmüvésznők nemzetközi
kiállítása. 1960. Bp.

Tóbis Ilona

Öregasszony, vréta, 40×55 cm

Budapest Műcsarnok kiállítása,
1957, kat. szerk. kisdéjiné,
kirimi Irén.

16.

Tobisch Ilona

— Szomorúan tudatjuk, hogy nagynénék **Tobisch Ilona** festőművész, rajztanár, 1985. február 17-én, életének 85. esztendejében csendesen elhunyt. Hamvait a Farkasréti temetőben 1985. március 19-én, fél 11 órakor temetjük szerettei mellé. A gyászoló család. ×

Magyar Nemzet 1985. III. 8

Tóbis

festőművész

Téli Kiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Esti Kurir
1934.I.14.

Tóbis Ilona

szerepel a magyar Képzőművészeti
Egyesület 30 éves jubileumi
kiállításának a Nemzeti
Szalonban

Nemzeti Ujság 1938 VI. 5

Tobisch Ilona

Szerepelt a Műcsarnok Tavasi tárlatán.

8 órai Újság 1930. III. 15.

Tóbis Ilona

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

MH 1930. III. 15.

Tobisch Ilona
festő

M.D.4

A Derkovits Teremben volt
tárlata.

—: Kiállítások
Művészet, 1967. április – 47 kap

Tobisch Flora

festőművész

Budai Szépművészeti Társulat kiállítása - Budai Klubban- képével szerepel. Erős szín és természetélmény hatja át vagy bányai táját.

Pesti Hirlap
1935.II.17.

Tóbisch Ilona

Az O. N. E. 19. volt iskolatársak Szövetsége művéntagjainak kiállításán szerepel.

m. 929. XII. 10.

m. 929. XII. 8.

Tobisch Ilona „festő"

A Derkovits Teremben tekinthető meg táchata.

-: A hét végi kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp, 1967 ápr. 2.

MDK

MDK

Tobisch Ilona, festö

Pihenö sirály. Olajf.

Nemzeti Szalon.-Öszi Tárlat. 1932. szept. Kat.

MDK

Tóbisch Ilonka festőművésznő.
A Nemzeti Szalon Tavaszi Tárlata.

Képzőművészet, 1929. 21. sz. 144. l.

Tobisch Nina

Nemzeti Szabon Téli Tarlatán
"Naplementéjével" szerepelt.

NU. 1932. T. 1.

Tóbisch Ilona

X. Tavaszi

Salon

1935

TÓBISCH ILONA
147 Csendélet
olajf. 150.— pengő

GOS BIZOTTSÁGÁTÓL
ÉNA ÚT 41. SZÁM.

Tobisch Ilona

1926. egyházunnak kiall.
a Nemzeti Kalomban
Alkony a Genezáreth-
tavon, olaff

Keped –

(Alsótanya (~~Keped~~) ~~19~~ VII. 242.

Tóbisch Ilona

Mücsarnok festő
Horthy M. ut 35

1929. tav. Liatt 492, 579

Schmidt, B. S., drezdai ónöntő

X. 196.

Tobsch Ilona

1928. jun. Nemz. Szalon
tav. tárl.
Napsütés, olaff
Domboldal, olaff

Messinai egyetemi könyvtár III. 49, 50

— Museo Civico III. 50.

— metereghai III. 50.

— Santa Maria della Scala templom III. 50

— S. Gregorio templom [redacted] III. 50.

— S. Nicolò templom III. 50

— S. Agostino templom III. 50.

— S. Francesco delle Stimmate III. 50.

Tobisch Ilona

1918/19 - 1925/26

Ferkepzomfoiskevk
141.1.

T. 724.

vár foglalja el, a háttérben a Du-
az előtérben pedig az utakat já-
katonák élénkitik. Felirata a le-

Castrum és befejezése: 8. Danubius

ső vk. 9.3 : 17.3 cm.

Tobisch Ilona

1924. nov. - balatoni kiáll
N. Szalon
Ködös Balaton, körajt
Fák a Balaton partján

1904. VI. 17.

Debreczen sv. ref.

Lettős feldámpt 339 (1904.)

Erdőbényei ref. egyhár ötvösművei III. 20.

— harangvirág-alakú födeles serlege III. 20
— aranyozott ezüstpohara III. 21.
— aranyozott ezüsttányéra III. 21
— ezüst tányéra III. 21

Tobis János

kőműves

Szilleziából

1760-ban telepedett

le Szegeden

Kovács János

Szeged népe.

Szeged, 1901.

113. l.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Tóbiásfalui templom

l.

Balogh Erdélyiren

neom

TY CH. MUNKASZÜNET.

Tobiási oltár

Genthon István:
A régi magyar festő-
művészet. Vác 1932
125. l

erczegek, az Andrássy, Teleki és Pálffy grófok és
ria királyné körmöczbányai házabeli famennyezet-
nnyezete régi felsőmagyarországi kastélyokban, pl.

Fellner: «Bakocs Tamás sírkápolnája Esztergomban».

mozgalmas korának emlékeit őrizte képekben, feg
érmeit, okmányait és egyéb emlékeit tárta szemü

Az ezzel szomszédos rotunda az Esterh
tulajdonos arczképét egy huszár- s egy dragony
gránátosok két életnagyságú képe mintegy az ö
Bubics Zsigmond kassai püspöknek, mint az E

érezhetővé válik. A német ötvösművészet
t is, köztük valósággal német specialitások
ztojás és a kagylós, a csigás, a harangvirág-
agy népszerűségüknél fogva csakhamar
rópában uralomra vergődnek. Hazánkat
olasz s a nyugati német művészet, de a
ás főleg a majdnem kizárólag türkiszekkel
en jut kifejezésre, a minők a mentekötők,
ardkötők, de gyakran a díszfegyverek is,
k, késnyelek, lószerszámok, valamint még
, szelenczék, pipák, továbbá az órák és
való csattok, korsók, tálczák stb. Ezek a
ket a magyar ötvösség részint a török
még előbb és közvetve Velencze révén
de ízlésre és művészi érzékre épenséggel
k az úgynevezett erdélyi zománcz-

ázad második felében lép fel hazánkban.
agy virágmustrát ábrázoló díszítmények
alaplemez széleit karima módjára felhaj-
ztják. A sodronyzománczból keletkezett,

Tóbiási oltár

gótikus

XVI.

l.

Rotterdamy

139. l.

36 répes tábla

Rome

1829

1021

Tóbiásné, Balcsó Mária, naiv művész

1977. V. 28. 12.00 Kossuth

Déli krónika

- Az időjárás azt mutatja, hogy Balassy szavaival élve, az áldott szép pünkösdnek gyönyörü idejéből ezen a hét végén inkább a hosszú úton járókat könnyebbitő szelét fogjuk érezni. Ez persze jó hir a Velencei tó vitorlásainak, akik holnap 10 órakor tartják évadnyitójukat az agárdi évizi sporttelepen. A balatonszemesi Vadvirág kemping vizpartján holnap horgászversenyt rendeznek. A hosszú úton járó turisták résztvehetnek a Budapesti Sportegyesület vasárnapi nyilt túráján. Program: Ráckeve és környéke nevezetességeinek megtekintése, majd napozás, fürdés az abonyi szigeten. Találkozás nyolc órakor a HÉV vágóhidi végállomásán. Csalogató a Baranya megyei Természetbarátok igervölgyi népfront vasárnapjára. Mesterséges tó és vizesés. Könnyü sétautak és idillikus túra útvonalak. Eső beállók és erdei tornapálya. Délután kollektiv daléneklés. Találkozás nyolc órakor a K jelzésü autóbuszok új mecsekaljai végállomásán. Holnap tiz órakor kezdődik a néptáncosok napja a hüvösvölgyi nagyréten. Délután arany sarkanytyú táncverseny bemutató, este hattól táncház, illetve táncrét. Muzsikál a Muzsikás együttes. Kecskeméten a naiv müvészek múzeumában hpnaptól láthatják Tóbiásné Balcsó Mária tárlatát. Kass János és Reich Károly munkáit bemutató kiállitás ma délután négy órától tekinthető meg az ajkai Müvelődési Központban. A Ganz Mávag Müvelődési Központban ma este nyolc órakor hét fiatal képzőművész kiállitása nyilik meg. Ebből az alkalomból bált rendeznek a V 73 együttes felléptével. A bál ideje alatt müvészettörténeti konzultáció, plusz öt eseményemlékmü éjszakai meglátogatás autóbusszal, majd reggeli hajókirándulással ér véget a bál a Ganz Mávag Müvelődési Központban. A Nemzeti Múzeumban ma félhétkor az Ars Renata együttes lép fel. Müsoruk témája a Diadalmas szerelem. Májusnak, a szerelem hónapjának végén már illő is azt hiszem ez a diadalmas flor-clor.

Tóbiásné Polcsó Mária

Ifjúkorában a zene mellett a festés volt a mindene. 26 éves korában férjhez ment és a család kiszolgálójaként lemondott egyéni vágyairól.

Bánszky Pál: A naiv művészet határai.

MŰVÉSZET, 1979. junius - 10.lap

TÓBIÁSNÉ PALCSÓ MÁRIA

emlitve + "Fátyolos nő" repr.

ld. Csordás Ferenc

Bánszky Pál: Magyar naiv művészet

UJ TÜKÖR 1980./XVII/ 6.sz.24.o.

Tóbiásné Palcsó Mária

Szelesi Zoltán: A Tóbiás-házaspár kiállitása /Tóbiásné Palcsó Mária, Tóbiás György/. - Dél-Magyarország, 1967 júl. 11.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

82. l.

Tóbiásné Palcsó Mária (Szeged) náv művész

Kecskeméten a Bánó-házban van a náv mű-
vészek múzeuma, állandó kiállítása. — A
belső látás világában kalauzol a következő
egység. — A művész sejtelmes, álomszerű tán-
cot fest. (említve). — Tóbiásné csaknem 40 évi
szünet után, kihagyás után fogta a kezébe új-
ra az ecsetet.

Halász Ferenc: A náv művészeti múzeum csodái,
Petőfi Népe, 1977. ápr. 24.

MDK.

Tóbiás Teréz

Kiállítási Kritika

Tolnamegyei Népujság 1965 május 11.lap 5

MDK.

Tobisch Ilona

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 ápr.

Tóbis Ilona

Művével szerepelt a Balatoni Társaság kiáll.-
án a Nemzeti Szalónban.

M.H.930.IX.21.

Tobisch Ilona

Művével szerepelt a Nemzeti Szalónban a
Balatoni Társaság negyedik képzőm.kiáll.-án.

Az Est, 930.IX.21.

Tobisch Ilona

A Balatoni Társaság kiállitásán vatt részt
müveivel a Nemzeti Szalonban

P.N.93e.IX.21.

Tóbis Ilona MDK

Öregasszony, kréta

Mücsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Tobisch Ilona MDK

Muskátli, olf.

Mücsarnok 1958 Magy. Képzőművésznők kiáll.

Tóbis Ilona

Festménnyel szerepel a Nemzeti Szalon tav.tárlatán.

Ujság, 934.VI.10.

MDK

Tóbisch Ilonka

Kollekcióval szerepelt a Zichy Mihály Társ. kiállitásán a Nemzeti Szalonban.

Cikk: A Zichy Mihály Társ.kiáll.

Képzőművészet, 1930. 32.sz. 170.lap

MDK

Tobisch Ilona

B.I.: A magyar képzőművésznők egyesületének kiáll. a N.Szalonban. Uj Magyarság 1943.jun.8. 13.1.

Tobisch Ilona
Havas szikla, krita
Csend, kréta

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete kiállitás. Nemzeti Szalon, 1940, november, 16 1.

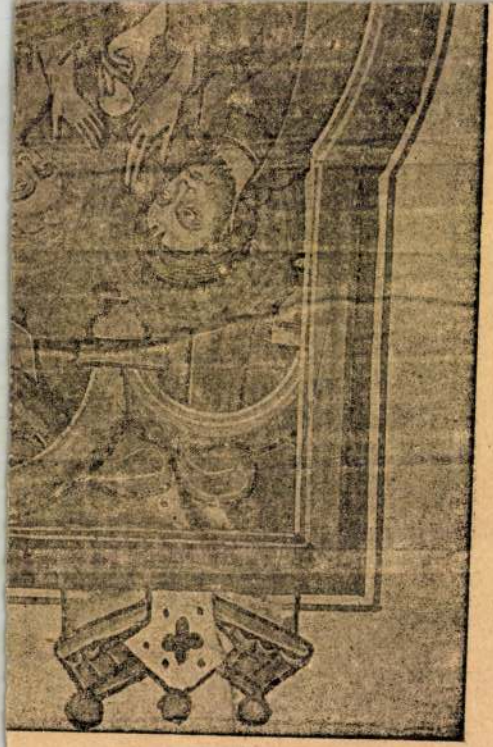

Tóbis Ilona

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

Újság 1931. II. 21.

Tóbisch Ilona

Vihar előtt, olf.

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Tóbis Ilona

festő

Budapesti Hulap

1938. Dátum levagva

kol. kiáll. a

Műtermben.

Tolnai Ilma

festőművész

Tavaszi tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Filabtja - tulzott naturalizmussal. -

Pesti Hirlap
1923. VI. 16.

Tobisch Anna

Festőművész

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Újság
1929. VI. 16.

MDK

Tobisch Ilona

Balatonpart, of.

Naplementi felhők, of.

Balatoni Társ.3. N.Sal. 393. kiáll. 1928. ápr.

23. 1.

MDK

Tobisch Ilona

Cigánygyerekek, of.

Kopár fenyők, kréta

M. Képzőm. nők 24. kiáll. N. Szal. 1933.

8. 1.

MDK

Tobisch Ilona

Tél, kréta

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.

17. 1.

MDK

Tobisch Ilona

Domboldal, kréta

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

17. 1.

MDK

Tobisch Ilona

Öregasszony, kréta

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

17. 1.

MDK

Tobisch Ilona

Erdőrészlet, kréta

Tiszapart, kréta

Siroki fák, kréta

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

17. 1.

NDK

Tobisch Ilona

Balaton, kréta

Régi vár, "

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.

17. 1.

MDK

Tobisch Ilona

Holdfény, kréta

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

17. 1.

MDK

Tobisch Ilona

Virrasztók, kréta

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

17. 1.

MDK

Tobisch Ilona

Hegyoldal, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.

18. 1.

MDK

Tobisch Ilona

Férfifej, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

18. 1.

MDK

Tobisch Ilona

Fonó anyóka, of.

Képzőm.Főisk.ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

18. 1.

MDK

Tobisch Ilona

Lőcsei részlet, of.

Lőcsei utca, "

Uj Szolon...karácsonyi kiáll. 1934. dec.

8. l.

MDk

Tobisch Ilona

Napsütésben, of.

Sárközi lány, of.

Lengyel és Magyar Képzőm.nők Egyes.kiáll.katalógusa
1936 okt. 8.l.

MDK

Tobisch Ilona

Arckép, kréta

MAFK 13. kiáll. V.8mal. 1937. máj.

14 l.

Tobisch Ilona, festö

MDK

Baránsky E.László, tanár növendéke.

Tanulmány.

Az OMKK Föisk.Növ.Munk.kiáll. 1923 márc.18-25. Kat. 23.l.
Ernst Múz.

MDK

Tobisch Ilona,

Réti István tanár növendéke

Tájkép.
Táj.
Krétarajzok. /2 db./

Az Ernst Mus. OMKK Főisk.Nelikon kiállításai.
Az OMKK Főisk.Növ.Munk.kiáll. Bp.1923 márc.18-20. Kat.
16.1.

MDIK

Tobisch Ilona

Réti István tanár növendéke.

Tájrajzok.

Az OMKK Főisk Növ.Munk.kiáll. 1923 márc.18-25.
Kat. 17.
Ernst Múz.

MDK

Tobisch Ilona,

Réti István tanár növendéke.

Szénrajz.

Az OMKK Főisk. Nő-. Munk. Kiáll. 1923 márc. 18-25 Kat. 1
Ernst Múz. 18. 1.

MDK

Tóbis Ilona, grafikus.

Vihar. Krétarajz.

Alkotás Művészház XXXVI. Kiáll. Őszi tárlat.1947.szept.
Kat.

MDK

Tóbis Ilona

Suhanó vitorlás, kréta

Fenyőkoronák, kréta

Dalmát vitorlások, kréta

Viharfelhők, of.

Magyar Képzőm.nők Egyesülete jub. kiáll. katalógusa 1938 jun. 3-18.

15.1.

Tóbis Ilona,

Suhánó vitóriás, kréta

Fenyőkoronák, kréta

Dalmát vitoriások, kréta

Viharfelhők, of.

15.1.

MDK

Tobisch Ilonka, festö

212. Cigányrajkó. Olf.
213. Tél. "

Uj Szalon. Megnyitó Kiállitás. Bp.1934. ápr. Kat.

Tóbis Ilona, [? ?] MDK

A XIV. kerületi képzőművészeti szakkört vezette.

—: Az I. Nagybudapesti Gyermek Képzőművészeti Kiállítás 7. l

Család és Iskola, bp. 1955. június VI/6.

MDK

Tobisch Ilona, festö

219. Csónakok.
220. Naplemente után.

Nemzeti Szalon. - A Baltoni Fárs. IV. Kiáll.

Bp. 1930 szept. Kat.

MDK

Tóbis Ilona

Suhanó vitorlás, kréta

Fenyőkoronák, kréta

Dalmát vitorlások, kréta

Viharfelhők, of.

M. Képzőm.nők Egy. jub. kiáll. 1938.jun.

19.1.

MDK

Tobisch Ilona

Dunántuli táj, of.

Akácfák, of.

N.Szal.kiáll. 1927. jun. 26. 1.

MDK

Tóbis Ilona

Mezei munkáslányok, of.

Alkotás Művészház 39. kiáll. 1949. febr.

MDK

Tóbisch Ilona, festöm.

Felsöbányai házak.	Olf.
Ösz.	"
Kalotaszeg.	Kréta.
Vihar.	"

Magy.Képzöm.-nök Egyes. XXVIII.kiáll.-a a Magy. Divatcsarnokban. 1946 márc.3o.-tól ápr.16.-ig. Kat.

MDK

Tobis Ilona, festőm.

Aranyhalak. Olf.

Nagy. Képzőm.-ből Egyes.XXVIII. kiáll.-a a Nagy Dávid csarnokban. 1946 márc.30.-ápr. 16. Kat.

MDK

Tobis Ilona

Dutka M.: Képzőművésznők kiállitása a Műcsarnokban.
Magyar Nemzet 1959. márc. 11. 7.l.

MDK

Tobisch Ilona

Napsütésben

Balatoni vitorlások

Fiatal müvésznők kiállitása. Uj Magyarság 1936. márc. 1. 24.1.

MDK

Tóbis Ilona, festöm.

energikus szinü téjképeivel szerepel.

B .A.: Képzömüésznöink a Szalonban.
M.Képzöm.-nök Egyes.1908.-Jub.retrosp. kiáll.
Magyarság. 1938.jun.4. 10.1.

MDK

Tobisch Ilona

Havas szikla, krétarajz
Csend, krétarajz

A Magyar Akvarell- és rajztoll-festők Egyesülete kiáll.katalogusa.1940.Nov.24.-Dec.8.
16.lap

MDK

Tóbisch Ilona

A Nemzeti Szalon téli tárlata. Képzőművészet 1933. 57. sz. 38.l.

Tóbis Ilona, [grafikus?] M Dk

A Május 1. úti ált. iskola rajzszak-
körét vezeti. Sok tanítványa nyert
nemzetközi gyermekrajz-pályázaton.

–: Kis rajzművészek 2.

bp. 1962. febr. 10.

MDK

Tobisch Ilona

/B.M./: Tobisch Ilona festő. Esti Kurir 1938. jan. 2.

MDK

Tobisch Ilona

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 69.l.

MDK

Tóbisch Ilona

A N. Szalon tavaszi tárlata. Képzőművészet 1931. 42. sz. 164.l.

Tóbisch Ilona

egyike a MAPE kiállítóinak

(e.a.): A mücs. ősvi tárlata.

Ujság: 1931. X. 18.

Tobisch Ilona

friss, tehetséges piktor.
Tavaszi tárlat a N. Szal.-ban.

(m.v.) N. U. 932. VI. 19.

Tóbisch Ilona

az ujabb stilust képviseli jól.

M. Akv. és Pasz. f. Egy.-nek kiáll -a.

Ybl Ervin: Őszi tárlat.

B. H. 931. X. 18.

Tóbis Ilona

Nemzeti Szalon téli kiállításán
krétarajzával szerepelt.

M.Ó.M. 932.T.1.

Tóbis Ilona

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

Pécsi lígság 1931. II. 22.

Tóbis Ilona

Szerepelt a művészcsoportok műtermeiben rendezett kiállításain.

MK 1931. II. 22.

Tobisch Ilona

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

NM 1931. II-22.

TOBISCH ILONA

Erdélyi fenyők. Kréta.
Kalotaszegi csűrök. Kréta

MAFE kiáll. Nemzeti Szalon 1942.dec.-1943.jan.

MDK

Tobisch Ilona, festöm.

171. Dunapart. Olf.

Az 1939-es Szalon katalogusa.
Nemz. Szal. 1939. jun. 10.-25.-ig.

MDK

Tóbisch Ilonka festő

Műveivel résztvett a Nemzeti Szalon tav. tárlatán.

Cikk: A Nemzeti Szalon tav.tárlata.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.l.

MDK

Tóbisch Ilona

Rónay K.: Az 1939-es Szalon. Képes Krónika 1939. 63-64.l.

MDK

Tóbisch Ilonka

Képzőművészet 1934. VIII. 74. sz. 143.l.

MDK

Tóbisch Ilonka

Az Uj Szalon kiáll. Képzőművészet 1934. VIII. 74.sz.
144.l.

MDK

Tobisch Ilona

Ködös Balaton, kórajz
Fák a Balaton partján, Mgt.

A Balatoni Társaság II. Kiáll. Kat. 1924.
Nov. 29.-Dec. 8. 21.1.

M.D.K.

Tóbis Ilona festő

Az Alkotás Művészház kiállitásán szerepelt műveivel

Világ, 1949.febr.24. Cikk: (d.m.)

Tóbiás Ilona

Aranyhalak, of.

Pedagógus szakszerv. I. képzőm. kiáll. 1947.máj.

7. l.

Tobisch Ilona

Balatonpart

Az Uj Szalon Balatoni Tárlatáról

Képzőművészet, 1934.78.sz.

Tobisch Ilona MDK

A tavasz, olf.

Balatoni Társaság V. kiállitása
Nemzeti Szalon 1933. május

MDK

Tobis Ilona

Kikötő, of.

Dunajec part, kr.

Budai Szépm. Társ. karács. kiáll. 1936. dec.

Tobisch Ilona

MDK

Két kiállítás

Esti Magyarország 1943. jun.7.

MDK

Tobisch Ilona, festö

Sárguló fák. Olf.
Pihenés. "

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931.junius. Kat.

MDK

Tobisch Ilona , festö

P.Zs. arcképe. Olf.

Nemzeti Szalon.-Téli tárlat.1932.dec. Kat.

MDK

Tobisch Ilona, festö

Dumajecz partja. Kréta.

Nemzeti Szalon.-MAPE XX.Jub.Kiáll. 1935.dec.20. 1936.
jan.6. Kat.

MDK

Tobisch Ilona

Kőrősfői csürők c.képe a képzőművésznök egyesületének kiáll.-án.

Somogyi Vilmos: Tárlatvezetéssel népszerüsitik a képzőművészetet.

Esti Kurir 1943.jun.9. 7.o.

Tobisch Ilona MDK

Nagybányai temető, olf.
Cigánygyerekek, olf.

Uj Szalon 1934. május
Tavaszi kiállitás

MDK

Tobisch Ilona

Grafikai és vázlatkiáll. B.H. 1935. máj.26. 17.l.

MDK

Tóbis Ilona, grafikus.

Öregasszony. Kréta.

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat.16.1.

MDK

Tobisch Ilonka, festö

Tabáni részlet.

Uj Szalon.-Tabán kiállitása. 1934.máj.-1934.ápr. Kat.

Tobisch Ilona

— **Gyűjteményes kiállítás.** *Tobisch* Ilona festőművész gyűjteményes kiállítása most nyílt meg a *Műteremben*. A festőnő mintegy hetven alkotását mutatja be, művészi természének legjavát. Festményei közül különösen újabb keletű adriai tárgyu képei érdemelnek dicséretet, amelyneknek kompoziciója és színei igazi tehetségre vallanak. Nem szabad megfeledkeznünk grafikájáról sem, amelynek japános, finom stílusa szintén erős oldalát mutatják be a kiállító képességeinek. A kiállítás február 10-ig naponta 9-től 6-ig áll nyitva.

Nemzeti Újság

1938. január 30.

Tobisch Ilona

Uj Magyarság

VASÁRNAP, 1938 JANUÁR 30

Tobisch Ilona gyüjteményes kiállitása a Műteremben

Nagyon értékes, művészi színvonalon álló kiállítás nyílik meg vasárnap a Műteremben: *Tobisch* Ilona első gyüjteményes tárlata. Tobisch Ilona festőművésznőink legkiválóbbjai közé tartozik és már régebben feléje fordult a közfigyelem, amikor a különböző tárlatokon feltünt érdekes, egyszerü eszközökkel, de nagyon kifejező müveivel. Gyüjteményes tárlata egységesen és hatásosan mutatja be a kitünő művész tehnikáját, gondolatvilágát s festészeti hitvallását. Grafikai müveiben a lágy vonalakat és a hangulatok visszaadását kedveli, ahol a japánosan ható, túlfinomult vonalak, a kevés szín fogja meg a nézőt. Olajfestményeinél ennek az ellenkezője érvényesül: úgy az ecsetkezelés, mint a téma nagyvonalú és a színgazdagság pazarul érvényesül vásznain. A legmeglepőbb azonban az, hogy olajfestményeinél nincsen semmi, ami arra mutatna, hogy festőnő az alkotójuk, hanem ellenkezőleg: férfiasan kifejező, markáns, minden esetben kerüli a részletezést, a tömörségre és az egységre fekteti a hangsúlyt. Festményei tele vannak szépséggel és egy nagyon kulturált művész értékes munkái a sárközi s balatoni tájak, nagybányai hangulatok (Tobisch Ilona Nagybányán tanult!), felvidéki városrészletek és gyüjteményének legszebb anyaga: az Adria mentén készült tájképek s tanulmányok, amelyek a művésznő témagazdagságát is bizonyitják.

TOBISCH *Ilona*, festő Budapesten. U. i. tanult, 1924 óta tájképeket állít ki a Műcsarnokban és a Nemzeti Szalónban. Jelentékenyebb munkái: Ködös Balaton, Alkony a Genezáret-taván, Naplementi felhők stb.

E. G II. 542 l

~~Ernst Mihály: A dunántúli falfestés~~
~~középkori emlékei.) 8-r., 83 l., 26 k.~~
~~(Bp. 1935.~~

Tobisch Ilona

Dunajecz partja, Kréta

Neuvreti halon.

MAPE 20-ik jub. kiáll-
kat. 1935. dec. 20 –
1936. jan. 6.

MDK

Tobisch Ilona

Budai Szépmüv. Törs. kiáll. Budapesti Hirlap
/dátum levágva/

Tóbisch Ilona

- i: Két kiállitás. N.Szal. Pesti Napló, 1936. okt. 17. 11 l.

MDK

Tobisch Ilona

Képzőműv. Főisk. kiáll. Esti Kurir, 1924. dec. 19.

Tobis Ilona festőművész
Kikötő olaj bunajer part vége
A Budai Szépmüvészeti Társulat Karácsonyi kiállitása, 1936.XII.13.

278. kép. *Miseruha, 1450 körül.*

Tóbis Ilona

Suhanó vitprlás, kréta
Fenyőkoronák, "
Dalmát vitorlások, "
Viharfelhők, "

Magy. Képzőművészek Egyesülete jub. kiáll.
N.Szal. 1938. jun. 15 l.

Tobisch Ilona

Ködös Balaton, kőrajz
Fák a Balaton partján

Balatony Társaság II. kiáll. Neus. Szal. 1924.
nov. 21 l.

MDK

Tobisch Ilona

Fatörzsek, olaj
Tengerpart, olaj
Akt, olaj

N. Szal: tavaszi kiáll. 1929. jun.
13 l.

Tobisch Ilona

Magyarság

1938. január 30

*** Tobisch Ilona képkiállitása a Müteremben.** A szokottnál nagyobb vásznak, drámaibb tárgyak, erős, szinte robosztus szinek és néhr szinte nyers erejü rajzok. És hiába keressük a képek közt a női festőktől szinte elvárt csendéleteket, virágok báját, alkonyatok és idillek enyheségét. Nőt látunk itt, aki küzdeni tud a világgal, a feladatokkal és láthatón küzdelmeket folytatott le magával is. Müvészete már tul van e küzdelmeken, egyénivé kialakult. Nőktől szokatlan egyszerüségekig tudott eljutni. Egy-egy grafikai müve témájában a legjobb japánokra emlékeztető szerénységü és egyszerü előadásu, mint pl. *Varjak, Füzfák.* Néhány lőcsei s nagybányai képe meglepőn bátor, tragikumot éreztetnek hegyei, házainak, alakjainak rajzai, színei, sötétkék égboltjai, mély szinellentétei. Néha viszont egyetlen szinből komponál szélesskáláju szinmelódiát, igy Nagybányai temetője egyetlen szomoru zöldnek változatait játsza meg. Fenyőinek meredezése, még lombozata is tragikumot éreztet, ugyanigy komor havai és sohase kapjuk rajta őt érzelgésen, őszinteség hiányán, még tulzáson sem. Két-három nagybányai képe és több grafikai müve végképpen megmarad nézőinek emlékezetében. *(B. A.)*

a Vecchio: Sacra Conversatio ... 354
a Vecchio: Sacra Conversatio ... 354
a Vecchio: Heimsuchung Mariä ... 356
a Vecchio: Begegnung Jakobs mit Rachel ... 357
a Vecchio: Der Sündenfall ... 358
a Vecchio: Zwei Nymphen ... 363
a Vecchio: Die h. Barbara ... 364
a Vecchio: Madonnen-Altar ... 365
lomäus Székely: Bildnis des Wilhelm v. Zsolnay. Auf
yrogranit gemalt ... 367
ay—Pécs—Ungarn: Älteste Gefässe mit Zinkglasur aus
l. Jahren 1874–1876 ... 370
ay—Pécs—Ungarn: Tafelservice f. den Grafen Julius
ndrássy von Joseph Rippl-Rónai entworfen 1897 ... 370
ay–Pécs–Ungarn: Porzellán-Fayence. 1886 ... 370
ay—Pécs—Ungarn: Eosin-Vasen um 1897 ... 372
ay—Pécs—Ungarn: Eosin um 1900 ... 372
lm v. Zsolnay: Blumenstilleben. Um 1860 ... 374
ay—Pécs—Ungarn: Prunkgefässe ... 374
ay—Pécs—Ungarn: Prunkgefässe entworfen von Alexander
páti-Abt † ... 376
ay—Pécs—Ungarn: Moderne Porzellane. 1927—1928 ... 376
ay—Pécs—Ungarn: Moderne Eosin-Vase entworfen von
ulie Sikorsky-Zsolnay ... 376
ay—Pécs—Ungarn: Kachelofen. Entworfen von Rudolf
lerquet. 1827 ... 377
ay—Pécs–Ungarn: Kachelofen. Entworfen von Rudolf
lerquet. 1827 ... 377
ay—Pécs—Ungarn: Vase (Cristallisé) Um 1905 ... 379
ay–Pécs–Ungarn: Porzellanvase unter Glasur gemalt. 1928 379
ay—Pécs—Ungarn: Pât-tendre-Vase entworfen von L. v.
Mattyasovszky-Zsolnay. 1912 ... 379
ay—Pécs—Ungarn: Löwen. Porzellan unter Glasur gemalt.
Entworfen von Béla Markup. 1927 ... 381
ay—Pécs—Ungarn: Spielende Bären. Entworfen von Béla
Markup. 1928 ... 381
ay—Pécs—Ungarn: Porzellanfiguren unter Glasur gemalt.
Entworfen von Alexius Lux. 1928 ... 383
laus Mattyasovszky-Zsolnay: Selbstbildnis ... 388
laus Mattyasovszky-Zsolnay: Meine Mutter. 1919 ... 388
laus Mattyasovszky-Zsolnay: Doppelbildnis ... 389
laus Mattyasovszky-Zsolnay: Kinder ... 389
laus Mattyasovszky-Zsolnay: Blumenstrauss mit Vögeln 390
laus Mattyasovszky-Zsolnay: Fischstilleben ... 390
laus Mattyasovszky-Zsolnay: Meine Frau ... 391
laus Mattyasovszky-Zsolnay: Lulu ... 391
laus Mattyasovszky-Zsolnay: Blumenstrauss ... 394
laus Mattyasovszky-Zsolnay: Tante Ida ... 394
laus Mattyasovszky-Zsolnay: Frau Margarete F. Lánczy 395
laus Mattyasovszky-Zsolnay: Akte im Freien ... 396
laus Mattyasovszky-Zsolnay: Badende ... 396

Tobisch Ilona

Pesti Napló
1938. I'am. 30

2. Tobisch Ilona a Műteremben

Sok reményt fűztek induláskor ennek a rokonszenves festőművésznőnek pályájához és a remények — amint arról ez a kiállítás is tanuskodik — nagyrészt teljesültek is. Tobisch sok színnel dolgozik, különösen a cigányok életéből vett jelenetei és zsánerképei hatnak szuggesztíven *(Cigánysor, Cigánygyerekek)*, de ügyes kompozíciójával megkap egy-egy táját ábrázoló olajfestménye is *(Nagybányai táj, Arbe)*. Ezeknél lényegesen értékesebbnek, mert őszintébbnek érezzük azonban grafikáját, amelyben néha meglepően kevés vonallal megdöbbentően sokat tud kifejezni. Ebben a grafikai részben láttuk a tárlat legtöbb értékét is *(Tabán, Fűzfák, Dunajec* és a nagyon hangulatos *Fájdalom)*.

Állandó

Tóbis Ilona

Ring Barbara: Petra.
Ford. Gy. Beke Margit.
Fenti rajzaival. Bp. [illegible]
(1935) 8-r. 156 l.

Tobisch Ilona

Nemzeti Ujság

1938 febr. 2.

TOBISCH ILONA KIÁLLITÁSA

A *Műterem* helyiségeiben mutatja be *Tobisch* Ilona gyüjteményes anyagát, amely kellemes meglepetésként hat azokra, akik a fiatal művésznő fejlődését figyelemmel kisérték. Festészetének ereje eddig is a szinek változatosságában volt, amely most kiszélesedett és egyéni érzéseinek gazdag kifejező eszköze lett. Különösen figyelmet érdemelnek grafikai lapjai, amelyek a japános finomságoktól a romantika erejéig próbáltatják meg a természet rágyakorolt hatását. Az Alkonyat a Balatonon, a Szigligeti öböl és a Vihar után cimü lapjai hü kifejezői változatos érzéshullámzásainak. Olajfestményein is megfigyelhető az érdeklődés gazdagsága. Legsikerültebb munkái tájképei és csendéletei, amelyeknek széles ecsetvonásokkal megformált részletei egy ösztönös festő közvetlen megnyilvánulásai.

B. P. L.

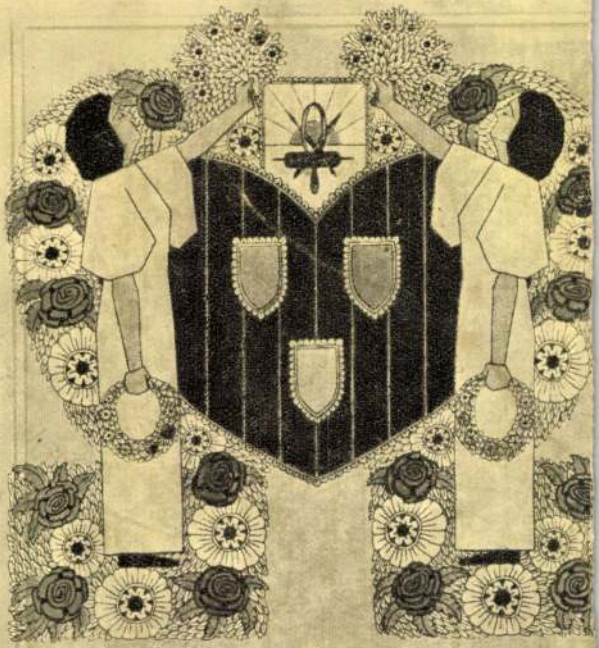

KURCZ ÉS LAJTA

FOTOCINKOGRAFIAI MŰINTÉZETE

BUDAPEST, VIII., VIG-UTCA 3

KÉSZIT FOTOTIPIA- ÉS AUTOTIPIA-
KLISÉT MINDEN KIVITELBEN,
BÁRHOL FÉNYKÉPFELVÉTELT,
MŰVÉSZI RAJZOKAT, STB.

TELEFON: JÓZSEF 353-18

Tobisch Ilona

Magyarország

1938. febr. 7.

Tobisch Ilona kiállítása. A Kossuth Lajos uccai *Műteremben* rendezte *Tobisch* Ilona első gyüjteményes kiállítását. A komoly felkészültségű fiatal művésznő, aki Nagybányán tanult, különösen a grafikáiban kiemelendő. Néhány vonallal, rendkívül kevés eszközzel japános finomságokat tud kihozni. Színes táj- és zsánerkompozícióiban is határozottan fogja össze az ábrázolás lényegét.

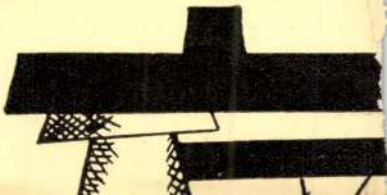

SZÉPMŰVÉSZET

BUDAPEST, V., DOROTTYA-U. 10

ELSŐRANGÚ MAGYAR FEST

TELEFON: 821—22

MUNKÁCSY, SZINYI
BARABÁS, BORSOS,
SZÉKELY, LOTZ, 1
FERENCZY, CSÓK, FI
RUDNAY, KERNSTO
VASZARY, ZÁDOR,

MAGYAR KÉPEKET JÓ Á

AKD

Akarja Ö
hogy lakása szc
és kényelmes legye

Ha igen, úgy tanácskozzék Alexander Koch „INN DEKORATION" című lapjával. — Cím: Ver anstalt Alexander Koch G. m. b. H. Darmstadt SV

Az 1929. január 1-i szám az „INNEN-DEKORAT 40-ik évfolyamát nyitja meg. — A füzet 72 illuszt

41817. — Budapest, az Athenaeum r.-t. könyvnyomdája.

Tobiscu Flora

MEGHÍVÓ

Fk.: Köteles István

1410 66 FNyV 6 t

A KÉPCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

TOBISCH ILONA

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1967. MÁRCIUS 18-ÁN,
SZOMBATON DÉLUTÁN 1 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

XANTUS GYULA

FESTŐMŰVÉSZ

DERKOVITS TEREM
BUDAPEST, VI., LENIN KRT. 63.

Tóbisch Ilona

festőművész

Budai Szépművészeti Társulat Őszi Tárlata - II.Margit körut 48.sz.a. - képével szerepel.

Uj Magyarság
1933.X.27.

Tobisch Ilona

festőművész

Budai Szépmüvészeti Társulat - Őszi kiállitása - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.X.25.

Tóbis Ilona

Szerepel a „Magyar Képzőművészmők
Egyesülete „lengyel-magyar"
kiállításán a Vigadóban

Ujság 1936 X. 17

Tóbisch Ilona

Szerepel a Lengyel és Magyar Képőművésznők Egyesülete Körös kiállításán a Vigadóban

Pesti Napló 1936 X. 17

Tobisch Ilona

Művével szerepel az
Uj Szolon-ban ren-
derett Tabáni Kiállí-
táson.

m. 934. V. 6. Ujság, 934. V. 10.

Jóbis Ilona

Műve szerepel a Vemzeti Szalonban rendezett Sport-művészeti kiállításra.

Kiemelik 2 vitorlás képét

Ujság, 934. v. 20.

Tóbisch Ilona, festő MDM

Kiállítása nyílik meg a Derkovits Teremben.

—: Hír 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. márc. 7.

Tóbis Ilona

Műve szerepelt a Budai Szépműv.Társ. tagjainak kiáll.-án.

N.U.936.XII.23.

Uj Magyarság

VASARNAP, 1938 JANUAR 30

Tobisch Ilona gyüjteményes kiállitása a Műteremben

Nagyon értékes, művészi szinvonalon álló kiállitás nyilik meg vasárnap a Műteremben: *Tobisch* Ilona első gyüjteményes tárlata. Tobisch Ilona festőművésznőink legkiválóbbjai közé tartozik és már régebben feléje fordult a közfigyelem, amikor a különböző tárlatokon feltünt érdekes, egyszerü eszközökkel, de nagyon kifejező müveivel. Gyüjteményes tárlata egységesen és hatásosan mutatja be a kitünő művész tehnikáját, gondolatvilágát s festészeti hitvallását. Grafikai müveiben a lágy vonalakat és a hangulatok visszaadását kedveli, ahol a japánosan ható, túlfinomult vonalak, a kevés szin fogja meg a nézőt. Olajfestményeinél ennek az ellenkezője érvényesül: úgy az ecsetkezelés, mint a téma nagyvonalú és a szingazdagság pazarul érvényesül vásznain. A legmeglepőbb azonban az, hogy olajfestményeinél nincsen semmi, ami arra mutatna, hogy festőnő az alkotójuk, hanem ellenkezőleg: férfiasan kifejező, markáns, minden esetben kerüli a részletezést, a tömörségre és az egységre fekteti a hangsúlyt. Festményei tele vannak szépséggel és egy nagyon kulturált művész értékes munkái a sárközi s balatoni tájak, nagybányai hangulatok (Tobisch Ilona Nagybányán tanult!), felvidéki városrészletek és gyüjteményének legszebb anyaga: az Adria mentén készült tájképek s tanulmányok, amelyek a művésznő témagazdagságát is bizonyitják.

Uj Magyarság 1938. I. 30

Tobisch Ilona

Tobisch Ilona

2. Tobisch Ilona a Műteremben

Sok reményt fűztek induláskor ennek a rokonszenves festőművésznőnek pályájához és a remények — amint arról ez a kiállítás is tanuskodik — nagyrészt teljesültek is. Tobisch sok színnel dolgozik, különösen a cigányok életéből vett jelenetei és zsánerképei hatnak szuggesztíven *(Cigánysor, Cigánygyerekek)*, de ügyes kompozíciójával megkap egy-egy tájat ábrázoló olajfestménye is *(Nagybányai táj, Arbe)*. Ezeknél lényegesen értékesebbnek, mert őszintébbnek érezzük azonban grafikáját, amelyben néha meglepően kevés vonallal megdöbbentően sokat tud kifejezni. Ebben a grafikai részben láttuk a tárlat legtöbb értékét is *(Tabán, Fűzfák, Dunajec* és a nagyon hangulatos *Fájdalom)*.

Pesti Napló 1938 jan 30

Weibab 28
Paradiesam 12
46

MEGHÍVÓ

TOBISCH ILONA

FESTMÉNY ÉS GRAFIKÁIBÓL RENDEZETT KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA, 1938. ÉVI JANUÁR HÓ 30-ÁN DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR A „MŰTEREM" KIÁLLÍTÁSI TERMEIBEN, BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12. FÉLEMELET.

TISZTELETTEL

TOBISCH ILONA

FESTŐMŰVÉSZ

A MEGNYITÁSSAL KAPCSOLATBAN

A TOBORZÓ ZENEMŰKIADÓ KIADVÁNYAINAK BEMUTATÁSA.

ÓMORAVICZAI SZALMÁSSY ZSIGMOND

ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ

KATÓ KÁLMÁN

FESTŐMŰVÉSZ, MŰVÉSZETI VEZETŐ.

„MŰTEREM“

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK KFT.

BUDAPEST, IV.,
KOSSUTH LAJOS UTCA 12
FÉLEMELET

TELEFON: 189-554

A kiállítás megtekinthető január hó 30-tól február hó 10-ig, 9—6 óráig, vasár- és ünnepnap 10—2 óráig.

Katalógus ára: 30 fillér.

Küldi

A TELEFON MA MÁR NÉLKÜLÖZHETETLEN

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Király Kálmán *úrnőnek*
úrnak

Budapest

ker., Andrássy *út* 73/75. *sz.*
~~*utca*~~ *tér*

I. 109.

Jobisch Alma

festőművész

Szinyei Társaság által rendezett Tavaszi Szalon kiállításán - képével szerepel.

Uj Magyarság
1935.V.9.

Tobisch Ilona

Olajfestményekkel szerepel a lengyel és magyar képzőművesnők kiállításán a Vigadóban

Nemzeti Csiság 1936 X. 16

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1967 III 7.

NÉPSZABADSÁG

Tobisch Ilona

— TOBISCH ILONA festőművész kiállítását március 18 és április 2 között rendezik meg a fővárosi Derkovits Teremben.

Tobisch Ilona, festő

MDK

Kiállítása nyílik meg a

Derkovits Teremben.

– : Hírek

8

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. május. 16.

Fábisch Ilona

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Csendélet.

Pesti Hirlap
1935.V.9.

tárgyai.

Tobisch Ilona festő

A Müterem kiállitási termeiben (Kossuth Lajos-u. 12) alig hogy bezárult a példanélkül álló sikerü *Fried* Pál-kiállitás, *Kató* Kálmán rendezésében ujabb különleges értékü müvész gyüjteménye kerül a nyilvánosság elé. *Tobisch* Ilona festő müveiről van szó. Másodizben látjuk egybegyüjtve alkotásait, amelyek ma elmélyült müvészetükben, gondolatgazdagságukban hatalmas lépéssel emelkednek a régebbi munkák fölé. A drámai tónus, amely régebben jellemezte *Tobisch* Ilona munkásságát, megvilágosodott. Szinei azt a harmóniát adják, amit csak hivatott festő tud összefogni és érzékeltetni. Grafikája férfiasan biztos és női finomságu. Van valami japános egyszerüség ezeken a lapokon, valami megérzése annak a müvészetnek, amely egy-egy vonaltónus erősségével a végtelen mélységet, a fény glóriás elosztását, a párázó levegő csillogását, a viz fodrozását vagy nyugalmát, a hó sejtelmes fehérségét, a tél hidegét vagy a nyár simogató melegét költői szépségekben gazdagon tárja a néző elé. Nagy tudás, finom lélek, a természet iránt érzett háladatos sziv kell ahhoz, hogy a nézőben ugyanazt a fenséges érzést váltsa ki a festő, amit ő érzett, mikor képét megalkotta és *Tobisch* Ilona mindezekkel a kellékekkel rendelkezik. A müvészet tiszta formájának kedvelői zavartalan örömmel szemlélhetik *Tobisch* Ilona képkiállitását.

(B. M.)

K

SYW

Esti Kurir 1938. jánuár ?

Lap

Kőszeghy Elemér: Magyar harangok 39

Dáloky János: A művészetek mostohatestvére: a film 41

Kiállítások 45

Művészeti élet 48

Bildende Kunst — Belle Arti 50

Műmellékletek — Abbildungen — Illustrazioni

TALMASABB KÖNYVSZERVEZETE A

GYAR
NYVBARÁTOK

LETMÉNYKÖTETEK, KEDVEZMÉNYEK

YAR KÖNYVBARÁTOK
ST IV, KOSSUTH LAJOS-UTCA 18. SZÁM

Tóbisch Ilona

* (Festőnők és iparművésznők kiállítása.) A *Budai Szépművészeti Társulat* helyiségeiben (Margit-körút 48.) négy festönö és két iparművésznö rendezett kiállítást. *Tóbisch* Ilona a legjelentősebb közöttük. Erőteljesen, szélesen keni föl nedvdústeli zengésü színeit, a figurálisban épp úgy határozottan, zamatosan fejezi ki magát, mint tájképeiben. A *Cigányrajkó* és két tájképe legsikerültebb alkotása. *Porter* Paula ecsetvonása nyugtalanabb, vibrálóbb; szabályosan egymás mellé rakja világos foltjait, melyek nem egyszer valeurban bizonytalanok. Margithidat ábrázoló képe egységes impressziót ad, még jobb *Kínai váza* című dekoratív vászna, amelyen szinte anyagszerűen érezteti a domború, színes edényt. *Pap* Irén pasztelljei kissé modorosak, viszont olajképein természetesen, közvetlenül látja modelljét. *E. Hevesi* Margit képei között a *Havas rózsadomb* a legjobb. *Schäffner* Rózsa kerámiái ötletes mintázó készségről tanuskodnak.

B. H. 936 III. 4.

MDK

Tóbis Ilonka, a Balatoni Társ. okl.

Kitüntetett művészek. Pesti Napló, 1934, okt. 23. 11 l.

Tobisch Ilona
Erdélyi fanyők, kréta
Kalotaszegi csürök, kréta

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete. Kiáll.

Nemzeti Szalon, 1942, december, lo 1.

tae Mariae Virginis. XV. sz. 7b lap.

325 U 31

Tóbisch Ilona

Sárközi leány, olajf.

Magyarország a képzőművészetben. III. kiáll. Nemzeti Szalon, 1940, február, 12 l.

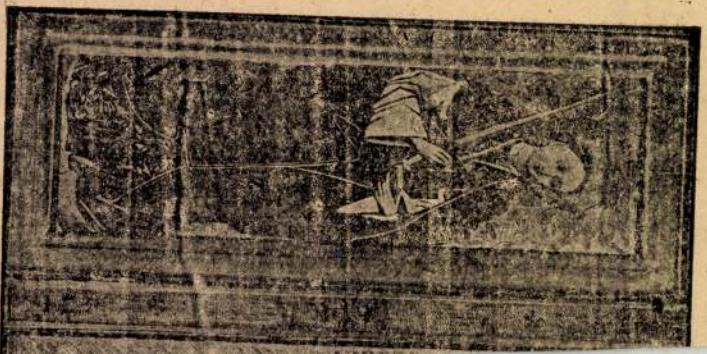

Tobisch Ilona
Szentendre, olaj

Tavaszi kiállitás. Nemzeti Szalon, 1941.
junius, 13 l.

Tobisch Ilona
Tájkép, grafika

Magyar egyetemi és főisk. hallg. orsz. szövetségének kiáll. 1923. 1o 1.

Tobisch Ilona
Fák, grafika

Magyar egyetemi és főisk. hallg. orsz. szövetségének kiáll. 1923. 1o 1.

Tobisch Ilona
Tájkép, grafika

Magyar egyetemi és főisk. hallg. orsz. szövetségének kiáll. 1923. lo 1.

Tobisch Ilona
Öreg ember, festm.

Magyar egyetemi és főisk. hallg. ösz.szövetségének
kiáll. 1923. 5 l.

Tobisch Ilona
Fonó anyóka, olaj

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 18 l.

Tobisch Ilona
Férfifej, olaj

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 18 l.

Tobisch Ilona
Hegyoldal, olaj

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 18 l.

Tobisch Ilona
Virrasztók, kréta

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 17 l.

Tobisch Ilona
Holdfény, kréta

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 17 l.

Tobisch Ilona
Balaton, kréta
Régi vár, "

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 17 l.

Tobisch Ilona
Erdőrészlet, kréta
Tiszapart, kréta
Siroki fák, kréta

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 17 l.

Tobisch I lona
Öregasszony, kréta

O.M.Kir.Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 17 l.

Tobisch Ilona

153 Csónakok, kréta

Uj Szalon Őszi Kiállitása, 1934. szeptember
Budapest, Katalogusa

Tobisch Ilona
Domboldal, kréta

O.M.Kir.Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 17 l.

Tobisch Ilona
Tél, kréta

O.M.Kir.Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 17 l.

MDK

Tobisch Ilona

Nagybányai temető, olaj
Cigánygyerekek, olaj

Uj Szalon tav. kiáll. 1934. máj.

Tobisch Flora

festőművész

Vigaszverseny - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

A s Nat.
1929.VI.18.

Tóbis Ilona

Kiállít a Budai Képművészeti Társulat-
nak a Budai Klub helyiségében rend-
szeres kiállításain.

Budapest 1935. V. 25.

Tobisch Ilona.

Műve szerepel a Balatoni Társaság kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Ujság, 1928. ápr. 1.

Tobisch Ilona

A Budai Képzőművészeti Társulat grafikai és vázlatkiállitásának résztvevője.

Pesti Hirlap 1935.V.26.

Tobisch Ilona

Szénrajzokkal szerepel a Veres Pálné utcai Leányginnásium ban, tanulmányi ösztöndíj alapjára rendezett Képző- és iparművészeti Kiállításon.

Magyarság
~~M.~~ 1926. V. 23.

Tóbisch Ilona MDK

Bányászházak.Felsőbányán, of.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Műcs.

Tóbis Ilona

Műteremkiállításon szere-
pelt.

M.932.XII.1.

M.D.K.

Tobisch Ilona, festő

nevét a művésztelep tagjai között

említi:

Haulisch Lenke: A szentendrei művésztelep fogalmának tisztázásához

Művészettörténeti Értesitő, 1965. XIV. évf. 3. sz.

227 old.

MDK

Tobis Ilona

Hazatérés a bányából, of.

Csendélet, of.

Naplemente, of.

Viharos naplemente, vf.

M. képzőművésznők egyesülete 29. kiáll. N.Szal.
1947. aug.

Tabisch Ilona.

Az Orsz. Nőképző egyesület bányginmázium volt iskolatársai Szövetségének művésztagjai műtermeikiállítást rendeznek az ösztöndíjalap javára, – melyen munkájával résztvesz.

Pesti Hirlap, 1928. dec. 15.

Tóbisch Ilona.

Az O.N.E.Lg. volt Iskolatársak Szövetsége művésztagjai tanulmányi ösztöndíjalapja javára műterembiállítást rendez, melyen művei szerepelni fognak.

Nemzeti Ujság, 1928. dec. 14.

Tobisch Ilona.

A Veres Pálné leánygimnázium volt növendékeinek műteremkiállításán tájképei szerepeltek.
(emlétve.)

Pesti Hírlap, 1928. dec. 18.

Tobisch Ilona.

A O.N.E. volt iskolatársak szövetségének műveztagjai műterem kiállításán műveivel szerepelt.

Pesti Hirlap, 1928. dec. 16.

MDK

Tobis Ilona

Szőlőkötöző asszonyok, of.

Képzőművésznők Nemzetk. Kiáll. 1960. Mücs.

Tóbisch Ilona MDK

Ősz, olf.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Tóbisch Ilona

MDK

Fenyők, krétarajz

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

Tobisch Ilona

Szerepelt a dúcsarnok tavaszi tárlatok.

NU 1930. III. 15.

Tobisch Ilona

Szerepelt az V. balatoni kiállításón.

NU 1933. V. 9

Tobisch Ilona

festőművész

Szinyei Merse Pál Társaság VIII. Pavaszi Szalonja -
Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1933.III.19.

Tobisch Ilona

festőművész

Magyar Képzőművészek Egyesülete kiállítása - Nemzeti Szalonban - képpel szerepel.

Cigánygyerekek

Pesti Hirlap
1933.II.19.

Tobis Ilona
festőművész

* **Képzőművésznők a Nemzeti Szalonban.** Ha az ember félretesz minden zordon kritikusi előítéletet és tulzott igényt, akkor bele lehet nyugodni ebbe a kiállitásba. Végeredményben miért tiltakozunk örökké a jól ismert csendéletek ellen, ha a művésznők oly kedves igyekvéssel megfestik, izlésesen berámázzák és mindnyájunk gyönyörüségére ki is állitják? A tucatmunkák mellett örömmel látunk értékes vásznakat is, ezek kedvéért sokat megbocsát majd a közönség. Emeljük ki a legtehetségesebbeket: *Tobis* Ilona, *Szilágyi* Margit, *Lóránt* Erzsébet, *Kisfaludy* Mária, *Porter* Paula, *Istvánffy* Gabriella, *Járitz* Józsa, a régebbi kiállitók közül *Müller* Ágosta és *Müller* Méla, *Gerhardtné, Ráth* Olga és *Farádi-Veress* Izabella. A művésznők azonban helyesen tennék, ha jövendő kiállitásaikan szigorubban birálnák el a jelentkezéseket és elzárkóznának néhány olyan kép kiakasztása elől, amelyekkel igazán nem tud mit kezdeni a nézőközönség.

(D.)

Magyarság
1933 II. 19

Tobisch Ilona

festőművész

Magyar Képzőművésznők Egyesülete kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1933.II.19.

Tobisch Ilona

festőművész

Magyar Képzőművésznők Egyesülete kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Két szép képét is meg kell dicsérnünk.

Nemzeti Újság
1933.II.19.

Tóbis Ilona

festőművész

Szinyei Merse Pál Társaság VIII. Tavaszi Szalonja - kiszával szerepel.

Nemzeti Ujság
1938.III.19.

Tobisch Ilma

Festőművész

Szinyei Merse Pál Társaság Tavaszi Szalonja – Nemzeti Szalonban – képével szerepel. Tapános tájrajza: „Kidőlt fák."

Pesti Hirlap

1933 III. 19

Tolnai Ilona

festőművész

Szinyei Merse Pál Társaság kiállításán - Tavaszi Szalon - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Magyarság
1930.III.19.

Tobis Ilona

Szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

M. 1932. XII. 2-p.

Tobis Ilona

Részt vett a képzőművész nők Ernst Muzeumban rendezett kiállitásán /1959 márc. 7- /

"Balatoni táj c. képével, amely a szigligeti hangulatot idézi.

Krusnyák Magdolna: A magyar képzőművésznők II. orsz. kiállitása

Rajztanitás 1959. IIsz. 27.1.

Tóbisch Ilona

Szerepel a „Mütterem"

kiállításán

Ujság 1937 Jr. 1.

Tobis Ilona MDK

Szőlőkötöző ass onyok, olf.

Mücsarnok 1959 Képzőművésznök nemzetközi kiáll.

MDP

Tolnai Klára
festő

Kiállításai németországi,
lengyelországi, jugoszláviai
benyomásait mutatja be.

Bauer Jenő: Tolnai Klára kiállítása a ...
Művészet, 1967. június - 39 lap

Tobisch Ilona

festő - pedagogus

M.D.4

A Derkovits kerenben tartott tárlatot. – „Répáshutai dombok" (repro)

Bauer Jenő: Tobisch Ilona kiállítása . . .
Művészet, 1967. junius – 39 lap

Tobisch Ilona

festőművész

Téli Tárlat- Műcsarnokban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1934.I.13.

Jobisch Ilona

Szerepelt a Budai képmű-
vészeti Tarsulat kapcsó-és
iparmuvészeti Szallitásán.

P. N. 936. III/1.

Jobisch Ilona

Szerepel a Budai Szépmű-
vészeti Társulat Kepző-
és iparművészeti Kiállí-
tásán.

P.H. 936 III. 4

Jóbisch Ilona

Elsőként ismerik a Budai Szepművészeti Társulat Képző- és Iparművészeti kiállításán.

B. H. 936 III. 4

Tobisch Ilona

Kiállitása.

Ujság, 930. XII. 14.

Tóbis Ilona

Alkotása az Uj Szalon tav.kiáll.-án.

Ujság, 934.V.27.

Tobisch Ilona

Alkotásával szerepel az Uj Szalon tav.tárlatán.

M.934.V.27.

Tobisch Ilona

Művésznők Tavaszi Tárlatán képei-
vel szerepelt.

NM-930-III-15.

P. N. 931. II. 22

Magyar Művészet 1931. 1. sz. 59 old.

Tobisch Ilona

Magyar akvarell és pasztellfestők kiállításán a Nemzeti Szalonban két színes krétarajzával szerepelt.

PH. 930. XII. 14.

Tobisch Ilona

Szerepelt a Nemzeti Szalon akvarell- és pasztell-kiállitásán.

M.932.V.29.

Tobias Ilsa

Tobisch Ilona.

Az Arz. Nőképző Egyesület Leánygimnázium volt Iskolatársainak Szövetsége képző és iparművészeti kiállítást rendezett, melyen műve szerepelt

Magyarság. 1927. dec. 10.

Tobiah Flora.

Az ún. Lőbérő kegyelet kámpyim-
nárama volt Jelentésemnek szet-
sége lőbérő és ipszemszéreti kiállítás
rendezett, melyen mise szerepelt

Kapcsolás, 1937. dec. 10.

Tóbisch Ilona MDK

Bányászházak Felsőbányán, olf.

Műcsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Tobisch Ilona

Akvarell és pasztellfestők kiállításán a Nemzeti Szalonban neve szerepelt.

Újság 1930. XII. 14.

Tóbisch Ilona.

ONE Volt iskolatársak Szövetségének kiállításain (Veress Pálné u. 36) ~~xxxxx~~ szerepelt.

M.930.XII.14.

Tobisch Ö

Kvällit

N. M. 932 IX, 6

MDK

Tóber Gyula,

1907-ben az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 84.l.

Tábiás.

A Független Művészek alara-magyar képkiállításán, Szegeden műveivel szerepelt, a szegedi művész.

Szegedi Uj Nemzedék, 1928. Nov. 11.

M.D.K.

Tobias

lásd: Gábriel Tamás

Magyar műemlékvédelem 1961-1962. Bp. 1966. 208.1

Tóbiás

— **Megnyilt a szegedi képzőművészeti kiállitás.** Vasárnap délelőtt nyilt meg a szegedi képzőművészeti egyesület tavaszi tárlata. *Lyka* Károly, a képzőművészeti főiskola prorektora megnyitóbeszédében hangoztatta a művészeti élet decentralizációjának fontosságát. A kiállitáson *Nyilassy, Tóbiás, Pfeiffer, Dinnyés, Dorogi, Szánthó, Pogány* és mások művei szerepelnek.

N.U.930.IV.15.

N.U.930.IV.15.
Szegedi Uj Nemzedék, 930.IV.13.

MDK

Tobiás és Pick épitészek

Bokor-palota, 1909.

HorvThirrSzeged. 30.1.

MDK

Tóbiás és Pick

Szegedi épitkezés.

Épitészet és Iparmüvészet, 1912. 11.sz. 13-14. l.

K. P. K

TOBIÁS kőfaragó

Hartbergben

1650. Rohoncon működött, napi

3/4 pint bort kapott

Agghásy: Barokk szobrászat... Dn. 1955.

I. 287.

L o n d o n

Tobias nagyszebeni festő
lakóhelye/XVIII.sz.eleje/

M Ű V É S Z E T
XII.évf:1913.
238.

MDK

Tóbiás É.

Az élet fonala, tusr.

Tanulmányfej, akv.

Láng, tusr.

Grafikai kiáll. Műterem, 1937. aug. 4 l.

MDK

~~Böhm Pál, 1839-1905.~~

~~Magyar báj~~

Magy.remekalkvk. Ernst-Mus. 47.kiáll. 1921. máj.
~~20-i.~~

Tóbiás Éva

"Új Szalon" első kiállításán a Kossuth Lukában tollrajzaival szerepelt.

Ujság 934. IV. 15 -

Tobiás Éva?

"Új Szalon" bemutatkozó kiállítására a Kossuth L. utcában szerepelt képeivel.

PN.934. IV.15.

Tóbiás Éva

Makettekkel szerepelt a Jaschik-növendékek kiállításán.

P.H.930.V.16.

Tóbiás Éva

Illusztrációkkal szerepelt, Jaschik Álmos tanitványainak az Iparműv.Társ. helyiségeiben rend.kiáll.-án.

N.U.930.V.15.

Tóbiás Éva

Illusztrációkkal szerepel Jaschik Álmos tanitványainak kiáll.-án az Iparműv.Társ. kiállitási csarnokában.

E.K.930.V.?.

Literatura
1934. jul. 15. cimlap.

Virág.

Tóbiás Éva: Kézirajz.

(részkare.)

Művészet. 1937. II. évf. 10. sz. 109. l.

Az élet fonala : Tobiás Éva.

Tobiás Éva, festö

209. Arcok, tollrajztanulmányok.
210. Barát. Akvarell.
211. Arlequin. "

Uj Szalon. Megnyitó Kiállitás. Bp.1934. ápr. Kat.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Tóbiás György

DÉLMAGYARORSZÁG

1964 ÁPR 15.

— Gyűjteményes kiállítást rendez Róbiás György szegedi festőművész alkotásaiból a Képcsarnok Vállalat Kárász utcai szalonjában. A kiállítást április 17-én délután 5 órai kezdettel Dér Endre József Attila-díjas író nyitja meg.

MDK

Tóbiás György

Művészet 1938. 12o.1.

MDK

Tobl Géza építész

A Parádon épitendő fürdő tervpályázat döntése.
Vállalkozók Lapja, 1934.febr.7. 5.l.

MDK

Tóbler János

gácsi ácsmester

az osgyáni /Hont, majd Gömör megye/ templom épitésének uj költségjegyzékén 1764 aug 4-én az ácsmunkák és faanyagok árát 450 F-ban irányozta elő.

Bónisné, Wallen Emma: Conrath János György építőmester.
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TANULMÁNYOK. Bp. 1961. 65-85. l.

70-71. l.

MDK.

Tobisch Ilona

Répáshutai dombok c. képe és kiállitási kritika

Müvészet 1967 juni.p.37.39.

MDK.

Tobisch Ilona

Répáshutai dombok c. képe és kiállitási kritika

Művészet 1967 juni.p.37.39.

Tóbis Ilona

koll. kiáll. a Mü-
teremben
1938. jan.-febr

Elek A. hagyat.

BUDAPEST
1939 MÁR. -2-7
LFH
LFR

Tóbisch Ilona

festő

Szigligeti c. képe

repr.

Karikás · 1932. I. fél. 27.

16. l.

Tölcsich Ilona

festő, Képzőművészek
Egyesülete

KMTÁRS művesoptok

1931 febr márc kiáll.

XIII. 23

1931. őszi kiáll. XIII. 382

1932. febr. márc. kiáll. 244

Tóbis Ilona

festő Horthy M. út 35. Mátyásnak

1930. tav. kiáll. 49

1934. téli kiáll. 488.

P f P f

i „Kossuth Lajos" Felsőkereskedelmi Iskola

I Vidéken

1. Készlet l. sz.

5. Árúnak

2. Eladok Balázs Jenőnek

60.000 kg. hagymát

2% skontó

8. Váltónak

21. Az Iparbanknál, hben, tatom a következő váltót

János, Budapest

lej. dcc. 16.

Tóbis Ilona

koll. kiáll. a
Műteremben
1938. jan.-febr.

katalogusa
könyvtáramban

1431.

A XVI.

Szent Antal.

Egész alak, áll, kissé
van, melyen csöngő lóg,
alamizsnát kérne. Feje kopa
hosszú. Csuháját derekán
akasztott. Köpenye csukly

Mészkő-szobor, magas:
Vétetett 1895 október 23-á
55·20 K-án. — Elszámoltato
Az elszámolást jóváhagyta
sz. határozat (464–901).

III 3 –

Pl.
Vet. 1895.

Tóbisch Ilona

355 Fatörzsek, rajz 1000
356 Fűzfák, rajz 1500

Nemzeti Szalon

1926. maj

MAFE 12. kiáll.

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK

TOBISCH ILONA

237. Havas szikla, krétarajz
238. Csend, krétarajz

Nemzeti Szalon

1940. nov-dec
MAPE 25. kiáll.

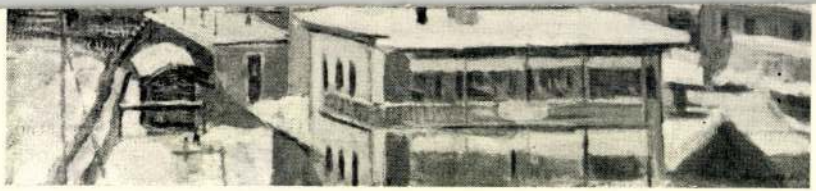

140. SZLÁNYI LAJOS: Alpesi fény

Tóbisch Ilona

festő

vod.

Erdélyi Árpád:

A Műterem kiállításai.

Művészet.

1938. 48. l.

CHIMOWITZ, THEODOR (osztrák festő, 1800—1889)

mplom belseje

szon, olaj, 56×48 cm.
Ipolyi gyüjteményből 1854-ből.
Ipolyi Biharvármegye, 302. szám.

NNECK, FRANZ CHRISTOPH (osztrák festő, 1703—1761)

ent József és Szűz Mária eljegyzése

gyali üdvözlet

mutatás a templomban

gdolna lábmosása

isztus Szent Péternek adja a kulcsokat

olsó vacsora

ent Péter utolsó kenetet ad fel
rösréz, olaj, egyenként 41×35 cm, második és rmadik 32·5×42·5 cm.
Maszlaghy II., 149., 452., 451., 147., 148., 150. és 151. szám. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 847. l. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 220. l.

ce homo

eresztvitel
dog, olaj, egyenként 36·5×51 cm.

TÓBISCH ILONA

158. Felsőbánya, olaj 800.–

Nemzeti Szalon

1944. jan.-febr.

Téli Tárlat

68. kép. *Bizsolo: Szent Katalin*

Tobisch Ilona

Árverési Csarnok aukció hat.

34. sz. 1926. okt.

Bucher L.

Vien mellett, 1797-ben.

va és támlásszékében balra-
el birétumát tartja, baljával
aszkodik. Balfelől elválasztott
egyült, szemöldöke sötétbarna,
akálla leberetvált. Mucetuma
sztergomi káptalan jelvényét
zon feszületet hord. Öltözete:
ring és reverenda. A háttér-
oszlop és zöld függöny van.
Bucher 1844.«.

1·5 cm. — Lelt. sz. 1217. — Vété-
től 120 K-án. — Kifizettetett 1908
tott 1908 május 2-án (763–908). —
z 1911 márczius 11-iki 11525 szvsz.

a jegypénztár nyitva van.

* **Tobisch Ilona képkiállitása a Müteremben.** A szokottnál nagyobb vásznak, drámaibb tárgyak, erős, szinte robosztus szinek és néha szinte nyers erejü rajzok. És hiába keressük a képek közt a női festőktől szinte elvárt csendéleteket, virágok báját, alkonyatok és idillek enyheségét. Nőt látunk itt, aki küzdeni tud a világgal, a feladatokkal és láthatón küzdelmeket folytatott le magával is. Müvészete már tul van e küzdelmeken, egyénivé kialakult. Nőktől szokatlan egyszerüségekig tudott eljutni. Egy-egy grafikai müve témájában a legjobb japánokra emlékeztető szerénységü és egyszerü előadásu, mint pl. *Varjak, Füzfák.* Néhány lőcsei s nagybányai képe meglepőn bátor, tragikumot éreztetnek hegyei, házainak, alakjainak rajzai, szinei, sötétkék égboltjai, mély szinellentétei. Néha viszont egyetlen szinből komponál szélesskáláju szinmelódiát, igy Nagybányai temetője egyetlen szomoru zöldnek változatait játsza meg. Fenyőinek meredezése, még lombozata is tragikumot éreztet, ugyanigy komor havai és sohase kapjuk rajta őt érzelgésen, őszinteség hiányán, még tulzáson sem. Két-három nagybányai képe és több grafikai müve végképpen megmarad nézőinek emlékezetében. *(B. A.)*

* A Szinnyei-Merse-[illegible]

MAGYARSÁG

1938 január 30, vasárnap

Tobisch Ilona

214	Holdfény a tavon	kréta	100.—
215	Szigliget	krétarajz	150.—

Nemzeti Szalon
[Akv past kiáll. 1932 máj-jún]

retlen festő.

második feléből.

ult, de szembe néz. Bal kezé-
rálasztott haja, szemöldöke,
, szeme kék. Mellét a vitéz-
in pedig nemzeti színű sza-
kete nyakkendő, zsinórzott
jobbról talapzaton nyugvó
tlakozó korlát látható.

18·3 cm. — Lelt. sz. 1248. —
6–909), illetőleg az 1909 január
Bernolák Károlytól 50 K-án
ebruár 3-án. — Elszámoltatott
Az elszámolást jóváhagyta az
szvsz. határozat (912–911).

Tóbisch Ilona

201 Ezüst-tó olajf. 120.—

Nemzeti Szalon
tav. kiáll. 1932 jun

Tóbisch Ilona

A tavon, Erős
Vitorlások

Nemzeti Szalon
Sport-mű v. kiáll. 1934 máj

TOBISCH ILONA

116 Kidőlt fák kréta 150.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1933

Spelloi S. Lorenzo Templum VIII. 207

Tobisch Ilona

Dunapart, olaj/f.

Nemzeti Szalon

1939-es Szalon

Tobisch Ilona
223. Alkony a Genezáreth-tavon. Olajf. 5000.

Nemzeti Szalon
Egyházm. kiáll.
1926.

teljes arcélben s tojásdad medaillonban van
göndör, bajusza nyírott s szakálla leberetvált.
denyélt vísel, melynek szalagját is hordja. Ka-
-ata a díszes keretbe foglalt kép alatt két sorban:

DAM

CZKY V. REVISNYE.

ketei a keretnek 14·7 : 12·8 cm.

5.

+76/98

- 787.

TÓBISCH ILONA
96/c Sárközi leány, olajf.

Nemzeti Szalon

Magyar nép
1940 febr – márc –

Artisztikus

KÉPKERETEK

Tóbisch T.

Naplemente, olaj.
Fent a magasban,
Krétarajz

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

1732. Baditz Otto:

Az apostol.

A gondolatokba merült
~~[illegible]~~ Fejét dicsfény veszi ki
~~[illegible]~~ szőke; köpenyege pedig, a
ke. Jelzése alól balra „Ba

Fa, méretei 46:37·3 cm
Vétetett 1899. XII. 31-én
A vételár elszámoltatos
tudomásulvette 1900. IV. 18.

14/1900 Sz. N. 271/900.

Tobis Ilona

a Magyar Képzőmű-
vésznők Egyesületének
jub. kiállításan 1938.
Viharfeltők c. olaj-
festmenyét megvette
az állam

Magyar Nemzeti

Művészet. 1938. 1. z
13. l.

Tóbis Ilona

festő

Műcs. kiáll, 1929 tól

Pipics 121 l

Tobisch Ilona

Művész Kurir

1938. 1–2. sz. 22. l.

Tobisch Ilona kiállítása a „Műterem"-ben. A természet közeli ismerése, szeretete, a nagybányai iskola nemesítő hatása érezhető Tobisch Ilona kiállításának képeiből. Erőteljes tájai, vízei és alakjai mellett külön klasszist képviselnek pasztelles, túlfinomult színű és vonalú balatoni tájai. Tobisch Ilona gyűjteményében az olajképek között finom grafikákkal is felvonul, amelyekben sokkal inkább kidomborodik a kész művész, mint olajképeiben, melyeken — érdekességük ellenére is — felfedezhetők még az anyag kezelésével járó rutin hiánya.

Tobisch Ilona

1967 márc. második gyüjteményes kiállitása a Derkovits teremben.

Festő,"kiváló tanár"

"Táj" /repr/

Paál Ákos: Tobisch Ilona kiállitása

Rajztanitás 1967. IV. 30.1.

Tóbisch Ilona

Napsütésben c. Lépe
Repr.

Művészet
1938. 46. l.

146. kép. *Augsburgi festő 1510 körül: Jézus születése.*

—ó: Az esztergomi Hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 19. szám. — Gerevich: Az Újság 1916. júl. 14., 5. l., júl. 20., 4. l. — Gerevich PA, 214. l.

NÉMET FESTŐ, 1520 körül

Szent Vilibald és Walpurga

Fa, tempera, 107×45 cm.
A kép alsó fele 51·5 cm magasságig új.

NÉMET FESTŐ (DUNAI ISKOLA) 1520 körül

Kálvária (148. kép)

Fa, tempera, 120×92·5 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Ipolyi Arnold képgyüjteménye, Új Magyar

Tolnai Ilona

Gyulay Dezső: Bala
Az Új Szalón Ba

A KRITIKUS LÉLEKALKATA. A Protestáns Szemle legutóbbi számában Haraszthy Gyula *Mai kritikánk létkérdésével* foglalkozva, az Esztétikai Társaságban tartott előadásommal kapcsolatban, egypár *elvi* fontosságú kérdést próbált tisztázni. Mindenesetre magában a témafölvetésben is rejlik igazság s ha nem is sikerült neki megnyugtatóan oldani meg vállalt föladatát, az nem Haraszthy hibája, hanem annak az oka, hogy egyre jobban összekuszálják a kritika és a kritikus problémáját és ahelyett, hogy tisz-

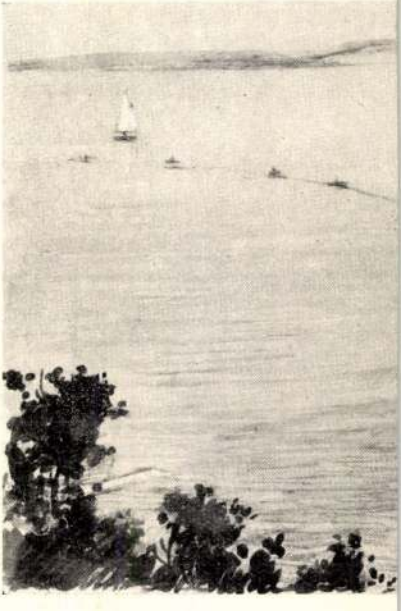

Ocsvár Rezső:
Az Új Szalón

igazi kritikus a korszerűség követelményei alól, de ne zárkozzon „elefántcsont-toronyba", hanem tartsa kezét korának mindig lázas ütőerén, hogy megfigyelhesse a műalkotásokban a legfontosabb tükröződést: az emberi lélek megjelenésének igazi arculatát. Pártszenvedélyek, korérdekek is vezethetik a kritikust, ez még nem föltétlenül hiba, maga Gyulai is mindenkor büszkén vallotta elvi pártállását, de legyen ereje fölemelkedni korának sekélyes ízlés-áramlatain túl, az örök eszmények csúcsai felé. Valóban, a kritikus lelkialkatában látom mai kritikánk válságának vagy hanyatlásának okát. Azonban az sem szükségszerűen kortünet, hogy a kritika hanyatlását konstatálhassuk. Talán lehet remélni, hogy csak időleges ez a helyzet irodalmunk jelen törekvései

Tobisch Ilona: Balatonpart
Az Új Szalon Balatoni Tárlatáról

Fotó Röckel

közben. S ha bátor és tehetségének gyökeréig művészlelkületű, nem éppen esztéta-tipusú kritikusi generáció kelne életre, varázsütésre megváltozna a helyzet és a kritikusi lelkiismeret (de csak az!) csalhatatlansága megteremtené gyümölcseit a művészetben, úgyhogy a „műalkotások szolgálója" az alkotó mellett foglalhatná el megérdemelt helyét. *Kozocsa Sándor.*

Szerkesztésért és kiadásért felel:
Dr. GYÖNGYÖSI NÁNDOR
Kiadóhivatali igazgató:
KASSAI ARNOLD.

Képzőművészet
1934. 78. 7. 234. l.

Tobisch Ilona

Kidölt fák c. Lépe

(Müterem gyűjt. kiáll)

Repr

Művész Kurír

1938. 1–2. sz.

20. l.

KÖNYVTÁR

Tobler Mihály ajzúöntő
1546. 432 q beatercei rézből 4 ágyut önt

Takáts S. Műveltségtört. közl.
Századok 1908. 49-62. l
130-145 l.

Tóbis Ilona

Viharfelhők c. kép

rep.

Képes Krónika

1938. 25–26 sz.

Tobisch Ilona

1928. Balatoni Társaság
kiáll.

Balatonpart, olajf.
Naplementi felhők, olajf.

amortizációs
~~annuitások~~

Múzeumépítési államsegélyek III. 55.

Tobisch Ilona

MDK

Nagybányai felhők, olf.

Műcsarnok 1934 téli kiállitás

MDK

Tobisch Ilona

Kidőlt fák, repr.

Müvész Kurir 1938. 1-2. sz. 2o.1.

Tóbisch Ilonka

Nagybányai felhők
c. képe rajz.

Képzőművészet

1934. 44. l

16 —

106. Pesellino (firenzei festő, 1422 körül — 1459): Kálvária. Fa, tempera

Rest. 1916 Endrődi

Gerevich: PA, 230 l.
Pesellino

—

Berti Jonca 950-952 l.
Pesellino: Kálvária

—

Delogu, 184 l. (repr. 172 l.)
Pesellino

—

Gerevich: Az Ujság 1916 jul. 20, 3 lap.

MDK

Tobisch Ilona

Balatonpart, repr.

Képzőművészet 1934. 78. sz. 234.l.

Tobisch Ilona

Tabáni reszlet c.
kepe repr -

Tabán kiáll. az Uj
Szalonban -

Ho M Hu

38. l -

Szent László:

A két angyal segitsé
Krisztus előtt Szent László é
kik a két térdelőt ajanlják a
alatti keretben:

Iapsus reperationis h
celebratur dominica proxima p

Rm., mér. a

Szn. l
1761-

Tobler Mátyás

ács

Sopron

1561. jun. 12

polgárcskü

Házi

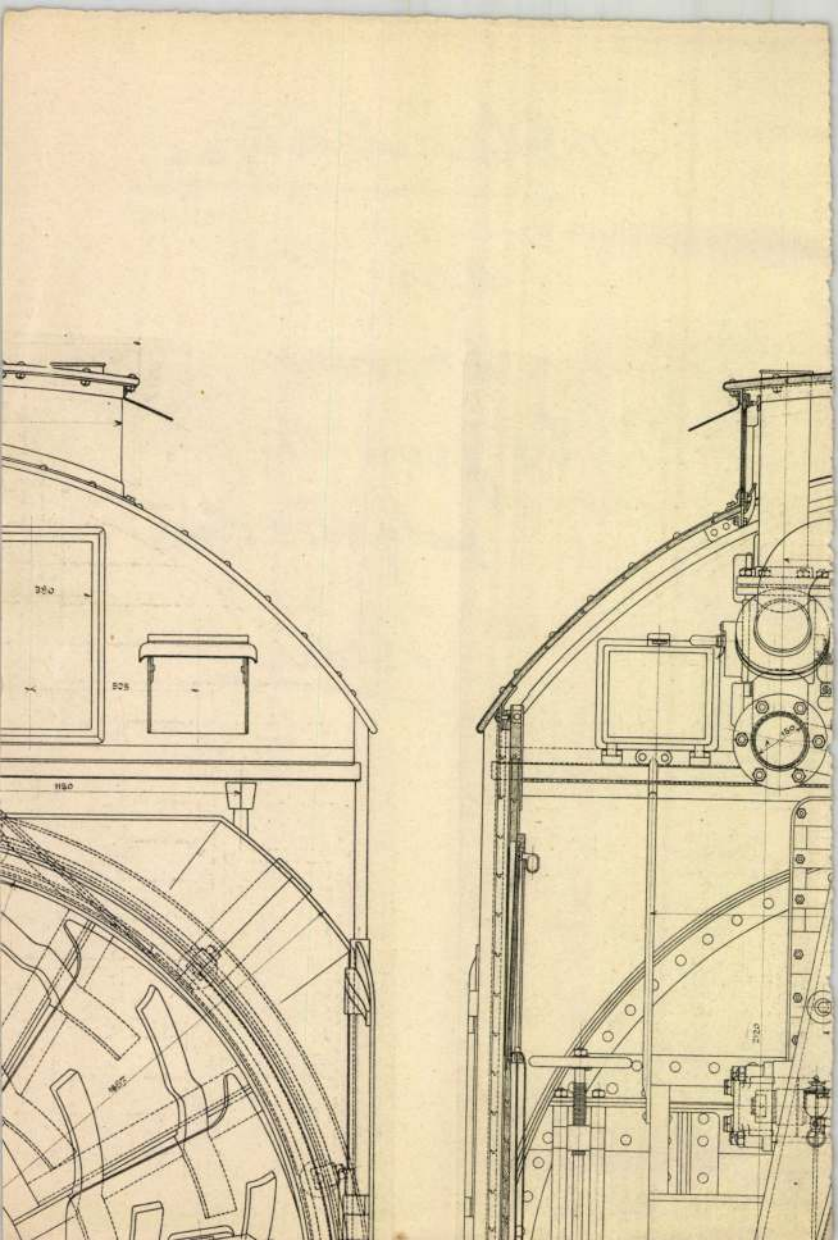

Sch.-né Tobler Gizella: Divatvázlatok.

Gisela Tobler-Schwemmle: Modeskizzen.

Magyar Iparművészet

1917.

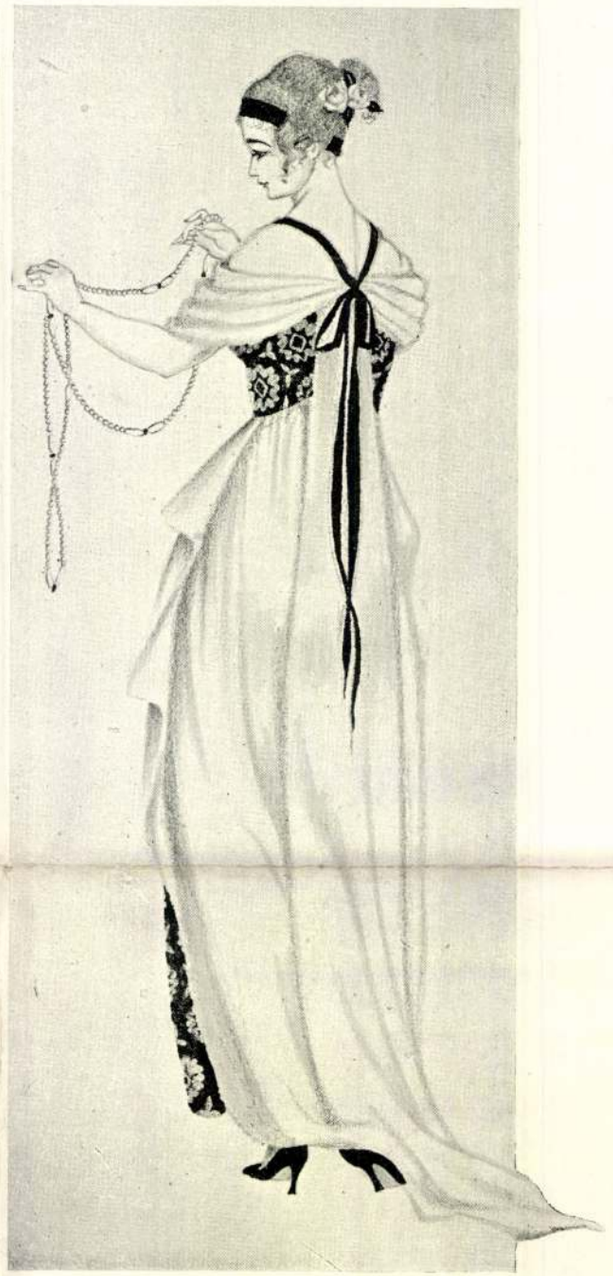

210 Sch.-né Tobler Gizella: Divatvázlatok.

Gisela Tobler-Schwemmle: Modeskizzen.

Tobler-Gizella

Tobler Gizella

divattervező

lásd Schwemmlené

Tobler G.

alatt is.

A TUBE

- TÜ

megelőzése

Számos ábrával é

Ujonnan átdolgozott és bővit

MARBERGE

Ebből a könyvből

Sch.-né Tobler Gizella: Divatvázlatok.

Gisela Tobler-Schwemmle: Modeskizzen.

Magyar Iparművészet
1918

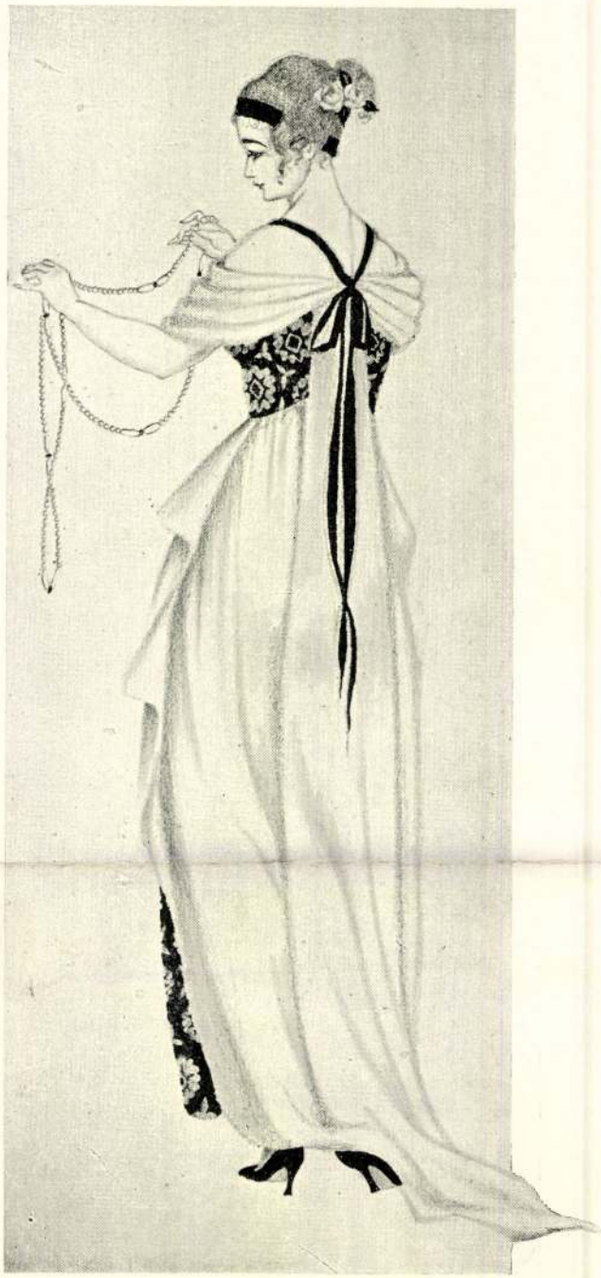

 Sch.-né Tobler Gizella: Divatvázlatok.

Gisela Tobler-Schwemmle: Modeskizzen.

Tobola Mátyás

épitom.

lásd

Arch. Ert.

1910. 452

Tobola Mátyás

építőm.

1657, 1563-64, 1566-67,
1669-72, 1682, 1684-88
céhm. és 1682-84-be
tanácstag Kassán

† K † 83. l.

A szegedi m. kir. állami fő

Érte

.....

.....

.....

..... *tantárgyakbó*

Magaviselete .....

Szeged, 191..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

Tobola Mátyás

Könnyes

1686 ban dolgozott

Kassa város

rezzére

Ivad

Ks 48. l.

MDK

Tobola Mátyás, ép.mester

1657.?, 1563-64.? 1566-67,? 1669-72?, 1682.? és 1684-88 ban/?/ céhmester s 1682-84/?/ tanácstag.

(Mi a jó évszám?) Valószínűleg 1663, 1666, tehintettel arra, h. 17. sz. - beli ép. mesterről van szó!

Kemény Lajos: Kassai ~~é~~pítőmesterek. Barok és rokkokó korszak. MME Közl. 1964 évf. 28 kötet 3.füzet. 83. l.

M.D.K.

Tobola Mátyás, kőmíves

1686-ban dolgozott Kassa
város részére.

Kemény Lajos: Kassai építőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.
1910. 44. köt. 48. old.

M.D.K.

Tobola Mályás, épitő mester

1657-től 1688-ig hat izben céhmester Kassán és 1682-1684 között tagja a városi tanácsnak.

Kemény Lajos: Kassai épitőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye, Bp. 1904. 38.köt. 83.old.

M.D.K

Tobolka Etelka
textiltervező

Az Ernst Museumban rendezett tár-
laton bemutatta „Gloccset-csécsok"
című falíszőnyeg gobelinjét. Munkái
szerepeltek Svájc, Svédország, Szovjetunió,
Lengyelország és Csehszlovákia kiállításain.

Frank János: Budapesti beszélgetés Tobolka Etelkával.
Élet és Irodalom, 1966. jan. 15. – 8 lap

M.D.K.

Tabolka Etelka
textiltervező

Jugoszláviai magyar textiltervező művész az „Atelje 61" gobelinszövő-műhely alapítója és vezetője, a Budapesten rendezett jugoszláv kiállítás egyik rendezője.

Frank János: Budapesti beszélgetés Tabolka Etelkával
Élet és Irodalom, 1966. jan. 15. - 8 lap

Tobolka Ebelka

Frank János: Budapesti beszélgetés Tobolka Ebelkával. (Gyapjúszövési magyar textil-tervező művész) - Élet és Irodalom, 1966. jan. 15.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./

260. l.

Fraul János: Góra Gírt műtermel
Bp. Magvető 1975

TOBOLKA ETELKA

(Tobolka Etelka jugoszláviai magyar textiltervező művész, az újvidéki ATELJE 61 gobelinszövő műhely alapítója és vezetője, a budapesti jugoszláv faliszőnyeg- és szoborkiállítás egyik kísérő rendezője. Az Ernst Múzeum üvegtetős termében állunk, a művésznő Gleccsercsúcsok című függőleges, keskeny téglalap alakú faliszőnyege – gobelinje – előtt. A gleccserek ívelt oldalú háromszögformája nyomot hagyott az erősen absztrahált, dekoratív kompozícióban; a művész lendületesen sorolta, építette egymás fölé a markáns síkfoltokat szellemes konstrukcióba. A beszélgetés nem indult interjúnak, de amikor Tobolka Etelka kifejtette ars poeticáját, papírt vettem elő, és attól fogva jegyeztem. Kár, hogy a hangsúlyt, az élőbeszéd intenzitását nem tudom kottázni.)

– Szeretem a goromba házi gyapjút. A nyugati gobelinesek finom gyapjúval dolgoznak, mindig úgy érzem, hogy az ilyen alkotások a gyári készítmények felé közelednek. Én a gyapjút kézzel fonatom meg.

(A gleccser-kompozíció felületén a gyapjú finomsága és vastagsága különböző. Néhol majdnem olyan vastag, mint a juh gyapja. Tulajdonképpen színtelen ez a falkép, de ha jobban megnézzük, mégis öt színárnyalatot különböztethetünk meg, az – olykor barnával árnyalt – fekete és a fehér között.)

– Ezeket a feljajduló fehéreket csak tiszta hernyóselyemmel tudtam érzékeltetni. A szövéshez kell valamilyen női érzék. A nő örök kötelessége, hogy védje a családot. A nomád népek asszonyai szőnyeget szőttek a sátor oldalára. Az időjárás, a „nevremera" ellen. Melegebb anyagokra volt szükség – ez a faktúra vastagságán

is meglátszott, meg a sötétebb színeken. Egyes helyeken azonban áttörtebben, világosabbra szőtték a sátorlapot, hogy valamennyi fény is átderengjen, hiszen a sátornak nem volt ablaka. Az élet nehéz, s talán ezt szimbolizálta a fekete, és a lazább, fehér szövéssel örömet akartak az asszonyok.

– Hol tanulta a textilművészetet?

– Sokfelé. Újvidéken, Belgrádban, Budapesten, Szegeden, Bécsben és a franciaországi Aubussonban, az Atelier Tabart gobelinműhelyben.

– Mi az ATELJE 61?

– Öt éve Bosko Petrovics festőművésszel arra gondoltunk, hogy kellene alapítani egy állami faliszőnyeg-műhelyt. Sikerült megszereznünk a hatóságok támogatását. Pétervárадon van a műhelyünk, nagyon szép helyen, fenn a várban, a Duna jobb partján, Újvidékkel szemben. Olyan a fekvése, mint itt a budai Várhegynek, ha Pestről átnézünk. Az ATELJE 61 csak részben dolgozik állami megrendelésre, például ennek a kiállításnak egyetlen szőnyegét sem készítettük megbízásból, viszont az anyagot és a költségeket fedezi az állam.

– Én azt tartom legérdekesebbnek a jugoszláv faliszőnyeg-kiállításon, ahogyan a – különböző irányzatú – festményeket „átteszik" gobelinbe. Mert ez az, ami tilos volna. Hogy festményt csináljanak a szőnyegből. Mégis, az önök faliszőnyegei – olykor csak ha egy hajszállal is – mindig elkerülik a stílustörést. Vagyis a mű sikerül.

– Mert a szövésben nincs lehetetlen. A faliszőnyeg középdiszciplina a festészet és az iparművészet között. Mi az ATELJE 61-be a legjobb festőművészeket hívjuk meg; olyan is van, aki nem érti meg a törekvéseinket, és magától elmarad. Szövőnőink pedig igyekeznek megérteni a festőt, de nem adják fel a saját egyéniségüket

Tobolka Etelka textilművész

(Szabadka, 1919 -

A Bp-i Iparművészeti Főiskolán végzett, majd gobelin technikát tanult Bécsben és Obisonban.

Műve szerepelt a „Modern jugoszláv falinyőnyeg, kerámia és üvegművészet" c. Kiállításon a Műcsarnokban Bp. 1978. V. 26 - VI. 18.

— katalógus a könyvtárban —

Tobolka Etelka, [ ]

Újvidéki művén. Szabadkán szerepel a Szobrok és gobelinek c. kiállításon.

—: A Jelenkor krónikája 383. o.

JELENKOR, Pécs, 1971. április XIV/4.

TOBOZ PÉTER, takácsmester

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 26[illegible].old

/ l, c./ V. takács. 266.old

U. VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII. században 263. old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Tóby (Tóbi) János

könyvkötő

Siklós 1797.

XIX. n. eleje-

vál

Trócskönyvk.

H. l.

TOCARIU Alexandru M.D.K.

1929-ben Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

Toché, Felix (működött a 19. század közepén Párizsban)

„Kislány játékokkal" o.v. 26,5 x 21 cm

J.l.l. F. Toché Védett

Kikiáltási ár: 15000 ft.

BÁV 52. Képaukció katalógus Bp. 1980. szeptember

TOČKOVIČ, Jozef

BAGIN, Anton – ŠAŠKY, Ladislav:
Umelecký vývoj barokového kostola vo Višňovom *

ARS I. 1967, 1. sz. 38-52

*(Felsővisnyó, v. Trencsén vm.)

a munka- és rétegbizot

1. Szakszervezet megye
2. Szakszervezet megye
3. Megyei szervező titk
4-11. Munka- és rétegbizo

A megyei titkárságok mellet
müködjenek.

1. Bér- és munkaügyi
2. Szociális /üdülési,
3. Agitációs, propagand
4. Sport

Tocqué L

festo 1758

l.

Kat. Szemere Maurício

792. Sz.

793. "

~~Balta vasbol VII. 245.~~

M. D. K.

TOCQUÉ, Louis festő (archérfestő)

1696 Paris, megh. 1772 uo.

1758 Esterházy Miklós archére

Garas XVIII. 77 256. l.

sem. Hasonlít ez a zeneszerző és az interpretátor viszonyához. Én persze legszívesebben magam szövöm meg a faliszőnyegeimet.

– Értem. Olyan ez, mint a szobroknál a „direkt faragás". A mi klasszikusunk, Ferenczy Noémi is maga szőtte a gobelinjeit.

– Tudom. Ismerem Cseh Miklós Ferenczy Noémi-könyvét. A „direkt" munkáról pedig mondanék magának valamit: Vágyam, hogy egyszer a szövőszék elé álljak, és karton nélkül, terv nélkül kezdjek egy kompozíciót szőni... Sajnos, még sohasem próbáltam.

– Kiállítások?

– A munkáim szerepeltek az olaszországi triennálén, Svájcban (Lausanne-ban), Finnországban és Svédországban, a Szovjetunióban, Lengyelországban és Csehszlovákiában. Önálló kiállításom még nem volt, mert a munkáim mindig továbbmennek. De készülök. Szülővárosomban, Szabadkán szeretném az első gyűjteményes kiállításomat megrendezni.

– Mi a véleménye a magyar művészetről?

– Nagyon kevés volt most az időm Budapesten, haza kell mennem. De láttam az iparművészeti kiállítást a Műcsarnokban, tetszett a textilanyag és a kitűnő magyar kerámia. Aztán véletlenül megismerkedtem Barcsay Jenővel. Meghívott a műtermébe, és megmutatta a műveit. Annyi monumentalitás van ezekben a kis olajfestményekben! Egyik legújabb, feszesen konstruktív festményét – gondolatban – rögtön felnagyítottam, áttettem nagyméretű gobelinbe. Higgye el, értek hozzá, mit kell választani. Szeretném megszőni.

(1966)

(„Makacs eltökéltsége, erkölcsi puritánsága olykor maradék nélküli súlyt és jelentőséget kap architektonikus kompozícióiban, az összefüggések stabil elrendezettségében" – írta róla Kassák Lajos. Ennek a jellemzésnek a pontosságát most – húsz évvel később – még jobban érzi az, aki ismeri Kmetty János festészetét, ismeri etikáját, amely emberi magatartásában és piktúrájában egyformán jelen van. Akik nem ismerik, túlzottnak tarthatják szerénységét, mert Kmetty egész életében kereken visszautasította a rangjának – mert a magyar művészettörténet klasszikusa ő –, súlyának járó lehetőségeket, ünneplést, anyagi előnyöket, és a hangos szereplést. Szerénységét ez az interjú is tükrözi. Akármennyire szerettem is volna a dialógust olyan irányba terelni, hogy a művész saját magáról beszéljen, alig sikerült. Tehát kezdjük a beszélgetést Kmetty János festőművésszel, professzorral, Kossuth-díjassal, aki 1965-ben a Kiváló művész címet is megkapta.)

– Az 1935-ös Művészeti Lexikon ezt írja Kmetty Jánosról: „Általában őt tekintik a kubizmus első hazai képviselőjének."

– Ilyen szimplán nem lehet mondani, mert a munkám a folyamatos események egyik változata volt. De Budapesten kubista – inkább kubisztikus – festményt valóban én állítottam ki először. 1912-ben.

– A Nyolcak már a tízes években megjelentek, új természetszemlélettel. Utánuk egy analitikai korszak, egy „chercheurségi" korszak volt az, ami minket megfogott. És én egyike voltam azoknak, akik ezzel foglalkoztak.

– Vagyis, röviden, mi volt ez?

A GROSBOISI KASTÉLY. Tocsek Helén rajza után.

GROSBOIS.

II. Rákóczi Ferencz franczia országi tartózkodási helye.

Engem is magával sodort az ár, mely a mult év nyarán annyi ezer meg ezer embert ragadott Párisba a kiállítás alkalmából.

Gyönyörüséggel szemlélve a temérdek drága kincset, melyet ott a mult és a jelen kezet fogva állitottak szemeink elé, lehetetlen volt egyszersmind föl nem keresnem azt az alig ismert, de reánk, magyarokra nézve szent emlékü helyet, — a Páristól vasuttal $^5/_4$ órányira eső *Grosbois*-t.

A szatmári béke megkötése után XIV. Lajos meghivására Francziaországba költözött *II. Rákóczi* Ferencz itt töltötte, a világ zajától félrevonulva, bujdosása első éveit. Az eszményéhez még a legkeserűbb csalódások után is hiven ragaszkodó nagy lélek csöndes, ájtatos kontempláczióba merülve, itt keresett megnyugvást, erőt, reményt a *camaldule-szerzetesek* magányában.

Megtekintettem a korából fenmaradt romokat s kegyeletes zarándoklásomat természetesen Rákóczira vonatkozó adatok után való kutatássa! kötöttem össze. Az adatok, a melyekhez jutottam, fájdalom, igen gyérek s jelentéktelenek. De minthogy nemzeti történelmünk eme legnemesebb alakjával állnak összeköttetésben, nem lesznek talán egészen érdektelenek a hazai olvasóközönségre nézve, s úgy hiszem, hogy a helyszinén fölvett kis vázlataim nyomán készitett képek, valamint a vidék rövid leirása sem hagyhatják érintetlenül a magyar olvasót.

* * *

Grosbois Páristól délkeletre s a hajdan erődjéről, jelenleg pedig erdejéről nevezetes Vincennes városával egy vonalon fekszik. A Bastilleteri pályaudvarból kiindulva, baráti ságos, erdőshalmos, a Marne egyik mellékágától öntözött vidéken keresztül érünk Boissy-St.-Légerbe, az utolsó vasuti állomásra. Fokozza az út érdekes voltát az a körülmény, hogy *Champigny* mezőváros érintjük, a mely egykor szintén kuruczteleр volt. Itt született Rákóczi egyik vitéz tábornokának, Tóth Andrásnak fia, a derék, geniális br. Tott Ferencz, a szuezi csatorna magyar tervezője.

Boissy-Saint-Légerből $^3/_4$ óra alatt érünk Grosboisba. A vidék rendkivül bájos... Sürű, magas koronájú, lombos fájú erdő mindenfelé, a merre a szem csak ellát. A kocsiútakat s gyalogösvényeket csak úgy vágták az erdőbe, s a szétszórva emelkedő diszes nyári lakokat úgy látszik az erdő tisztásaira épitették. Mindenfelé oly csönd és nyugalom uralkodik, mintha az Isten épen csak arra teremtette volna e vidéket, hogy a szenvedő gyógyitó irt szivjon sajgó szive számára!

Kövezett, mindkét oldalt tölgy-, bükk- és nyárfáktól szegélyzett út vezet Grosboisba, egyenesen annak mostani ura, az ifj. wagrami herczeg, épülő félben lévő (képünk egyikén feltüntetett) kastélyához. A házak mind újak, mert a régieket, igy természetesen Rákóczi egykori mezei lakát is, mind elpusztitotta a forradalom vésze. A camaldule-kolostor felől kérdezősködve, megtudtam, hogy az nem, mint eddig tévesen tartottuk, Grosboisban, hanem az attól félórányira eső *Yères*-ben állott, a hova persze legott elsiettem; gyönyörü árnyas ut vezet oda! A láthatár szélén emelkedő kéklő köd borította dombok és fátyolozott erdők különös melancholikus jelleget kölcsönöznek a vidéknek, mig a dús lombozatú fatörzsekre felfutó örökzöld repkény vigasztalólag int a bánatos lélek felé.

Az erdő zöld falát nemsokára szürkült kőfal váltja fel, — a hajdani camaldule-kolostor kerítésének végső maradványa! A kolostort magát összerombolták a forradalom idejében, s a camalduleök területe állami kézre jutott. Az ötvenes években III. Napoleon császár egyik minisztere, Chevreau, szerezte azt meg. Ez diszes várat, miután pedig azt 1870-ben a németek feldúlták, fia szép kis kastélyt emeltetett ott. Az épen künn nyaraló *Chevreau*-család engedelmével megtekintettem a camalduliak egykori birtokát. Kibetűztem egy a kolostorkert temetőnek használt részéből fennmaradt, jelenleg a mosókonyha közelében elhelyezett, sok helytt törést szenvedett sirkövet, mely *Sobiesky János* lengyel király *Rogostki* nevü hires ecuyer-je (első lovászmestere) hamvait borítá, a ki 1694-ben bekövetkezett halála előtt pár évvel, ép úgy mint később a mi Rákóczink, a camalduliak magányába vonult vissza.

Az egykori camaldule-kolostor legbecsesebb emlékét azonban a Chevreau-féle park közepén emelkedő régi kápolna földszinti, bolthajtásos részének romjai képezik, a melyek belül még most is kriptaszerü üregeket tüntetnek fel. Koporsómaradvány, sirirat, vagy más efféle azonban semerre se látszik. A kápolna romjaitól jobbra (mint képünk is mutatja) néhány keskeny, rozzant lépcső látható. Meglehet, hogy ép erre járt fel Rákóczi is a kápolnába lelki üdülésért. A kopott kőfalakat a legszebb smaragdszinű repkény borítja, mig a romok felett éber őrként sugár fenyő terjeszti szét ágait. Üdítő illata magasan száll felfelé, mint az ima, melyet Rákóczi nemes szellemétől körüllebegve önkéntelenül küld innen a magyar sziv a Mindenhatóhoz a távol drága hazáért!

A kolostorral együtt, fájdalom, elpusztúltak annak iratai is, a melyek reánk nézve értékes adatokat tartalmazhattak. Ezek hiányában az yèresi plébánost helyettesítő *Millon* abbéval legalább az *yèresi plébania halottas anyakönyvei*nek a bennünket érdeklő évekről szóló följegyzéseit nézettem át.

Csak egyetlenegy magyar vonatkozású adatra találtam, melyet itt hü magyar fordításban van szerencsém közzétenni:

«1715 aug. 26-án eltemettetett *Potmanicsky János Gábor;* magyar születésü volt, Francziaországba telepedett, a hol körülbelül... óta lakott. Körülbelül 70—72 éves volt. Erős lázroham vetett véget életének; láza miatt meg sem gyónhatott, de az utolsó kenetet mégis felvehette.»

Hogy ki volt ez a Potmanicsky János, azt eddig még nem tudjuk; de ámbár ez idejüleg *Thaly Kálmán*-nak, a Rákóczi-kor legalaposabb ismerőjének, sincs tudomása egy Rákóczi környezetében élt Potmanicskyről, s az is bizonyos, hogy a fejedelmet inkább csak fiatal emberek kisérték bujdosásába, még is több, mint valószinű, hogy ez a szegény Potmanicsky János nem juthatott máskép Grosboisba, illetőleg Yèresbe, mint Rákóczi Ferencz kiséretében, őt is bátran sorozhatjuk tehát azok közé, kik martyrjaivá lettek a Rákóczi-szeretetnek.

Fell kell még említenem, hogy ez alkalommal Père Millon utján egy az yèresi camalduliakra vonatkozó munkával ismerkedtem meg, (Z. J. *Piérart*: «Histoire de Saint-Maur des Possés, Paris, Ferrond, 1886.») melynek szerzője röviden, minden hamis adattól menten ismerteti *Rákóczi* történetét. Elmondja, hogy a fejedelem, kit igen jól jellemez, *Comte de Saaron* (Sáros) név alatt tartózkodott a camaldules-knél, kik rendkivül megszeretvén a fenkölt gondolkozású főurat, emlékkövekkel, feliratokkal tisztelték meg Grosbois-ban és Yéresben. (Ezeknek ma már, sajnos! semmi nyoma.)

Végül még, saját érdekükben, arra figyelmeztetem Párisba ránduló honfi- és honleánytársaimat, ha csak tehetik, zarándokoljanak el Grosboisba! Hadd élvezzék e kies fekvésü vidék szépségét, s éleszszék sziveikben a honszeretet szent tüzét ama berkekben, melyek még most is szinte visszhangzanak a legnemesebb magyar szív fohászaitól!

TOCSEK HELÉN.

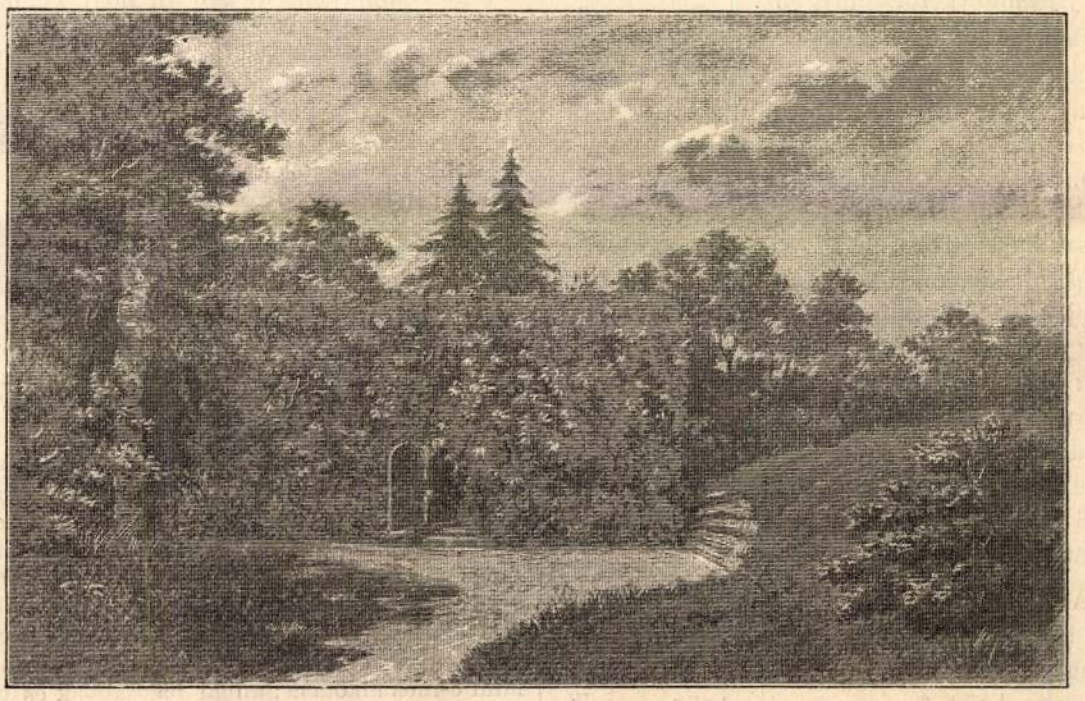

A GROSBOIS MELLETTI CAMALDULE-KOLOSTOR KÁPOLNÁJÁNAK ROMJAI.

Tocsek Helén rajza után.

MICKIEVICZ ÁDÁM.

(1798—1855.)

Francziaországból, a montmorencyi temetőből, hol negyedfél évtizeden át nyugodott, most szállítják át hazájába Lengyelország legnagyobb költőjének, Mickievicz Ádámnak, földi maradványait, hogy a krakói pantheonba, a Wawel-be, a nemzet ott nyugvó királyai és fejedelmei hamvai mellé helyezzék.

Nagyjelentőségű esemény ez a háromfelé darabolt, egykor oly hatalmas országnak most oly szomorú történetében. S a ki a lengyel nép iránt egy kis rokonszenvet érez, mind részt vesz lelkével ez ünnepében, mely nem jelenti ugyan a régi dicsőség föltámadását, a szertetépett ország újból összeforradását; de annyit mégis csak jelent, hogy van annak az országnak legalább egy része, a hol a nemzeti nagyságnak apostolait, jövendő szabadságának és egységének hirdetőit, szellemi óriásait legalább hamvaikban megünnepelni s koporsójukat a nemzeti kegyelet glóriájával fonni körül tiltva nincs.

Mickievicz Ádám nemcsak a lengyel költők között volt a legnagyobb, hanem a világirodalomban is számot tevő. Vannak, kik mint lyrai költőt még Byronnak is fölébe helyezték s egész kritikai irodalom támadt, mely Mickievicznek a lyrai költészet terén a legelső helyet követeli. Sok lehet ebben az itéletben a nemzeti elfogúltság, igaz; de hogy ily itélet egyáltalán koczkáztatható volt s jogérvényesen megappellálva és megdöntve nem lett: ez már maga is a költő nagy jelentőségéről tanuskodik.

De nem csupán a lyrában volt ily kimagasló: a lángész nyoma elbeszélő és elmélkedő költeményein is rajta van, bár ez utóbbiakat bizonyos misztikus borongás teszi nemcsak az idegen, de még saját honfitársai előtt is homályosokká s nehezen érthetőkké. Ha magyar honfitársainknak a hazai földről vett példával kivánnánk Mickievicz költői egyéniségéről fogalmat nyujtani, Vörösmarty, Arany és Petőfi géniuszának egyes vonásaiból alkothatnánk meg Mickievicz költői egyéniségét. Amannak lendületes szárnyalása, a másodiknak formatökélye, a harmadiknak izzó szenvedélye, föltalálható a lengyel költő-király irodalmi egyéniségében.

S első sorban ő is nemzetének volt költője, mint ezek.

A honszeretet, a dicső mult fölötti lelkesedés s a haza szerencsétlensége fölötti mélységes búsongás adják meg költészetének alaphangját, jellegét. Azért ő nemcsak mint költő nagy fia honának, hanem mint a nemzeti érzelmek és vágyak legklasszikusabb kifejezője is, a ki halhatatlan lelkével halhatatlanná tudta tenni honfiai lelkében a jobb jövő reményét s az azutáni vágyakozást. Mickievicz, a költő, egyuttal valóságos politikai programm is, mely minden művelt lengyelnek a szívében él s csak az alkalmas időt várja, hogy megvalósitásáért tegyen is valamit.

S épen az ünnepnek ez a politikai jelentősége tette szükségessé azt a másként érthetetlen óvatosságot, melyet a galicziai hatóságok alkalmazandónak véltek az ünnep megtartása körül, mikor a pozeni és orosz-lengyelországi küldöttségeknek hivatalos részvétét s a lengyel egységre emlékeztető jelvényeknek ez alkalommal való használatát betiltották. Ez emlékeztetni fogja ugyan a lengyeleket keserű sorsukra, de az ünnep bensőségét még fokozni fogja.

Mickieviez Ádám 1798 deczember 24-én köznemes családból Novgorodekben született. Atyja ügyvéd volt s elég jó módban élt. Kilencz éves korában beadták a dominikánusok kolostorába s akkor látta I. Napoleon nagy ármádiájának átvonulását, a mi kitörülhetetlen hatást tett lelkére. 1815-ben a vilnai egyetemre ment, hol néhány lelkes barátjával szövetkezett a lengyel irodalom új életre ébresztésére. 1822-ben jelent meg balladáinak és románczainak első gyüjteménye, mely már ekkor valóságos hadizenet volt a franczia romanticizmus bilincsei ellen. A kritika szigorún sujtotta; de az új nemzedék annál lelkesebben üdvözölte a merész újitást.

Még az évben választották meg tanárnak a kovnói gimnáziumhoz. De nem soká maradhatott itten, mert már a következő évben megfosztották állásától s a tatárok közé száműzték, mivel állitólag politikai titkos szövetkezetbe lépett, a mit azonban nem tudtak rábizonyitani. E száműzetésében irta gyönyörű «Szonettjeit a Krimből,» melyek összegyűjtve 1833-ban jelentek meg. E költemények még ellenségeit is meglágyitották s Galliczin herczeg, a moszkvai katonai kormányzó, annyira megszerette, hogy 1826-ban saját kiséretébe vette föl.

Szerencsétlen szerelem sugallata alatt irta meg itt első nagyobb költői művét, a «Dziady» (halotti tor) czimü drámai töredékét, melyben saját egyéni fájdalma mellett már leigázott nemzetének följajdúlását is velőt rázó hangon hallatja.

Nemsokára megjelent első hőskölteménye is, «Wallenrod Konrád», mely művészi tekintetben sokkal tökéletesebb a «halotti tor»-nál s a lengyelek közt csakhamar nemzeti éposz rangjára emelkedett s nagyon sokat tett a nemzeti érzület fölvillanyozására.

E hőskölteмény tárgya, valamint a «Grazyna» czimü második époszé is a litvánoknak a német lovagrend ellen viselt élethalál-harczából van véve.

Mickievicz ez idő alatt Szent-Pétervárott is megfordult, hol az irodalmi és arisztokrata körök elhalmozták kitüntetéseikkel. Ekkor kötött barátságot Puskinnal is, az oroszok nagy költőjével.

1829-ben megengedték neki, hogy külföldre menjen. Beutazta Német-, Franczia- és Olaszországot; de a lengyel forradalom kitörésének hírére haza felé indult, csakhogy Pozenben elfogták s csak oly föltétellel bocsátak szabadon, ha Francziaországba megy. Párisba ment tehát, hol 1828-ban megjelent költeményeinek három kötetét 1832-ben egy negyedikkel toldta meg.

«A lengyel nép és a lengyel zarándoklás könyvei» czimü 1832-ben megjelent munkájában, melyet a szent-irás modorában irt, a lengyel nemzet multját és jövendő hivatását tárgyalja.

Két évvel ezután jelent meg harmadik epikai költeménye, «Pan Tadeusz» (Taddé úr) czimmel, mely a költőnek legtökéletesebb műve s a lengyel irodalomnak páratlan gyöngye. Meséje 1812-ből van véve, mikor I. Napoleon hadjárata felkölté a lengyelekben a reményt, hogy szabadságukat és egységüket visszanyerik s két szomszédos földesúr villongását tárgyalja, rendkivül megkapó szinekkel festvén különösen egy fegyveres megrohanást, ama visszaélések egyikét, melyek Lengyelország egyetértését és erejét szétforgácsolták. A mese cselekvénye maga nem valami csinos alkotású; annál bájosabbak és gazdagabbak a litván népéletből vett jellemzések, az idylli tájképek és komikus genre-ek. Különösen páratlan a litván őserdők bizalmas magányának a festése.

Mickievicz e munkája után, mely nevének világhírt szerzett, nem áll elő többé nagyobb költői alkotással, inkább a szláv népekre vonatkozó történeti tanulmányokba mélyedt bele. Kevés ideig Lausanneban, a Svájczban volt a latin nyelv tanára, honnan a párisi Collège de France-ból kapott meghivást a szláv irodalom tanszékére. Itt tartott előadásai (1840—43) kezdetben rendkivüli feltünést keltettek s meghallgatásukra a világ minden részéből jelentkeztek tanítványok. Szerencsétlenségére megismerkedett egy Tovianski nevü rajongóval, ki egy új vallást hirdetett, az u. n. «Messzianizmus»-t, mely az Isten lényének különös módon való fölismerése által akarta újjáalakítani az emberiséget. Ez új tan annyira körülhálózta a költőnek ugy is miszticizmusra hajló lelkét, hogy közönyössé kezdett válni minden egyéb iránt, az irodalomtörténeti órákon is e tant hirdette, mire egy 1844 április 12-ikén kelt kormányrendelettel a tanszékről elmozditották s azt barátjára és honfitársára, Chodzko költőre ruházták át. Mickievicz ennek folytán családjával együtt a legnagyobb nyomorba esett, melyből csak III. Napoleon szabadította ki, kinevezvén őt a császári könyvtárak egyikének őrévé.

A krimi háború idején a franczia kormány a Balkán-félszigetre küldte az ottani szláv népek tanulmányozása végett. A tábori élet szokatlan fáradalmai azonban annyira megtámadták egészségét, hogy Konstantinápolyba kellett visszavonulnia, hol 1855 november 28-án kiszenvedett.

Tetemeit Párisba szállitották s a montmorencyi temetőben helyezték el, hol egész mostanáig pihentek.

Mickievicz a lengyel irodalomnak voltaképi reformátora s nemcsak a lengyeleknek, hanem általában az egész szláv világnak eddig utól nem ért költője. Lelkére a régi szláv népköltészet termékein kivül leginkább Shakespeare, Byron és Schiller gyakoroltak hatást. Zászlótartója volt ugyan hazájában a romanticizmusnak, csakhogy ő azt oly szerencsésen tudta a nemzeti szellemmel összeolvasztani, hogy teljes joggal volt mondható eredetinek, a lengyelek nemzeti költőjének. Irodalmi hagyatékából megjelent «A lengyelek történetének első százada» és levelezései.

Tetemeinek haza szállitása, noha első sorban a kegyelet műve, de hatásában sokkal több annál. Valóságos politikai akczió, mely ugyan a kényszerítő körülmények által ráparancsolt korlátozások között folyik le, de hatásában termékenyítő erejű lesz a lengyel nemzet elfojtott reményeire, honszeretetük és a szabadság utáni törekvésük ápolására.

TWARDOVSKA.*

Mickievicz költeménye.

Itt van csak a mulatság!
A bort patakban ontják,
És őrült tánczra kelve,
A csárdát majd lebontják.

Ott ül *Twardovsky* köztök,
A csípein kezével;
«Fiúk» — kiált — «egy mákszem
Ijedtség nem visz még el!»

Egy hadfi (mert Twardovsky
Kardot szögez fülének)
Káromkodik, de *nyúllá*
Kell válnia szegénynek.

Ott ül az ügyvéd... Kéjjel
Kanált merítget éppen,
Az ur tallért dobott rá
S *kutyává* válik szépen.

Lábszij uram fejét meg
Üti *Twardovsky* csapra
S pálinka szökken abból
A földre s a falakra.

Twardovsky nagy kaczagva
Szürcsölne most borából,
De mormogás, zugás szól
Azonnal poharából.

* Twardovsky a lengyel népmondák Faust-alakja. Az itt bemutatott részlet szintén közszájon forog Mickievicz hazájában. — Megemlítjük, hogy a vers fordítójától jelent meg önállóan *Mickievicz* «Krimi szonettjei»-nek magyar fordítása s a nagy költő «Faris» czimü nagyobb elbeszélése a lapokban.

Toda, Bonifacius Christian Salvator

Münzeisenschneider zu Hall, Sohn des Josef Anton Toda, geboren in Wien, gestorben zu Hall(?), am 26. Jänner 1787.

1759. 2. Mai. T., der nach Carlsburg versetzt wird, erhält 75 fl zu Bestreitung der Reiseauslagen.

1761-ben Hallba harmadik éremvésövé nevezték ki.

Katmünzen IV. 1348. 1.

~~Ernüstérem, erdélyi IV. 131~~

~~— magyarországi IV. 131~~

~~[illegible]~~ Toda C.

Migarzi kristof biborusk, váczi püspök
emlék érme. Elölapján mellképe.
Hátlapján két alak és 1761. évszám.

Weszerle József. Szátra hagyott ér-
mészeti táblái 1873. G. Tab. XXIV.
2. z.

MDK

Toda G., éremvésö

Divald Kornél: A Besztercebányai Muzeum kalauza.
Bp.1909. 36.l.

Toda Josef Anton

becsi fövérnök

l.

Num Körl

1942. 53. l.

57. l.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) díszteremében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) díszteremében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"
címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**
címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Toda J. A.

91. sz. Batthyány Károly-József
mellhépével díszített dukát érme.
1764. Reprodukció.

Huszár Lajos: Monnaies de Hongrie.
Budapest, 1963. 541

TODA, Josef Anton

Königsegg Ferenc 1759

Huszár: Szemléfi ármel. Bp. 1999.
67. Nr. 279.
Nr. 355.

számára

osó északi végében)

polnába

Toda J. A.

bécsi érmész műve a 10 dukátos Batthyány Károly mellképével díszített pénzérme.

Huszár Lajos: Monnaies de Hongrie, Budapest, 1970. 541

391

Todenbirn József

"Bányamunkásból szobrász" c. közlemény: Perlaky György orsz. gy. képviselő felfedezte a szászvári születésü husz éves bányamunkást. A fiu apja is bányász az Esztergom-Szászvári Kőszénbányánál. A hat elemi elvégzése után a fiu követte apja mesterségét. Munkatársai felfigyeltek arra, hogy régi szobrokat lemásolva, faragott ki fából, majd egymásután munkatársait mintázta meg. Budapestre hozták és itt a Képzőművészeti Főiskolán sikeres felvételi vizsgát tett. A bányavállalat fedezi a fiu tanulmányait. Egy tanulmányfejét bemutatja a lap. Repr. Délibáb, Bp. 1928. juli.21.II. évf. 29. sz. 54. lap.

Toda, Josef Anton

vésnök

l.

Huszár Emlékerem

2. l. 8. l.

Toda, Josef Anton

Obermünzeisenschneider im Hauptmünzamte bis 1768.

1747. 24. Jänner. T. erhält für den Schnitt des großen Sigills für die siebenbürgische Kanzlei 175 l.

1748. 22. März. T. erhält für zwei für die siebenbürgische Gubernial-Kanzlei und den Praesidens tabulae verfertigte Siegel 100 fl.

1748. 28. Juni. T. erhält für die Verfertigung von drei Siegeln für Siebenbürgen 150 fl.

1751. wird T. zum ersten Münzeisenschneider in Kremnitz ernannt, dessen Ernennung jedoch über a. u. Vortrag rückgängig gemacht. Családi szokból nem azart Körmöcbánya mennie.

Katmünzen IV. 1349. l.

Edény, hallstatti kori IV. 132

Toda J. éremvérő.

Batthyány Károly herczeg ~~[illegible]~~ érme ~~[illegible]~~ hérem nagyságban. Előlapján a herczeg mellképe, hátlapján Czímere és 1764. évszám.

Westerle József. Hátra hagyott érmeszete táblái. 1873. E. Tab. IV. 3. 4. 5. 6. 7.

Toda, I.

nobrász

l'Arv. Csam. 97.

aukció Eat.

1241. Fra Vit

Sz. Bergamóban 165

L. Rota arczképe.

Egész alak, kissé jobb
melynek kisujján ékköves gy
totta és baljában irást tart. S
nak fürtjei vállaira omlanak
szürke. Bajusza és szakálla
kézelői csipkéből valók; bő
nadrágja és czipője fekete; k
kája paszománt; kivágott cz
láncz szorítja végén kulcscs
Felirata fölül balra ez:

LODOVI
REM·DOMESTI
EXPLICVIT·PV
MVNIA HONOR
FAMILIAM LIB.B
·CH·TITVLIS
OBIIT

Vászon, méretei 210·3 : 118
Vétetett 1895 július 19-én L. Resi
Elszámoltatott 1895 augusztus 3
lásra nézve lásd az 54347–95 és
sz. min. előadmányi ívet. — Az
november 28-iki 4561 (635–900
373 eln. sz. leirat (464–901).

Kifüggesztésére vonatkozó a
ban. 1906 : VI. 229. *Fra Vittore*
mása. — 1906, 1910 : VI. 229. *F*
de Lodovico Rota.

Jegyzet. L. az 1896-iki lajstr.
Preisliste N° 15. — Másolta 1907

Giovanni Antonio Toda

Migazzi biboros, véci püspök érme, 1761
Eszterházy Miklós herceg érme, 177o.

Csányi K: Bpesti gyűjtők és művészek érem- és plakett kiáll. az Iparmův.Muz.-ban. 1924.

1oo 1.

Toda G

láza

Numizmat. közl

1912. 115 l.

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
láírása.

. — Endrényi Imre, Szeged.

Toda

Ceremonia

lásd

Numizmat. Közl.

1911. 93. 1.

.....*mühely.*

yfőnökség!

év.....hó.....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

.....számu .....

ztam.

.. évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Toda G

szemvéső?

laid

Numizmat. Közl

1909. 93

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

.

i ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Toda, Giovanni Antonio

lásd

G-sém 100. l.

Layraud Fortuné D. Seraphin
Liszt Ferenc arcképe 286 (624), 40
(585).

Toda, Giovanni Antonio

Eränkiäll Kat.

1924. 100. l

~~Bögre IX. 83.~~

Toda

ejemv.

Lásd

Gjörik II 54 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
alá

8. sorsz. Műhelyi minta. -

Toda

Láse
z
Gjörik 921.

..... *műhely.*

őnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

.

i ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Toda

lásd

Györik 60 l.
86. l

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Toda

laid

Wõnik 104 l.

_____ *műhely.*

főnökség!

_____ hó ____ n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ számu _____

n.

vi _____ hó _____

_____

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Toda György

éremvéső a váci

Migazzi, püspök érd. ♀ emlék-

érme 1761-ből.

rőd

Trag Erd

34. l.

Numizmatikai Közlöny

XI. 115. l.

♀ adminisztratorának

RASSEGNA ITALO-UNGHERESE
Diretta da TIBERIO GEREVICH e LUIGI ZAMBRA
Direzione e amministrazione:
BUDAPEST, IV., EGYETEM-UTCA 4
Telefono : 185-618

TODA, Joseph

BARBALAICS, Imre János: Taler-Prägestöcke der Familie Batthyány. = Savaria 11/12 1977/1978 (1984) 393 - 396.p. ill.H

1786-ban vert magánpénz Toda Joseph volt a vésője

érdeklődő uj közönségünket
olvasásától. Farkas Zoltán
megfontolással fogalmazza
tetszetős, de messze kerin-
nak. Könyvét mindenki mind-
sel és azzal az érzéssel ol-
y magyar festőt értetett és

gai szembeszökőek. Az élet-
s s az eddigi kutatásnak
Paál családi körülményeiről,
, baráti kapcsolatairól szin-
Munkácsyhoz való barátsá-

M. D. S.

TODEA Elena

1925-ben Nagybányán a szabadiskola tagja

Adati: Nagybánya... 337.l.

K. P. K

TODEA Elena

1923-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya ... 336. e

M.D.K.

Todenbirn József

"Bányamunkásból szobrász" cimmel ir a lap a fiatal müvészről, aki Szászvárott született, most 2o éves. Eleinte fafaragásokat,majd agyagszobrocskákat készit.Limbacher Sándor, a helybeli takarékpénztár igazgatója felfedezi, felhozza Pestre és beiratják a Képzőmüvészeti Főiskolára. Felvételi vizsgája sikerül, Vállalata fizeti az iskoláztatását és a vármegye az ellátási költségeket.

Délibáb, Bp. 1928. juli. 21. II. évf. 29. sz. 54. lap

Tóder Gyula, pedagógus, tanár

Boldizsár István 1897. júl. 29.-én született. – Török János, majd Tóder Gyula tanárai kísérték figyelemmel korai festői stúdiumait.

Koszorús Oszkár: Boldizsár István 85 éves.

Békés Megyei Népujság, 1982. júl. 31.

Tóder Gyula
rajztanár
Oroshárán gyűjte-
ményes kiállítást
rendezett festményei-
ből.

Rajzoktatás 1910
23 i. l. (Kiállítás ed.)

MŰEMLÉKEK ... ZOTTRÁZA
335/1933.

KÉPKERETGYÁR

IV., Gerlóczy-u. 5. IV., Károly-körut 28.

Alapittatott 1880.

Todor Gyula

1900/1 – 1903/4,
1908/9

Ferképzőmfoiskèvk
141. l.

T. 3899.

ároson túl szőlőhegyek látsza-
él komp [redacted] kötött ki, melyre
innenső parton három asszony és
ek egyike ül Felirata:

19785.

MDK

Tóder Gyula

Tanitóképző intézeti rajztanári oklevelet kapott.

Képző.Főisk.Évk. 1908-9. 64.l.

Toderás Irén keramikus

(Szabadka, 1920 –

Önállóan tanult keramikát.

Müve szerepelt a Szabadkai Müvészek kiállitásán
Szegeden/1978.IX.17-X.2/ és Szabadkán/1978.X.8-XI.3o/
-katalógus a könyvtárban-

Todjéras József

"Erzsi" repr.

Szabadkai és szegedi képzőművészek
I. közös kiállítása 1970.
Szeged, Móra F. Múzeum kiállítóterme

Todor József

munkáját alapos műhelytudás és a megnyilvánulás őszintesége jellemzi.

Kovács Gyula: XIV Vásárhelyi őszitárlat.
„Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. febr.
2. sz.

4.7 l.

Todeschi

jelzése balra: Pietro Todeschi f.
jobbra: In Bologna per Gioseffo Longhi.

Rm., mér. a vk. 36.5 : 49.8 cm.

140-95.

Esztergom. T. 5482.

Az előtérben a Forte di S. Tomasso és a STRIGONIA tornyain félholdas lobogók lengenek. A Città Vecchia di Strigoniából hid vezet a FORTE DI PARKAM-hoz, a melynek közelébenaz leszakadt. A lapnak, a melyhez irántyü is van adva, la Corso del Danubio da Comora a Buda van feltüntetve. Felirata fölülről jobbra:

Segnalata Vittoria ottenuta dalle Armi Imperiali,
e Pollacche sotto la Citta e Fortezza di STRIGONIA
con l´aquisto del forte di PARKAN, et dell´importante
Città e fortezza sudetta le XXVIII. Ottobre M.D.C.LXXXIII.

magyarázó szövegének kezdete: A. Ponte che si ruppe nel fugire la Cauelleria Turchesca uerso Strigonia és befejezése: B. Ponte tratto dall´Imperiali, e Polacchi sopra il Danubio per passare all´acquisto della Città e fortezza Sudta

Tódor László

Festő

l.

Szabadművészet

1948. 268. l.

DÍTÉSEK

Dutka = Dutka Mária: Az esztergomi Keresztény Múzeum gobelinjei. Bp. 1936.

Egyházműv. kiáll. 1930. = Régi egyházművészet országos kiállítása. Orsz. M. Iparművészeti Múzeum. Bp. 1930.

Erdélyi kiállítás 1931. = Erdély régi művészeti emlékeinek kiállítása az Iparművészeti Múzeumban. Bp. 1931.

Ex—Libris = Index Signorum „Ex Libris" Dictorum Bibliothecae Ecclesiae Metropolitanae Strigoniensis. Az esztergomi főegyházmegyei könyvtár „Ex Libris" könyvjegyeinek lajstroma. Esztergom, 1903.

Genthon AZEFK = Genthon István: Az eszter-

Tódor László MDK

Képzőművészeti Főiskola Ifjusági Köre 1945 karácsonyi kiállitása:

"Esős táj"

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Türük Lajos: 1945. utáni művészeti életre vonatkozó adatok.
Művészettörténeti tanulmányok;Bp.1960. 221-250.l
233.l.

Todor József

300 K államsegély

Eimisk 1917/18. 30 l.

Tódor József

200 k államsegély

Éimisk 1916/17. 29. l.

Esztergom.

A hegyes vidék előterében,
török és keresztény lovasok küz

Treffen bey K

balra: p. 161.

Rm., mér. a vk. 8

62-92-461

Tódor József

Vojbir jó eredm.

Érmiek 1917/18.

32 l.

Bergamoi mester a XV. századból:

Orgonaajtó.

Az egy
fordul, [illegible]
nádkeresztet
palást és
irvák: „ECCE
mk vedik.
tuntve, hogy
keresztbe tette
mi alatt
ezeket olvassuk

Tempera
Ara 92
Lasza

261

L kezeit

920

4625
963
13875
27750
41625
445397
46350
1715
101
5. 926.

37
4635
37
32445
13905
171495

316

MDK

Tódor László
Nő
Birsalmák
Csendélet

O.M. Képzőműv. Főisk. Ifjusági Köre.
Karácsonyi Kiáll. 1946.

Tódor László
festő
1943-ban 21 éves
Kolász Károly
Mátása.
lásd
Vizy Elemér:
Levente művészek
46 – 49. l.
képekkel

~~Spanyol nóbrászat, újkori~~

~~VIII. 220~~

Tódor József

MDK

Férfi arcmás, gipsz

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944.jun. Műcs.

Tódor József
butortervező
1915–19.
Éimisk 1930
89. l.

Hatoszlopos Ladik imaszőnyeg, XVII. század.

kék, piros, fehér és fréz színű szegfű-

70×170 cm.
XIX. század.

R IMASZŐNYEG

, lépcsős boltozatú imafülkéjében
zöldtükrös — kis fülke. Világoskék
t rozettás és virágos elszórt dísz tölti ki.
tsávjában nagy virágszálak. A kula
kel rokon négy belső kerettel. Narancs-
étében stilizált virágtövek sorakoznak
ellé.
0×120 cm.
XIX. század.

SZŐNYEG
ú tükrében rácsos mustrában négy-
k, barna és piros nagy rózsaszálak.
keretében nagy tulipános és szegfű-
ladísz.
5×110 cm.
XVIII. század vége.

BAROK SZŐNYEG
ú. Közepén leveles palmettával díszített
imafülkében ciprusfa. Sötétvörös,
ő kerettel. Szélén váltakozó szegfű-
ciprusos dísz fut körbe.
0×100 cm.
1800 körül.

Tódor-József MDK

Férfiarcmás, gipsz

Műcsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

M. D. U.

TÓDOR József szobrász

1759. Anyám Ltsz.: 56.659-N.

A M. N. Galéria állagjegyzete T./b. rész

Bh. 1959. 259. l.

Festmény Todor László képe

a Képzőművészeti Főiskola növendék
kiállításán.

Szabad Nép 1947. dec. 24. - 4 o. -

Tódor László
festő
XI Mérey u. 4.

MKSz 1947

MDK

Todor László

Öregasszony
Csendélet
Müterem sarok

Budai Képz.kiáll./M.Müv.Mühely/
Katalogusa 1948.dec.5-től 20-ig.

MDK

Tódor László

Szilágyi Jolán: Csoportkiállitás Budán.

Uj Világ.1948.dec.17.

MDK

Todor László

/Budai képzm.csop.kiáll./

Szabad Művészet 1949.32.1.

MDK

Tódor László

Havasi hajnal, v.

Erdő, v.

Képzőm. Főisk. Ifj. körének karácsonyi kiáll. 1943.

MDK

Todor László

Óbudai részéet

Munkásleány

Budai Képzőmüv. Csop. MNM. kiáll. 1949. febr.

MDK

Tódor László

Boglyák

Őszi domboldal

Budai képzőművészek cent. kiáll. 1948. márc.

Todt Frantz Joseph

ötvös 1746
1751

said

Mils. Pozs. 126
127

a. 0/10

Legfinomabb
Allerfeinstes
PÉTERFALVAI-PANNONIA
irodai
Kanzlei

Todt, Frantz Joseph, pozsonyi ötvös-

legény V. 126, 127

Muz. és Kot. Ert

Todt János, pozsonyi ötvös legény F. 95.

Mus. és Kol. Ért.

Todt János

Johannes Todt Pronensis

ötvös 1616.

läsd

Mih. Pozs 99

Tocgel Henrik

1918/19 - 1920/21

Ferképzomfoiskèvk
141-1.

T. 2387.

és városon túl szőlőhegyek lát-
tnél komp kötött ki, melyre két-
nenső parton három asszony és
k egyike ül. Felirata:

RCH.

IBER III.
tó.

1-163.

Joegel Henrik

Muusamuk festo Bjerk
1924. tav. Eicell. 454

Intercisa (Dunapentele) h.m.

VI. 205.

Toegel Henrik MDK

A gödi szigetem

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Toegel Henrik

Pasztózus tájképét elismeréssel méltatja a Képzőművészeti Főiskola kiállitásáról, a lap Müvészet c. rovatában közölt kritika.

A HÉT, Bp. 1921. ápr. 1.
XXXII. évf. 9. sz. 159. lap.

T

MDK

Toegen fecit · 1859.

gr. Károlyi Viktor. Ered. körajz

Szent György Cék, XXIX mür. graf. aukc. - 1919.
IX · 29 - X. 2. — A Gyüjtő. V. évf. 5 m. - Kül. m. 68 l.

Toepfler Ignác

Münich 1914. 59

Cserépedénytöredék, római VI. 280

Tófeldi g. k. templom

- falképei

(közben van)

Görögfalképek

524. k.

Pieratti, Domenico, olasz szobrász

VIII. 220.

Tofferin Magnus
gyöngyösi üveges
külföldről telepedett
gyöngyösre, hol az
1758-ban önzedölt
szent Anna-kápolna
ablakait készítette
korabban -

Csem Bárt Gyöngyös
13-l.

hogy az atombombát vagy minden más olyan
a tömegtermelésre, támadó céllal lehes-

ek alapján azon államok biztositása, ame-
mény megszegése és ellenséges invázió

lizált világot csak az védheti meg tel-
háborut megakadályoznunk. Nem lehet
önmagában hatásos garanciát nyujtson
nemzet ne gyártson atomfegyvereket. Nem
ség sem, hogy lehetséges más fegyverek
élyt rejthetnek magukban, mint az atom-

ányos felvilágositás ésaz atomerőnek
eciális adatok között. Az alapvető tu-
ész világ számára.

Tohrnossy MDK

kassai építész

Lásd: Tornyosi Tamás

MDK

Tófalussy Láazló ötvös

4. Orsz. Iparmüv. kiáll. Mücs.1959. dec.

— azoknak a csoportja

tativ

Tófalusi Tamás építész M.D.K.

Részt vett a városi transzferaterületeinek tervezésére kiírt tervpályázaton

16 ezer forinttal díjazva

Két tervpályázatról döntött az Építésügyi Minisztérium

Magyar Nemzet 1963. június 11. 3.l.

Tófalusi Tamás építész M.D.K.

Részt vett a városi kábelhálózati transzformátor-
állomások tervezésére kiírt tervpályázaton

11 ezer forintért megvásárolva

Két tervpályázatról döntött az Építésügyi Minisztérium

Magyar Nemzet 1963. június 11. 3 l.

MDK

Tófalussy László

Tófalussy László /ötvös/ műveivel szerepelt a IV.Orszg.Iparm.Kiall.-on.

IV.Országos Iparművészeti Kiállitás.Műcsarno Budapest 1959.Dec.18 - 1960.Jan.31. Kat.

M.D.K.

Tófalvi Gergely,fazekasmester

Nyirbátoron dolgozott.Korondon Balázs Józsefnél tanult Hódmezővásárhelyen Major Imrénél is dolgozott.De sok más helyen is dolgozott,bejárta az egész országot. 150.o.

Szalontai Barnabás: Keresztes György nyírbátori fazekasmester munkássága. 143.o.

A Nyíregyházi Jósa András Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1965-66. Múzeumi ismeretterjesztő Közp. pont. 1967.Bp.

M.D.K.

Tófalvi Gergely, fazekasmester

Korondról származott ide, Nyirbátorba. Ott Balázs József műhelyében tanult. 150.o.

Szalontai Barnabás: Keresztes György nyírbátori fazekasmester munkássága. 143.o.

A Nyíregyházi Jósa András Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1965-66. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp. 1967

M.D.K.

Tófalvi Gergely, fazekasmester

Nyirbátorban dolgozott. Korondon Balázs Józsefnél tanúl nált. Mezőtúron Badár Balázsnál is dolgozott. 150.o.

Szalontai Barnabás: Keresztes György nyirbátori fazekasmester munkássága. 143.o.

A Nyíregyházi Jósa András Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1965-66. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp. 1967

Tofler Arthur

rézm.

1896.

Éinisk 1930

89. l.

KTATÁSÜGYI MINIS

A miniszter rendeletéből:

osztálytanácsos.

A hivata

Tófalvi Tóth István festő M.D.K.

Hófoltok,

Márciusi hófoltok

Hófoltok a Dunán

Sárvári Márta: Tóvári Tóth Istvan fe tőmüvész kiállitása

Magyar Nemzet 1984. julius 16. 4.1.

Tófalvi József

Pármándi Marjit-Virág Csaba tervének konzulense

Magyar Televizió Székház tervpályázata 1967.

I. díj.

Magyar Építőművészet 1968. 6.sz.2.1.

Tófalvi Mihály

A második országos népmüvészeti kiállitáson Nyiregyházán, a legkiemelkedöbb pályamunkák szerzői: dr. Lannert Keresztély fafaragó/Derecske/. Tófalvi Mihály faragó/Miskolc/, aKelemen Sándor fémmüves/Budapest/, dr Németh Pálné népi iparmüvész, himző/Szekszárd/, Lőrincz Aladárné, a népmüvészet mestere, szőtteskészitő?Majos/ megkapta a nyiregyházi városi tanács által alapitott gránátalma nivódijat.

Magyar Hirlap 1975/213/13

Tófalvi Mihály, népi iparművén

L. Egri Ilkán

Tazékas Ágnes: Az élő népművének. 2.

Esti Hirlap 8 n. 1981 szept. 11

Tagyerás József

Grožnjanban, a Szabadkai képzőművészek Találkozójának kiállításán – mely aug. 10-én nyílt meg, – a művész alkotásai is szerepeltek. – Grožnjan központi galériájában júl. 28-án nyílt meg az egyesület közös tárlata, melyen szerepeltek művei itt is.

M.M.: Szabadkai képzőművészek Grožnjanban.

Magyar Szó, 1976. szept. 1.

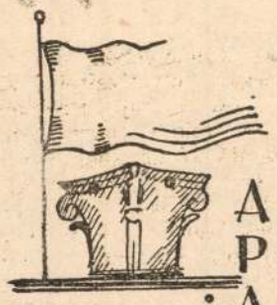

A·STÍLUSOK·ÉS·A POLITIKA·A·XX·SZÁZADBAN

Irta és rajzolta: LEHOCZKY GYÖRGY

ÉRDEKES MEGFIGYELNI, hogy a nagy politikai forrongások, átalakulások mennyire hatással vannak a művészeti formanyelv kialakulására. Az építészet kifejezője a politikai lelkivilágnak, kőbemerevedett hitvallása a kor szellemének.

Régebbi időben egy-egy stílus évszázadokig uralkodott, mint ahogyan a politikai nézetek is lassan fejlődtek és alakultak át.

A XX. század első éveinek liberális politikai felfogását híven tükrözi vissza a szecesszió. Az akadémikus, mindent rendszerbe foglaló, csakis a régi idők művészetén rágódó kor fülledt levegőjét nem tűrhette már az újat teremteni vágyó művészet, kitárta a műtermek ablakait és kiment a ragyogó napsütésbe a plenairbe. Zabolátlan féktelenséggel szedte össze a mezők virágait és díszítette fel vele a halott achantus levelek és ezerszer alkalmazott meanderek helyett a házakat. Vén Atlaszok helyét ifjú, bájos hölgyek domborművei váltják fel, pillangók röpködnek az épületek falain és szigorú szabályok szerint készült figurák helyett torzarcok nevetnek a kapuk és ablakok záróköveiről, — talán a multat gúnyolják, vagy pedig sajátmaguk oktondiságán nevetnek...

A szecesszió erkélyrácsai nem voltak többé merev vasrudak, melyek a kieséstől védenek, a merev vas feloldódott búján egymásbafonódó aranyozott napraforgókká, vízililiomokká és rózsákká. Játszi kedvvel megforgatták a kéményeket és szabadságuk tudatában teli tüdővel fújták a gyermekláncfű dekoratív termését a homlokzatokra kisebb-nagyobb színes, aranyos csempék alakjában.

De a szabadság mámorában tobzódó szecesszió a háború zajára megtorpant, ráeszmélt szervetlenségére, lelki ürességére. Az alkotáshoz a szabadság nem elegendő, mellyel tartalom nélkül is lehet gondolatot belevetni a világba. De fenntartani és megérlelni lehetetlen. A szecesszió egyetlen mosolygás volt, a XX. század gyermeknevetése, mely azonban a felnőtt korban már unalmassá és groteszkké vált.

A háború, majd utána a szocialista-kommunista uralom könnyűszerrel rombolta le a gyökértelen és mély gondolatoktól mentes szecessziós stílust.

Az általános lerongyolódás, a tömegek elszegényedése és új eszmék fölszínre jutása új művészi irányokat is alkotott.

De éppen úgy, mint a politikában, a művészetben is eleinte teljes zűrzavar uralkodott. A sötétből előbújt akarnokok vették kezükbe a háborúban összeroskadt emberiség vezetését.

Soha olyan bizonytalan éveket!

Mintha minduntalan meg-megujuló talajon éltünk volna...

Az izmusok mögé búvt, tehetetlenség győzelmének buja torát ülte. Mégis, ha tárgyilagosan tekintjük a háború utáni művészetet, annyit el kell ismerni róla, hogy hű kifejezője korának — a világkáosznak.

Őrült táncot járt az érthetetlen groteszkség körül. És ha valaki a mű jelentősége után érdeklődött: a „szakértők" válasza csak oly misztikusan érthetetlen szótömeg volt, amilyen érthetetlen agyagtömeg a szobruk, festéktömeg a képük és hangzavar a zenéjük. E művészet egyetlen célja: újat, újat! És ebben az „újratörésben" a liberalizmusnak és a szecessziónak tulajdonképpen folytatója, de míg a szecesszió parlamentáris formák között, hogy úgy mondjam, frakkba öltözötten vívta meg harcát, addig az izmusok kora dühöt tajtékozva, lobogó hajjal és eszeveszett elkeseredettséggel.

A secessió első hirvivői nagy és nemes fölszabadítók voltak: Szinyei-Merse Pálok, Ferenczy Károlyok. A nagy felszabadítókat a R. Rónaiak követték, hogy utánuk kezükből a zászlót epigonok ragadják ki.

Az építészet is új utakra tért és új stílust alkotott. De építészeti elképzelésben — minthogy a statika törvényei nem engednek meg lehetetlenségeket — sokkal több volt a reális gondolat. Igaz, hogy kilopta az architektúrából a lelket és a szívet, a házakból lakógépet akart csinálni, ledobva róla minden díszt, minden egyéni elképzelést, mégis nagy érdeme, hogy kitágította az eddig szűk ablakokat, világosabbá tette az alaprajzokat.

Az utolsó két évtizedben hangos művészi csatározások folytak. Voltak, akik a teljesen új irányzatokat akarták helyes mederbe terelni és a multtal való szakítás elméletét igyekeztek most a kontárok kezéből kivéve, egy új műveszi felfogássá és hitvallássá emelni. Voltak viszont olyanok, akik úgy érezték, hogy most a forradalmi veszedelem elmultával a magyar ügynek, a magyar tradiciónak úgy használnak legjobban, ha visszatérnek a mult század végére és a kényelmes eklektikus világfelfogásnak páholyszékéből alkotják meg hol empires, hol barokkos, hol szecesszióba hajló, esetleg neo-gót házaikat, templomaikat.

Annyi bizonyos, hogy az új elképzelések művészete nagy lépésekkel haladt a kibontakozás felé, céljai elérésére teoretikusokat képez ki, akik hosszú cikkekben, előadásokban és vitákban igyekeztek több-kevesebb eredménnyel az új művészeti irányok igazságát és lényegét védeni és erős alapokra fektetni A mult század avult műstilusaihoz visszatért, „kormányfőtanácsosi" stílusnak nevezhető művészet a vitákban nem igen vett részt és tekintélye és igazsága biztos tudatában mosolygott az új elképzeléseken, közben azonban lassan elsorvadt, hátrahagyva ugyan néhány emléket.

A nemzeti, népi irányzatok győzelmes előrehaladásával a művészet is új irányok felé halad. Ez az átalakulás napjainkban folyik, kritikát azért még alig gyakorolhatunk fölötte.

Annyi bizonyos, hogy ez a művészet eltérve a XX. század eddigi irányaitól, nem tagadja meg a multat, de igyekszik tárgyilagosan meglátni a múltban a jót, kiemelni a nemzeti kultúra csúcsteljesítményeit és ezek tiszteletbentartásával haladni a kor követelményeinek biztos tudatában egy tiszta művészet felé.

A nemzeti és szociális politika művészete szeretettel nyúl a nép művészetéhez és tisztelettel tanulja meg a nép fantáziájának finomságait.

Művészetével a nemzet nagy tömegeinek kíván szolgálni. A nemzeti művészet arra törekszik, hogy végre kitermelje azt a tiszta művészetet, amelyik mindig korszerű, mindig haladó és mindig magyar; ehhez azonban még sok harcot kell vívnia, sok kitartásra és bátorságra van szüksége.

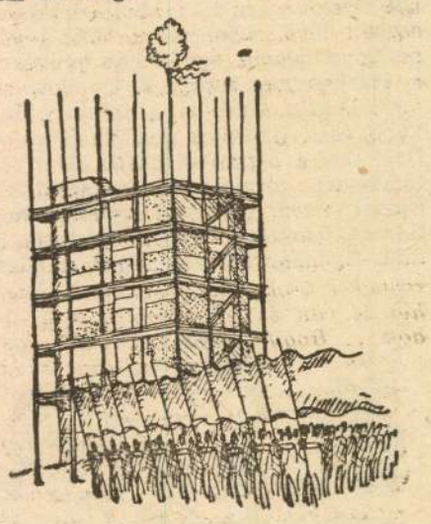

Új Magyarság Képes melléklete Vasárnapi Ujság 1938. febr. 27.

A székely cserép birodalma

Toncz Tibor rajzaival

ENNEK A CSODÁLATOS fekvésű székely községnek a nevét a békevilágban is jól ismerték, országosan fémjelzett hírű, művészi kivitelű cserépáruiról. A területi változások előtti időkben még az Alföld s a Dunántúl országutain is gyakori jelenség volt a kóberes székely szekér, amelynek szénával pólyázott belsejében, gondosan bebonyálva, szép, hasas szilkékben jóféle borvíz s szivárványos színekben pompázó korondi cserepek lapultak, míg a szekér mellett, amúgy gyalogos szerrel, kajlabajszú, fehér abaposztóharisnyás székely atyafi nógatta apró mokány lovait.

Itt vagyunk most, Korondon, a székely cserép nevezetes birodalmában, ahol az ősapáktól örökölt nemes tradició a szép gölöncsér mesterség. Korond 3000 lakosú, színszékely nagyközség Marosvásárhely és Székelyudvarhely útvonalán, pontosan Udvarhelymegye szélén, alig tíz kilométerre az európai hírű Szováta-fürdőtől. Hatalmas havasok, erdőrengetegek veszik közre a falut. A hegyek tele természeti kinccsel, melynek legnevezetesebbike a színárnyalat változatosságának tekintetében egész világon egyedülálló aragonit. A falu határában pompás, éltetőerejű borvizek fakadnak, amik a legízesebbek egész Erdélyben és bizonnyal keresettebbek lennének világkereskedelmi viszonylatban Borszék, Előpatak és Kászon vizeinél is, ha bírnák a tengerentúli szállítást. A Korond patakának ágyában a legfinomabb agyagféleségek találhatók. Ez az agyag voltaképp a legszámottevőbb kincse Korondnak, mert ebből él az egész falu, ahol a gyereksorban lévő ifjonctól a tisztes vénekig mindenki egyformán művésze a fazekas mesterségnek. Számottevő gazdálkodás nincs is a faluban. Inkább csak belterjes gazdálkodás folyik, ami a legszükségesebb kerti vetemények termesztésében merül ki. Ősszel, télen, tavasszal egyetlen hatalmas ipartelep képét mutatja a falu. Ilyenkor kivétel nélkül minden ház egy kis fazekas műhely. A gyerekek agyagot talicskáznak, a kész cserepeket osztályozzák, a családfő a formáló keréknél dolgozik, a női népség pedig a fazék festés- és kimázozás-munkáját végzi.

Belátogattunk a két legnevesebb korondi fazekas-művész portájára. Tófalvi József és Biró Árpád derék székely mesterek valóban művészi fokon művelik ezt a szép, ősi, székely mesterséget. Számtalan országos és külföldi elismerésben is részesültek. A szinajai királyi kastélyban is látható néhány kis remekművük s a Szovátát járó külföldi előkelőségek is mindennapos vásárlóik. A belső tiszta szobában „kollekciós anyag" van kiteregetve a ládán, asztalon, szekrények tetején, de még a földön is. Minden létezhető székely cserépféleség bő választéka akad itt. Korsók, kancsók, vázák, kantáros fazekak, a pocitás, vagy ahogyan itt nevezik: a koma-csésze, azaz hasas kancsó; továbbá tálak, csészék, csuprok, kulacsok, művészi kivitelű perselyek, asztali díszek, sőt fejlett formaérzékről tanuskodó, székely népéletből merített jeleneteket megörökítő szobrocskák is.

Belépünk a takaros kis műhelybe, mely friss, ásványos agyagszagot áraszt. Tófalvi mester ül a formáló apparátusnál, mely nem egyéb egy függőleges tengelyű korong-párnál. Az alsó korongot lábaival szélsebes forgásba hozza a mester s ugyanakkor a felső forgó korongon az agyagtömb formálást végzi. Végtelenül egyszerű a készülék és mégis csodálatos munkák születnek rajta. Száz tökéletesen egyforma formátlan agyagkúp sorakozik az ablakpárkányon. A napi munka nyersanyagkészlete. Kisebb, nagyobb agyagkúpocskák, aszerint,, hogy fazék, korsó, vagy kis csupornak, tányérnak szánták.. Tófalvi mester mellett értelmes, komolyarcú legényke ül. Alig tizennégyesztendős, de máris tökéletes tudású mestere a korongolásnak, ami e nemes művészeti ág legkényesebb és legnehezebb része. Bizony, akárki bármit is mond, nincs kényesebb dolog a korongolásnál. Amikor a formátlan agyag már nagyjában elnyerte leendő formáját, akkor következik a mesterség egész mibenlétét összesűrítő művelet. Végtelenül finom ujj és érzék kell ahhoz, hogy a vajpuha anyag tulságosan ki ne vékonyodjék, de amellett ormótlan se legyen, hanem szélétől aljáig gondosan egyformára képzett vastagságot nyerjen. Ha vékony, összecsuklik, vagy megpattan a kiégetés alatt, ha vastag, újra össze kell dömöcközni, mert a székely tucatárút ki nem ad a keze alól. Hát ez a kis székely legényke naponta száz fazekat készít, száz, hajszálig egyforma szilkét, csuprot, vagy tálat; le lehet mérni valamennyit, — hajszálig egyformák. Az asszonynépség széplelkeknek való munkát végez. A fazekak színezését. Itt aztán tág tere nyílik a művészi készség fitogtatásának. Vannak festett, mélyített és öntött minták. A festés művészi igényű munka s az ornamentika színes változatossága az ősi, már-már feledésbemerülő udvarhelyszéki motivumok és díszítőmód életrekeltését jelenti. A régi húsvéti tojásokon látható szép írott minták bemélyítve kerülnek az egyszínre alapozott fazékra. Szívderítő, lebilincselő művelet ez. Mesterségileg egyszerűbb, mégis egyszerűségében is bravúros munka a színelosztó tálacskával végzett öntött mintázás. A tálacska hat rekeszébe hat különféleszínű festéket önt a menyecske s ez a hatszínű festék egyszerre csurog a csövön a festésre kerülő fazék alapszínére. A festék folyásának szeszélyes játéka kiszámíthatatlanul változatos, de mindig tetszetős és harmónikus mintákat képez a cserépre.

Korond másik nevezetessége az aragonit, ez a művészi dísztárgyak készítésére szolgáló nemes ásvány. Korond község neve az utóbbi időkben a világpiacon is mind súlyosabb csengést nyer, amióta bebizonyosodott, hogy a székelyföldi aragonit, amely 24 féle színárnyalatban fordul elő, versenyképes, sőt bizonyos fajták tekintetében jobb a világpiacon vezető braziliai aragonitnál, mely mindössze 16 féle színárnyalattal dicsekedhetik. Korondon virágzó aragonitipar van kibontakozóban, az évekkel előbb létesült szász érdekképviseletű aragonitbánya ma már a tengerentúli országokba is szállít nyersanyagot és a mellette létesült gyár készárucikkeket.

Baróthy Gábor

Értékmentő

VÁROSVÉDŐ ÉS TELEPÜLÉSSZÉPÍTŐ EGYESÜLETEK LAPJA
XIV. ÉVFOLYAM 2004. 5. szám ÁRA: 150 Ft

Tófű temploma

Örökségvédő civil szervezetek képviselőinek tanácskozása

A Város- és Faluvédők Szövetsége kezdeményezte a Magyarországon működő, országos működési körű, örökségvédelemmel foglalkozó civil szervezetek együttműködését. Az együttműködés célja, hogy a szervezetek saját eszközeik mellett együttműködésükkel is hatékonyabban szolgálhassák a nemzeti kulturális örökség védelmének ügyét.

Fenti cél érdekében találkoztak a civil szervezetek - Castrum Bene, ICOMOS, Porta Speciosa, Pulszky Társaság, Hungaria Nostra Alapítvány, Város- és Faluvédő Alapítvány, a regionális Dél-Dunántúli Kulturális Tanács Települési és Értékvédelmi Kollégiuma és a Város- és Faluvédők Szövetsége (Hungaria Nostra) - képviselői Budapesten. A tanácskozáson jelen volt Dr. Varga Kálmán, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal elnöke is.

A jelenlévők megállapodtak abban, hogy a jövőben szükség szerint együttesen lépnek fel a kulturális örökség védelmének érdekében, és jelen tanácskozással létrehozzák az Örökségvédelmi Civil Konzultatív Fórumot. Közösen kezdeményeznek döntéseket, együttesen véleményeznek döntést előkészítő javaslatokat. Mindemellett - a szervezeti önállóságból fakadó jogból adódóan - megmarad a különvélemény megfogalmazásának lehetősége is.

A jövőre vonatkozóan: szeretnék, ha az együttműködés az első tanácskozáson még önmagát nem képviseltető szervezetekre is kiterjedhetne.

A szervezési feladatokat a Város- és Faluvédők Szövetsége vállalta.

Értékmentő

A városvédő- és településszépítő egyesületek lapja

Megjelenik: kéthavonta
Kiadja: Város- és Faluvédők Szövetsége
1126 Budapest, Szoboszlai u. 2-4.
telefon/fax: +36-1-201-5808
Felelős kiadó: Ráday Mihály
Szerkesztőség: 8913 Egervár, József A. u. 115.
(E-mail: em@orso.dfmk.hu)
Felelős szerkesztő: Srágli Lajos
(E-mail: sragli.lajos@level.datanet.hu)
Nyomdai munkák: Helikon Nyomda Kft.
8900 Zalaegerszeg, Síp u. 2.

A lapot terjesztik: a városvédő, faluszépítő egyesületek. Előfizethető a megrendelő nevének és címének közlésével a kiadó címén. Az előfizetési díj postautalványon is befizethető a 10402166-21682104 sz. számlára.

A megjelentetésben közreműködik a Magyar Olajipari Múzeum (8900 Zalaegerszeg, Wlassics Gyula u. 13. Tel.: +36-92-313-632)

Az első krónikásra emlékeztek

A dombóvári Városszépítő és Városvédő Egyesület a belvárosi római katolikus egyházközséggel közösen emléktáblát helyezett el Hegedüs Alajos tiszteletére az Arany János téri plébánia falán, amit szeptember 19-én lepleztek le.

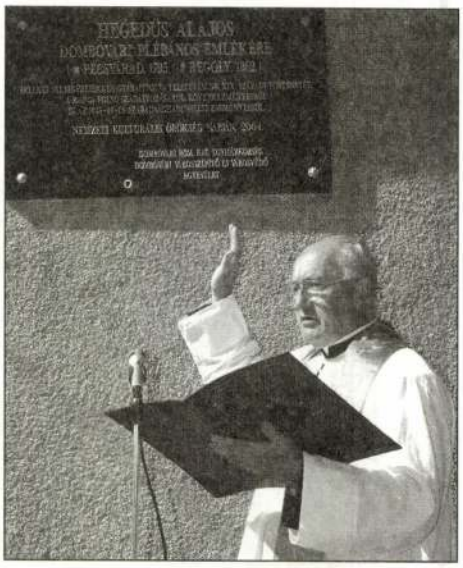

A közel száz érdeklődő előtt megtartott ünnepség kezdetén Petőfi Sándor „Magyar vagyok" című versét Molnár Kristóf szavalta el, majd a helyi értékek megőrzését végző civil szervezet elnöke, dr. Szőke Sándor méltatta a helyi krónikaírás megteremtőjének, Hegedüs Alajosnak az életpályáját. Ő és Rostás Jenő István, a belvárosi római katolikus egyházközség papja együtt leleplezte az Arany János téri plébánia falán elhelyezett emléktáblát.

Glaub Róbert

Hirdessen az Értékmentőben!

Lapunk a települések építészeti és természeti értékeinek védelmét szervezőkhöz, a hagyományokat, építészeti örökségünket ápolókhoz, egyesületekhez, kisközösségekhez, önkormányzatokhoz jut el.

Hirdetési díjak:
- címoldalon (legfeljebb 175x65 mm): 25.000,- Ft
- szövegoldalon:

egész oldal:	50.000,- Ft
fél oldal:	25.000,- Ft
negyed oldal:	12.500,- Ft
65x130mm:	10.000,- Ft
65x85 mm:	6.250,- Ft

Egyéb igények külön megállapodás szerint vehetők figyelembe. A díjtételek reklámgrafikai tervezési díjat nem tartalmaznak. A hirdetések szövegét az igények megjelölésével a Szerkesztőség címére kérjük küldeni.
A hirdetési díj a Város- és Faluvédők Szövetségének számlájára utalható át.

Szerzőink

Glaub Róbert - Dombóvári Városvédő -és Városszépítő Egyesület
Dr. Winkler Gábor - tszv. egy. tanár, az Europa Nostra Tanács tagja
Konczné Bodnár Ágnes - területi műemléki felügyelő, KÖH
Meggyes Miklósné - Esztergom Barátainak Egyesülete
Kerner Gábor - építész, Kővágóőrs
Srágli Lajos (S.L.) - felelős szerkesztő, Értékmentő

Tagai Imre

Képzőművészek Csillebércen – Tagai Imre (Dunaújváros) vízfestménye

1021

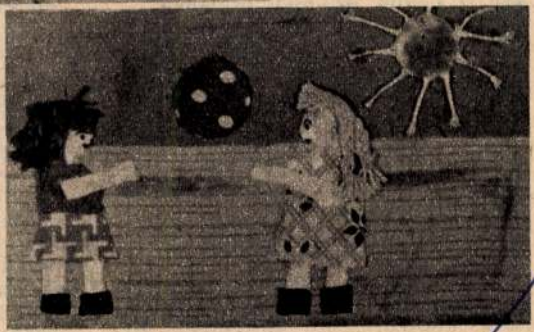

Száll a labda. Müller Marietta (Győr) textilragasztás

film epikus, elbeszélő jellegét. Ez történelmi film, tehát nem ugrándozik a kamera ide-oda, mint egy megvadult kiscsikó. Aztán még egy érdekesség. Ez a kép például éjszaka játszódik! — mutat a kamera elé. — Látod, pedig „teljes gőzzel" süt a nap és valamennyi reflektorunk világít, csak úgy füstölög! (Így van! Az ún. „szenes" lámpák, működés közben úgy füstölögnek, mint egy eldugult cserépkályha!) És mégis: a néző úgy látja, sötét éjszaka borul Kecskemét főterére! A titok nyitja: speciális filmszalag van a kamerában, amellett a kamerán az optika elé még speciális szűrő is kerül, ami teljessé teszi a kívánt éji hatást.

— Látom, szívesen csinálod!

— Nagyon! Előzőleg a „Hamis Izabella" című bűnügyi filmet forgattam, ami ennek a tökéletes ellentéte volt. Ott vad, erőteljes fekete-fehér fényekkel kellett dolgoznom, a kamerám volt az „Első számú mesterdetektív"; segítettem mindent eltitkolni és leleplezni, mikor mit kellett tennem! Itt viszont előttem ballag a Nagy Palóc, gyakorta megáll, rágyújt hosszúszárú csibukjára, eltűnődve pöfékel és csak azután folytatja ízes szavakkal a szelíden kacskaringózó történetet. Itt Mikszáth Kálmánt kell híven követ-

melyik képet forgatjuk műtermi díszletben és melyeket eredeti helyszínen? Ez utóbbi különösen izgalmas feladat. Már össze-vissza, keresztül-kasul, bebarangoltam az egész országot, különféle helyszínekre vadásztam. A regénybeli Kecskemét városának ódon hangulatát például hosszas keresgélés után végül az orrunk előtt, a ráckevei járásban fekvő Makádon találtuk meg. Lestyák Mihály szabó uram házát persze kicsit át kellett „pofoznunk". Többek között megvásároltunk a makádi tsz-től egy óriási körtefát és egy hatalmas teherautó platóján másik udvarba költöztettük. Ezen kívül még a Lestyák-címert is föl kellett tennem a vén makádi (kecskeméti) ház oldalára!... Amikor aztán döntés születik a helyszínek kérdésében, akkor elkészítem a díszletrajzokat, majd a látvány-terveket, végül a műszaki rajzokat.

— Mi a különbség az elsorolt rajzok között?

— A díszletrajz az elképzelt díszletet ábrázolja, hagyományos módon. A látvány-terv pedig a díszletet már úgy mutatja be, ahogy a filmen a színészekkel egyetemben látszani fog, cselekvés közben. A műszaki rajzot pedig az építész kapja meg a szükséges műszaki uta-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PAJTÁS

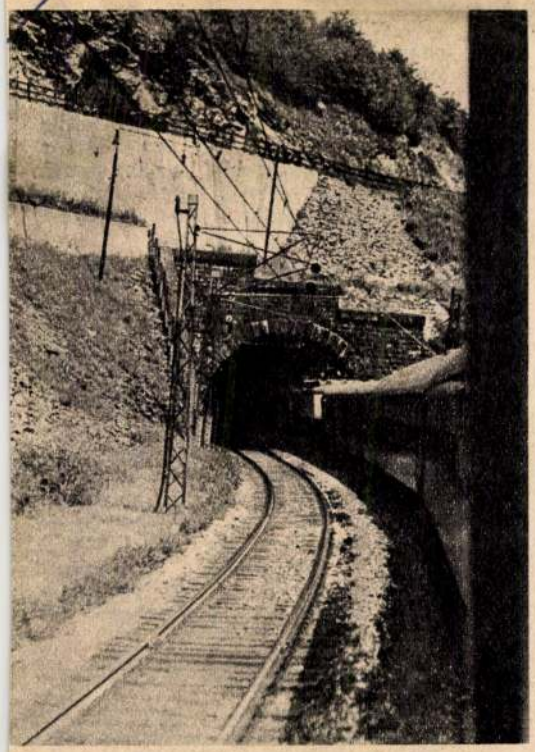

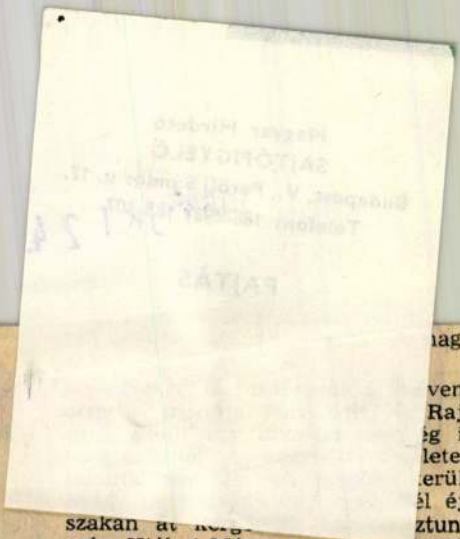

...nagy
...ven-
...Raj-
...g is
...leten
...erül-
...l éj-
szakán a... ...ztunk vele. Hiába! Másnap reggel a zürdőkádban szaladgált. Lehet, hogy éppen zuhanyozni akart?!

— A lift nagyon jó nálam! Talán mert a lépcsőház csúnya, sötét — nyilatkozik Fábián Feri és mutatóujján pörgeti a liftkulcsot. — Liften szívesen jár vásárolni a magamfajta hetedikes. Minél többször, annál jobb.

— *Szeretsz sétálgatni?*

— Igen. Talán túlságosan is. A múltkor azt mondja anyu: „Villanyoltásra itthon légy, fiam!" Megígértem, hogy úgy lesz. Valóban. Gyakran megnéztem, hogy ég-e már a villany a házunkban. Nem égett. Gondoltam, fiatal az idő. Tévedtem, mert áramszünet jött közbe. Jól megszidtak.

Feri nadrágszíján szemrevaló, parányi iránytű fityeg.

— Apu ajándéka. Azt mondta, azért kaptam, hogy ne tegyek kitérőket a hazafelé vezető úton.

— *Miért? Előfordult már?*

— Inkább iskolába menet. Egyest kaptam előzőleg. Gondoltam: minek menjek egy másikért is.

— *Más megoldást nem ismersz?*

— De. Tanulni kellene.

— *Nem rossz ötlet. Érdemes lenne megpróbálni!*

Magnó-délután a pinceklubban

A ház gyerekei nagy terveket szövögetnek.

— Azon mesterkedünk, hogy létrehozunk egy pinceklubot. Van hozzá megfelelő helyiségünk az alagsor-

Togán Mária

1912

Ki tud róla?

– Ocka, 1922. május 2 –

Nagrand Milián

Tagán Sylvia

1908/9 – 1911/12

Ferkèpzomfoiskèvk

141.1.

T. 791. A. B.

u és a Laufniz Flu összefolyá-
hard erődjét, a középtérben,
keresztény és török csapatok
lra St. Mertel mellett császári
tközet van ábrázolva legelől két
az utat lovasok és kocsik élén-
közeledik kiséretével. Felirata

der gegent dess Closters St.

l: Armeen, vnd Türckisches Heer

Treffen zwischen beiden theilen

ten haben, so geschehen den 1.

cm.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR SZÓ

1969 ÁPR 17

1021

Togyerás József

Magyar képtár

A nemzetiségi kultúra minden megnyilvánulását regisztrálnunk kell

Húsz év alatt egyetlen galéria sem gyűjtötte a magyar képzőművészet emlékeit és értékeit — mondja Szilágyi Gábor, a Palicsi Képzőművészeti Találkozó megbízott igazgatója. Szilágyi véleményét fejtegetve érdekes és konkrét megállapításra jutott.

A vajdasági magyar képzőművészet alkotásai kizárólag a művésztelepek gyűjteményeiben találhatók meg. A magyar képzőművészektől nem vásároltak műveket művészi rangjuknak megfelelően, s továbbra sem változik a helyzet, ha erre nem létesítünk külön intézményt. Belgrád, Zágráb és a többi nagyváros galériáiban sincsenek képviselve a magyar képzőművészek. Az az állítás, hogy elegendő 1945-ig begyűjteni a magyar műalkotásokat, azt a látszatot akarja kelteni, hogy ezzel minden mulasztást jóvátesszünk, mintha nem élnének magyar képzőművészek a Vajdaságban és az országban. A mai napig kell követni az eseményeket és a fejlődés vonalát. A nemzetiségi kultúra minden megnyilatkozását regisztrálnunk kell.

A képzőművészeti életben azt a téves nézetet terjesztették el, hogyha a magyar festő alkotása megüti a kellő szintet, akkor eljut a megfelelő intézménybe. Ez a nézet csupán kibúvó a vásárlás és a gyűjtés kötelezettsége alól, mert úgymond a nemzetiségi művész alkotása nem üti meg a mértéket. Ezzel szemben például Togyerás Józsefnek Moszkvában, és több más európai nagyvárosban is volt kiállítása, még sincs egyetlen alkotása sem a fővárosi gyűjteményekben, sőt a hazai kiállításokon kizsürizik képeit. Vajdaságban és Vajdaságon kívül is körülbelül tizenöt magyar képzőművész él, akik tagjai a képzőművészeti egyesületeknek, de egyetlen képtár sem adott helyet alkotásaiknak. Ezenkívül van még tizenöt magyar művész, akiknek a fejlődését és az érvényesülését súlyos munkafeltételek és egyebek gátolják.

— Az Umetnost című belgrádi folyóirat teljesen elhallgatja a magyar képzőművészetet, feltétlenül ír például a Medialéról, de a vajdasági tájfestést már nem tartja érdemesnek megemlítésre. A nemzetiségi lapok is agyonhallgatják a magyar képzőművészetet. A Budapesten megjelenő Művészet című folyóiratban kétszer is írtak rólam a szegedi kiállításunk alkalmából — mondja Szilágyi —, de a mi központi folyóiratunk meg sem említett még. A Hidat is okolhatjuk, mert nem foglalkozik képzőművészeinkkel, holott épp a Hídnak kellene a magyar képzőművészekről tanulmányokat közölni. A Magyar Szó is több teret szentelhetne magyar képzőművészeknek, nemkülönben többi lapunk is. Fölmérve a múlt és a jelen helyzetet, világos, hogy nagyok a mulasztások.

Minden nemzetiségnek joga van a kulturális és művészeti fejlődésre. S mivel a művelődésnek fontos része a képzőművészet, magyar képtárat kellene létrehozni. Hogy hol legyen a magyar képtár, az csak másodlagos kérdés. Lehet az újvidéki modern galériának egy osztálya, vagy a Szabadkán alakuló galéria szerves része, esetleg legyen Zentán vagy máshol, de mindenképpen tartományi intézménynek kell lennie. Igen fontos kérdés a káderekről való gondoskodás is. Mielőbb fiatalokat kell ösztöndíjaznunk, akik tanulmányaikat Pesten kezdenék, s majd Belgrádban fejeznék be. A magyar képtár előkészítésének ez a legfontosabb része, amelyhez most rögtön hozzá kell fognunk.

ÁCS József

YAR SZÓ

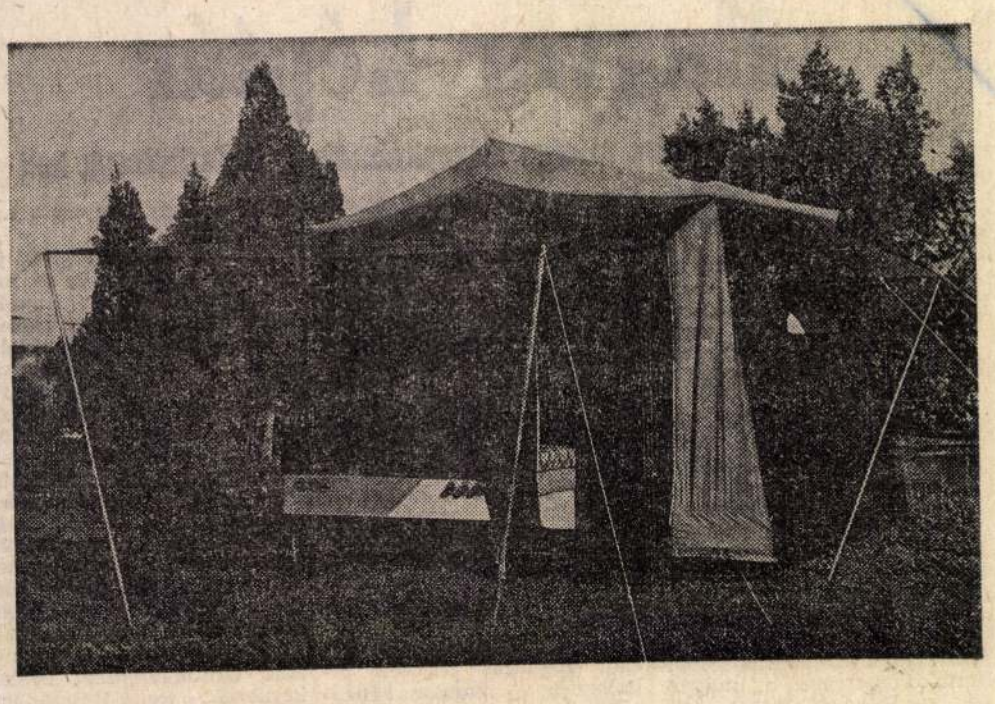

Kétszemélyes sátor

AUTÓSOK FIGYELEM:

Szabadkára is megérkezett a Brako utánfutó

csi kempingezésre, kirándulásra és nyaralásra

lesz-i Braća Košulčevi gyár népszerű, kétkerekű utánfutóját, a kétszemélyes sátorkocsit. Most alkalmunk volt közelebbről is megismerkedni vele a szabadkai Standard vállalat jóvoltából.

A Fiat 750-es gépkocsihoz is kapcsolható elegáns vonalú utánfutó napok óta a Dimitrije Tucović utcában van közszemlére téve. A két méter hosszú és másfél méter széles utánfutó 220 kilót nyom, és száz kiló terhet

y egy hektáron
eltem

Togyerás József
Keramikus

M.D.K

Szürrealista alakzatokat
kedveli

H.F.: Kerámiák Kishegyesről
Petőfi Népe,1969 okt.7.

To gyerás József
ipanművész

M.D.K.

Majolika pannója eredeti.

Szelesi Zoltán: Szabadkai képzőművészek tárlata
Művészet, 1967. szeptember - 36 lap

Jogyerás József (1930-) keramikus

A kiskegyesi művéntelepen dolgozik. A vajdasági ip. műv. kiállításon arany plakettet kapott. Majolika pannával szerepel a szabadkai művészek szegedi kiállításán

Kelesi Zoltán: Kapcsolatok szeged és Szabadka képzőművéneteben

Tiszatáj 1967 X. n. 922 old.

Togyerás József keramikus
(Itabe, 1930 -

1967-ben végzett az új vidéki Tanárképző Főiskola képzőművészeti szakán.

Müve szerepelt a Szabadkai Müvészek kiállitásán
Szegeden/1978.IX.17-X.2/ és Szabadkán/1978.X.8-XI.3o/
-katalógus a könyvtárban-

Togyerás József

A Villányi Szobrász alkotótelep 1943. évi zárása és a Siklós Szobrász- és Kerámiatelep munkájának közös értékelése-valamint a kiállítás ma megnyílik, melyen szerepel műve.

Meghívó.

1943. okt. 30.

Tordai Gábor

a jugoszláv–magyar kulturális kapcsolatok keretében Pécsett megnyílt a szabadkai képzőművészek kiállítása, melyen alkotásai szerepelnek.

Földessy Dénes: Szabadkai művészek kiállítása a Tecsliben

Dunántúli Napló, 1942. febr. 22.

Tagyerás József (Szabadka)

A szabadkai Városi Galéria szervezésében okt. 22.- én megnyílik a szegedi és szabadkai képzőművészek II. közös kiállítása, melyen a művész munkái szerepelnek.

Magyar Szó, 1972. okt. 20.

Tóparás József keramikus

A szabadkai és szegedi képzőművészek közös kiállítása megnyílt Szegeden, melyen művei szerepeltek.

(–): Kiállítási krónika.
Délmagyarország Szegedi Hírlap, 1942. nov. 25.

Tagjerás Irén

Grožnjanban, a Szabadkai Képzőművészek Találkozójának második kiállításán, – mely aug. 10-én nyílt meg, – a művészalkotásai is szerepeltek. – Grožnjan központi galériájában júl. 28-án nyílt meg az egyesület közös tárlata, melyen szerepeltek művei itt is.

M.M.: Szabadkai képzőművészek Grožnjanban.

Magyar Szó, 1946. szept. 1.

Tokáry György
építész

A budapesti XI. Goldmann
György térre kerülő metrópálya
két felhért makettje Tokáry
György építész

-----:Pályázatok és megbizások.
Müvészet, 1975. április - 45. oldal

Tokár György
épitész

Az oroszlányi bányász mintaszínű pályázat felkeit szakértője Tokár György épitész.

—: Képző művészeti Megbízások és pályázatok. Művészet, 1975. május - 49 oldal.

M.D.K.

TOHANEANU Alexandru

1927-ben Nagybányán a SzabadiskOla tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 338.l.

TOHANEANU Alexandru M.D.A.

1926-ban Nagybányán a Szépművészeti

Iskola [illegible]ja

"agybánya.... Bp. 1954. 339.l.

Tohbock Lajos
festő

Pest és Buda az ölvenes
"wékben" (repro)

Relecsényi gátor: Szendrey Júlia
Nők Lapja, 1968. szept - 37 szám.

Tohbock Lajos
festő.

Tohbock Károly 1859-ben megjelent munkájában egy métszet van Pest és Budáról az ötvenes évektől

Keleesényi Gábor: Szendrey Júlia
Nők Lapja, 1968. szept. – 37 szám

TOIKKA, Oiva

SZVERLE Mária: Egyedi üvegek gyáron belül. = Müvészet, 26, 1985, 3. 51., ill.

Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület; az Erdészeti Egyesület és a Selmecbányai Bányászati Főiskola.

Helyesbítés. A mult számunkban az építőmesteri bizonyítványt nyert jelölt neve tévesen Baumgarten, mert a helyes dr. *Baumgartner* István.

MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPITÉSZ-EGYLET.

A mű- és középitési szakosztályok ülése május 21-én. Elnök *Kabdebo* Gyula, jegyző *Rerrich* Béla, jelen volt 70 tag. Első tárgy volt *Neÿ* Béla fölolvasása: Nemzeti épitő művészet és stylus címmel. Az előadó fölöleli az épitészet egész történetét, az épitő művészet és stylus fejlődésének főbb jellemző mozzanatait, a hazai épitészet jelenségeit és jeleseit a legújabb kor reformtörekvéseivel együtt és rámutat azokra a tényezőkre, amelyek a stylus keletkezésének tényezői voltak a multban, és lesznek a jövőben. Jelezve az eszmemenetet, kivonatot adni nem akarunk, mert jövőre lapunk egész terjedelmében közli a nagy érdekkel hallgatott és végül zajos tapssal kisért fölolvasást, amelyben az előadó megemlékezett arról is, hogy épp ma, május 21-én 50 esztendeje annak, hogy a Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet (akkor Mérnökegyesület címmel) megalakult. Az elnök köszönő szavaiban jelentette, hogy a teljes szöveg megjelenése után a szakosztályok e tárgyban vitaestélyt rendeznek. — Rövid szünet után megválasztották a József-árvaház tervpályázatának biráló bizottságába rendes tagul *Schoditsch* Lajost, pótló tagul *Wälder* Gyulát. — Azután *Schoditsch* Lajos előadta, hogy az 50 év előtt alakult egyesület 40 év óta hangoztatja a *mérnök és épitész cím* használata rendezésének szükségét és 20 év előtt tüzetes törvényjavaslatot is dolgozott ki. Most az egyesület e miatt *országos mérnökgyülést* rendez; az épitész cím nincs megvédve ma sem, sok jogosulatlan használja; megoldásul az *épitészmérnök* cím elfogadása ajánlkozik; javasolja, hogy ez iránt a mű-egyetemmel tárgyaljon az egyesület. *Hüttl* Dezső előadja, hogy ez az ügy a hadügyi kormány föllépése következtében az Orsz. Középitési Tanács által kidolgozott kamarajavaslattal a megoldás helyes útjára lépett, főleg az által, hogy a tartandó orsz. mérnökgyülés *védnöke a király* lesz; orvosolja a majdani kamara annak idején az épitészek sérelmeit is. Ebbe a szakosztályok is egyhangúlag bele nyugodtak.

Jaka Vendel.

Az 1946-ban megnyílt Pécsi Képzőművészeti Szabadiskola növendéke volt.

Jelenkor, Pécs, 1941. 11.

Tóka Vendel, [ ]

A szabadliceum szorgalmas
növendéke volt. (1946-47.)

–: A pécsi képzőművészet kistükre (10)
1053-1056.

Jelenkor, Pécs, 1971. november XIV/11.

Fóka Vendel festő

MDK

Neve megemlítve

Martyn Ferenc: „Pécsi munkásfestők és szobrászok kiállítása"

Dunántúli Napló 1948 V. évf. dec. 18. 4. l.

M. D. U

TÓKA bendel szobrász

„Balatontól a Dunáig" címmel kiállítás műveiből a szekszárdi Balogh Ádám Múzeumban

Naszló

Magyar Nemzet 1962. április 1. 9. l.

Mell.

Tóka Vendel

műve: Aratósztrájk (terrakotta)

reprodukció

Jelenkor, 1959. Pécs 2. sz Cimlap

Tóka Vendel

Tóka Vendel: Szökőkút-figura.
Foto: CZAKÓ

Dunántuli Napló
1963 ápr. 4

kétfelé húzták és harman dol-
ták. Láttunk Szajk előtt kis
gyermekkocsit púpozva kü-
lönféle holmikkal. Láttunk
Babarcnál a mezőkön át nyíl
egyenesen az országút felé
törtető lovas tábori csend-
őröket. Gondoltuk is ma-
gunkban, ha már a tábori
csendőrök is menekülnek, mi
lesz akkor velünk, akik el-
lenkező irányban tartunk. A
lánycsóki nagy tankcsapda
mögött öregember talicskán
tolta csekély holmiját és a
rajta ülő úgy látszik beteg
feleségét. Amikor feléje kö-
zeledtünk, éppen nagy víztó-
csán vágtatott át a gépkocsi
és a sáros tócsavíz összefröcskölte őt és holmiját, de
az ember ügyet sem vetett
erre. Ugy látszik nagyobb
gondjai voltak ennél. Lány-
csók és Mohács között talál-
koztunk kisebb csapattal.
Elül ment egy férfi nagy ba-
tyuval a hátán, utána a fele-
sége két kézi kosarat hur-
colva.

HARMINC OLDALON so-
rolja fel az elesettek neveit
és a megsérült házakat. Nagy
volt a pusztítás. A vezetők
elmenekültek, sokan a lefüg-
gönyözött ablakok mögött

*Nyikolaj Mihajlovics hadna-
náci betolakodókat. Részt ve
medence, Ukrajna, Moldava
meiben, Bulgária, Románia,
szabadításában.*

*Parancsnokai, bajtársai
berként ismerték meg. De n
ség is. A légiharcban lebirh
tudott rácsapni a földi célok*

*Kitüntetése alkalmából
egy töredék, egy apró moza
tásáért folytatott harcot dok*

*„1945. január 6-án ro
fedélzeti fegyverével ellens
madott. A német légvédelm
erős ellentevékenysége ellen
terhelt fogatolt járművet,
katonát megsemmisített".*

Más helyen:
*„1945. január 21-é
gépkocsik elleni
rajnyi ellenséges
misített.*

*A náci betolakodókkal
vetésen vett részt. Tizenhárc
az ellenséges vadászrepülőkk
mű: 11 harckocsi, 21 gépko
célozott jármű, 7 vasúti ko
körülbelül egy zászlóaljnyi
tése szerepel rajta.*

*Ifjú életét a Nagy Honv
jáért áldozta. Már nem élt,
Hőse kitüntetést, a Lenin-rend*

*Dicső harci útjáról, bátor
bővebb értesülést. Elküldték*

Tokai ács Mihály

1618 Tokaj 35. l.

Balthél 123. l.

Radvánszky =

Magyar családélet és háztartás a XV.–XVI. században. III. k. 222 =

Bpp. 1879. 24. l.

HIRLAPÁRUDA
* FITZUS ZOLTÁN *
Gyergyószentmiklós

62

Tóka Vendel
nohás

MDI

„Arzatósztrajk" 1.000 Ft
„pitalmat nyert a tárhatos.

— : Megnyílt a tanácshóztársaság melikére...
Dunántúli Napló, 1959 márc. 22 – Sleep

Tóka Vendel
kobrász

M.D.K

A dunántúli művészek
tárlatán részt vesz.

Kelle Sándor: A dunántúli az tárlata.
Dunántúli Napló, 1958. ~~aug~~ okt. 5 – 3 lap.

Tóra Vendel
nobrán

M.D.K.

Rezit vesz a tailaton.

-Hi-: Jegyzetek a térmkilencek tailatáról
Dunántúli Napló, 1958. okt. 15 - 5 lap

Tóka Vendel
szobrász

MDV

Gyermekszobraival jelentkezett
a tárlaton.

Szabadíné Hais Éva: A pécsi képzőművészek...
Dunántúli Napló, 1957. szept. 22 – 5 lap

Tóka Vendel
szobrász

M.D.K.

Gyermekszobrát mutatta be.

Sarkadine Harry Éva: A pécsi képzőművészek...
Dunántúli Napló, 1957, szept. 23-5 lap

M.D.

Póka Vendel
szobrász

A kiállítás bemutatta a „Börmunkásnő"-t, egy súlyloló és egy tímár szobra tárva ságában

— : Egy munkás szobrászművésznél
Dunántúli Napló, 1955-jul. 9-4 kep

M.D.Y

Tóra Vendel
szobrász, festő

Pécsett és Budapesten képzőművesztk szalkörök kiállításain szerepelt, 1953, 1954 és 1955-ben.

– di – Tóra Vendel

Dunántúli Napló, 1957. máj 12 – 6 kap.

M.D.L

Tóka Vendel
szobrász

Megbízásból elkészítette „Doktor Sander" és Liszt Ferenc mellszobrát, Ezenkívül a „Börmunkásnő"-t „Zrinyi Miklós" szobrát és a „Leányká"-t.

— di — Tóka Vendel
Dunaújtáli Napló, 1957 máj 12 – 6 lap

Tóka Vendel
szobrász

M.D.L.
1

A városi tanács elismerését
nyerte el a kiállított „Lenyi"
szobormüvéért

Sarkadine Hais Éva: A Bananya megyei . . .
Pannantúli Napló, 1955 okt. 19 - 4 lap

M.D.Ly

Tóka Vendel

szobrász

A Baranyamegyei képzőművészek az M Sz T szekhárában rendezett tárlatán bemutatta egy vőalakot ábrázoló művét

: Egy munkás – szobrász művésznél

Dunántúli Napló, 1955. julius 9. 4 lap

M.D.Y

Tóka Vendel

Monár

A kiállításon szereplő egyetlen plasztikai mű alkotója.

J.L.: A Magyar Szovjet Tarsaság szikkárában.
Dunantúli Napló, 1955. jun. 2 – 4 lap

M.D.

Tóka Vendel

szobrász

Az őszi képzőmű veszeti pakyatra egy Zrinyi portréval kezdi. Munkában van egy akt és egy almát hámozó öregasszony képe.

— : Egy munkás szobraszmű vésznél.

Dunántúli Napló, 1955. julius 9-4 kep

Tóka Vendel

szobrász

M.Dk

Két fővárosi kiállításon
vett részt a munkás-művész,
ahol egyben díjat nyert
domborművével.

—: Egy munkás – szobrászműsesznél
Dunántuli Napló, 1955. julius 9 - 4 lap.

MDY

Tóka Vendel
szobrász

Liszt Ferenc mellszobrát meg-
vásárolta a hangversenyterem,
Doktor Sándor szoborportréját, a
a Doktor Sándor kultus otthon

—: Egy munkás szobrászemüvésznél
Dunántúli Napló, 1955. jul. 9 - 4 lap

M.D.K.

Tóka Vendel

Az 1946/47 tanávben a Pécsi Képzőművészeti Szabadliceum jutalmazott növendéke.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 325.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

TÓKA Vendel / Pécs

anyasag gipsz 40

Dunántuli Képzőművészek Kiállitása 1958.

Kat. bev.: Cseh Miklós

Székesfehérvár, István király Museum
körleményei D sor 14. /

Tóka Vendel zobrász

Kiállítása nyílik a komlói

Művelődési Házban

Dunántuli Napló 1968 XII. 12

Tóka Vendel szobrász

A komlói május 1. műv. Házban

kiállítása nyílt

Kovalista hűvészetért 1969 I. n.

M.D.K.

Tóka Vendel

az 1946/47 tanévben a Pécsi Képzőművészeti Szabadliceum zárókiállításán szerpelt

Önarckép, pasztell
Férfi fej, szénrajz

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 327.1.

A MŰVÉSZETTÖRTÉN TI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNY AI II

Bp. 1965.

Tóka Vendel
szobrán

MDK

A TIT Bartók Béla
klubjában nyílt meg
kiállítása.

___ : Slivek

Napló, 1963. máre. 3. 2. lap

Tóka Nendel MDK

szobrász

A TIT Bartók klubjában rendezett kiállításon újszerű lemezdomborítással jelentkezett („Aratók", „Korsós nő") valamint egy új szökőkút-tervvel: „Táncoló leányok", „Néger gyerek" portréja, „Labda-dobó", „Pihenő" c. szobrait is bemutatta.

–:

Négy művész egy teremben

Napló, 1963. márc. 5. 5. lap

Jóka Vendel

MDK

A járási tanács díszermében megnyitott kiállításon szerepelt „Női fej" c. alkotása. A Napló is közölte ezt a művet.

—: Ösztöndíjasok kiállítása

Napló, 1963. máj. 7. 2. lap

Tóka Vendel:
szobrán

MDK

Szökőkút-figura c. } regény
alkotása jelent meg
a Naplóban

Napló, 1963. ápr. 4. 11. lap

Tóka Vendel

szobrász

M.D.K.

A kiállításon szerepelt 3 szobát és egy képet megvásárolta az üzem.

–: Egy munkás szobrászművésznél

Dunántúli Napló, 1955 jul. 9 – 4 lap

Tóka Vendel

Képzőművész,

1961-ben és 1962-ben alkotói ösztöndíjban részesült

1959-ben pályázattal egybekötött kiállításon pályadíjban részesült.

Jelenkor, 1965. 6. sz. 544. old. – 546 old.

Tóka Vendel

Élménygyűjtés céljából egy hónapos ösztöndíjban részesítette őt a Baranya megyei Tanás, a Pécs nj. városi Tanács és a Szakszervezetek Megyei Tanácsa.

A pécsi Bőrgyárba látogat az ösztöndíj ideje alatt.

---: Tíz író és tíz képzőművész kapott az idén művészeti ösztöndíjat.

Dunántuli Napló. 1962. jul. 26.

M.D.K.

Toka Vendel
rajzai

A pécsi TIT Klubban
kiállítása volt

—: Flórek

Művészet, 1963. május — 47 lap

Tóka Vendel MDK

szerepelt a B pécsi Bartók klubban rendezett kiállitáson.
"AratÓk", "Korsós nő" lemezdomboritás
"Táncoló lányok"szökőkut-terv
"Néger gyermek"."Labdadobó", "Pihenő"

1959-ben első dijat nyert a "Tanácsköztársasági emlékkiállitáson".

--: Négy müvész egy teremben.

Dunántuli Napló. 1963. márc. 5.

MDK

Tóka Vendel

Szerepelt a /Baranya megyei/ ösztöndijasok kiállitásán.

Bertha Bulcsu: Ösztöndijas képzőművészek kiállitása.

Dunántuli Napló: 1963 máj. 12.

Tóka Vendel MDK

Résztvett a TIT Bartók klubjában rendezett kiállitáson.

--: Négy kiállitás nyilik ma Pécsett.

Dunántuli Napló, 1963. márc. 3.

mdk

Tóka Vendel

Kiállított művein (Ferenczy Beni hatás) „bár tisztultabb és szinvonalasabbak de utánérzéséktől még nem szabadult meg teljesen".

Bertha Bulcsu: Ösztöndíjas művészek kiállítása Párisett. Jelenkor 1963, 6. sz 561. l

TOKÁCSLI LAJOS

DÉLVILÁG 1997 ápr 24

• Katarzist nem érzett a szentesi díszpolgár

Gyógyítanak a képei

Sosem hódolt be a politikai és művészeti élet hatalmasságainak, csendesen meghúzódott elefántcsonttornyában. S alkotott. Meglehet, épp ez a „bűne". Talán, ha hangoskodott volna, vagy „felül" az aktuális divatirányzatoknak, akkor már régen a fejére teszik a koronát. Csakhogy Tokácsli Lajos szentesi festőművész nem volt hajlandó letérni a maga választotta útról. Ha későn jött a díszpolgári cím (is), azért még tud örülni neki.

Tokácsli Lajos: – Az ember azért mindig örül, ha figyelembe veszik.
(Fotó: Enyedi Zoltán)

Olyan csodálatosan méltatta nemrégiben *Tokácsli Lajos* munkásságát *Rózsa Gábor* helybeli muzeológus, amikor Szentes város díszpolgárává fogadták, hogy még a férfiaknak is könny szökött a szemébe. Hát lehetett azt meghatódás nélkül hallgatni, hogy a Mester művész maradt a művészkék között, miközben az utóbbiaknak állt mindig is a zászló? Tokácsli Lajos mégsem adta el magát egy tál lencséért. Mások jóval kisebb tehetséggel számtalan babért learattak, neki minden elismerés későn érkezett. Vajon, tud-e még örülni a díszpolgári címnek, túl a nyolcvanadik évén, azt mondja erre a kitüntetett:

– Az ember mindig örül, ha figyelembe veszik, szóba állnak vele. Már a barátság kedvéért, az emberiesség kedvéért is. Mert hiszen emberek volnánk... Mint régen mondta az egyik ismerősöm: minden ember ember, de nem minden ember emberséges...

● ***Mi járt a fejében, amikor átvette a város legrangosabb elismerését?***

– Azt nem gondoltam, hogy már megint bántanak. Ám úgy voltam vele, talán ezt is kibírom. Szóval semmi katarzist nem éltem meg. De nagyon emlékszem, hogy régebben voltam egy olyan helyen, amely vallási katarzist ígért. Ott sem észleltem ezt, s úgy éreztem akkor, hogy becsaptak.

● ***Az elmúlt évtizedekben szerényen meghúzódott elefántcsonttornyában, miközben másokat ünnepeltek. Sohasem volt mondanivalója?***

– Én nem jártam közösségbe, nem voltam se pártnak, se testületnek a tagja. Azzal törődtem mindig, hogy az én kis „falumért" tegyek valamit. Ahová úgy odaragadtam, mint ahogyan minden ősöm itt született. Azt hiszem, ezek a föld alatti csontok tartottak engem Szentesen. Közben azért összehoztam egy szabadiskolát, amely képzőművészettel foglalkozott. Nagyon jó kis gárda volt az. Egy év elteltével az ambíciózusabbak elindultak felvételi vizsgára, hogy megmérettessenek. Mert kíváncsiak voltak: ettől az öregtől mégis mit tanultak. S közülük sokat felvettek különböző művészeti főiskolákra. De ezek már régi dolgok. Én mostanában már nem voltam aktív. Nem tudom megmondani, mikor volt az utolsó kiállításom.

Szentes legrangosabb galériájában mindenesetre i[illegible] régen. Még a szocialis[illegible] gádmozgalom fén[illegible] amikor az egy[illegible] másikba akarták vinni a képeit, azt találta mondani, hogy a művész nem kabát. Meg is sértődtek rá. Meglehet, ezért nem hívták hosszú ideig kiállítani...

● ***Nem gondolt arra, hogy máshol könnyebb lett volna?***

– Ha csak Csongrádig megyek, akkor is. De megpróbáltam azt is. Egy luxemburgi barátomnál voltam kitűnő körülmények között. Ám egy hónapnál tovább ott sem bírtam maradni. Csak akkor láttak ott mosolyogni, amikor jött értem az autó, mely kivitt a repülőtérre. S jöhettem haza.

Tokácsli Lajos csak akkor festett, amikor érezte, neki festenie kell. Ez meg is látszik a képein. S hogy megint Rózsa Gábort citáljuk, a művészkék meg csak gyártották a tucatárukat. Meg is gazdagodtak alaposan. Mégsem cserélne velük a díszpolgár. Azt mondja, ha elölről kezdhetné, akkor is a mögötte lévő utat választaná. Egyébként azt beszélik a kolorista festőművész alkotásairól, hogy még gyógyítanak is. Ha valaki megmártózik az ő világában, az biztosan feledi minden búját meg baját. Mit csinál most a Mester? Készülődik a szegedi [illegible] százsra, amelyet a [illegible] Múzeumba[illegible] zteletés[illegible]

• *Tanulmányút „cukorügyben”*

Csongrádiak Lisszabonban

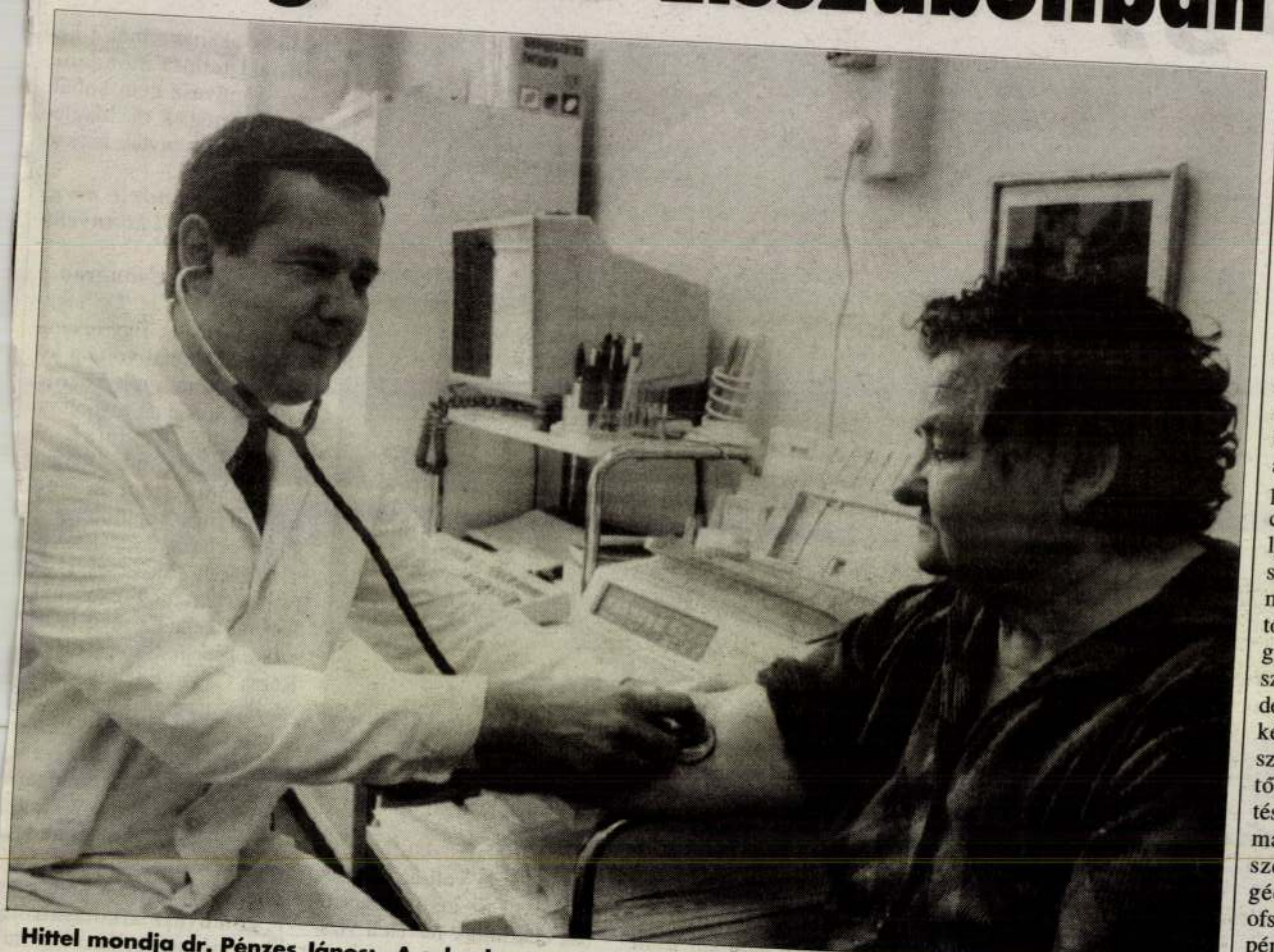

Hittel mondja dr. Pénzes János: „A cukorbetegség kialakulása megelőzhető, ha...” *(Fotó: Enyedi Zoltán)*

A közelmúltban dr. Szalay László, a Dr. Szarka Ödön Egyesített Egészségügyi Intézmény igazgató főorvosa, szemész szakorvos és dr. Pénzes János csongrádi háziorvos, szakfelügyelő [illegible]**vos Portugália fővá-** [illegible]**Lisszabonban,** [illegible]**zgalom** [illegible] nyeit vagy sem. Ez sokkal összetettebb dolog. Már 1989-ben, az első konferencián, amikor Olaszországban, St. Vincentben a cukorbetegség kezelésével foglalkozó szakorvosok, háziorvosok, ápolónők, s a cukorbetegek klubjai és érdekvédelmi szervezeteinek vezetői és a téma iránt érdeklődő politikusok összegyűltek, arra az [illegible]kérdésre kerestek vá- [illegible]épp viszonyulja- tanítja, akkor a nagyon nehéz az orvosok és a betegek dolga.

● *Nincs diétásnővér?*

– Nincs!

● *Mit szűrt le a lisszaboni konferenciából a teendőkre vonatkozóan?*

– Az egyetemleges felelősséget, azt hiszem, a megismert mozgalomnak ez a lényege. Mert egyaránt felelősek az orvosok, a betegek, a politikusok és az a team mellyel szeretnénk Csongrádon a cukorbetegek gondozását magasabb szintre emelni.

● *S ehhez kellett a lisszaboni tanulmányút is?*

– Segített bennünket, mivel ott nem csak a jelenlegi problémáinkkal tudtunk foglalkozni, hanem kitekinthettünk a szélesebb nemzetközi területre. Láttuk, a világban máshol hogyan csinálják. Segítséget kaptunk ahhoz is,

munka van

A megyei munkaügyi központ ajánlata

Vásárhelyen

A Csongrád Megyei Munkaügyi Központ állásajánlatai: asztalos, autóvillamossági szerelő, ács, állványozó, állattenyésztő, állatgondozó, ápoló, betanított porcelánfestő, biztonsági őr, biztosítási tanácsadó, bolti eladó, börtönőr, cipőfelsőrész-készítő, cukrász, csőszerelő lakatos, esztergályos, élelmiszer-eladó, élelmiszeripari technikus, építészmérnök, építőanyag-értékesítő, építőipari munkás, felszolgáló, finommechanikai műszerész, géplakatos, gipszmodell készítő, hegesztő, intarzia készítő, italmérő, kerékpárszerelő, konyhai kisegítő, kötő-síkhurkoló, központi fűtésszerelő, kőműves, lakatos, marós, mezőgazdasági gépszerelő, mezőgazdasági segédmunkás, mérleglakatos, ofszet előkészítő – gépmester, pénztárgépszerelő, pénzügyi ügyintéző, porcelánfestő, pultos, reklám kivitelező, segédmunkás, szabó-varrónő, szakács, szerszámbeállító-lakatos, szerződéses katona, tehergépkocsi vezető, textil konfekcionáló, tisztiorvos, traktoros, üzletkötő, varrógép-műszerész, vasbetonszerelő, villanyszerelő, vizsgázott kazánfűtő, vízvezeték-szerelő

Érdeklődni lehet személyesen: Hódmezővásárhely, Szántó K. J. u. 52., vagy a 344-835-ös telefonszámon.

MDK

Tokácsli Lajos, Szentes

Ősz, of.

Dáliák, of.

Vidáken élő képzőm.kiáll. Ernst Mus.1954.nov. 11. 1.

MDK

Tokácsli Lajos festő

Mint kezdő festő, kapcsolatban állt a közelében lakó Koszta József-fel. Festészetével kapcsolatban a cikk Pogány Ö Gábor: Magyar festészet a XX. században c. műve 32. lapjára utal.

Szabó Róbert: Műterem.

Tiszatáj, Szeged, 1961. január. 6-l.

MDK

Tokácsli tajos festő

A felszabadulás után Koszta József mellett dolgozott a képzőművészeti szakszervezet megyei csoportjának megalakításán Tanácstag; a Hazafias Népfront-bizottság titkára szentesen. A képzőművészeti körben tíz éve tanítja a fiatalokat.

Szabó Róbert: Műterem.

Tiszatáj, Szeged, 1961. január. 6. l.

MDK

Tokácsli Sajos festő

Ősei egytől-egyig kötélfonással foglalkoztak és szentesen éltek. 9 testvére volt. 1935-ben megismerkedett Koszta József-fel. A Képzőművészeti Főiskolán nehéz anyagi körülmények között tanult. Előmeneteléért 600 pengő ösztöndíjat kapott.

Szabó Róbert: Műterem.

Tiszatáj, Szeged, 1961. január. 6. l.

MDK

Tokaszli Jajos festő

(A cikk több epizódot mond el életéből, és többször idézi szavait. Két műve: Téli este és Csendélet, valamint egy a művészt ábrázoló fényképe repr.)

Szabó Róbert: Műterem.

Tiszatáj, 1961. január 6. l.

MDK

Tokácsli Lajos festő

Az idén (1960.) közel 30 mai témájú képet festett. Régóta tagja a Képzőművészeti Alapnak. Többek között részt vett a Vásárhelyi Őszi Tárlatokon. Jelenleg a szenteri fürdő díszítésével kapcsolatban meghirdetett pályázatra készül.

Szabó Róbert: Műterem.

Tiszatáj, Szeged, 1961. január. 6. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Tokaiski Lajos

CSONGRÁDMEGYEI
HIRLAP

5

1957 OKT 3 1.

4

Három művészeti

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 40. évfordulójának megünneplése alkalmából november 7-én a Szentesi Múzeum rendezésében festőművészeti kiállítás nyílik Koszta, Tornyai és Nyilasi műveiből. A kiállítás Békéscsabán már nagy sikert aratott és Szentes után Szegeden is bemutatásra kerül.

esemény Szentesen

Ugyancsak november 7-től nézhetik meg az érdeklődők Tokácsli Lajos kiállítását, amely a »Szentes a művész szemével« címet viseli.

A két festőművészettel kapcsolatos esemény kiegészítője lesz a neves szentesi szobrász, Örkényi Strasszer István emléktáblájának leleplezése.

Tolcsli Lajos

Művei kiállitva Mártélyban

Napló
Magyar Nemzet 1962. julius 10. 4.l.

Tóka Vendel MDK

Ez évben másodizben hirdetett ösztöndíjas pályázaton kilenc társával együtt elnyerte az SZMT, a Pécs Városi Tanács és a Baranya megyei Tanács művészeti ösztöndíját.

ESTI PÉCSI NAPLO. 1962. jul. 26.

Tóka Vendel

MK

Szerepelt a pécsi Hazafias Népfront nagyter-
mében rendezett kiállításon.

grafikai alakjai

—: Ösztöndíjas képzőművészek kiállítása.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ. 1962. ápr. 4.

M.D.K.

szobrász

Tóka Vendel, [illegible]művész

1959-ben a Múzeumban kiállitás pályázattal. Pályadijat kapott. 314.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

M.D.K.

Tóka Vendel, festőművész

1912-ben is

1961-ben a Megyei-, Városi-, Szakszervezeti Tanács alkotódíját kapta. 312.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

Tóka Vendel

MDK

megemlitve , mint kiállitó

-di-: Jegyzetek a "tizenkilenecek" kiállitásáról.

Dunántuli Napló: 1958. okt. 15.

MDK

Tóka Vendel földmüves

Tavasz Mecsekalján, of.

Csendélet, paszt.

Önarckép, "

Pécsi és baranyai munkásfestők és szobrászok kiáll.
Pécs, 1948. dec.

20 h. Zenés-táncos
rendezésében.
szolgáltatja.

Április 29./vasárnap/

10 h. A Fotó Szakk
a Belgrád rk

Május elejétől kezdődően m
is. Kérjük az uszósport ir
akik az uszó szakosztály m
kezzenek április 18-ig a K

Budapest, 1962. március 31.

Tokácsli Fórset, festő (1915) M.D.K.

nevét szerző azok körött a festők körött emliti, akiknek művészetében Munkácsy koloritjának komor akkordjai három nemzedéken át is újra felcsendülnek.

G.Ö.Pogány: L'Héritage des peintres de la Grande Plaine Hongroise. Acta Historiae Artium, Bp.1962. tom.VIII. fasc.1-2. pag. 154.

Tokácsli Lajos festő M.D.K.

Az érzelmi kitörések festői kitörések festői formálásának képviselője

Pogány [illegible]: Az alföldi festők öröksége 24.1.

Az alföldi festészet kérdései Hódmezővásárhely 1960.

Tokácsli Lajos

MDK

1957 nov. 7-én nyilik a Kossta-Tornyai-Nyilasi kiállitás és Tokácsli Lajos: Szentes a Művész Szemével c. kiállitás.
Ez alkalommal leleplezik Örkényi Strasser István emléktábláját.

--: Három művészeti esemény Szeged.
Csongrádmegyei hirlap. 1957. okt. 31.

MDK

Tokácsli Lajos

"Csendélet"
"Őszi virágok"

-dj- -dj-: A megyei képzőművészeti kiállításról.
CSONGRÁDMEGYEI NÉPLAP. 1962. máj. 13.

HDK

Tokácsli Lajos festőművész

gyűjteményes kiállítása
Szentesen a Koszta József Mú-
zeumban.

Képzőművészeti figyelő.
Tiszatáj, Szeged, 1958. jan. 2. l.

MDK

Tokácsli Lajos, festö

Öreg halász. Olf.

Bp.Mücs.-II.Magy.Képzöm.Kiáll. 1951.nov.4.-dec.2.
Kat.9.1.

Tokácsli

Sárospataki kiállításon kitűnt meleg bama tájainak realizmusa.

Dömötör János : Vásárhelyi képzőművészeti kiállítás Sárospatakán.
Északmagyarország 1963. jul. 24. 2.l.

MDK

Tokácsli Lajos

Falak, diófapác

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai János Muz.

1967. okt.

Tokácsli Lajos

Szerepel a Szeged. Nyár. Tárlatos.

Pogány ö. gábor: Nyár. Tárlat szegedi

Tiszatáj 1965 XI. n. 858 old.

MDG

Tokácski Sajos (festő)

Vízparti részlet c. műve repr.

(Képaláírás.)

Tiszatáj, Szeged, 1958. november c. 4. l.

MDK

Tokácsli Lajos

Kertben, of.

VIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Tornyai J. Muzeum Hódmezővásárhely, 1961. okt.

MDK

Tokácsli Lajos

Birsalmák, o.

Szegedi O. Képzőm. kiáll. Szeged 1964

MDK.

Tokácsli Lajos

Kiállítási kritika

Délmagyarország 1967 juni.2o.

Tokácsly Lajos MDK

Alföldi táj, olf.

Mücsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

MDK

Tokácsli Lajos

Csendélet, olf.

Tornyai János Muz.1964.Vásárhelyi Őszi tárlat

Takácsli Lajos MDK

Ártéri fák, o.f. 4ox48.5

Tornyai János Muzeum 1965. 2o év szerzeményei

MDK

Tokácsli Lajos

Fehér szarkaláb, of.

9. Vásárhelyi őszi tárlat 1962. okt. Tornyai J.
Muz. Hmvhely.

M.D.K.

Tokácsi Lajos, festő

képviseli az „idősebb"
nemzedékben a Cézanne-i
hagyományokat – írja Kádár
Zoltán:

A Hajdu-Bihar megyei képző-
művészek XXII. őszi tárlata

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII.évf. 1. sz. 85. old.

Tokácsli Lajos MDK

Öreg halász, olf.

Mücsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tokácsli Lajos

Szerepel a Hajdú-Bihar megyei képző-
művészek őszi tárlatán.

H-B. megyei Népújság 1966. nov. 22.

Tokácsli Lajos

Szerepelt a Hajdú-Bihar megyei képző-
művészek őszi tárlatán.

Alföld 1967. jan.

Tolácsi Lajos

kiállítása nyílt a debreceni KLTE könyv-

tárában.

Socialista életvitelét 1986. jún.

M.D.K

Tokacslihajos festő

Finom szenvilágát bizonyítják képei a tailaton

Tóth Béla: Tavaszi tájlat Debrecenben.

Művészet 1966. junius - 37 lap

Tokácsli Lajos
festő

M.D.K.

Kiállitásán nem csak tájképeit,
hanem csendéleteit is bemutatta.
„Őrzse nem tyúkja" (repr-)

Alvácz László: Tokácsli Lajos kiállitása Szentesen
Művészet, 1965. aug - 43 lap.

M.D.K.

Tokácsi Lajos
festő

A szentesi festő egy tájképet
küldött a tárlatra.

Pogány Ö. Gábor: A Délalföldi Tárlat
Művészet, 1965. aug. – 45 lap

Fénykép

Magyar Foto: KT 41123/7 Hegedűsné

Takácsli Lajos: Dáliák

Olaj

1954. XI. 23.

Neg. van

Tokácsli Lajos, festő MDK

A szentesi festőművésznek kiállítása nyílt meg Hódmezővásárhelyen.

—: Kis híradó 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1963. febr. 4.

MDK.

Tokácsli Lajos

Kiállitási kritika

Müvészet 1966.8.lap 43.

MDK.

MDK.

Tokácsli Lajos

Kiállitási kritika

Keletmagyarország 1966 juli.3.

MDK.

Tokaosii Lajos

Kisállítási kritika

Kolozsvár, 1966 jún. 3.

MDK.

Tokácsli Lajos

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1966 dec.4.

M.D.K.

Tokácsli Lajos, festő

Először szerepel debreceni tárlaton. Szij Rezső, a tavaszi tárlat beszámolójában nem sok jót mond róla. „Dinnyehej" c. képe 1950-ben készült („... nehéz eldönteni, hogy miert...") „Hizócskar" c. képe hissé Nagy Istvánra utal, a „Vizparton" c.-nél „... a sinkeli kulturáltságot kellemetlenül rontja le... a szemléletbeli kettősség..."

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII. évf. 6. sz. 71. old.
+ 74. "

Tolácsi Lajos

Szerepelt a debreceni tavaszi fórumon.

Hajdúbihari Népújság 1966. ápr. 4.

Tokácsli Lajos MDK

(1915)

A Munkácsy hagyományokat folytatók, az indulatos, vérmes szinegyüttes képviselői között emlitve.

Pogány Ö.Gábor: Magyar festészet a XX.században. Bp.1959.32.l.

Tokácsli Lajos

festő

Szentes

Vecseri u. 3

MKSz 1947

szerű. Természetben lakás vagy lakbér. Kötelesse
vagy több osztály vezetése, helmissziói munkában ré
Pályázók okmányaikkal (oklevél, nem református
ben végzetteknél vallástani pótképesítő, keresztlevél
ségi bizonyítvány, összes — esperesileg megerősí
szolgálati bizonyítvány, az utolsó a pályázati hird
megjelenése utáni kelettel, mely a minősítést félreé
lenül magában foglalja, a kommunizmus alatti mag
igazoló bizonyítvány, állásban levőknél a hivatali
illetőleg fogadalmak letételét igazoló bizonyítványok
csi bizonyítvány, megszállt területen működött tar
az igazolóbizottság által kiállított bizonyítvány, l
keletű hatósági orvosi bizonyítvány, származást
anyakönyvi nyilatkozat arról, hogy a zsidótörvény

Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, gvetés:

YÁNY-UTCA 17. SZ.
efon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

ldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferene József-út 16.

t előnyösen gyümölcsöztet és azon-
et. Kölcsönöket állandóan folyó-
lint a Futura főbizományosa, fog-
a termény-üzlet minden ágával. **TELEFONOK:**
19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám.

REFORMÁTUS

PAPI

PALÁST

Tokácsli Lajos

festő

Ferkpzomfoiskvk

1939-41. 150.l.

képfelvételek.

y érvényes 1944.évi december hó 31-ig,

y és a vallás és közoktatásügyi minisz-

ló. irat együttes felmutatása mellett.

us hó 7-én.

A m.kir.honvéd vezérkar főnöke

rendeletéből:

Nagyluczkay ezds.

Tokácsli.

Vásárhelyen, a II. Megyei Képzőművészeti Kiállításon „Fekete vetek" c. képe szerepelt. (említve.)

Vihorsarok, Hódmezővásárhely, 1952 Jún. 26.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Tokácsli Lajos

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

1965 OKI 5

DÁN KIRÁLYSÁG ÜGYVIVŐJE SZENTESEN

1624

A Kulturális Kapcsolatok Intézete, a Műcsarnok és a Koszta József Múzeum közös rendezésében vasárnap délelőtt nyílt meg Szentesen „A dán grafika" című kiállítás. Mintegy 50 főnyi közönség előtt Tokácsli Lajos festőművész nyitotta meg a kiállítást. Ezután H. Holger Haxthausen a dán királyság budapesti nagykövetségének ügyvivője szólott a kiállításról, aki a megnyitóra utazott Szentesre és kíséretében voltak annak a dán kereskedelmi küldöttségnek tagjai, akik a napokban folytattak tárgyalásokat az illetékes magyar fórumokkal.

ki Kállai Gyula elvtárs
a nemzetközi helyzet ma ismét élesebb, feszültebb, mint korábban volt.

A nemzetközi imperializmus agresszív háborús politikájával szembenáll a szocialista országok békepolitikája. A mi pártunk és kormányunk is ezt követi, s

a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élését változatlanul külpolitikái

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1965 NOV 24.

CSONGRÁD MEGYEI HIRLAP

Tardiski Lajos

vai.

□ KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS nyílik Csanyteleken november 25-én Tokácsli Lajos szentesi festőművész mutatja be alkotásait a község művelődési otthonában.

e

1965 NOV 26

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Tokaesli Lajos

Tokacsli Lajos szentesi festőművész tárlatát csütörtökön nyitották meg a Csongrád megyei Csanytelek művelődési házában.

Tokaicsi Lajos
festő Szentes

Szabad Művészet

1947. 48. l.

32

gos Bizottsága.

ny	száma:	—	19
	kelte:	nov. 12	19 } 32
	beérkezése	nov. 13.	19

k száma:

elintézett szám:

záma: 448/1932.

záma:

Kandeljkyné.

32. II. nov 19.

I.

Tokácsli Lajos
Jesti

Szabad Művészet
1957. 11. 522. l.

Tisztelettel jelentem,
megtekintettem és egyes, uta
céljából ideiglenesen betaka

Egyben van szerencsém a
jeszteni, hogy azt felülvizs
nyul, a felmentvényt megadni

Budapest, 1933. decembe

Tokácsli Lajos

MDK

résztvett a kiállitáson.

Dömötör János: A IX. Vásárhelyi Őszi Tárlat.
Csongrádmegyei Hirlap. 1962. okt. 21.

MDK

Tokácsli Lajos

Csendélet, of.

7. Vásárhelyi őszi tárlat. Tornyai J. Muz. Hmvhely
1960. okt.

MDK.

Tokácsli Lajos

Kiállitási kritika

Tiszatáj 1965 nov. lap 86o

Tokácsli Lajos Szentes

„Kurcarparti fájai" utcarészletei öregviskói-melegbarnával megfestve –

Dömötör Sanos: Tornyai utódai
Népmüvelés 1963. 4. sz 32. L

MDK

Tokácsli Lajos

Kánikula, o.

lo. Vásárhelyi Őszi Tárlat 1963.
Tornyai J.Muz.

Téli Tárlat 1964 Szőkefőhérvár

Tokácski Lajos

Bika olaj 50×60

Délalföldi Tárlat 1969. V.

Tokácsli Lajos

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 OKT 2

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

— Tokácsli Lajos festőművész nemrégiben megnyitott kiállítását Szentesen, a Koszta József Múzeumban élénk érdeklődés kíséri. A szentesi művész változatos anyaggal ad számot munkásságáról.

M.D.K.

sz

Napló

Magyar Nemzet 1963. február 5.4.1.

MDK

Tokácsli Lajos

Őszibarack, o.

12. Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J. Muz.

1965. okt.

Tokaesli Lajos, festő

TOKACSLI LAJOS festőművész kiállítása vasárnap Nagymágócs községben megnyílt.

— : Hr

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. [illegible] 10-

TOKÁCSLI Lajos festő SZKK.

TOLCSVAI NAGY BÉLA (Hátszeg, 1912. dec. 22.) — tanár, zeneművész

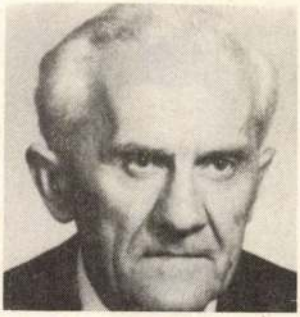

T: 1926—1933 Magyar Királyi Állami Horváth M. Reálgimn., Szentes, 1933—1936 Tanítóképző Intézet, Nagykőrös, 1941—1945 Zeneművészeti Főisk., Bp., Mh: 1936—1939 Felsőpárti Református Templom, Szentes (orgonista-kántor), 1939—1941 Ált. Isk., Pomáz (tanító), 1945—1960 Bezerédi Úti Ált. Isk., Bp. (énektanár), 1960—1972 Vendéglátóipar (zenész). Et: 1972— Országos Szórakoztató Zenei Központ aktívája. Fm: szórakoztató zene, kórusvezetés, néptánc-csoportok zongorakísérete. M: több rádiófelvétel. C: 1014 Budapest, Petermann bíró u. 4. 1. em. 6. Tel: 755-616.

TOKÁCSLI LAJOS (Szentes, 1915. aug. 14.) — festőművész

T: 1942 Országos Magyar Királyi Képzőművész Főisk. — festő — Rudnay Gyula, 1961—1964 ML Esti Egyetem. Tanulmányutak: Franciaország (1971), NSZK (1974, 1980), Luxemburg (1980—1981). Mh: 1951—1965 Szentesi Képzőművész Szakkör (szakkörvezető). Et: 1946 — CsM-i Képzőművészek Szabad Szakszervezetének alapító tagja, Szentes Városi Tanács tagja, HNF Szentes városi titkára, TIT Szentes Járási Biz. tagja, CsM-i Műemlékbiz. tagja. Fm: 1943— kiállító művész: egyéni tárlat (30) pl.: Luxemburg (1981), 46 csoportos kiállítás pl.: Szovjetunió (1966). M: festményei: Magyar Nemzeti Galéria, Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely, Koszta József Múzeum, Szentes, külföldi és hazai magángyűjteményekben találhatók. K: Szentes Város Fejlesztéséért (1970), Koszta József Emlékérem (1975). C: 6600 Szentes, Kossuth tér 5. Tel: 468.

TONNES KÁROLY (Szeged, 1942. aug. 15.) — építőipari üzemmérnök

T: 1956—1960 Déri Miksa Gépipari Technikum, Szeged, 1969—1972 ML Esti Egyetem, 1974—1977 Ybl Miklós Építőipari Főisk., Bp., 1981—1984 ML Esti Egyetem (pol. gaz. szak). Mh: 1960—1962 Paprikafeldolgozó Váll., Szeged (technikus), 1962 ATIVIZIG, Szeged (tanácsi összekötő), 1962—1975 CsM-i Tanács Építési-, Közlekedési- és Vízügyi Oszt., Szeged (csopvez.), 1975— CsM-i Víz- és Csatornamű Váll., Szentes (igazgató). Et: 1976— MSZMP instruktor, 1978— Hidrológiai Társaság Szentes Körzeti Csoportjának elnöke, 1983 — Áfész Igazgatósági tag, 1985— Autóklub elnöke, 1986— HVDSZ-hez tartozó Vállalati Igazgatók Képviseleti Tanácsának tagja. K: Vízügy Kiváló Dolgozója (1968, 1972), Árvízvédelmi Érdemérem (1970), Munkásőr Emlékérem (1978), Kiváló Munkáért (1982). C: 6600 Szentes, Marx tér G. ép. 2. em. 9. Tel: 373.

TOÓKOS FERENCNÉ Sinóros Szabó Edit (Szentes, 1940. ápr. 12.) — tanár

T: 1954—1958 Horváth M. Gimn., Szentes, 1958—1963 ELTE, Bp., (földrajz—biológia szak). Mh: 1963—1964 Arany János Gimn. Kollégiuma, Nagykőrös (nevelőtanár), 1964 — Horváth M. Gimn., Szentes (tanár). Et: 1977— Pedagógiai Munkaügyi Döntőbiz. elnöke, 1985— Horváth M. Gimn. szakszervezeti bizalmija. K: Kiváló Munkáért (1986). C: 6600 Szentes, Beloiannisz u. 2.

Tokácsli Lajos

a Csongrád m.-i Tanács és a Szeged m.-i városi Tanács műtárgyvásárlásaiból rendezett „Kortárs Művészet" c. kiállítás" melyen szerepel műve, – ma megnyílik.

Meglűvő.

1974. Okt. 5.

Tokácsli Lajos

TOKÁCSLI LAJOS festőművész tárlatát vasárnap nyitották meg Szentesen, a Kossuth téri kiállítóteremben. Ebből az alkalomból 60 olajfestményét mutatja be a művész. A kiállítást szeptember 18-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Magyar Hírlap 1977/203/11

Tokácsli Lajos, festő

kiállít hentesen.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1974. márc. 26.

Tokácsli Lajos MDK

Szerepelt a kiállításon

Csendélettel

Murányi-Kovács Endre: Országos képzőművészeti kiállítás Szegeden.

NÉPSZABADSÁG 1964 aug. 15.

Tokácsli Lajos (Szentes)

Műne szerepelt a VII. Délalföldi Tárlaton.

Akácz László: A VII. Délalföldi Tárlat.

Délmagyarország, Szeged, 1971. máj. 11.

Tokácsli Lajos

festőművész kiállitása I.7-én Szegeden a sajtóház művészklubjában nyilt meg.A tárlaton alföldi tájak és embereket ábrázoló olajfestményeket mutat be.

Magyar Hirlap 1974/8 6.

Tokaiski Lajos

Részvétel a kiállításon
A katalógusért ld. Alexin
Andornál

Délalföldi Tárlat I–X.
1965–1974.

MDH

Tokácsli Lajos, festő

A szentesi festőművész réztvez a szegedi képzőművészeti Kiállításon.

Dimmyetéjek c. képét bordítva akasztották fel.

Bernáth László: Aida, Amneris és Radames a Szőke Tiszán 4.

ESTI HIRLAP

Bp. 1962. aug. 15.

MDK

Tokácsli Lajos

Murányi-Kovács E.:Országos képzőművészeti kiáll. Szegeden. Népszabadság 1964. aug. 15. 8.l.

MDK

Tokácsli Lajos

Egy igen kifejező kis arcképe a vidéki művészek I. kiállitasan.

Rabinovszky Máriusz: Vidéki művészeink.

Szabad Művészet, 1947. 8.sz. 154.lap

Tokácsli _____ MDK

részt vett a kiállitáson.

Dömötör János: Vásárhelyi Képzőművészeti kiállitás Sárospatakon.

Északmagyarország, 1963. jul. 24.

M.D.K.

Tokácsli Lajos
festő

Szentesen rendeutt tárlatot

— : Hírek
Művészet, 1963. február — 46 lap

MDK

Tokácsli Lajos

szentesi müvesz

szerepelt a kiállitáson.

Dr. Tóth Ervin: A tiszántuli képzőművészek
II. vándorkiállitásáról.
HAJDU-BIHARI NAPLO: 1958. aug. 24.

Tokácsil Lajos, Szentes
Arckép, olaj

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete I. kiáll. Ernst Muz. 1947. jul. 8 l.

Tokácsli Lajos
Öreg halász, olaj

II. Magy. képzőműv. kiáll. Műcs. 1951. nov.
9 l.

MDK

Tokácsli Lajos, Szentes, Csongrád m.

Ősz	olaj
Dáliák	"

A vidéken élő képzőművészek kiállitása.
1954.nov.20.-dec.4-ig.Ernst Múzeum. 11.1.

TOKÁCSLI Lajos festőm

NN: Megalakult a dél hogyan-i képtőm. Alk. közössége.

Művelt Nép 1955 VI évf 33 sz. aug. 14. 8. l.

MDK

Tokácsli Lajos

Ősz, festm.

Cifka P: A vidéki képzőművészek kiállításáról.
SzMx SzN. 1954. dec. 9.

Tokaiski Lajos

I. éves rendk. hallg.

Képzm. Főisk. Evk

1936/37. 72 l.

Ferképzomfoiskevk

< Tokaesli Lajos >

nentesi festő

koll. kiáll. [Szegeden?]

vód

Dorogi Imre:

Halász Szabó Sándor és

< > nentesi festők

kiállítása.

Délvidéki Szemle

1943. 528. l.

Bár a hármamok száma messze felülmúlja a kaplidzsákat, fejlődéstörténetileg az utóbbi megelőzi az előbbieket. Az első ismert török fürdő, a brusszai Eski-kaplidzsa, mely 1259—1260 körül épült, thermálfürdő és nem gőzfürdő. Ami érthető is, hiszen a török fürdő az antik fényűző thermák elkorcsosult örököse, a római világ pedig nem ismerte a gőzfürdőt. A hamamok, általában a török fürdők a XVI. században kezdenek elszaporodni. Általában azt lehet mondani, hogy a budai török fürdők abban a században épültek, melyben a törökség fürdőépületeinek javát megalkotta.

A fürdés szertartásának menetéből folyik az e célra szolgáló épületek helybeosztása. Az épület magva a gőzölő helység vagy vízmedence, mely az oszmán építészetnek a centrális térképzéshez való vonzódása miatt minden esetben szabályos

Tokácsli Lajos

1938/39. III. évi

fest. nak.

rendkiv. hallg

I - II félév

Ferkèpzomfoiskèvk

1937/39.

156. l.

Tokácsli Lajos

III. éves hallgató

Csongrád vármegye alispánja 125 P tanulmányi segélyben részesítette Tokácsli Lajos III. é. hallgatót (2677—1/alisp. 1938. és 8763—2/alisp. 1938. határozat) az 1938/39. tanévben.

Ferképzőmfőiskévk 1937/39.

122. l.

Tokácsli Lajos

1937/38. II. éves
test. gak. rendkiv. hallg.
I - II. félév

Ferképzomfoiskévk

1937/39. 149. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Tokácsli Lajos, festő MDH

Csendélete nagyon szép.

Murányi-Kovács Endre: Országos képzőművészeti kiállítás Szegeden 8.

Bp. 1964. aug. 15.

NÉPSZABADSÁG

Tokácsli Lajos

Táj, olaj, 50x60
Téli este, olaj, 50x60

Csongrádmegyei képzőművészeti kiállítás.
Szeged, 1959. Kat. bev. Osváth Béla!

7.

M.D.K.

Tokácsli Lajos
festő

Tokácsli Lajos szülővárosában
rendezett tárlatot. — Kosztka Jó-
zsef volt a mestere, aki első hépet
a „Szinga diáliabat" elismeréssel
jutalmazta 1947-ben.

Akácz László: Tokácsli Lajos kiállítása Szentesen

Művészet, 1965. aug - 43 lap

M.D.K.

Tokácsi Lajos
festő

1936-ban iratkozott be a képzőmű-
vészeti főiskolára, ahol Rudnay
gyula tanítványa lett. Majd hatóra
lett a háboru alatt. Utána, 1946-
ban megszervezi a Csongrád megyei
Képzőművészek Szabad Szakszervezetét.

Alkácz László: Tokácsi Lajos kiállítása szentesen
Művészet, 1965. aug – 43 lap.

M.D.K.

Tokácsli hajós
festő

Képei mind több városi, megyei,
és országos kiállitáson szerepeltek.
1947-ben az Ernst Museumban,
1952-ben a Magyar Képzőművé-
szeti Kiállitáson.

Akácz László: Tokácsli hajós kiállitása Szentesen
Művészet, 1965. aug. - 43 kap.

M.D.K.

Tokácsi Lajos
festő

1939-ben az Alföldi Mesterek kiállításán, 1964-ben a Vásárhelyi Tárlaton vett részt. 1951-től megszervezi a szentesi képzőművészeti szabadiskolát.

Aknácz László: Tokácsi Lajos kiállítása Szentesen
Művészet, 1965. aug. - 43 lap.

M.D.K.

Tokácsli Lajos
festő

Két évtizeddel ezelőtt festette a „Fehete vetek" című vászniat, valamint a „Vörössálas önarcképét" is. Évek multa készült a „Napos utca", a „Tiszaparti füres" is.

Akácz László: Tokácsli Lajos kiállítása Szentesen
Művészet, 1965. aug - 43 lap.

Tarábski Lajos

Szerepelt a debreceni tavasri kiállításon.

Alföld 1966. jun.

A debreceni tavasri kiállítás és problémái. Lőj Rezső

TOKÁCSLI Lajos

SZENTENDRE MEGYEI
HÍRLAP
1990-08-06

KIÁLLÍTÁS. Tokácsli Lajos szentesi festőművész életmű-kiállítása nyílik — több mint 100 kép bemutatásával — augusztus 12-én, vasárnap délután 5 órakor a helyi múzeumban. Ugyancsak ekkor találkozhat a közönség a szintén szentesi születésű szobrászművész, Csúcs Ferenc műalkotásaival.

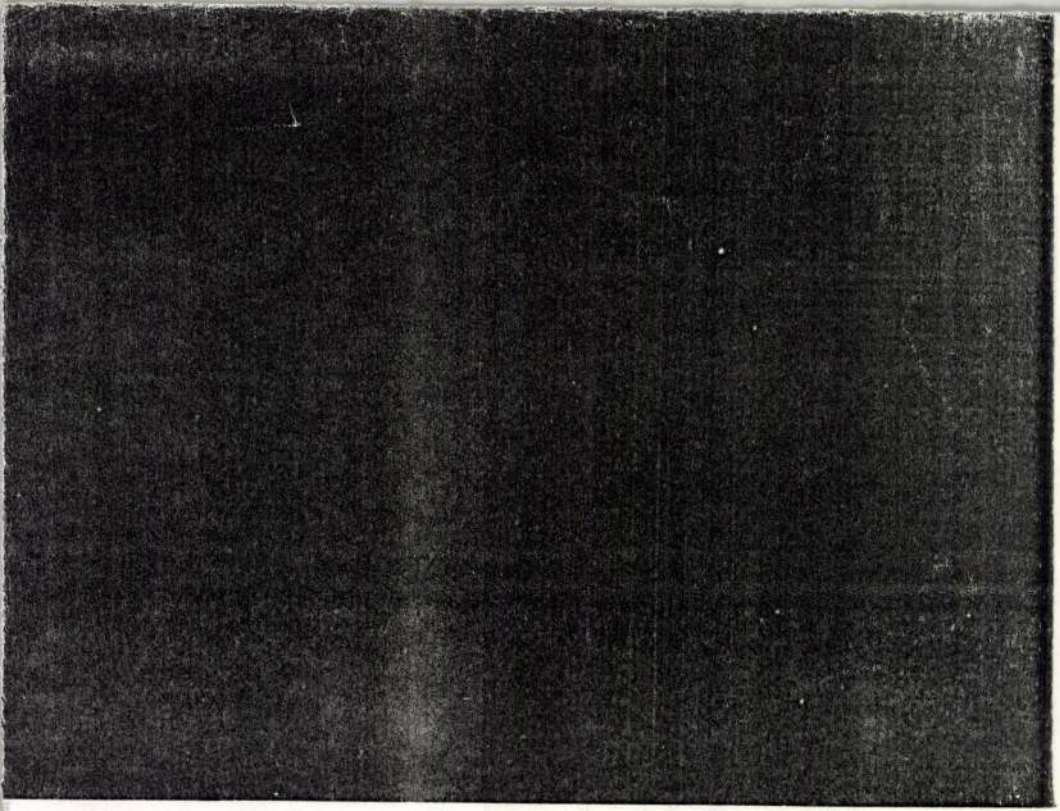

Tokácsli Lajos

M.D.K.

festő

Méltatás.

Végh János: A hetedik őszi tárlat Hódmezővasárhelyt – 32 l.
Művészet, 1961. január. — 1 szám

M.D.K.

Tokácsli Lajos
festő

Hódmezővásárhelyen volt
kiállítása.

—: Sírek
Művészet, 1963. május – 47 lap.

A Móra Ferenc Múzeum
tisztelettel meghívja Önt és Barátait
II. emeleti kiállítótermébe
(Szeged, Roosevelt tér 1–3.)

TOKÁCSLI LAJOS

festőművész

kiállításának megnyitására

A tárlatot 1997. június 13-án,
pénteken du. 1/2 5 órakor

Szuromi Pál
művészeti író
nyitja meg

Közreműködik
Jurayné Márkus Szilvia
(ének)

A kiállítás megtekinthető:

1997. június 13–július 20.
naponta 10–17 óráig
kedden 10–15 óráig
(hétfő szünnap)

F. k.: dr. Trogmayer Ottó
Officina Nyomda, Szeged

Meghívó

Tokaj:

A „Teisse fiume" (E) s a „Boa
ban (A) a „La Cattedrale" (H) ~~III~~ e
köti le figyelmünket. Az előtérbi
hídveret, melyen egy katona indu
Két katona megy, kiknek egyike
megrakott csónakban négyen van
nek egyike a csolnakban ül s öltöz
csolnakat látunk. A háttérben
város van, a Tiszán halászok do
Cane"-ban (G) ketten náda
Kászik s a vizben állva beszélget
fölött tizenegy madár röpköd. Fel

„Tokay"

s alól magyarázat olvasható: „
befejezéssel.

Reikara, méretei a vonalkere

L'Vngheria Compediata dal
pag. 39

Ltha T. 4186.

...roch fiume" (D) vizétől körülvett „La Città"-
...s a „La Fortezza"-ban (B) a „La Rocca" (C)
...l a várba, hol a bástyán kettős örtorony áll,
...l befelé, s melyhez vít csatlakozik, melyen
... kis fiát vezeti. A Bodrogon a zsákokkal
...nak s a hidról balra fürdő nőket, kik-
...k s másika a vizben mulat, s egy átkelő
... szőlőhegyek terülnek el, melyeknek tövében
...lgoznak s az előtérben a „Marasso delle
... vágnak s kissé odább egy aszony csi-
...kosarakat vivő társnőjével. A szőlőhegyek
...irata a lebegő mondatszalagon:

... A. La Città" kezdettel s „H. La Cattedrale"

...tnek 14.3 : 20.7 s a réglapnak 14.7 : 21.1 Cm.
... Sig. Co: Ercola Scala. In Modona 1686.

66/93 № 63.

Tokaj:

A „Bodroc Fin:" (D) és a „
a középtérben „Tokaj"-t (A), hol
(B), ~~hol~~ és az „Il Castello" (C) torn
ből út vezet a várhoz s a mez
A háttérben a „Weinberge" (F) ter
épületei láthatók. A fölöh eg
utaú. Fölül balra magyar
Weinberge" befejéssel, mig jobb

Rézkarc, méretei a ker

Galeazzo Gualdo Priorato: Ribe

Ltpa T. 4188.

Tokai Jónás

ötvös mas-

mestere Ungvári Bene-
dek Kassán. 4 évre szeg.
1604. jan. 7 én. felszab
Eelte ismeretlen. Apja
Nyláron lakó Tokai Be-
nedek.

Mihalik J. Kassavárosötvös-
sége[illegible] tötinete. Budapest
1900. 315. l.

Ligeti Antal

Jestő

Tolvai Katalin ipar (Szombathely)

→ Gorka Géza ipar

MŰVÉSZET 1985/10/ 7, 9 vll.

Tokaji P

Árverési Csarnok aukciós kat.

37. sz. 1992 márc.

928 Ismeretlen német v. vatrák ~~(22)~~ metsző a XIX. első feléből.

Antonio Canova képmása. Kny.

Ko.20.

227 m, 178 sz.

Teisse Fiu:" (F) által körülvéve látjuk
a katholikus templom, a „Fortezza"-
ja vonja figyelmünket magára. Az előtér-
ön s az utak mentén öszesen öt katona járkál.
ülnek el s ~~ezek~~ ezek közt s aljában városok
eken s az utakon egyesek látnak dolgaik
ázó szöveg van: „A. Tokay" kezdettel s „F.
ra „30" áll.

etnek 14: 18.5 s a rézlapnak 14.6: 18.9 cm.

llione d' Ungheria (1676). In Vienna. pag. 30.

66/93 № 64.

Tokaj vára

Zemplén vm.

Dienes Adorján

Regélő vonok.

Rozsnyó 1940.

154. l.

Tokaji vár

Sövö Elemér: A tokaji vár története.

IX. 80

Múz. és Könyvt.

Tokaji vár

Soós Elemér: A tokaji vár története, hadi- és műleírása

8°, 18 K., 35 L., Sátoraljaújhely, 1914.

Tokaji vár

Soós Elemér: A tokaji vár története, hadi- és műleírása. 8-r. 18 kép. 3 t. Sátoraljaújhely, 1914.

Lent (2041)

.miniszter f,évi jun. 22.27810
úrhoz intézett rendeletének

falfestményeiről készitett fény-
százhat kor. engedélyezvén,
z összeget a Műemlékek Orsz.
ványára elszámolás kötelezett-

Tokaji vár története,
hadi és műleírása

Soós Elemértől a Hadtört.
Közleményekben megjelent
tanulmányának ism.

A dalékok Zemplén
vármegye történetéhez
1914. I. n.

Tokajö gör. kel. templom

harangja 1790.

l

Szépmüvészet

1941. 40, 41. l.

KIADÓHIVATALA

cím: Vilmos császár út 34,
telefon. 113-933.

T.

Európa r.t.

Budapest.

V. Visegrádi-u. 36.

67 BLASKOVICS ANDRÁS néh. erki plébános, a " Magyar Ábrahám a Sancta Clara"ünnepi egyházi beszédei. Hátrahagyott saját eredeti kéziratiból egybegyüjté és sajtó alá rendezte Arnóthy . Eger, 1894. -8o

68 BLOT,P.: Das Wiedererkennen im Himmel. Trostbriefe. 6.Aufl. Mainz,1887. -.4o

69 BOBULA IDA: A galantéria keletkezése. Debr.,1932. -.2o

7o BÓDÓGH JÁNOS: Levelező gyorsirás. / A hangzójelölés elméletе./ 17. kiad. Bp., -Szeged, 1914. Fvk. -.4o

71 BODOR ALADÁR; Mécs László. /Debr. Szemléből/ -.4o

72 BOERHAVE,H.: Elementa chemiae. 2 voll. Parisiis, 1733.4r. 2 Bőrk./Az 1. k. erősen vizfoltos és rongált/ 3.--

73 BÓKAI ÁRPÁD: Ujabb gyógyszerek. Bp., 1891. Vk. 1.5o

74 BÓKAY JÁNOS: Töredékek a csecsemő-hygiéne köréből. Bp., 1928. -.5o

75 BOLEMAN ISTVÁN: Fürdőtan. Kiváló tekintettel a magyarhoni gyógyhelyekre. Bp., 1887.Vk. 2.4o

76 BONDY,M.: Anleitung zur Bestimmung der Refraktions-und Akkommodations-Anomalien des Auges Wien,193o. + BEYKOVSKY,SIEGFRIED: Sehschärfe und Refraktions-Bestimmungen von praktischen Standpunkte des Truppenarztes. Wien,19o5.Fvk.

77 BORBÉLY ANDOR: Adatok Tokaj váfa helytörténetéhez. Debr., 1933. 1.--

78 BORSODI JÓZSEF: Templomi imák. Vasárnapokra, ünnepekre és más alkalmakra. III. kiad. Bp., 188o. Vk. 1.--

79 BORSZEM JANKÓ. 1877. / Az 1,31 és 47.sz. nélkül/, 1883, 1884 / az 51.sz. hiányos/,1891.,1894,1897. évf. kötve, á 3.2o -.8o

8o BOSÁNYI BÉLA: A köszvény, különös tekintettel a gyógykezelésre és életmódra. Bp., 1892. 3.2o

81 BOYSEN, H.H.: Ein Kommentar Goethes Faust. Leipzig, é.n. Vk. 1.2o

82 BÖKE GYULA: A fülgyógyászat tankönyve tanulók és orvosok számára. Buda, 1868. Vk. -.4o

83 BRAUN GYULA: A gyógyviztudomány rendszeres tankönyve. Ford. Lendvay Benő. Pest, 1871. Vk. 2.--

84 A BUDAPESTI kir. magyar tudományegyetem könyvtárának cimjegyzéke. 14.=1889-ik évi gyarapodás. Bp.,189o.Vk. 2.--

85 BUDAY KÁLMÁN: Kórboncolástan. 2 k. Bp.,19[illegible]5. 1.--

86 BÜRKLEN,O. Th.:Formelsammlung und Repetitorium der Mathematik. 2. Aufl. Leipzig, 1899. Vk. 8.4o

87 CAESAR: Belli Gallici libri VII cum A. Hirti libro octavo. In usum scholarum iterum recogn. Dinter. Lipsiae, 1893. Vk. -.5o

88 CALCAGNI,GENNARO: I. fondamenti della chimica organica. Roma,1915. 1.--

89 CAVIAR-KALENDER 1889.= 3. Jahrg. Von Jean Qui Rig. Bp., Grimm,Fvk. 1.20

9o CICERO: Operum ex recensione Ernesti tom. I,II,II,IV, + Clavis Ciceroniana, Halae et Berolini,1818-23.5 fbk. 2.--

91 CICERO két beszédje Pro Sexto Roscio Amerino és De imperio Cn. Pompei. Magyarázta Köpesdy Sándor. 3. kiadás. Bp.,1894.Fvk. 6.--

92 CODEX GRAECUS quatuor evangeliorum, e bibliotheca universitatis Pestinensis cum interpretatione Hungarica editus a Sam. Márkfi, Pesthini, 186o. /Cimlappal együtt az első négy levél hiányzik, a szöveg azonban teljes./ 2r. -.5o

93 COEUROY -CLARENCE: Le phonographe au service de la science et de l'éducation. / = La Revue Musicale,1929:123-141 pp./ Paris,1929. 3.--

94 COLLINS F.HOWARD: Spencer Herbert synthetikus filozófiájának kivonata. 2. kiadás, Bp., 19o8. Vk. -.9o

2.--

95 /CONCILIUM TRIDENTINUM/Sacro-sancti et oecumenici concilii Tridentini Paulo III. Julio III. et Pio IV. celebrati canones et decreta. Tyrnaviae,1765.Pk. 2.4o

96 CONGRES scientifique international des catholiques tenu á Paris du 8 au 13 avril 1888. Tome premier. Paris,1889. 6.--

97 COTEL,PETRUS: Katechismus der Gelübde für die Gott geweihten Personen des Ordensstandes, 3.Aufl.Freiburg,1887. -.3o

98 COURSIER,EDUARD: Handbuch der französischen und deutschen Konversations-Sprache.26.Ausgabe,Stuttgart,1892.Vk. 1.5o

99 CSEREY ADOLF: Növényhatározó.2.kiad. Selmeczbánya,1894. / Az index utolsó levele hiányzik./ 2.--

1oo CSOPEY LÁSZLÓ: Elektromos elemek és akkumulátorok.Bp.,1899. + WEYDE J.FERENC: Az elektromotorok és azok alkalmazása a kis iparban. 2 rész, Bp.,1897-98. Fvk. 1.5o

1o1 CZELDER MÁRTON: Vasárnapi, ünnepi és alkalmi imádságok, templomi használatra, Pest, 1859.kötve. -.9o

1o2 - Evangyéliomi Lelkészi Tár.2.4.,6-9. évf. Nagybánya-Kecskemét, 1881-1888. 5 fvk. á 1.--

1o3 CSEKEY ISTVÁN: Nagy Ernő és a magyar közjogirás uj iránya. Bp.,1926. -.6o

1o4 CSERHÁTI SÁNDOR: Az országos m. kir. Növénytermelési Kisérleti Állomás jelentése az állomás 1895.-iki évi működéséről. Magyar-óvár,1896. 1.--

1o5 CSINÁDY GERŐ: Gondolatok az iskola és a család szorosabb kapcsolatáról, Debr.,1934. -.2o

1o6 CSÖRSZ KÁROLY: A modern elmegondozás feladatai Kelet-Magyarországon. / Debr. Szemléből/ -.3o

1o7 CSÚRY BÁLINT: Pápay József emlékezete. Debr,1935. -.5o

1o8 DEÁK FARKAS: Forgách Zsuzsánna. 1582-1632.Bp., 1885. 2.--

1o9 DEÁK FERENC beszédei. 1866-73.= 4-6.k.Bp.,1897-98. 3.--

11o DEBRECZENI FERENC: A világnézet szerepe az uj paedagogiai törekvésekben, különös tekintettel a német reformmozgalmakra. Debr.,1931. -.5o

111 A DEBRECENI M.KIR.GAZDASÁGI AKADÉMIA évkönyve 1932-33. Debr. 1933. 1.5o

112 DEBRECENI M.KIR.TISZA ISTVÁN TUDOMÁNYEGYETEM évkönyve és almanachja 1921-22,1922-23,1924-25,1930-31,1933-34,á 2.--

113 - 1935-36,1936-37,1937-38. á 3.--

114 A DEBRECENI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE Debrecenben 1936. évi junius 22-én tartott rendkivüli közgyülésének jegyzőkönyve. Debr,1936. -.5o

115 - Egyházmegyei tanácsának 1935. évi február hó 28-án tartott ülésének és 1935. évi október hó 22-én tartott közgyülésének jegyzőkönyve. Berettyóujfalu.é.n. 1.--

DEBRECEN.

116 DEBRECEN sz. kir. város detektiv szabályrendelete. Debr.,1916. -.5o

117 DEBRECEN sz.kir. város épitési szabályzata. Debr., 1909. 1.2o
1912. 1.2o

118 DEBRECEN sz. kir. város épitési szabályrendelete. /Debr.,1931./ 1.--

119 DEBRECEN sz.kir. város érvényben lévő ügyviteli és szolgálati szabályzatai. Debr.,19o8. 1.--

12o DEBRECEN sz.kir. város érvényben lévő vizvezetéki szabályrendelete. Debr,19o9. -.3o

121 DEBRECEN sz.kir. város gőzüzemü erdei iparvasutjának szolgálati utasitása.Debr., 1915. -.3o

122 DEBRECEN sz.kir.város közkórházának alapszabályzata. Debr.,19o6. -.4o

123 DEBRECEN sz. kir. város köztörvényhatóságának szervezeti szabályzata./Javaslat/.Debr,19o5. 1.--

124 DEBRECEN sz.kir. város köztörvényhatóságának szervezeti szabályzata./Javaslat/.Debr.,19o7. 1.--

Borovszky: Magyarsz. vm. Templeinvm

Tokaj

Templeinvm

Tokaj vár XIII. sz. El-
pusztult. Debrői István a
XIV. sz. végén új vár at épit-
tet. A vár történetére itt
bőv ebb adatok – II. Rá-
kóczy Ferenc rombeltatta le
Patay Sámmellel.

Rom. kath. templom
épült 1773.

Gör. kath. templom 1790

Örmény templom dule-
dezőben van, a XVII. sza-
kadban épitetik

3 templomra ujabb keletű
124, 125. l. 126 l

L A N T O S

Könyvesboltja és tud. antiquariuma
Áll. eng. aukciók

Modern and antiquarian bookseller
Sales by auction

BUDAPEST, IV., MÚZEUM-KÖRÚT 3.

Tekintetes

Müemlékek Országos Bizottsága,

Budapest.

Tokaj.

Vas. Ujs. 1857.

245. l.

képpel

Tokaj vára

Vas. Ujs. 1861.
10. 12. Teppel.

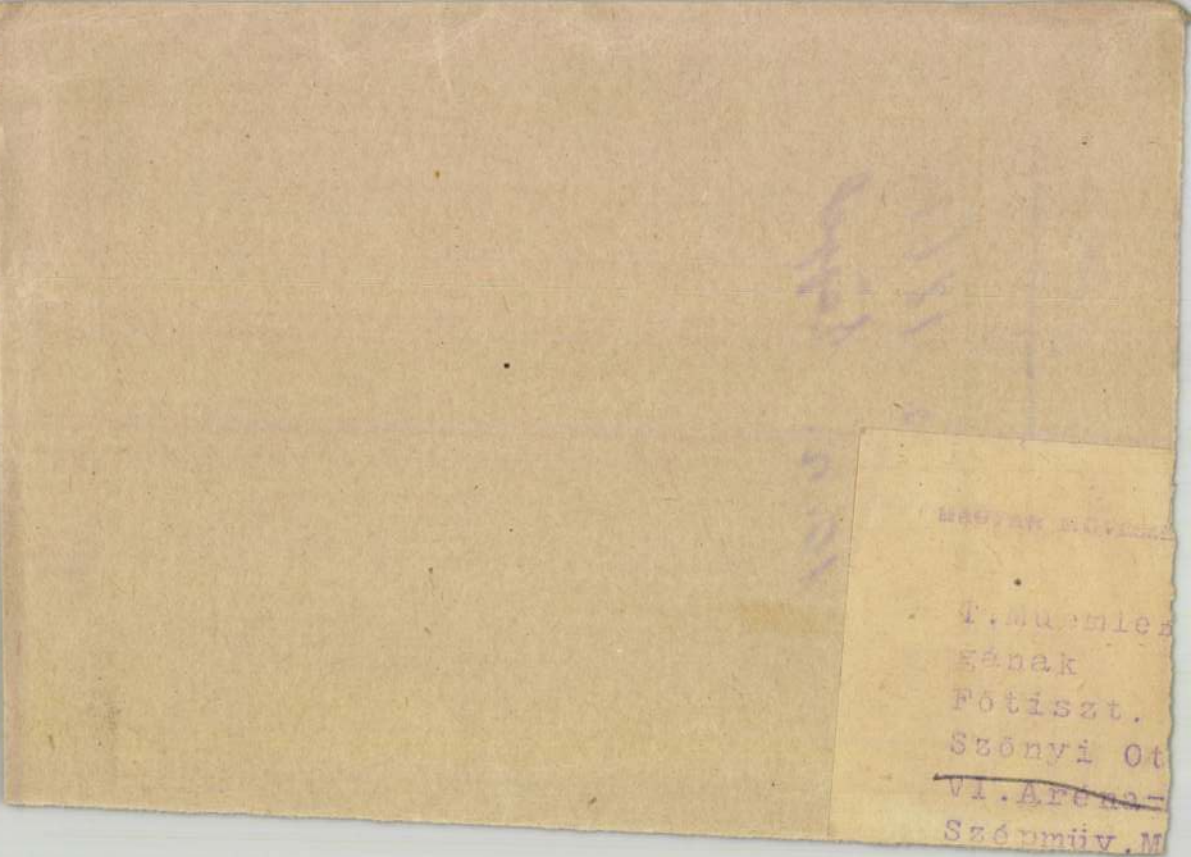

MAGYAR MŰVÉSZ

T. Muemlen
gának
Főtiszt.
Szőnyi Ot
~~VI. Aréna~~
Szépmüv. M

100. Tokaj (Templen)
4 Km

Nyirségi utam 1938]

255

1) Gör. Kath. templom
XIX sz. [illegible]
2) Görög régi barokk
Kapitelek [illegible] templom. Elektromos [illegible]
Rk. templom
átmeneti stílus
XIX. sz
[illegible] neorokkal
A [illegible] [illegible]
Hotsegben szép XVIII [illegible]
barokk [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Ref. templom
barokk épület neoro-
mánia átalakítás

JÚNIUS-JÚLIUS

30 nap — 26. hét

26 Vasárnap	
27 Hétfő	
28 Kedd	
29 Szerda	Péter és Pál
30 Csütörtök	
1 Péntek	
2 Szombat	

Tokaji rk. templom

Vas. Lyc. 1880. 617. l.

Templomszentelés. Tokajban e hó 5-én szentelték föl a kath. uj templomot, mely a mult évi okt. 15-én leégett templom romjaiból emelkedett. Az egyházi szertartás után diszes vendégkoszoru gyült össze Bergler Gyula prépost asztalánál. Zákó Soma tekintélyes polgár a vendégeket a még hiányzó orgona javára adakozásra hivta föl, ő maga rögtön 50 frtot ajánlva föl, mire csakhamar 230 frt gyült össze. Jellemző, hogy az inditványozó görög-keleti vallásu, s az adakozók nagy része is más vallásfelekezetü.

Tokaj vára

Visegrádi János dr.

Tokaj várának leromboltatása 1704-ben.
Adalékok Zemplén vm. történetéhez 1912. 91. l.

DIÓSGYŐR

Várrom

Diósgyőr vidéke. VV 1861, 197 l.

Tokaji vár

Soos Elemér cikke

Hadtört. Közlemények -

1912 1–2. sz.

Ism.

Száradok

1913. 702. l.

CELLDÖMÖLK

Ref. templom 1741.

Tandor M: Kemenesaljai képek. V. 1866, 398 l.

BIHARMEGYEI NÉPVISELETEK.

Nincs oly vidék ebben az országban, hol a nemzeti öntudat erősebben élne a nép lelkében, mint a bihari rónán. A bihari magyar ember jóformán csak önmagát s a maga vidékebelit tartja «tiszta magyar»-nak, míg a többi népfajokat lenézőleg «sült oláh», «csupa tót», «merő német» és «vad rácz» kitételekkel illeti. Ez utóbbi a II. Rákóczi Ferencz szabadságharcza korában e tájon garázdálkodott rácz csapatok («crudelissima Rascianorum gens») kegyetlenségének a nép nyelvébe is átment örök emléke. Általában mind ez az elnevezés a multban gyökerezik, midőn a műveletlen ember szemében egyedül férfi-munka-számba menő hadi-munkát azon a tájon egyedül a magyar hajdu végezte, mi alatt a többi népség «kályha vállán sütötte a makkot».

A történelem nemzetalkotó s nemzetfentartó ereje nyilvánul hát abban, hogy a bihari ember a magyarnál is magyarabbnak tartja magát. Multjában élvén, szájról-szájra szállítja a hajduk dicsőségét, Toldi Miklós, Bocskai, Zólyomi, Rákóczi emlékezetét. Ily úton-módon támadó erős történelmi érzéke kifejti benne a tiszteletet minden iránt, a mi hagyományos, tehát az apáról fiura szálló viselet iránt is. Az ősei dicsőségével eltelt hajdu-vidék igen természetesen aránylag sokkal jobban megőrzi régi nemzeties jellegű viseletét s annak daliás szabását, mint a magyar Alföld azon lakossága, melynek csak a tegnapra emlékező Kliója és Kalliopéja nem örökít meg egyebet, mint egy-egy helyi érdekű szerelmes históriát vagy a legutóbbi akasztás hősét.

Bocskai emléke honol a Kösmő és a Berettyó mellékén. Ott van Tamási és a régenyi puszta, egykor mind a kettő szabad hajdu fészek, ott van Kis-Marja, a fejedelem szabadalmas városa, s tőszomszédjában Nagy-Kereki, honnét legelőbb indult ki diadalmenetére. Derék, szép magyar nép lakik azon a tájon. Viseletük legszebb a megyében; férfiaknál daliás (1. kép), nőknél kaczkiás jellegü. Bornyúszájú, csipkés újjú patyolat-ing és a sarkantyús deli-csizma száráig érő, libacsont madzaghúzóval művészileg ránczba szedett, négy vagy «hat-szilbe» varrt bő gatya, fő-fő ékessége a marjai és a kereki legény öltözetének. Bogra kötött fekete nyakkendő, ottani szóval *nyakravaló*, nyitva felejtett sűrűpitykés mellény, fekete szűr, melyet nyaratszaka bot végére tűzve hord a vállán, s darutollas csárdás kis kalap egészíti ki a jóravaló, tisztességes, berettyó-melléki legény ünneplő testi ruháját.

Ennek a festői szép öltözetnek aztán, a legény testtartása adja meg igazi magyaros jellegét. A legény, ha egy helyben áll, csípejére ereszti egész testét, de nem oly lomhán, mint a sziciliai, kit szintén ez a tartás jellemez, — hanem csak könnyedén. S különösen három ruhadarabnak kell kifogástalanul állania rajta.

Az egyik a *kalap*, melynek becsét és fontosságát igaz módon tünteti fel az ismeretes régi népdal:

Csárdás, kis kalapot veszek,
Mellé rozmaringot teszek,
Szagos lesz az utcza merre járok,
Annál jobban szeretnek a lányok.

A kalap, bihari felfogás szerint, annál szebb, minél pörgébb, minél kisebb a karimája. Azért mondja a nóta: «kerek az én kalapom, kerekebbre szabatom.» Csökmőtől Élesdig (4. kép), sőt a Királyhágóig, a magyar lakosság «csárdás, kis kalapot» visel, Derecske tája kivételével, hol szélesebb karimájú kalap járja. A kalapot a legény csak könnyedén vágja jobb szemére; már a ki lehuzza a fejébe: bujnyikos kinézésü, negédes, s lányok szemében sem igazi helyre legény. Télen a *bárányból*-, a *túri*- vagy a darutollas *asztrakán-sapka* hasonlókép bukóra áll a legény fejében.

A másik nevezetes ruhadarab a *dolmány* vagy a *szűr*, melynek, bárminő helyzetben legyen, akár panyókára, akár két vállra vetve, akár botra tüzve: szükségkép délczegen kell állnia.

A harmadik a *csizma*, mely hogy *nyalka*, azaz roppant magas sarkú legyen, ép oly feltétlenül szükséges, mint huszár-attakhoz a kengyel. A kothurnustól kezdve, a párisi sarkakig, mindig és mindenütt szükségét látták annak, hogy a ki délczeg akar lenni, magas sarkon járjon. Magyar legénynél ez annál fontosabb, mert tánczának jellege is egyenesen megköveteli a magas sarkot.

Nézetem szerint ugyanis, a magyar táncz fő jellemvonása, hogy *sarkon és egész talpon jár*, ellentétben a nyugateurópai körtánczokkal, melyeket lábujjhegyen lejtenek. Mert csak is úgy, ha az egész lábfejre s különösen a sarkakra nehezedik, nyerhet igaz kifejezést a magyar népjellemben gyökerező *gravitás*, az a méltóságos testtartás, melynek nincsen párja e földrészen, hanem ha a spanyoloknál, kiknél azonban a gravitás már szertartásos grandezzába megy át.

A hegyes orru, sarkantyús csizma szintén főkép a tánczra való tekintetből szerepel minden ünnepnapon. Azzal veri ki a legény a taktust, de csak «szép módjával»: inkább halkan, mint nagy zajjal; mert a lazán álló nagy taraju sarkantyú csörömpölő pengetése merőben idegen hozomány: a huszároknak ép oly idegen-ízű, talmi magyar tempója, mint a minők fanfaronnade-jaik és kacskaringós, sületlen káromkodásaik.

De nem csak tánczán, hanem már a járásán is meglátszik a puszták fiának komoly méltósága. «Megismerni a kanászt csupán járásáról» — mondja a nóta, s ép így emlékezik a csikósról, a juhászról, stb. A városi ember lót-fut, gyorsan jár, szabott órája levén minden teendőjének; a falusi és pusztai lakos, kinek nincsen szoros terminushoz kötve a tennivalója, rend szegint nagyon lassan jár és tempóra tesz mindent, még pihenni is tempóra pihen s lenézőleg szól az «utri-futri», vagyis nagy sebbel-lobbal járó üzlet-emberről vagy más afféle istenteremtéséről. Ép úgy lenézi a lomha, nehézkes oláhot vagy a tótot, ki mint a horgon akadt csuka igyekezik előre nyujtott feje s nyaka után. Leánynál is a szemérmes lépés kellemei sehol jobban nem nyilatkoznak, soha sem igézőbbek, mint ruganyos járásában, mely nem lebegő, nem megy lábbujjhegyen, hanem ellenkezőleg, ép úgy, mint tánczra: egész talpon. Járás közben a bihari leány «olyan egyenes, mintha nádat nyelt volna»; lapos angol sarku czipőben nem is lehetne oly egyenesen járni!

«Nagy-Szalonta nevezetes városában» ugyanoly festői, bár átlag nem oly délczeg-szabásu a a magyar népviselet (2. kép), mint Kis-Marján. Szalontán csak a *czifra szür* mulja felül a berettyó-melléki magyar gúgyát. Mert az a boglárral ékes czifra szür, úgy a rajta levő kézimunkánál, mint anyagánál fogva kétségkivül a legdrágább s a legdiszesebb effajta öltöny széles e hazában. Viselik is télen-nyáron egyaránt.

Egyéb téli felöltők, mint a huszár-dolmányhoz hasonló, testhez álló, posztó *bekecs*, a fekete szőrü *guba*, mely a subát pótolja, és a hitvány *darócz* nyomába se hágnak a szalontai czifra szűrnek. A *suba*, mely abban különbözik a bundától, hogy a bunda ujjas, mig a suba ujjatlan: Szalontán is *vóczczal* varrott, vagyis a bőrdarabok szegélyei nincsenek közvetlenül összevarrva, hanem a közéjük végtől végig illesztett irhaszíjra, olyanformán, mint a hogy a régi cserepárok kék nadrágja oldalára közbül varrtak egy fehér csíkot. Háromszéken a szűcsök ezt a munkát *vórczczal varrásnak* nevezik, s ez a szó vezetett engem ezen elnevezés eredeti forrására. Németül «Wurst» vagy «Würsteln» a vócz vagy vorcz neve, s bizonyára onnan ered a magyar kitétel.

Szalontán az egy sor gombos közönséges posztó kabátnak *újjas*, a többnyire panyókára vetett átgombolós posztó kabátnak *mándli* a neve. A zsinóros *atilla* és a *dolmány* ünneplő ruhák; úgyszintén a tisztes *dóka*, mely nem ugyanaz, a mi a nagykunsági *daku*; a *mondér* és a *lékri*, férfi-felöltők. A *lajbi* vagy *kis lajbri* a közelmultban még som-gombra gombolódott, ma már lapos pitykés. A bornyuszáju vászoning otthonszött, a perkáj- és gyolcs-ing és gatya rőfszámra vett anyagból készül.

A Kis- és Nagy-Sárrét közt, voltakép a világ háta mögött fekvő, eldugott két helységben: Csökmőn és Darvason, a legény legfőbb, elmaradhatatlan ékessége a pörge kis kalapjához tűzött vasgém- vagy darutoll, mely minél világosabb, annál szebb; a fehér darutoll a legszebb, s oly becsben áll, hogy örökbe is hagyják. Csökmő ízmos és szálas népe roppant bő, körösörül sűrű ránczba szedett gatyában jár, mely hogy annál szebben, «kerekebben» álljon, úgy van varrva, mint a szoknya, t. i. csak egy szára van; ez alá vesznek aztán még egy vékony gyolcs gatyát. Darvason *huszárkát*, kigombolt posztó mellényt, térdig formán érő vékony gyolcs ruhát s hétköznap kék kötőt viselnek. Ha azonban halászni vagy csíkászni mennek a rétre: úgy öltöznek, mint a kotubeli pásztor, gulyás vagy pákász. Felső ruhául vászon *sinkót* vesznek magukra, mely az inget is pótolja. A sinkót bekötik a *kukóba* (az Alsó-Sárréten *cziczu-nadrág*), ezt a testhez álló vászon «lábravalót» pedig a bocskor szárába. Ugy a sinkó, mint a kukó, oly durva és oly sűrű vászonból vannak, hogy se a tors, se a tövis, de még a sár sem hatolhat át rajtuk.

BIHARMEGYÉBŐL. — ÉLESD KÖZSÉG ELŐLJÁRÓSÁGA. Lojanek János fényképe után.

Ott, a hol a magyarság oláhokkal vegyest lakik, ezek hatása erősen meglátszik a nép viseletén. Ott az öltözet «tarka, mint a rácz oltár», mi által ki van véve magyaros formájából. Igy Körösszeg-Apáti feliben magyar, feliben oláh faluban bő ujjú, vagy sűrű *forhametlis* (Vorhemd) vagyis bodor elejű inget, vörös-sárga vagy kék-sárga fejtővel kivarrt czifra kendőt, kék vagy más színű kötőt s vászon vagy gyolcs gatyát viselnek. A legények pörge kalapjának egyik oldalára daru- vagy gém-toll, másik oldalára csinált virágbokréta van tűzve, — a mi egy kissé sok a jóból; ellenben csizmájok ritkán sarkantyús.

A férfiak viselete Biharban hagyományos, mely hosszu időközökben is csak alig-alig módosul. Ellenben a fehér nép viselete, főkép a fiataloknál, igen kevéssé emlékeztet rég mult idők módijára. Lányok és menyecskék nem viselik többé a piros csizmát; divatját multa az idres-bodros *tarjagos fiketű* (főkötő) is, mit a

menyecskék fehér vagy fekete gyolcs kendővel, az öreg asszonyok nagy *lencsés kendővel* kötötték volt be, annyira, hogy csak a fodra látszott. A hatvanas években megyeszerte felkapták a *tisza-gubát*, mely vörös zsinórral kihányt vastag fekete kelméből készült, s hátul vörös bojttal volt díszitve. Azonban a tisza-guba módija is csak ideig-óráig tartott; ma már teljesen felváltotta a sárgásbarnára festett, fekete selyem virággal díszitett, alig csipőig érő kis bunda. Hires a derecskei szűcsök által készített sárga kis bunda és az ugynevezett *túri bunda*.

Ma a női viselet Biharban is, mint az Alföldön általában, többé-kevésbbé a nagy világ divatjához alkalmazkodik.

A *sima*, t. i. nem *tunikás* szoknyát, mely az itt ábrázolt szalontai kenyérvivő asszonyon látható (3. kép): már csak idősebb nők veszik magukra, a fiatalja többre becsüli az elől-hátul s körül fodros szoknyát. Az urias czviklis szoknya, alján bővebb mint a derékban, mert két oldalt hosszúkás háromszögű fél- vagy egész czviklivel van kitoldva. Ez a *czvikli* (Zwickel), régi magyar szóval *aszaly*, a mit Arany próbált föleleveníteni a Buda halálában. Biharban jobb szereti az asszonynép a *kerekaljú*, máskép magyar szoknyát, «a kibe' nincsen czvikli», és a melynek Pestmegyében tréfásan *Csicsóné szoknyája* a neve.

Derékra való női ruhák a *vizikli* (néhol vizitli), az elől «komót» *bujjbeli, hozzádillő, tüledálló*, vagy *tülleálló*; a *lékri, majka* vagy *kaczamajka*, az *ujjas*, az *ingváll* stb.

Menyecskék vagy bekötik a fejüket, vagy pedig kisded fekete csipke *fiketőt* viselnek, mint az alföldi menyecskék általában.

A leányok hajadon-fővel járnak; közepén elválasztott, leeresztett hajukba pántlikát fonnak. A köznépből kissé kiemelkedő vagy kiemelkedni vágyó leány azonban, ma már megyeszerte feltűzi a haját, mert a csapba kötött pántlikás hajviseletet parasztosnak tartja. Az átmenet rendesen azzal kezdődik, hogy egy fonat helyett két fonatban bocsátja vállára haját, melyet aztán egyszer csak feltűz, — mert bezsirozza a viziklit!

A czipellő és topánka leányoknál szintén oly magas sarkú, mint a legényeknél a csizma. Nem is «tarti kis lány» (begyes), a kiknek nincs magas sarkú czipellője.

Biharban a női ruha általában sötét szinű, idősebbeknél fekete, mit Tiszántúl a kálvinistaság jelzőjéül tekintenek, s azért nevezik a fekete varjút «kálomista varnyu»-nak.

Nem is alaptalanúl; mert annyi bizonyos, hogy a hol Kálvin követői tömegesebben laknak, csakugyan tulnyomó a sötét szín. Zágráb piacza csak úgy piroslik a sok piros kendős, piros viganós asszonytól, Győrött kék, Salamancában sárga, Moldvában a csángó fehérnépnél fehér a népviselet; ellenben Montaubanban, a franczia kálvinisták egyik erős várában, vagy nálunk a jóformán egészen református Nagy-Kunságban, Békésmegye magyar ref. községeiben, s a bihari síkon tulnyomóan fekete vagy legalább is sötétszinű a női viselet. S mondhatni, minél inkább közeledünk kelet felé, azaz minél közelebb férkőzünk az oláhsághoz, annál virágosabb, annál tarkább s általában világosabb szinű a magyar női ruha. Az oláh nő tarkasága összhangban van temploma czifraságával; a kálvinista magyar asszonyon, ott a hol még megőrizte régi szokásait, a ruha is oly puritán egyszerű, mint a szentegyház, hova imádkozni jár. S még ezelőtt harmincz-negyven esztendővel ház körül a fehér, házon kívül a fekete köténynyt viselte Biharban úgy az uri, mint a paraszt-asszony. A tarkabarka kötő mintegy jelvénye volt a megbomlott erkölcsnek; azért mondta a sárréti nóta: «Annak a kis lyánnak tarka a kötője, Isten teremtugyse' — nem jó lesz belőle.»

BALLAGI ALADÁR.

TOKAJ PUSZTULÁSA.

Volt már szomorú alkalmunk részletesebb jelentést tenni arról a pusztulásról, mely a magyar Hegyaljának legnevezetesebb városát, a magyarországi városok között Budapest után a külföldön is leginkább ismert nevű Tokajt elemésztette, fölkeltvén szerencsétlen lakói iránt a részvétet mindenütt, a hol az emberek szive a nyomor és szenvedés iránt még érezni tud.

Ez alkalommal bemutatjuk Tokajnak a pusztulás utáni képét, Kozmata fővárosi fényképésznek a helyszinén készült fölvétele után, valamint Tokajnak egy helyrajzi térképét. A kettő együtt — mindkettejét Bernáth Béla úr, a mádi kerület országgyűlési képviselője volt szíves átengedni lapunknak, — teljes fogalmat nyujt a pusztulás nagyságáról s ez utóbbin megláthatni, mily kevés maradt meg a sujtott városból, — s az is a széle felé eső szegényesebb házikókból áll, — míg a város közepe, legértékesebb része a lángok martaléka lett, több templom is leégett, így a képünkön már fedél nélkül látható görög egyesült és görög nem egyesült egyházak.

E két képre tekintve mindenki meggyőződhetik, hogy ha az emberi részvét ezúttal föbuzdul e város szerencsétlenségén bizony elég nagy oka van reá s az valóban kihívja a szánalmat.

A MAGYAR KIRÁLY DEBRECZENBEN.

Művészi toll kellene ahhoz, hogy hiven rajzolhassa le a Debreczenben lefolyt ünnepélyeket, kezdve a király bevonulásától egészen az elindulás perczéig. Minden alig feltünő kicsinységben meg-megannyi élő kifejezése volt a király iránti őszinte ragaszkodásnak és hódolatnak. Ha Mátyás király utazását a nép között monda-kör veszi körül, nem kételkedünk kimondani, hogy a debreczeni királylátogatást is ahhoz hasonló fényes dicskör övezi.

Ne várják olvasóink, hogy részletesen leirjuk, hogyan fogadták Debreczenben a királyt s kiket és hogyan fogadott a király Debreczenben? mindezt megtették a napilapok. Még azt sem irom le, hogy mint volt földiszítve s ünnepi ruhába öltöztetve Debreczen. Fényt, pompát, külső díszt látott már ő Felsége eleget; de a lelkesedésnek oly magasra fellobogó lángját, ritkán láthatta. Nem mondvacsinált oltártűz volt az, de önként áramló meleg a kebelből, tizezrek szivéből és ajkairól, s visszasugárzott a király jóságos, szelid arczulatán. Úgy láttuk, mintha eme pillanatokban a szivét sokszor terhelő bánat, az életén ülő sok nehéz gond eltávozott volna. Ajkán nyájas mosoly, szemében örömsugár látszott.

A napilapok tudósitói elfeledtek egy fontos jelenséget fölemlíteni, a mi pedig a királylátogatást egész szokatlan fényben tünteti föl. Azt nevezetesen, hogy a városban ez alkalommal még csak katonai díszőrség sem volt. A példás rendet mindenütt a helyi rendőrség, tűzoltóság és főiskolai ifjuság tartotta fönn, mintha nem is a legfőbb hadúr, de a népnek jóságos atyja jönne vendégül szerető népe közé. Király századok óta nem járt még így az ő népe között.

Egyszerü ember ajakáról hallhattunk ilyen nyilatkozatot:

— Uram! még a szeméből is kilátszik, hogy ő felségénél jobb ember nem lehet. Olyan szivesen köszönt, mintha régi ismerősök lettünk volna.

Csak látni kellett a Nagy-erdőn, a mint a mézes-kalácsos, fonatos sátrak előtt megjelent s az egyszerü asszonyokkal, lánykákkal szóba ereszkedett.

— Tessék, méltóságos király úr, — szólt egy fonatos sütő asszony, — kóstolja meg ezt a jó fonatost.

S milyen büszke volt Fülöp János gulyás, hogy a király még őt is megtisztelte megszóltásával. Hortobágyi pásztor, a ki már József főherczeggel is váltott szót s szóváltása méltó a följegyzésre.

— Nos, hát jár-e most jó idő a pusztán? — kérdezte akkor a főherczeg.

— Két Isten kellene ide, fenséges herczeg úr, hogy jó időnk legyen.

— Hogy-hogy? — kérdezte a főherczeg.

— Az egyik adná az esőt, a másik meg fölszárítaná.

Nos hát most még nagyobb tisztesség érte. Hortobágyról ide rendelték ökörsütésre, gulyáshús készítésére, s ő felsége megkérdezte: «Hogyan csinálják a gulyáshúst?» És elmondta a nélkül, hogy legkisebb zavarba jött volna. Úgy állott a felség előtt társaival együtt, mint valami fegyelmezett katona.

Általában az erdőn érezte magát ő felsége legotthoniasabban. Gyalog járt-kelt. Közelében, de mindig tiszteletteljes távolságban a nép, harsogó éljenekkel üdvözölve azt, ki mint Mátyás hajdanán, leereszkedett az ő népéhez s még a hortobágyi pásztorral is szóba bocsátkozott.

Négyszáz fehérbe öltözött kis leányka szegélyezte az utat, hol a felség elhaladt. Mindegyiknek kezében kosár volt, melyből virágot hintettek utjára. Ez a sok leányka ő felsége előtt is feltünt s meg is kérdezte: «Mindnyájan debreczeniek-e?»

Persze hogy mindazok voltak, valamint a bandéristák, dalárok, stb. Nem is engedett volna most Debreczen városa az ilyen külső diszítésekbe más idegen elemet bevonni. Legyen mind eredetileg debreczeni.

Hát az nem följegyzésre méltó esemény-e, hogy a tramway-t ő felsége Debreczenben avatta föl udvarképessé? Itt ült először helyi vasuton. Az erdőből ezen jött be kiséretével a városházáig. Még azt is megkérdezte, hogy milyen alaptőkével alakult meg a helyi vasuttársaság, s helyeselte, midőn megtudta, hogy a legtöbb részvény debreczeniek kezében van. Az erdőből jövet fenhangon adott kifejezést legmagasabb megelégedésének, így szólván a vasuti kocsiba szállásakor gr. Szapáryhoz: «*Igazán meglepett ez a gyönyörü fogadtatás!*»

És itt szabad legyen ismételnem, ő felségét nem külső dísz, — holott az is impozáns volt, — lephette meg, de az erdőre kiáramlott népözön, mindegyik arczán az igazi öröm, mintha mindegyik ajkon ott lebegett volna: «köszönjük, felség, hogy eljöttél közénk!»

Anyák emelték föl ölbeli kis leánykájukat s egyiknek-egyiknek kezében fehér papirtábla volt, melyre aranyos betűkkel volt felragasztva: «éljen a király!»

— Jól megnézd, — szólt egy anya közel a királyhoz, — ez itt a király, hogy el ne felejtsd soha életedben.

Egy öreg ember pedig levett kalappal önfeledten így kiáltott föl:

— Jaj Istenem! a jó öreg király! hát még ő is megöregszik.

Ezek az apró események mind azt bizonyítják, hogy a király betekintett a nép szivének közepébe. Debreczen nem egyhamar lelkesül, de ha aztán megszeret valakit, meg van az szeretve.

Ilyen egyes epizódok több helyen játszódtak le. A király szivélyessége meghódított mindenkit. S ez a nap csakugyan feledhetlen lesz Debreczen történetében. A főiskolában eltöltött idő szintén arról tanuskodott, hogy a magyar király szivén viseli a magyar ifjuság jövőjét. A főiskolában véghez ment ünnepély fénypontja mindenesetre az volt, midőn az énekkar Kölcsey Hymnusát dalolta el. A felség az éneklés alatt láthatólag megindulva hallgatott. Majd később a könyvtárban e czélra készitett aranytollal jegyezte be nevét.

Eltávozása előtt a perronon megszólította Kis Áron ref. esperes urat eme szavakkal: «Köszönöm a szives fogadtatást». Majd Simonffy polgármesternek kezét melegen megszorítván, így szólt: «*Újra nagyon köszönöm; ezt a napot nem felejtem el.*» Befejezése volt e pár szó többször ismételt magas megelégedésének s a polgármester kézszoritása az egész Debreczennek szólt.

Záradékul még egy mulatságos epizódot hadd említsek föl. Ott sertepertélt egy kiborotvált, strimpflis lakáj a banderisták előtt. Csinos szál legény volt. Ha bajusza lett volna, beillik magyar gyereknek is. Megjegyezte ezt egy banderista eme szavakkal:

— Ha meghagyná a bajuszát, ez is beválnék ám kunsági fiúnak.

A lakáj arra néz, jóizüen mosolyogva válaszol magyarúl:

— Így is kunsági fi vagyok én, Kun-Madaras az én szülővárosom.

Egy városi hajdúnak megvolt az az előjoga, hogy az udvari szakácsok közt forgolódjék. Jól is ment addig a dolga, csak az volt a baj, hogy kevéssel beszélhetett magyarul. A mint egyiknek így mutogatott s meg akarta magát értetni, a német szakács egy szintén kiborotvált csinos legényre mutatott, hogy az tud ám magyarul.

Felé ment s annak is mutogatott.

— Sohase mutogass, öcsém, tudok én a nyelveden.

— Hát uraságod magyar? hát aztán micsoda állásban tetszik lenni ő felségénél?

— Leibkammerdienerje vagyok.

— Micsoda?

— Személye körüli inas.

— Van szerencsém. Hogy hivják becses nevén?

— Nagy Dániel, Aradról. Mint katona kerültem az udvarhoz, aztán csizmatisztító lettem s úgy avanczíroztam aztán ő felsége belső lakájává.

Azt se tudtuk eddig, hogy ő felsége belső szolgája magyar.

DEBRECZENI.

a Város képe a 617. lapon

Vas. Ujs. 1857.

Tokaj és a tokaji bor.

Tokaj világhirü magyar mezőváros Zemplénmegyében a Tisza és a Bodrog folyók összefolyásánál, jó magas hegy alatt, 3500-nál több lakossal. Épületei közt megemlitendők a katholikusok, reformatusok, ágostaiak, n. e. görögök és zsidók ima- és szentegyházai. Van itt nagy sólerakóhely, posta- és gőzhajó-állomás és derék fahid a Tiszán négy kapura, továbbá több eczet- és igen jeles sörház és pálinkagyár. Hires régi várának romjai a Tisza és Bodrog összefolyásánál láthatók. E város vidéke a világhirü tokaji aszubor hazája, s e vidék az ugynevezett *Hegyalja*. Ez Zemplénmegyében fekszik és kis része kiterjed Abaujba is s a Kárpát ágainak legdélibb fokát képezi, hosszusága 6—7 mérföld, szélessége 3—4 mfd., összes területe pedig 14 □ mérföldet tesz; de ebből csak mintegy 5 □ mfd. van szőlővel beültetve, mellyen levő szőlőterület mintegy 20,000 holdra tehető. Tokajon kivül következő helységek tartoznak a Hegyaljához: Szántó és Erdő-Horváthi (Abaujmegyében), Golop, Tálya, Rátka, Ond, Mád, Zombor, Tarczal, Olaszi-Liszka, Erdőbénye, Tolcsva, Bodrog-Keresztur, Zadány,

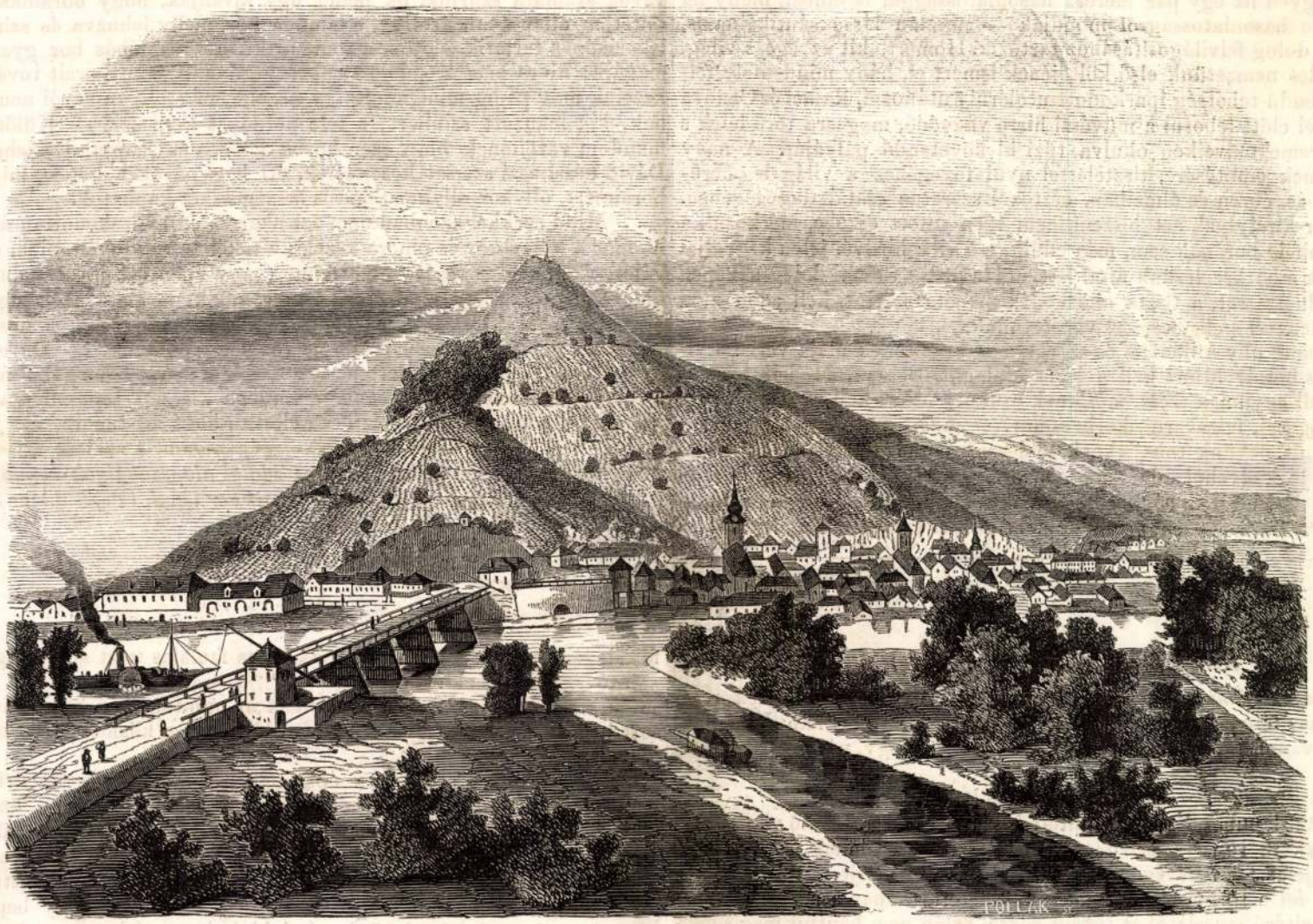

Tokaj.

Olaszi, Sáros-Patak, Sátoralja-Ujhely, Kis-Tornya. Legfőbb és legjelesebb szőlőfaj itt a formint, ez nem más mint a soproni zapfner és a badacsoni szigeti. E dicső szőlőfajt Némethonba, sőt mintegy 27 évvel ezelőtt Franciaországba is Lionel vidékére bevitték, hol is a tokajihoz igen közel álló bort ad, melly a csemegeborok sorában nagy szerepet játszik. A tokaji bor jelességét is az értelmes szőlőmivelők csak e fajnak tulajdonitják. Több esztendőt véve fel a tokaji bor összes termését 12,000 akó aszura és 6000 akó máslásra tehetni. A régi jó időkben egy átalag (87 itcze) jó aszubor 50—70 aranyon kelt, fiatalabb ó aszu ára 20—40 arany, máslásé 15—20 arany volt. Erdőbényén van a legnagyobb pincze Hegyalján. Csaplovics János azon ritka nevezetességü eseményt jegyezte fel, hogy a rendkivüli időjárással biró 1813-ik évben a tokaji hegyen kétszer szüreteltek. Ugyanis 1812. őszén a tél és nagy hó korán és hirtelen bekövetkezvén, a szőlő a hó alatt leszedetlen maradt s csak midőn az elolvadt, 1813-ki február 25-én szüretelhettek, mi őszszel ismét megtörténvén, ez évben Tokajon kétszer szüreteltek. A február 25-ki téli szüretnél a szőlő nem veszté el jóságát, csak szine lett halványabb, s a must is igen fakó szinü volt.

A tokaji mai napig csonkitlanul őrzé meg régi diszes nevét, most is a „borok királya“, mint hajdanában, most is olly becses és drága pénzen fizetett, keresve keresett czikk az a világkereskedésben s a nagyok asztalainál, mint régenten. Dicsőitésére most is iveket lehetne tele irnunk.

Azonban ugy hiszszük, mind e dicsőitésre, mind a bor és termelésének jellemzésére czélszerübb eszközt nem egyhamar találhatnánk, mintha kivonatilag közöljük azon okirat tartalmát, melyet a közelebb lefolyt pesti gazdasági kiállitás alkalmával a tokaji bortermesztők egyik leglelkesbike, ***Mezősy László*** ur nyujtott be a borbiráló választmánynak:

„Az általam kiállitott csekély mennyiségü tokaji bor bemutatása által, — igy szól Mezősy ur — leginkább kettős czélt törekedtem elérni. — Először: hogy édes magyar hazám termény-kiállitási ünnepén, nemzetgazdászatunk ezen egyik legfőbb czikkelye, necsak másod és harmadik kézen, — mint ez most legközelebb a bécsi kiállitáson történt, — (Schwarzer, Lenkey, Scherzer, Leibenfrost, s más kereskedők által) tüntettessék föl; hanem közvetlen általunk *bortermesztők* által fölmutatva foglalja el helyét. És tudatni akartam egyszersmind, az országos kiállitáson megjelenhető bel- vagy külföldi vevőkkel azt, hogy az összes Tokaj-Hegyalja vidékén csak az itt kiállitott 1855-iki és 1856-iki borok azok, mellyek nagyobb mennyiségben kaphatók; s hogy más évek régibb borait a szó teljes értelmében, minden nagyitás nélkül mondom, 24 óra alatt egy jó négy lovas fogattal, a Hegyalja határairól, mind elszállittathatják. Azért birtam és kivántam magam is, ezen két évet, legtöbb változatossággal és mennyiségben képviseltetni.

Másodszor: törekszem a tisztelt választmánynak Tokaj vidékétől ne talán távolabb lakó, ollyan tagjai előtt, kik hazánk szent földének annyiféle terményei közt, annak legnemesbikét, a tokaji bort, csak gyártott, s kereskedői kezeken eltorzitott csöppekből ismerték, a maga szüzies tisztaságában, és többféle alakjában bemutatni, s tettleg izlelés által meggyőzni a választmányt arról, hogy azon ujabb időkben sajtó alól kikerült, borászati, szőlőszeti és Isten tudná miféle, pinczekezelési tanácsokat adó, de többnyire csak theoriai okoskodásokon nyugvó röpiratok vádja a tokaji bor sokfélesége, s ezen oknál fogva, kereskedésbeli alkalmatlansága ellen; nemhogy annak hibául lenne felrovandó; hanem inkább annak *egyik legfőbb utánozhatatlan sajátságát* teszi, s becsét neveli.

Igen jól tudom én azt, hogy a soproni, pozsonyi, pesti, s más több borgyárak, ha kell, akár millió számra egyformásitják butellás boraikat: — de könnyü ám az avatott nyelvnek, gyártmányaik hamisitott nedvére reá ismerni. Mert mig ők nem tudnak mesterkélt boraiknak, évről évre más izt, szagot és szint adni, s a gyárban 1827-iki vagy 1836-iki képében kiállitott bor, épen azt az izt és szagot adja, mit az ezelőtt csak pár nappal czukros

malozsával s cognaccal egybe kevert hitvány lé: addig a nagy mester, a természet, mint mindennel, ugy ezen remek müvével is, kedve szerint játszva, ennek izén, szagán, mint azt az általam fölmutatott csekély példányok is mutatják, folytonosan, évről évre, százféleképen változtat. — S azon borászati czikkek érdemes irói, kik a tokaji bor egyformásitásán működnek; akaratlanul teszik ugyan, de ki kell mondanom, a borgyárosok bérenczéül dobták oda tollaikat.

Ha külföldi szakirók beszélnek gyakran badar nyelven a tokaji borról, — mint ezt, ha jól jut eszembe, Juliennél, de másnál is olvastam, — hogy a tokaji bor, mindössze is, csak egy kis hegyen terem, melly kőfallal keritve áll, s annak egyik felét az uralkodó ausztriai felséges Császár, másik felét pedig a muszka czár birja; csak mosolyoghatna rajta az ember, hanem, midőn hazánkfiai támadják meg hegyaljai borkezelésünket, még pedig gyakran ollyanok, kiknek életökben egy hordó tokaji boruk sem termett, s szemünkre hányják, hogy mi borainkat nem az egész világ által bevett borászati szabályok szerint kezeljük, s szőlőinket nem azon törvények szerint miveljük, az embernek csakugyan kedve jön boszankodni. — Hiában! — nem tanulhatták ők azt meg a gyakorlat mezején; hogy a tokaji bornak, a világ minden borától eltérő, kezelési szabályok kellenek. — Az emberek közt is el van az félig-meddig ismerve; hogy a lángész, a genie, szabályok és formák közé nem engedi magát szorittatni; s ha áll ez csakugyan az emberekre; ugy bizonyosan áll, vagy még jobban áll a borvilágban a legnagyobb geniere, a tokaji borra nézve.

Szabad legyen itt egy pár merész hasonlatossággal is élnem, melly ha — mint minden hasonlatosságról mondják — netalán kissé sántikálna is, mindenesetre a dolog felvilágositásához tartozik. Homért, kit az egész világ, s Petőfit, kit édes nemzetünk első költőjének ismert el, hány mindenféle felsőbb s alsóbb rendü tehetség iparkodott utolérni s utánozni. Rafael és Canova örökbecsü művei előtt leborul a művészi hirre vágyódó, magasra törő lélek s hátrahagyott remekműveiken okulva tűzi ki követendő pályáját. A nagy Napoleon nevének emlitésére, tisztelettel nyul fövegéhez a világ legmerészebb katonája is, ébren és álmaiban, osztozni szeretne csatái dicsőségében. — A tokaji bor-királylyal, azt hiszem, nem igen jutott eszébe, mérkőzni, a földgolyó semmiféle borának sem, még eddig, s ő világhirűvé, jelen hegyaljai szőlőmivelésünk s borkezelésünk által lett. — Ha pedig valami dolog ekképen érte el a non plus ultrát, a tiszta okoskodás menete szerint, kell azon mód iránt némi tisztelettel s elismeréssel viseltetnünk.

Miért vannak olly különféle és szorgalmas kezelésnek alája vetve a világ minden más borai? Miért kell a hires Malagát, Sheryt, Madeirat sütni főzni? Miért kell egyiknek szesz, másiknak czukor? Miért kell egyiket lehuzni, a mást töltögetni, felzavarni, korbácsolni? — Azért mert megtagadta tőlök a sors azt, mit nekünk tokajiaknak földészeti fekvésünknél fogva a természet ingyen jó kedvéből adott meg, *boraink édességét, szinét, erejét, szagát* és *zamatát*. Ezt mi nem rovjuk föl önmagunknak érdemül, de azért megbecsüljük a természetnek ezen habár ki nem érdemelt ajándékát, különösen midőn látjuk, hogy minden más borkezelés utoljára is oda van irányozva egyéb bortermő vidékeken, hogy azon mi sajátságaink, annyira-mennyire, legalább megközelittessenek. — Pedig a tokaji borkezelés — mit már régen kellett volna mondanom — csak két szóból áll, u. m. *„szüretkor jó hordóba, jó pinczébe szürni, s azt többé nem babrálni!“* Nem kell azt töltögetni, nem kell azt lehuzni, elkészitik azt az évek hosszu sorai, s meg lesz benne idővel minden kellék, mit az elkényeztetett emberi iny csak képzelhet. — S ha az idő már eljött, hogy a tokaji bor hordójában tulért (mert a tokaji bornak és szőlőjének is a tövön, nem elég a megérés, hanem tulérés kell), s le kivánkozik üvegekbe: azzal ne késsék a gazda, s azon szilárd kis palotájában azután, ha különben jó helyről s fajtából származott, tul éli az örökkévalóságot! — De ebben sem engedi ám magát szabályok szerint igazgattatni; egyik év termése, már két három év mulva, némellyik év termése pedig 10—15 mulva sincs készen, hogy azon számtalan különbségeket ne is emlitsem, mellyeket a vékonyabb és kövérebb boroknál, vagy épen az essentziáknál figyelembe kell tartani. A melly hegyaljai pinczés gazda ezekhez nem ért, az szőlőjétől szökjék meg, vagy borain szüret alkalmával adjon tul.

A sok borászati tanácsadás után, próbáltam én már egy pár hordó boromat, nem hegyaljailag is kezelni. Lefejtettem, szinig tartottam, lekarikáztam, hogy még a szellő se férjen hozzá, ugyan afféle borokat pedig dugatlan, araszos hiával, seprüjén hagytam. — S mi lett belőlők? Felelet: mindkettő jó lett; mert 12 holdra menő szőlőcskéimben *nincs egyéb fajta, mint formint és gohér*. — Azonban, miután mi boraink kilencz-tizedrészét lengyel és porosz vevők számára szürjük, ők pedig ugy kivánják, hogy borainkat seprün és töltetlen állapotban áruljuk, s minden bor, melly lehuzva és szinig töltve, s lekarikázva tartatik, előttök a romlani készült és hibás bor gyanuját vonja magára; nincs más teendője az okos gazdának, mint borait továbbra is ugy kezelni, még pedig mind addig igy kezelni, mig ollyan vevői nem mutatkoznak, kik lehuzott szinbort, s tele hordókat keresnek. — Különben hiában mondom vevőimnek, hogy ezen borok Schams és Chaptal, Balásházy és Szabó Dávid utasitásai szerint kezeltettek, ott hagyná őket szépen, mig én seprüs boraimért, ollykor-ollykor takaros összegecskét kaphatok.

Mind ezekkel azonban nem azt akarom én elbizakodottan állitani, mintha már a tokaji bor és pincze-kezelés a tökéletesség fokán állna, és semmi kivánni való nem maradt volna fenn, (vagy épen azt javaslanám, hogy más vidékek borai tokaji mód szerint kezelendők, — mert azok ugyan furcsán járnának!) mert hiszen mi az a világon, mi az emberi ész és hosszas tapasztalatok segélyével időről időre ne tökéletesedhetnék? — De mint minden egészséges test, a rajta ejtett sérveket és hiányokat önmagából forrja ki, ugy a tokaji borkezelés is csak önmaga körében szerzett tapasztalatai után fogja hiányait kinőni, s fog oda biztosan eljutni, hová őt theoreticus jóakarói, veszélyes utakon vonczolni akarják. — Végszavam is az lesz a tisztelt bizottmányhoz, *hogy a tokaji bor, vagy az eddigi alapszabályok szerint fog örökre kezeltetni, vagy megszünt világhirü tokaji bor lenni.* (Pest, május 30-án 1857.)
— *Mezősy László*, tokaji bortermesztő.

TÁRHÁZ.

Gazdákat érdeklő rovat.

— *Patkányok elleni szerek IV.* *) Sokan talán annak örvendenek már, hogy ez ártalmas féreg egészen ki van irtva legalább a Vasárnapi Ujságból. Ime ismét itt vannak! De most csak azért jönnek, hogy végkép elbucsuzzanak.

Egyéb tárgyaink sürgetősebb természete hozta magával, hogy a „Püspöki gazda“ által lapunkban megpenditett és számos oldalról kellő viszhangra talált „patkánykérdés“ további vitatását elhalasztottuk. Illőnek tartjuk, hogy még mielőtt a jelen félév bevégződnék, e kérdés is végét érje. Nem közölhettünk mindent, mi e tárgyban hozzánk felküldetett, csupán a nevezetesebb s az előbbiektől eltérő javaslatokat tettük közzé. Talán nem bántjuk meg senkinek patkányüző hiuságát, midőn azt mondjuk, hogy *végül maradt a java*. Részünkről azt tartjuk, hogy az alább közlendő számokban foglaltatnak a legjobb tanácsok, mellyeket a patkányokra nézve adhatunk:

XIII. *Jászberényből* irja *S. J.* ur: Immár 12-féle patkány-irtásmód közöltetett a Vas. Ujságban; én is hozok fel egy módját, nem mint magam találmányát, de igen, mint önkénytelen tapasztalatom tárgyát; csodálom, hogy eddig már nem olvashattuk, még jobban csodálnám, ha ezzel — mint a 12-féle mód jobbadán — uj betanulni valót mondanék. Ez egyszerűbb, könnyebb, olcsóbb, sükeresebb a 12-nél; ezt mondhatom s hiszem, hogy önök előleg is igazolandnak. És ezen eddig legczélszerübb patkány irtásmód: nem a méreg, melly veszélyes is; nem a szemkisütés, melly embertelen is; nem a más többféle közvetlen kegyetlenség, melly undoritó is; nem vegyészeti recept, mellynek kivitele drága és nehézkes is; hanem — a patkányok legnagyobb számánál is emberséges bánásmódban részesitett *5, 6 macska* a tűzhelyen. — Ajánlásul tapasztalatom kis historiáját is elmondom: Meg voltam én is látogatva patkánynyal; előjöttek szemem láttára, az éléskamrában, sőt a konyhában és csöndesebb szobában is; többek közt a VI-ik szám alatt közlött „phosphor“-os mérget vettem alkalmazásba; mellytől az igaz, egyre döglöttek, de nem pusztultak ki; azonkivül a jó házi kutya is áldozat lett. Csakhamar ismét megszaporodtak, — ekkor 5 macskára tettem szert, és csak ezek pusztitották ki s óvják meg egészen házamat a patkányoktól s egerektől. Nem fölösleges a patkányirtó macskának, néha faolajas tejet adni, hogy a patkány mérge ne ártson neki.

XIV. Szarvasról *Zlinszky István* ur, miután épen olly elmés, mint avatott birálat alá vette volna a lapunkban eddig közlött szereket, igy végzi levelét:

Egy itteni földbirtokos épületeiben, még saját gyönyörü lakházának padlásán is, annyira elszaporodott e csunya kártékony féreg, hogy alig lehetett pusztitásaiktól valamit megőrizni, s a zsindelylyel fedett épületek tetején százakra menő lyukakat rágtak, hol eső alkalmával százanként jártak ki a tetőre inni, bizalmasan sétálván szemünk láttára. — Alkalmaztunk többféle módot, fogtunk eleven patkányt, kiszurtuk szemeit vagy bepecsételtük, s visszabocsájtottuk társai közé, mind hiába! a patkány nem fogyott. Jöttek vidéki patkányirtók egy nyaláb bizonyitványnyal, és 80 ezüst ft. dijért ajánlkoztak kiirtani; az alku megköttetett, s másnap a Haliczly J. ur által ajánlott szerrel (l. V. U. 20. számát) megkezdték működésöket; harmadnapra mintegy 60 db. patkány, és két db. öreg sertés lőn az eredmény. Ekkor a lyukak betapasztatván, két nap semmi jelét sem láttuk a patkányok létezésének, és a mesterek tovább álltak a könnyen szerzett 80 pfttal. Néhány nap mulva a patkányok kezdték a lyukakat kikaparni, és éltek tovább nyugodtan, s szaporodtak mesés gyorsasággal. — Végre azt tanácsolám az emlitett földesurnak, hogy engedjen vagy tiz darab *nagy macskát* szerezni, a mit ő helyben is hagyott, és én közzé tettem a faluban, hogy a kinek nagyobb fajta kandur vagy még jobb, herélt macskája van, hozza fel a kastélyhoz, jó áron megvétetik; mire harmadnap a padlások és kamrák körmös őrökkel láttattak el — markos kandur és herélt macskák alakjában. — Természetesen az első — a szoktatási — napokban minden ki és lejárás elzáratott, nehogy az uj lakók az ismeretlen körből megszökhessenek, mindennap friss élelmi szerrel láttattak el, és pedig két okból, először: hogy oda szokjanak, másodszor pedig, hogy passióból fogdossa a férget, ne pedig éhsége csillapitására, mert ez utóbbi esetben csakhamar megunván a patkány husát, megcsömörlik tőle, s megszünik irtani, vagy pedig csak annyit fog naponként, mi éhsége csillapitására elegendő; ha pedig szenvedélyből, mulatságból teszi, egy nap vagy éjjel 40—50 darabot is megöl. — A többek között az egyik kandur a patkánynyali viaskodás közben egyik szemét elveszté, s ebből lett a legdühösebb irtó. Ha igy oda szokik a macska, s még minden nap eledellel is ellátta-

*) Lásd V. U. 18., 20., 22. számait.

Tokaj. vára

a XVII. századbeli

képe repr.

Rákóczi emlékkönyv

I. Bp. é. n. 99. l.

Záborszky Lajos II. 211.

Tokaj vára

Kepe repr.

Ferenczy Zoltán

Rímay János
(1573-1631)
Magy. Tört. Élete.
Bp. 1911. 133. 1.

.....

esküt tevő

H.)

ink:

.....

.....

Tokaj városnak

képe Ortelíusból

Repr.

Thallay

154. l.

Tokaj vára

repr. XVII. sz.

Ismeretlen művész
műve

Magyar művelődtört

III. 229. l.

641 l.

Tokaji vár

Soós Elemér: A tokaji vár története, hadi- és műleírása. A Hadtört. Közlemények-ben 1913. évi folyamán megjelent pályamunkának bővített kiadása.

Sátoraljaújhely
1914.
Kegyelettel

7. *Gyulafehérvár, 1616. május 4.* — Bethlen Gábor fejedelem levele a Lippa környékén táborozó hadinépéhez és a környékbeli lakossághoz. Elrendeli, hogy Lippáról mindenki költözzék ki, hogy elejét vegyék a törökök erőszakoskodásainak. A lakosság Lugosra és Illyére menjen, ahol 6 esztendei adómentességet kap.

8. Bethlen Gábor átkelése a Vágon 1626. őszén Vágsellye tájékán, abból az alkalomból, hogy Wallenstein megkezdte visszavonulását az Érsekujvár—Sempte—Nagyszombat-i menetvonalon a morva határ felé.

Egykorú rajz, közelebbi dátum nélkül.

9. *1664. február 3.* — Egy hadmérnök-tiszt rajzai Tokaj váráról.

II. Rákóczi Ferenc kora.

10. *Taksony, 1704. április 25.* — II. Rákóczi Ferenc sajátkezű levele Bercsényi Miklóshoz. Értesíti őt a Buda körüli helyzetről. A titkos írással írt utolsó sorok megfejtése: „és Patajnál ehhez hasonló alkalmatosság lévén, munkámat elkezdem. Azon helység még ide hét mérföld."

11. *Sótony, 1705. március 25.* — Béri Balogh Ádám brigadéros levele Károlyi Sándor tábornokhoz. Értesíti a Sárvár körüli helyzetről s parancsot kér Pottyondy Ádám ezredes számára.

12. *Somlóvásárhely, 1705. március 23.* — Károlyi Sándor tábornok titkosírású levele Bercsényihez. Értesíti a Székesfehérvár körüli helyzetről és sürgeti Ebeczky és Illosvay ezredeinek leküldését.

13. *1739. Dátum nélkül.* — Gróf Csáky Mihály kuruc altábornagy levele Uzony József bukaresti megbí-

zottjához, amelyben utasításokat ad az ott gyülekező kuruc bujdosók magatartására vonatkozóan. (Rákóczi József Moldvaországon át tervezett betörésével kapcsolatban).

Magyar nemes testőrség.

14. A magyar nemes testőrség névjegyzéke 1760-tól 1838-ig.

15. Jelzés nélkül. — A nemestestőrség tagjairól szóló minősítési táblázat 1841/42 évekről. A kinyitott helyen Görgey Arthur minősítése.

Magyar nemesi felkelés.

16. 1809. április 6-tól augusztus 31-ig. — Az 1809. évben lefolyt hadműveletekről vezetett egykorú napló.

17. Pest, 1809. — A magyar nemesi felkelés gyalogsági-szabályzata.

18. Pápa, 1809. június 12. — A felkelő sereg főparancsnokságának menetintézkedése a Győr felé való előnyomulásra.

19. 1809. június 14. — A győri csata helyzetvázlata.

20. Vác, 16. Primaire (december 8) 1805. — Egy francia hadifogoly tábornok levele báró Alvinczy tábornokhoz, amelyben megköszöni, hogy ő és segédtisztje hadifogságból kiszabadulhatnak és, hogy Alvinczy ez ügyben a nádornál érdekükben közbenjárt.

21. 1797. — A magyar nemesi felkelő sereg táborának és gyakorlatainak hadrendi tagozódása Szombathely környékén.

Tokaji vár

Soós Elemér. A tokaji vár története.
Hadtört. Közl
1913. 65, 167 l.
cj kv M

Tokaj vára

1565-ben
képe repr.
Hadtört. Közl
1913-600-l.

tett, eleven kontaktusban állt eseményekkel és emberekkel, bajokkal és követelésekkel és ott, ahol lehetett, tisztogatott és orvosolt.

A lap népszerüsége, elterjedtsége, hirdetéseivel járó nagy jövedelmei, szaporodó előfizető tábora lehetővé tették a vállalkozók számára, hogy a többi lapnál nagyobb és gazdagabb terjedelemben jelenjenek meg. A Pesti Hirlap teremtette meg már békében a papirinflációt, a normálistól lényegesen elütő nagyobb oldalszámaival, a konkurrens lapokat rákényszeritve arra, hogyha versenyképesek akarnak lenni, kövessék példáját. A Pesti Hirlap közölte évtizedeken át a legbővebben a parlamenti beszédeket, a főváros közgyülésein történt felszólalásokat, az Akadémia, a Kisfaludy- és a Petőfi-Társaság üléseiről szóló referádákat, a vidéki törvényhatóságok, megyei gyülések részletes eseményeit, gazdag törvényszéki csarnokot, ugy hogy mindenki megtalálta a maga dolgát a Pesti Hirlapban. Nem volt senki sem elég kicsiny, elég jelentéktelen, bárhol is szerepelt, hogy a Pesti Hirlap tudomást ne vett volna szerepléséről. A Pesti Hirlap honositotta

Tokaj vár

Zemplén vm

Borsod vm

d.

Hadtört. Kötl

1914. 629. l.

tak már, csak Grossmann Adolf barátunk felé és imákat mormolt szünet nélkül.

— Lass' mich in Ruhe, — mondta nekem többször, mikor meg akartam nevettetni, — ich muss jetzt beten!

Közben többször, számtalanszor meg akarta nyugtatni önmagát, ujra meg ujra megkérdezte tőlem ugyanazt, amit már az utlevélosztályról jövet a fiakkerben is kérdezett, vajjon mit gondolok, hogy az utlevél rendben van-e, s hogy most már akadálytalanul átléphetjük-e majd a határt.

Természetesen lelkesen nyugtattam meg, ami talán nem is volt rá már olyan nagy hatással, mint Lázár Miklós megnyugtató szavai, aki elmagyarázta Grossmannak, mennyivel nagyobb veszélyben van ő, mindaddig, amig a vonat Magyarország területén mozog. Sohase lehet tudni, mondta, melyik állomásra érkezik az utasitás, hogy le kell szállitani a vonatról és szuronyok között kell visszavinni Budapestre.

Grossmann most már Lázárért drukkolt, ugy gondolkodott, hogy abból se származhatik jó, ha Lázárért jönnek a vörös ka-

Tokaj vára

(Zemplén vm)

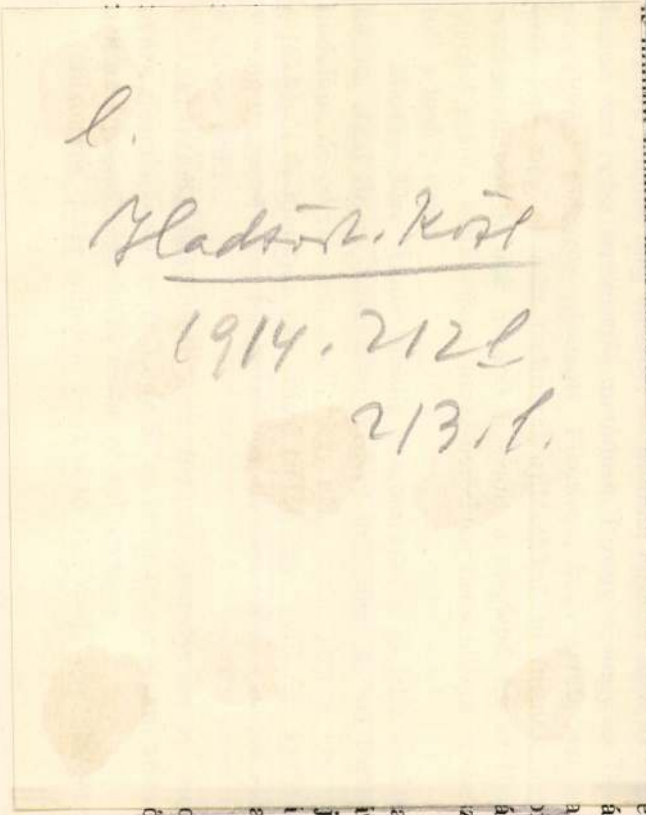

l.

Hadtört. Közl

1914. 212 l

213. l.

odaállt eléje és ennyit mondott:

— Majd irjon máskor is.

— Ó, a legnagyobb örömmel! — mondta az ifju.

— Tudom! — felelte Ágai és már ment is tovább.

Kevesebb szóval, mint Ágai, még nem szerkesztettek egy hatalmas lapot. Szófukar embernek lehet mondani, sőt első látásra morózusnak és mégis akkor tessék megfejteni, hogy a redakció valamennyi szobája közül miért övé legnépesebb? Mindig ül nála öt-hat valaki, a lap vezetői, kis munkatársak, nagyok, látogatók, szobája falán szembetünő helyen lóg a tábla: *Nem dohányos* és persze vágni lehet a füstöt. Az emberek füstölnek és vitatkoznak, Ágai csak egy-egy szót enged el, de az veséig megy, a maró szatira, vagy kacagtató ötlet, amitől még másnap is jókedvü az ember. Ezért a néhány szóért gyülekeznek köréje az emberek.

Igazi ujságiró. Nincsenek elvei olyan értelemben, hogy egész életében makacsul ragaszkodjon hozzájuk. Egyetlen elve van, hogy az Ujság mindig a legjobb lap legyen. Csudálatos kontak-

Tokaji vh. templom

barok.

kepe repr.

Kisskikelkath Magy

1008. l.

SOPRON

Múzeum: Bernwallner József: Soproni polgármesterek

Csatkai Endre: Magyar festők művei a kismartoni művészettörténeti kiállításon. MMK, III—1927, 295.

Tokaj vara

1,

Emlkussaicgyhm

II. N. 676 ci kvll

4

PAGÁLYOS HÖLGY. — 3. LIEZEN-MAYER SÁNDOR: FAUST ÉS
A GÉZA: ZONGORÁNÁL.

— 3. Alexander Liezen-Mayer: Faust und Mephisto. — 4. Géza Dósa: Am Donna col pappagallo. — 3. Alessandro Liezen-Mayer: Faust e Mefistofele. — : Al pianoforte.

Tokaji rk. pléb.

templom

Emlkassaiegyhm

II. k. 67.b és kv. U.

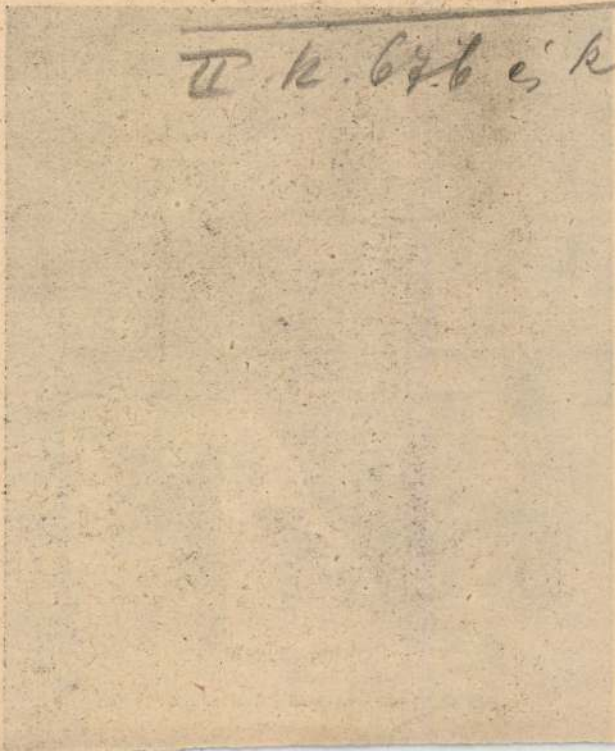

4

ARCKÉP. — 3. MÁTÉFY LAJOS: LEGÉNYI JÁNOS. — 4. FALUSY ZSIG-
Y FŐÚR ARCKÉPE.

3. Ludwig Mátéffy: Johann Legényi. — 4. Sigmund Falusy: Das Bildnis eines : Autoritratto. — 3. Luigi Mátéfy: Giovanni Legényi. — 4. Sigismondo Falusy: di un magnate.

MDK

Tokaji Ács Mihály, építőmester

Gróf Thurzó György özvegye, Czobor Erzsébet megbizásából "öreg palotát" épitett. Valószinüleg azonos a Tokajon müködő Keöreösi Mihály építőmesterrel.
/1616/

A magyarországi müvészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás.

TOKAJI *Aladárné Borbély Gizella*, éremművész. l. *Borbély Gizella.*

~~Dornyay Béla~~: ~~Keszthely-végvár a~~ ~~törökvilágban.~~ ~~8-r., 32 l., 7 k.~~ ~~Salgótarján, 1935.~~

— ~~Tata, „ajándéka" Rákóczi Ferencnek.~~ ~~Kis 8-r., 14 l., 1 k. Tata, (1935.)~~

— ~~Tata várának Szücsi Orbán féle alap-rajza 1572-ből.~~ ~~Kis 8-r., 24 l., 1 k. Tata, 1935.~~

SZULEJMAN SEJK.

Ki gondolná, hogy már oly sok, éve mult annak az időnek, a mikor nálunk újra kiütött a török világ? Mily szép, örömteli napok voltak azok, mikor a török első nagy győzedelmek hirére fölkerekedett a magyar fiatalság s díszkardot vitt Abdul-Kerimnek, a vitéz győzőnek, s Konstantinápolyból, hol rajongó lelkesedéssel fogadták, szeretettel üdvözölték, testvérként ölelték, s mikor a török fővárosból megérkeztek a szofták, viszonozni a testvéri látogatást. Azóta sem volt a főváros ilyen örömlázban.

Még mindnyájan emlékezünk arra a tisztes ősz alakra, ki mint a török küldöttség elnöke, oly méltósággal tudta vinni tisztét s mindnyájunk szeretetét a legnagyobb mértekben nyerte meg.

A tiszteletre méltó Szulejman Sejk effendi, a török küldöttség vezetője, legtekintélyesebb s valamennyi közt legérdekesebb alakja, nincs többé. Egy stambuli tudósítás a lelkes magyarbarát muzulmán főnök haláláról értesit.

Jelentékeny, előkelő állást foglalt el hazájában s ez meglátszott egész magatartásán. Közepes termetű, özbeg származású és arczkifejezésű öreg úr volt, kinek tisztes fején a sejkföveget fehér turbán köríté, kétujjnyi szélességű aranypaszománttal. Csattokból álló derékövét nagy értékű drágakövek diszíték. Kaftánjai a legdrágább szövetekből valók, aranynyal kivarrva.

Midőn Erődi Béla barátunk, a kitünő orientálista meglátogatta s életirati adatait kérte tőle, sok mindent elmondott a jó öreg, csak születése helyét nem akarta bevallani. Életkorára is csak annyit mondott, hogy 57—58 éves lehet (1877-ben). Négy nyelven beszélt tökéletesen; törökül, persául, arabul és dsagatáji nyelven. Ez utóbbira, mint anyanyelvére végtelen büszke volt s mindenkivel tudatni szerette, hogy ő azt beszeli s megtanulását ajánlta a magyaroknak is, mert szerinte ez a nyelv képezi a magyar és török nyelv között a kapcsolatot. Hogy minket e nyelv elsajátitására édesgessen, Mir Ali Sir Nevaji költőnek egy pompás kötésü s igen nagy becsü példányát ajándékozta a Nemzeti Muzeum könyvtárának. Az unikum-példány Erődi becslése szerint megér nehány ezer forintot.

Szulejman Sejk fiatal korában vetődött Stambulba s ott tanulmányai végeztével az özbeg tekke (klastrom) sejkje lett s e tisztet töltötte be egész haláláig, negyvenöt év óta. Mint ilyen ő volt az összes közép-ázsiai özbeg szerzetek és intézetek főnöke, főgondnoka és igazgatója. Rendkivüli elfoglaltatása volt e tisztével, a mennyiben a közép-ázsiaiaknak egyszersmind jogügyi képviselője is ő volt. Nagyon sokat utazott s bejárta a mohamedán világ minden zugát, elhatolt a khinai falig, járt Indiában, a hindu szigeteken, Egyiptomban, s a mozlim ethnografiában kevés embernek volt oly széles tájékozottsága, mint neki, jártasságot tanusitott az ásvány- és állattanban is; de a mi mutatványokat a vegytani laboratoriumban Than Károlytól látott, leverőleg hatott igazhitű lelkére.

Társalgása választékos volt és oly szellemes és lekötelező, hogy a franczia espritnek is becsületére vált volna. A sok ünneplés, a sok hajsza, melynek itt kitéve volt, fölötte fárasztotta; de ő azért keleti fatalizmussal adta magát sorsának, hiszen tudta, hogy minden szeretetből ered. S ő e szeretetet híven tudta viszonozni. Otthon Stambulban a magyar testvér mindig tárt karokra talált nála, s az ő nagy befolyásának és fáradozásának nagy része volt abban, hogy a magyar tudósok a szultán könyvtárának zárt rejtekeibe is eljuthattak s hogy a magyar nemzet a szultán részről a pompás Corvinákkal és más értékes könyvekkel oly becses ajándékban részesült.

A jó öreg Sejkben a magyar nemzetnek igaz barátja hunyt el Stambulban, illő, hogy emlékét fölujítsuk s szivünkből kivánjuk, hogy nyujtson neki Allah örök dicsőséget a hetedik égben!

TOKAJ PUSZTULÁSA.

A hazánk különböző vidékeire az évben is sulyosan nehezedett tüzvészek csapásai között a legnagyobb az, mely Tokajt érte. Augusztus hó 25-ikén Tokaj városának legnagyobb része elhamvadt, a tűz mintegy millió forintra menő kárt okozott. A király és kormány, valamint a társadalom különböző rétegei siettek adakozásaikkal a tüzvész által okozott nyomort enyhiteni s külföldön is élénk érdeklődés kelt a város szerencsétlenségével szemben. A «Times» a tokaji vész alkalmából vezérczikkben foglalkozott a magyarországi tüzvészekkel, s az okokat, a gondatlanságot, a hatósági előrelátás hiányát, elég élesen kiemelte.

Egész sereg Tokajhoz hasonló község pusztult el a jelen évben is hazánkban. Maga Tokaj városa nem valami jelentékeny hely, kivéve, hogy bora után világhirüvé vált. Lakosainak száma alig 5000, házai nagyobbrészt igénytelenek, utczái a tokaji hegy keleti tövében is a Bodrog partján rendetlenek, szemetesek, a szomszéd városoktól csak annyiban különbözők, hogy itt majdnem minden nemzetiség és hitfelekezet képviselve volt, míg a környék többi városai legalább tulnyomólag magyarajkuak. A kereskedő szellemű zsidóság, mely Tokaj lakosságának csaknem fele, nagyon élénk üzleti üzleti várossá tette a kis vidéki várost.

Tokajnak valódi nevezetessége azonban soha sem volt ez a forgalom, bár tagadhatatlan, hogy vásárai jelentékenyek, s egy pár tekintélyes gyára is van. Még az a régi vár, melynek romjai a Bodrog és Tisza összefolyásánál csak nem régiben tüntek el s mely Tokajt a magyar történelemben sokszor tette emlegetetté s még az a hatalmas vasúti hid is, mely itt Tokajnál a Felföld egy részét az Alfölddel szoros összeköttetésbe hozza, sem emelték Tokaj hírnevét. Mindenki, ki e város nevét hallja, első sorban a páratlan borra gondol, melyet «tokaji»-nak hivnak, habár tudvalevő, hogy nemcsak e város határában termelik, sőt a legjobb termések Tarczal, Mád és Tállya határairól kerülnek. Ez a bor, különösen az asszú, méltán világhirű. Századok óta ismerik egész Európában, azontul is s a külföldi művelt emberek egy része csak «Tokaj» nevéről ismeri hazánkat, oly annyira, hogy még nemrég egy tekintélyes német iró hizelkedni vélt magyar irótársának, midőn könyvének «Tokaj und Jókay» czímet adott.

A körülbelül 760 négyszög kilométerre tehető «Hegyalja» nevű vidéknek, mely a híres bor valódi hazája, Tokaj nem középpontja, hanem inkább végcsúcsa a nagy Alföld felé. A szőlővel köröskörül beültetett hosszúkás kúphegy, melyet nagy Tokajhegynek neveznek, közvetlenül a Tisza felé nyomúl s annak eddig túlnyomólag nyugati irányát dél felé hajlítja. Itt a hajlásnál, hol a Bodrog vize az általa alkotott mocsáros lapályon keresztül törve, a Tiszába ömlik, kétségtelenül jelentékeny szerepre emelkedhetett bármely emberi telep, mint általában minden más ily kedvező fekvésü városnál észlelhetjük. Még a tájképi szépségek is gazdagítják a hely érdekességét. A nagy vasuti hidról a Hegyalja hegyeire és szőllőire s más oldalt a bodrogközi és szabolcsi síkságokra nyílik kellemes kilátás; a nagy Tokaj-hegy csúcsáról pedig, melyet tiszta időben a Hortobágy pusztáiról is meg lehet látni s a pöréről egy időre világhirre vergődött Tisza-Eszlár felől pedig határozottan határjelző és ismertető pont, messze távolra széttekinthetni. De a város élénkségét első sorban a nagy borkereskedés teremtette meg, melyhez járult régibb időben az is, hogy a Máramarosból tutajokon szállított sónak és fának itt jelentékeny raktárai voltak s ez a körülmény magyarázza meg azt is, hogy e helyen oly nagy számmal gyűlt össze a zsidóság, mely régibb időkben hazánkban a kereskedelemnek csaknem egyedüli közvetítője volt, s hogy itt van még a magyar vidéken (Budapest s Miskolcz kivételével) az egyedüli görög keleti egyház.

Déli 12 órakor tört ki a tüz aug. 25-ikén Tokajban. Egy vatta-gyár udvarán enyvet főztek és a kemenczéből kirepülő szikra gyujtotta fel a gyárat. A vatta-gyártól tüzet fogott a Vécsey-ház s innen sorra az egész utcza.

A nagy mértékben dühöngő szél néhány percz alatt a város minden részébe elhordta a gyujtó üszköt; fákat, csatornákat, egész tetőzeteket szakított le s röpített a szélrózsa minden irányába. A hihetetlen gyorsasággal terjedő tüz-, a zsufolt épitkezés-, valamint a padlásokon, udvarokon lévő nagymennyiségü széna, szalma, télire beszerzett tüzifa égese által kifejtett hő, hozzáférhetetlenné tette az oltást, és a mentést. Legtöbben csak saját és övéik életének megmentésére gondolhattak, hogy értékesebb ingóságaikat, arany, ezüstnemüt, értékpapirokat stb. megmentettek volna, arra nem volt idejük. A kiknek volt elegendő idejük, egyet-mást a pinczékbe rakhattak le, de ezek sem jártak jobban, mert a tűz a pinczékben levő holmikat sem kimélte meg. Emberek, állatok ordítva menekültek fel a hegyre, vagy ki a városból.

A fillokszera és a 3 év előtti árviz által elpusztított városból, 50—60 ház áll még. A róm. kath., görög

SZULEJMAN SEJK.

egyesült, görög-keleti, s izraelita templomok, városháza, nagyvendéglő, kaszinó, iskola, patikák, sok ház, melléképület, üzletek bentlevő áruikkal, fatelepek mind leégtek.

A lakosság legtöbbje hajlék- és élelem nélkül van. Még pár nap előtt jómódú emberek, kereskedők, hivatalnokok, iparosok épen csak azt menthették meg, a mi rajtok volt. — Biztosítva az óriási kárhoz képest elenyészően csekély volt. A nyomor enyhítésére gyűjtés indult meg. A szomszéd községekből kenyeret, ruhát s némi pénzbeli adományokat küldöttek.

A merre a szem eltekinthet, mindenfelé pusztulás szomorú képe tárul föl. Összeomlott házak, ledőlt kémények, füstölgő holmik jelzették csak, hogy itt város volt. Ember, állat elcsigázva kiéhezve hempergett az utczákon. A jövő a lehető legkétségbeejtőbb. Szőlőtulajdonosok szőlői, kereskedőknek árui, könyvei, iparosnak szerszámai, fuvarosoknak szekerei semmisültek meg. Hogy a város megint felépüljön, régi kinézését visszanyerje, arra nem is számitanak, de a jószivű emberbarátok könyörületessége, országos gyűjtés által sok család meg lenne mentve a végpusztulástól.

A tüzvésznek egy emberélet is esett áldozatul. Kis Lőrincz szürszabó.

A király 5000 forintot adott a tokaji tüzkárosultak segélyezésére. Albrecht főherczeg 1000 forintot Simor bibornok primás 500 frtot. A belügyminiszter a hatóságokhoz felhivást intézett, hogy a tüzkárosultak javára adományokat gyüjtsenek. Az emberi könyörületesség jótékony munkájára van itt szükség, hogy a hajlék, ruha és élelem nélkül maradt szerencsétlen kárvallottak nyomorukban végkép el ne pusztuljanak.

GUATEMALA.

Közép-Amerika apró spanyol eredetü köztársaságai, melyeknek a nagy közönség nevüket is alig ismeri, legújabban azzal vonták magukra a figyelmet, hogy háboruba keveredtek egymással. San-Salvador köztársaság megtámadta nyugati és éjszaki szomszédjait, Guatemala és Honduras köztársaságot. A háborunak az újabban érkezett táviratok szerint már vége van, s Közép-Amerikában ismét béke uralkodik. Mindamellett ebből az alkalomból nem lesz felesleges megismerkednünk a legnagyobbal e köztársaságok közül, Guatemalával, melynek területe körülbelől fél akkora, mint a tulajdonképeni Magyarország (121-000 négyszög kilométer) s lakosainak száma a másfél milliót meghaladja. Képeink az ország fővárosát, Guatemalát s a Csendes-Oczeán partján levő tekintélyes kikötő várost, San Josét mutatják be

Guatemala, mint a többi közép-amerikai köztársaságok is, a jelen század elején vívta ki függetlenségét Spanyolországgal szemben, s különösen a 70-es években, midőn Barrios tábornok volt az elnök, jelentékeny jóllétre is emelkedett, úgy, hogy a közép-amerikai államok vezére lett, s földjének természeti kincsei ezt a jóllétet állandóvá tenni látszottak: mindamellett mióta Barrios 14 évi dicsőséges uralkodás után 1885-ben alig 50 éves korában, egy San-Salvador ellen folytatott háboruban elesett, s ezzel csaknem egyideüleg a közép-amerikai államokra nézve oly fontos cochenille kereskedés is hanyatlott, Guatemala virágzása megszünt, s ma legfelebb azon fokon áll a müvelt államok között, mint Bolgárország, melylyel általában sok tekintetben lehet összehasonlítani.

A főváros, Guatemala, egyuttal az ország legnagyobb városa is. A legutolsó népszámláláskor 57,928 lakosa volt, a legtöbb közép-amerikai városok között, s ez e szám azóta jelentékenyen szaporodhatott. Valódi városi jellege is van. A főutczák kivétel nélkül lapos kövezettel, a mellék utczák kerek kövekkel vannak kövezve, van itt egyetem, állandó szinház, központi vásárcsarnok, vár, fegyház s egész sereg templom s más középület, köztük nem egy eléggé csinos épület. A város utczáinak tisztántartására a spanyol-amerikai városokban uralkodó fogalmakhoz képest nagy gondot fordítanak, van vizvezetéke, mely azonban nagyon primitiv jellegü, egy pár kis parkja s néhány kezdetleges szobra. — Képünk, mely a város egy részét a mellette emelkedő Cerro del Carmen nevü porphyr dombról mutatja be, legszembeötlőbb helyen nyujtja elénk a «Plaza de Armas» nevü főteret, a város legnagyobb négyszögletü terét (193 m. hosszu s 165 m. széles), melyből a szélesebb «Avenidas» és a keskenyebb kereszt utczák (Calles) a város minden részébe elvonulnak A piacz közepén egy szökő-kut van víz nélkül s ugyanitt látható a guatemaltecók (a mint a város lakosai magukat nevezik) főbüszkesége, a két tornyu székesegyház s annak baloldalán az egykori érseki palota. A város hátterében látható képünkön még az Agua nevü tüzokádó hegy csúcsa, melynek aljan Guatemala legrégibb városa, Antigua fekszik, a mely egész a mult század végeig a tartomány fővárosa is volt. A jelenlegi fővárosnak képünkön nem látható más nevezetességei közt felemlíthetjük még a kis terjedelmü, de nagyon csinos szinházat, a természnyeinek rendkivüli változatossága miatt megtekintésre mindig érdemes árucsarnokot s az egyetem méltóságos alaku épületét. A magánépületek közt is melyeknél a spanyol-mór styl uralkodó, sok csinos és figyelemreméltó van, bár a gyakori földrengések miatt emeletes házakat nem nagy számmal építenek. Idegenek előtt feltünő, hogy a házak külseje rendesen egyhangu, néha ablakok sincsenek rajta vagy ha vannak is, vasrostélyosak. De annál szebbek az udvarok, a hol többnyire csinos virágos kerteket és oszlopcsarnokokat találunk. Nagyobb házaknál a konyha és cselédek lakása a második s az istállók a harmadik udvarban vannak és a szétterjeszkedő épitkezés következtében a város területe nagyobb is, mint a hogy azt Európában hasonló népességü városoknál találjuk.

Guatemalától külön — mintegy 100 kilométer hosszúságu vasut vezet a köztársaság legtekintélyesebb kikötőjébe, a Csendes-Oczeán mellett fekvő San Jose városához. Ez volt az első vasut a köztársaságban, csak tiz évvel ezelőtt nyitották meg. Maga a kikötőhely eléggé nyomoruságos. A tengerbe mélyen benyúló vas molo mögött a messze elterjedő mangle-erdő egyes tisztásain nehány fellobogózott faépületet látunk. Ezek a vámhivatalnokok s különböző ügynökségek lakásai. Túl rajtuk a messze távolban hegycsúcsok emelkednek, köztök az Agua és Fuego vulkánok gulái. Az előtérben jobb és baloldalt egyaránt rhyzophor erdőséggel borított homok-buczkák emelkednek, melyeket csak itt-ott élénkít meg egy-egy kókusz-pálma karcsú törzse, vagy egy ceiba hatalmas koronája. Ezt a kopár s barátságtalan képet azonban nagyon kellemessé teszi Guatemala gyönyörü, tropikus égboltozata, mely rendesen ragyogó kék és felhőtlen. S beljebb, különösen az emelkedetebb helyeken valóban gyönyörü vidékeket találunk, melyeken hatalmas kavé-, czukor- és rizsültetvények vannak.

Több nevezetes város van még Guatemalában, így Quezaltenango, Tononicapam s mások, melyek a mi nagyobb vidéki városainkkal is méltán egy sorba helyezhetők, de az ország nagyobb része még egészen elhagyatott, sok helyt európai ember sem él s az indiánok, kik Guatemala lakosságának nagyobb részét alkotják, ma már tavolról sem oly müveltek, mint őseik, kiknek Amerika felfedezését megelőző nagy épületeiből itt is számos érdekes rom maradt fenn.

A BIHARMEGYEI HEGYSÉGEKBŐL.

Biharmegyének hegyes keleti része még mindig kivül esik a kirándulók és turisták útján. Ugy szólva csak a környékbeliek ismerik, noha az ország egyik legszebb része, nagy erdőségekkel, bérczekkel, szeszélyes folyókkal, patakokkal, dús forrásokkal, romokkal, barlangokkal, több várossal, helységekkel és az ország többi részének lakóitól és saját vérbelijeitől is sokban különböző népességgel. A hegyes vidék lakói románok, de a városokban, a nagyobb helységekben mindenütt ott találjuk a magyarságot is.

Biharmegye hegyes vidékeit választotta kirándulási helyül a magyar orvosok és természetvizsgálók Nagy-Váradon összejött vándorgyülése. A látogatást főkép a bihari Kárpát-egyesület rendezte, mely tevékenyen buzgólkodik, hogy fölhívja a figyelmet a regényes vidékre, a kirándulásokat megkönnyítse. Adott ki képes füzeteket is, melyek az utazónak kellő tájékozással szolgálnak. Ezek egyikéből, a *Hegyesi Márton* szerkesztette «Élesd vidéke» czimüből is veszünk át mutatóban nehány képet, saját illusztrácziónk kiegészítésére.

Biharmegye hegyvidéke három főcsoportra oszlik, melyek közt a legéjszakibb, az *Érmellék*, egészen sajátságos jellegü, míg a másik kettő a *Sebes-Körös* és a *Fekete Körös* forrásvidéke bizonyos rokonsággal bir. E két utóbbi környékéről már régebben önálló müvet adott ki a német Schmiedl; újabban Márki Sándor és K. Nagy Sándor részletes ismertetéseket közöltek egyes részekről, de azért a természeti kincsekben gazdag vidék még mindig nincs kellőkép kiaknázva. Igy hogy csak egy példát említsünk fel, a Biharhegységben eddig 33 cseppkő barlangról tudunk, melyek közt épen a legszebb, a *József-főherczeg-barlang*, csak pár év óta ismeretes s a tömérdek ásványvíz forrás között a gyönyörü vidékü *Bihar-Füred* is csak napjainkban lett ismeretessé.

A *kis-szegyesdi új barlang*, melynek alaprajzát s egy részletet, az úgynevezett diszteremből, mutatjuk be, szintén a legújabb fölfedezések közé tartozik. Ez a barlang csak egy pár óranyira van a József-főherczeg-barlangtól a kis-szegyesdi völgy első mellékvölgyének csúcsán. Útja eléggé kényelmes, ámbár Kis-Szegyesdtől mintegy két óranyira esik s a barlang bejárata igen szük. Nevet meg nem adtak neki, minden részletében nincs is kikutatva, de a diszteremnek bemutatott része tanusitja, hogy érdemes a megtekintésre.

A KIS-SZEGYESDI ÚJ BARLANG ALAPRAJZA.

A CSARNÓHÁZI BARLANG ALAPRAJZA.

Szintén csak mostanában fedezték fel a *csarnóházi barlangot*, melynek bejáratát és alaprajzát *Paur Géza* rajza után közöljük. Csarnóháza, melynek határán fekszik ez a barlang, az államvasút mentén van, a Sötét-pataknak a Sebes-Körösbe ömlésénél. A hegyes háromszög alakú szegletszirten, mely e folyók összeömlésénél látható, kopasz szikla fölött egykor egy Csaraó nevü avar vezér építtetett itt a rege szerint várat s róla nevezik el az egész völgyet *Csarnó-völgy*nek, mely, mint egy másik rajzunk mutatja, meredek és kopár szikláival sok figyelemre méltó részletet rejt magában. Két barlang is van e kis völgyben. Az egyik kissé balra hajló, mély, közepén pokolsötét, ölesnél nagyobb sziklaüreg szádát mutat, melyből félölnyi vastag sugárban patak tör elő s csinos vizesést alkotva rohan ki a szabadba. A másik, újabban fölfedezett barlang, a melynek képét szintén adjuk, már bejárható, de nem nagy és szépség tekintetében is messze elmarad a József-főherczeg-barlangtól.

Egészen más vidéken, a Sebes-Körös völgyében esnek: *Sólyomkő* és *Fekete-erdő*. A Sebes-Körös völgyének főszékhelyétől Élesdtől (mely a budapest-predeali nagy vasútvonalnak egyik állomáshelye), alig egy mérföldnyi távolságban

Tokaj Regyalja

túra

Szokolay Balázs újra itthon koncertezik

kinek kell egy jó menedzser

Szokolay Balázs

FOTÓ: SOMOSKÖVI BÉLA

ja, bár ebbe is beleírtam kicsit a partitúra alapján... Idén amúgy is Gershwin-év van.

– Milyen lehetőség nyílik itthon a koncertezésre? Mik a közeljövő tervei? Önnek például van menedzsere?

– Mindenkinek szüksége van egy jó menedzserre, ezt a gondot azonban még meg kell oldanom, mert az életemnek e részét pillanatnyilag magam szervezem, és ez nem könnyű. Annál inkább is, mert szeretnék többet koncertezni, minél jobb zenekarokkal játszani. Nagyon szeretek ugyan tanítani, de terveim szerint később csak olyan tanítványokat fogok tanítani, akiknél úgy érzem, tudok nekik valami pluszt nyújtani, akikkel egy hullámhosszon vagyok.

– Kicsit visszatérve a múltba, mi volt eddigi pályájának legnehezebb feladata?

– A legnehezebb volt *Kocsis Zoltán* tanítványának lenni, mert akkor úgy éreztem vagy hat éven keresztül, hogy a tizedét sem tudom nyújtani annak, ami bennem van. Szerencsére, amióta végeztem, ez már nem gond. Ahányszor játszottam neki azóta, ezt már nem érzem.

– Mit játszik a legszívesebben?

– Nehéz kérdés, de *Brahms, Mozart, Bach* és *Beethoven* feltétlenül örök kedvenceim maradnak. Ha egy darabot kellene mondanom, akkor Brahms B-dúr zongoraversenyét említeném. Azért tanultam meg zongorázni, hogy ezt a művet egyszer méltóképpen megszólaltathassam. És még nem nyúltam hozzá...

– Még soha nem adta elő?

– Még csak nézegetem. Majd ha elég érettnek érzem magam, hozzáfogok. Ez a nagy életcélom.

– Ez azt jelenti, hogy utána abbahagyja a zongorázást?

– Nem egészen, de ez a mű a zenében olyan, mint hegyben a Himalája. Nagyon kevesen játszották el igazán jól, s remélem, hogy egyszer, kellő alázattal hozzányúlva, méltón játszhatom el.

H. MAZS.

A művészet éltető ereje

Irodalmi díj 1956 költő mártírjáról

A Klauzál tér 9. szám alatti ház falán 1991. november 5-e óta emléktábla jelzi, hogy 1956. november 7-én Gérecz Attila költő a környéken esett el a forradalomért. Bajtársa, a Los Angelesben élő szabadságharcos Zsótér András tanúbizonysága szerint el-

Mártír szentek ünnepe

Tokaj-Hegyalja patrónusai

A Szent Simon mártír

Óbudán, a Szent Péterről és Pálról elnevezett főplébániatemplomban látható Szent Simon és Júdás-Tádé elgondolkoztató, életnagyságú szobra. *Simon* és *Júdás-Tádé* Jézus apostolai voltak. Karon fogva mennek a martirológiumban, mert Egyiptom és Mezopotámia után együtt működtek 13 évig Perzsiában és együtt szenvedtek vértanúhalált. Husánggal és fűrésszel ábrázolják őket, mert azokkal oltották ki életüket. Simont kettéfűrészelték, Júdás-Tádét pedig husángokkal verték halálra.

Október 28. a két mártír szent ünnepe, amely szinte babonásan betartott határidő Tokaj-Hegyalján: korábban nem szabad szüretelni. *Szirmay György* volt szőlőbirtokos sokszor kifejtette a tételt, hogy aki október 28. előtt kezdi meg a szüretet, rosszul jár, rossz bora lesz. Aki viszont bevárja a két szent napját, annak szőlőjére ők vigyáztak, ezért több aszúja lesz. A hegyaljai szőlők október végén érnek be tökéletesen. Az október végi nagy hőingadozás a nappali és az éjszakai hőmérséklet között gyorsítja a bogyók cukrosodását, a felesleges víz elpárolgását.

Érdekes mozzanat az is, hogy *II. Rákóczi Ferenc* fejedelem, „Tokaj-Hegyalja örökös földesura" ezt a borvidéket Simon és Júdás-Tádé mártír szenteknek ajánlotta fel. Az Officiumban Júdás-Tádét a „patroni Regni Hungariae" közé sorolták, s a fejedelem naponta imádkozott hozzá.

Régi versbe foglalt óhaj és talán parancs is, hogy:

„Rég felírta Noé Tokajnak ormára,
Hegyaljai kapás, várj Simon, Júdára."

vagy:

„Akár haszon, akár kár,
Simon, Júda a határ."

Meg kell említeni, hogy a hajdani osztrák vámpolitika által háttérbe szorított tokaji bor nem is annyira a világpiacért, mint inkább a világhírnév megóvásáért küzdött. Különösen aszúborból soha nem termett any-nyi, amennyire igény jelentkezett. A küzdelemnek és a jó hírnévnek is Júdás-Tádé volt a patrónusa, meg ő volt Jézus unokatestvére is.

Amikor tehát Tokaj-Hegyaljáról van szó, ennek a borvidéknek a küzdelmes gazdálkodásáról, lelki szemeink előtt a husángos Júdás-Tádé és a fűrészes Simon jelenik meg.

Talán kissé erőszakolt Judás-Tádé életét a szőlészethez és a borászathoz csatolni, de mint tudjuk, Egyiptomban működött, abban az Egyiptomban, amely Mezopotámiával, Görögországgal és Kínával együtt a szőlészet és a borászat bölcsője volt. A legkiválóbb aszút adó szőlő Tállyán, Mádon, Tarcalon és Olaszliszkán terem. Sajnos az utóbbi időben ez a világhírnév kezd szürkülni, aminek oka az utóbbi néhány évtizedben keresendő.

A Bozóky-féle énekeskönyv így dicséri a két vértanút:

„Dicsőség neked, áldott szent Istenünk,
Szent Simon s Júdásért légy kegyes vezérünk,
Ezeknek szent érdeme légyen segedelmünk,
És a Te országodban Vélök legyen helyünk,
Örök dicsőségünk!"

Megszólalnak a harangok Tokaj-Hegyalján október 28-án, amikor a szőlőhegyekre, az arany Furmint-cserjék szőnyegén áldást osztva elsuhan Simon és Júdás-Tádé apostol lelke. Ne a szőlő tömegét tekintsük elsődleges célnak, hanem az aszút. Mert jó vagy kevésbé jó bor most már elég sok helyen terem, de tokaji aszú másutt sehol a világon.

Meg kell szentelni kenyérrel és borral ezt a küzdő kort és ezt a szenvedő nemzedéket. Mert a borban lakozó lelkiség az Isten felé emeli az embert. „Én vagyok a szőlőtőke, ti vagytok a szőlővesszők." Nem kevesebbet fejez ki Jézusnak ez a mondása, mint a lélek kegyelmi állapotát, vagyis a legmagasabb rendű képességünket.

Szent J. Tádé mártír

SZIKORA ANDRÁS

Tokaji Aladárné
sz. Borbély Gizella

Szuletett Békésen
1880. ban. 1910.
Münchenben Schwegerlevél tanuk, amtán
Brüsszelben dolgozott
Ujabban ismét Kopenhágában vegzett tanulmanyokat. Müvei
E. Lindquist (1911), S. Streubert és H. Knote (1911), Edesanyám (1912), Albert belga királ (Brüsszel 1912), Berényi E. fohadnag (1913), Pobst Ferenc ornag (1913). Dr. Dienes Valeria (1913), Dr Láng Margit (Kopenhaga (1913) Numizmatikai Közl. 1914. 28. l

Nem vettem be B-be

Római alabastrom-parkányokat 11. 2 [illegible]

Tokaji Aladárné Borbély Gizella

ad 783.l.

Tokaji Aladárné, Borbély Gizella, érem-
művész, szül. Békés 1880 (szept. 25.) Münchenben Schwe-
gerlenél, Brüsszelben és Kopenhágában tanult.
A békéscsabai felső leányiskola tanárnje. Mü-
vei: Albert belga király (1912), Dienes Valé-
ria, Láng Margit (1913), Hazay Sternschuss
János bronzplakettje (1918). Egy plakettje
a Szépművészeti Múzeumban.

Éber lexikonba B. alatt vettem
be.

Tokajiné Borbély Gizella

Dr. Hazay Sternschuss
János ötött bronz-
plakettje 1918-
fentitol.

Numizmat. Köl-
1921. 50. l.

Gizella bajor kir. herczegnő

II. 1

1904. XI. 26.

Szegzárd

Th. Értesítés a felnémet kéziratok tárgyában

(673/1904.)

Tokajiné Borbély Ella, szobrászmű; szül. 1880 szeptember 25-én Békésen.

Kat
379

Plast.

1912

4111. Tokajiné Borbély Ella

E. L. portraitja.

Plaquette, vétetett az 1912 január 17-iki 2172 sz. leirat alapján 50 K-án (157-912).

Kifizettetett 1912 január 29-én. -- Elszámoltatott 1912 február 28-án (666-912).

III 3 - 180

A Nemz. Muzeum éremtára.

Sz. n. 340-912
Át. lelt. 6913.

Pl.
Vét. 1912.

V.

375

fond

819

⊥ négyszögü vonalkeretbe foglalt: »

Egy emelkedett peremü és ~~sima~~ karimájú plaquetten

vállig, jobbrafordultan és arczélben van ábrázolva. Jobbról elválasztott haja rövid, bajusza és szakálla leberetvált. Körirata: »ERNST. LINDQUIST. AUS. SCHWEDEN. MDCCCCXI«, jelzése a nyaknál balról ⊥ BG monogramm.

Egyoldalú bronzdombormű sima emelkedett peremmel és karimával, méretei 9.6:9.6 cm.

Monogram? BG v̄ BE.

Dorbély Gizella

~~Szegszer~~ Tokaji Aladárné

éremmüvésznő

Schmegerle tanítványa

békéscsabai felső leányiskola

tanítónője.

Elétvagya Kozlandó.

1905. augusztus 16.

Számvevőségnek: dr. Schönherr Gyula poprád-felkai utiszámlája érvényesítés végett áttétetik. (739/1905.)

Tokajiné

Bortély Ella

plakettje

a képünk

Múzeumba

Hinvzés (Nagypaluqza, XVII. sz.)

I. 177

— (Liptószentmiklós, ág. ev. templom)

II. 177

Tokaji Aladárné

nobrász,

lásd

Gajdács Janosné

alatt.

os polgármestere

Bizottsága

H.

VI. Allatkerti-ut 1. sz.

mintája — 6054

Tokayné Borbély Gizella

Ungarische Stobrasse Békéscsaba
1916 tav. diáll. – 6.

Szádeczky Béla dr. III. 238.

Tokayné Borbékella

Můčsarnok nobrázy, Békéscsaba

1911–12 jub. kiáll. 379–381

Tokajiné B. Gizella

Békéscsaba

1912–13. tělí kiáll. 293, 295

Ampelis garrulus X-87

Tokár János

országgyűlési

d.

Takrajzok

III. 244. l.

Tokay

Münvárch 1904. 345

Tokay Ilona

Méltatás.

Vadas József: Mit mutat a szonda?
Művészet, 1979. október – 12. lap.

Tokay Ilona festő
(Balassagyarmat, 1907 –

1925-29 között a Képzőművészeti Főiskolán Rudnay Gyula tanítványa volt.

Kiállítása a Paál László Teremben
Bp. 1979. V. 24 - VI. 7.

– Katalógus a Könyvtárban –

Tokay Ilona festő

a Kecskeméti művésztelep alkotói közös kiállításon mutatják be új alkotásaikat a sajtószékház pinaklubjában. – A művész már nem először szerepel a kecskeméti közönség előtt. A Kazahsztánban szerzett élmények hangulatait közvetítik képei.

Halász Ferenc: Művésztelepi tárlat Kecskeméten. Petőfi Népe, 1976. febr. 12.

Tohay István

Láng Erzsébettel ülőbútorokat tervezett. A Ipar-művészeti Tanács és az ARTEX pályázatán az e-gyik első díjat kapták.

Ipari Művészet, 1971. 4. sz. 34. l.

Tokay Ilona MDK

Kézimunkázó uttörők, temp.

Mücsarnok 1961 Boldog gyermekévek kiáll.

MDK

Tokay Ilona

Kézimunkázó uttörők, of.

Boldog gyermekévek ... kiáll. Műcs. 1961.

Tokay Ilona

festő

Nyíregyházi lakos

Ungvár 463. l

IRODALOM

-M.o.Müeml.II.67.l.
-Arch.Ért.1887.,266.l.
/~~Hampel J~~/ Henszlmann I./

JEGYZET

Tokay Ilona

1925/26 - 1928/29

Ferképzomfoiskévk
141.

T. 790.

ik nevével jelölt [illegible]
a RAAB FLUS-on átszoritják,
oglalja el, az előtérben pedig
n a Christliche Bagage köti le
ágaskodó lovon ülő parancsnok
hallgatva nézi az ütközetet.

Gotthard.

A. Hier haben sich die Türcken des
achtigt és befejezése: G. der

33.5 cm.

Tokay, festő

Művészet, III., 1904. 345-346.

Adatok művészetünk történetéhez

Tokay Ilona

Csendélet II.

olajtempera, 60 x 80 cm

Anyagalföldi képző- és iparmű-
vészek kiáll. Műcsarnok

1974

Fokay Ilona

festő

vent Imre, pastell

Nemzeti Szalon

Árrádh szentek kiáll. 1930 aug

MDK

Tokay Ilona

G.Dej hajógyárban, of.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.
196o. nov.

Tokay Ilona

* **Képkiállítás és karácsonyi vásár.** Az Erdélyi Férfiak Egyesületeinek termeiben (V., Vilmos császár-ut 22. I.) *Tokay* Ilona és *Kun* István festőművészek *Bethlen* Mária grófnő karácsonyi vásárjával kapcsolatosan képkiállitást rendeznek. A kiállitás délelőtt 10-től este 7-ig van nyitva, december 13-tól 18-ig. A kiállitás ünnepélyes megnyitása december 13-án este 6 órakor lesz. Belépődij nincs.

M. 932. XII. 10.

Tokay Ilus

M 932
XII.7

* **Tokay Ilus festőművésznő kiállitása.** *Tokay Ilus*, az olasz állami nagy ösztöndijjal kitüntetett magyar festőművésznő, akiről már több alkalommal irtunk, az Erdélyi Férfiak Egyesületének nagytermében (Vilmos császár-ut 22. I. emelet) kiállitást rendez. A kiállitást december 13-án este hat órakor nyitják meg. Belépés dijtalan.

M.932.XII.7.

Tokay Ilona festőművész

Erdélyi népművészeti kiállításon képeivel szerepelt.

PH. 932. XII. 14.

MDK

Tokay Ilona

Hajógyárban, of.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz. 1961.

Tokay Ilonka

Hatvan képpel – olaj – pasztell) mutatkozott be a nyilvánosságnak. Teljes sikerrel

„Szajnapart"
„Vágy"
„Palatinus"
„Római táj" pasztellyei.

(d. s.): Tokay Ilonka kiállítása

M. 931. XII. 4.

Tokay Ilonka

olajképei: „Ábrahám és Izsák"
„Modern Éva"
„Párisi kávéház"

Komoly tehetség, akire pep jövő vár.

(d. 1.): Tokay Ilonka kiállítása.
M. 931. XII. 4.

Peter Meyer

Prof. Meyer: Schwerkrank

Herzlose Tat

Frau Meyer tödlich

Meyer Selbstmord Revolver Tat Polizei

(d. s): Peter Meyer Revolverheld

M. 731 II. 4

Tokay Ilona

1929

Ki tud vòla?

ujabb jóakaratú kö
minden nap hala
jelent. Ne méltóz
hogy ily módon alk
holnap már is més
Jóm
rását valamennyi
ten kérve, Mara dok

Dr Pogányn

Kaposvár Baross u.
Budapest IX. Mihál

Tokai György, építés

L: Roth János

Timon n.: Interarch '83 62

Magyar Építőművészet Bp. 1983 83/6

Tokár György építész (BVTV).

Ybl Miklós-díjasok, 1986.

Pálfy Sándor Ybl-díjas építész a Fiatal Építészek Körének IV. ciklusában V. Pázmándi Margit mester mellett vett részt Továbbképzésen. Munkahelyei: BVTV (műterem-vezetője Tokár György) és 1994-től az ÁÉTV (műterem-vezetője V. Pázmándi Margit).

Magyar Építőművészet, 1986. 4., 49-old.

TOKÁR György épitész

KURCZ Béla: Nem guny - memntó. = Magyar Nemzet, 1992. julius 7. 7. p. és ill.

Jeney Lajos, Tokár György, Vadász György épitészek terve a köztérről eltávolitott politikai szobrok elhelyezéséről

magyar királyoktól nem sok könyvet örökölt, de az 1470-es évekre a Corvina már világhírű volt. Úgy tudjuk, 2500 kötettel Mátyás halálakor valószínűleg a legnagyobb könyvtár volt, ha a vatikánit figyelmen kívül hagyjuk.

1477-ben Frigyes azzal lepte meg Mátyást, hogy cseh hűbéreséül — és egyben választófejedelemként — Ulászlót ismerte el. Mátyás most már leszámolt azzal a ténnyel, hogy Frigyest sohasem tudja megnyerni magának, hadat indított és néhány város kivételével elfoglalta Alsó-Ausztriát. A császárt a pápai legátus mentette meg. Az általa közvetített békében (1477) Frigyes lemondott magyar királyi címéről, 100 000 aranyforint fizetésére és arra kötelezte magát, hogy Mátyást teszi meg cseh hűbéresének. A magyar királyi címről valóban lemondott, de a másik két feltételt nem teljesítette, emiatt indultak meg újra a harcok 1482-ben. Mátyás most már addig nem nyugodott, amíg 1487-ben el nem foglalta Frigyes kedvelt székhelyét, Bécsújhelyet. A hadjárat a csúcspontját mégis két évvel korábban érte meg, amikor 1485. június 1-én serege élén bevonult a magát megadó Bécs városába.

Bécs ekkor már nemcsak neki, hanem természetes fiának, a bevonuláson jelen lévő Corvin János hercegnek is hűséget esküdött. Mert Mátyásra, aki Morvaország és Szilézia mellé most már Alsó-Ausztriát is megszerezte, s így közép-európai méretű birodalmat mondhatott magáénak, rászakadt az utódlás fojtogató gondja. A bécsi polgárlánytól 1473-ban született fia, Corvin János jóindulatú, rokonszenves, de erélytelen

Tokár György, építész.

1976. jan. 9. péntek. d. u. 5 órakor
„Bpest 12. pósta es MÁV Épületek és környékének Rendezése"
c. terv pályázat nyilvános ismertetése és vitája
a pályázatot ismerteti: Marosi Miklós építész
Elnököl: Tokár György építész

a terv pályázat kiállított anyaga jan. 5-től székházunkban megtekinthető.

MÉSZ Program

1976 január.

Takács György, építész
a MÉSZ Mesteriskola előadásai.
III. ciklus 1974-76.

Jurcsik Károly, Takács György: Iskolaépítés iparosított építésmódokkal.

Magyar Építőművészet, 1989, 1-2 szám, 4 old.

Tokár György

Tokár György: Villamossági Művek szókháza /Farkas Ipoly, Kovács György, Mészáros Géza./ - Műszaki Tervezés, 1967. 10. sz. 11-13. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

72. l.

Tokár György, építész

MDK

H III. f.-f kapta.

– : Átadták az idei Ybl-díjakat. 8.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 2.

Tokár György

(Tokár) Gy(örgy): Budapest Fővárosi Elektromos Művek munkásszállója (Tokár György épitész.) - Magyar Épitőművészet, 1966. 15. évf. 4. sz. 21-24.

Tokár György: Szolgáltató házak tervpályázata. - Műszaki Tervezés, 1966. 3. sz. 37-40. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1969. 3.sz. 243-283. l./ 250. l.

Tokár György épitész

IPARTERV

ÉM állandó kiállitási pavilonja.
Társtervező: Molnár Péter

Magyar épitőművészet 1965/5. 2-5.1.

Tokár György

Molnár Pétterrel közös terve
III. díjat kapott az új Nemzeti
Szinház pályázatán (szerző)

Magyar Hirlap 1966 I. 29

M.D.K.

Tokár György épitész

Müszeripari Kutatóintézet Székháza, Bp. XXII.
Pethényi ut.
/Szendrői-Schulteisz-Tokár közös terve/ 1967,
modellfotók,

Magyar Epitőmüvészet, 1968/1. 8-10.l.

MDK

Tokár György, építész

A lágymányosi új vásárváros

nagy kiállítási csarnokának

egyik tervezője. [Makett]: Repr.

(-ts): „Napszemüveges" csarnok 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. jún. 6.

Bp. 1969. jún.

Tokár György, építész

MDK

Tenke Tibor építész „Hétvégi házak, nyaralók" c. terpályázatának ismertetésénél felkért opponens.

– : Hétvégi házak 8.

ESTI HIRLAP Bp. 1969. jan. 24.

Tokár György, építész

Egy évig Angliában dolgozott.

— : Hír

10

NÉPSZABADSÁG

1 Dr. 1964. nov. 21.

Tokár György, építész MDK

III. díjat nyert.

A pályamű: Repr.

f. G.: Kikinde Hék a Budapesti Nemzeti Színház

tervpályázatának eredményét 8.

NÉPSZABADSÁG, Sp. 1966. jan. 29.

M.D.K.

Tobiár György, építész

és Molnár Péter közös terve az egyik harmadik dejat nyerte el a Nemzeti Színház nemzetközi teropályázatán. A lap rövid ismertetés mellett egy külső és egy belső nézeti rajzot közöl.

"BUDAPEST", Bp. 1966. IV.évf. ápr.sz.

18. old.

Tokár György építész

MTI

III. díjjal jutalmazták terv.

Repr.

– : A Nemzeti Színház tervpályázat eredményei és tanulságai 7

NÉPSZABADSÁG 1956. febr. 6.

Tokár György épitész M.D.K.

/IPARTERV/

Lakóház , Bp. XII. Hajnóczy utca

repr.

Társtervez˝: Emődy Attila

Magyar Épitőmüvészet 1965/3. 31-33.1

M.D K.

Tokár György épitész

IPARTERV

Részt vett a pályázaton /150ooo Ft /

és munkatársai

G.J.: Kihirdették a Nemzeti Szinház-tervpályázatát

Magyar Nemzet 1966. jan. 29. 4.l.

M. D. K.

TOKÁR György építésmérnök

8 emeletes lakóházak típustervo pályázatán verz részt

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 124. sz. 6. l.

Eredménytelen Zárult a 8 emeletes lakóház típustervo pályázat

L.D.K

TOKÁR György évitész

A Sportliget I. dijas tervpályázata / 16 000 Ft /

Társkerveső: Molnár Péter
H. Baló Borbála

G.I. : Központi stadionnal , motorversenypályákkal két fedett ternacsarnokkal felépül a budapesti Sportliget

Magyar Nemzet 1962. január 10 6.1.

M.D.K.

Tokár György

Harmadik dijat nyert az uj Nemzeti Szinház pályázatával, Egyszázötvenezer forintot.

L.É.:"Milyen lesz az uj Nemzeti Szinház" c. Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. febr. 4. X. évf. 5. sz. 6-7. lap

M.D.S.

TOKÁR György épitész M.É.K.

résztvett a pályázaton / I. dij: 16 000 Ft/

Társtervező: M. Baló Borbála, Molnár Péter

Mirgai László: A Bp. X. Fehér uti Sportliget Terv pályázata

Magyar Épitőművészet 1962/2. 34-36.l.

TOKÁR György épitész M.D.K.

IPARTERV

Gyula- fürdőváros tanulmányterve

Társtervező: Bajnay László, Emődy Attila

modellfotók

Magyar Épitőművészet 1962/2 29-33.l.

TOKÁR György M.É.K.

részvétel a pályázaton / kiemelt megvétel/

Társtervező: Molnár Péter, Kollár Lajos, Khin Antal, Busch Béla , M. Baló Borbála

Kihirdették az uj kiállitási csarnok tervpályázatának eredményét

Magyar Nemzet 1962. szeptember 27. 7.l.

Tokár György épitész M.D.K.

A budapesti Nemzeti Szinház tervpályázatán

III. dij / 150ooo Ft /

Társtervező: Molnár Péter

Záróje lentés a budapesti Nemzeti Szinház tervpályázatáról

Magyar Épitőmüvészet 1966/3. 6-40.l.

Tokár György

T. Gy: Üveggyár India részére (ismertetés)
Építészek: Emődy Attila - Tokár György
Statikus: Löke Endre
Technológiai tervező: Lakos József

Magyar Építőművészet, 1968. 5. sz. 18. l.

Tokár György

a miskolci Tiszai pályaudvar 1968-as tervpályázatán megvételben ré szesült 15.sz. pályamű egyik építén tervezője.

Molnár Péter: A miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata, 1968. - Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 3.l.

Tokár György

Tokár György ismerteti a Magyar szállodaépitési kiállitást /1968 dec. 13-21./- A kiállitást Csaba László, a MÉSZ főtitkára nyitotta meg, a magas szinvonalú rendezés Pázmándi Margit és Mester Sándor munkáját dicséri.

Magyar Épitőművészet, 1969.2.sz. 60. l.

Tokár György építész

Ybl díjat kapott

„Az Ybl díj idei kitüntetettjei"

Magyar Nemzet 1970
április 24
5. old.

Tokár György –

Emődy Attila

Az India részére készült Üveggyár tervezői.

Magyar Építőművészet 1968. 5. n. 18. l.

Tokár György építész

(Ipartelv)

Szerepelt az alábbi pályázaton

(rajz, makett, 2 repró)

Dr. Gyöngyösi István: Nemzetközi szervezetek – UNIDO – IAEA – központjo – Bécs, tervpályázat, 1969

Magyar Építőművészet 1970/2 8 old.

Tokár György építész

Az Ipartelv-nél delgozik

Ybl díjat (III fok.) kapott

N.N: Állami és Kossuth díjasok

Pestmegyei Hirlap 1970 IV.2

Tokár György épitész

M.D.K.

IPARTERV

Budapest Főváros Elektromos Müvek munkásszállója

repr.

Tervezés: 1963

Épitès: 1964-65

Magyar Épitőmüvészet 1964/4. . 21-24.1.

Tokár György épitész

M.D.K.

IPARTERV

Központi Fizikai Kutató Intézet önkiszolgáló étterme.

1962, repr.

P

Magyar Epitőmüvészet 1 65/4. 20- 25.1.

Tokár Gyöegy épitész M.D.K.

A Magyar Épitőművész Szövetség Székházában rendezett müanyagkiállitás tervezése és rendezése Vadász Györgygyel.

Magyar Épitőművészet 1962 / 1. 53 .l.

M. D. K

TOKÁR György építész

Résztvesz a Szövetség Mesteriskolája

II. ciklusán

Mestere: Böhönyei János

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 79. l

le. P. K.

TOKÁR György építész

Középmagas tervpályázat
III. épületkategória I. díj

Társtervező: Balázs György és Kelemen Antal

Tervpályázati eredmények
magyar Építőművészet 1960. 4. sz. 62.?

M. D. K

TOKÁR György építész

A tatai üdülőtelep-pályázaton díjazva

Magyar Nemzet, 1960. (XVI.) 168. sz., 5. l.
G. Y.: 20 üdülőház, 2000 személyre sátorhábor, strand, szabadtéri szín-pad épül a tatai Nagy-tó körül. Sikerrel zárult az Epitő, művész köv. mesteriskolájának pályázata

M.D.K.

TOKÁR György építész

Bőhönyei Joriosnál dolgozott

Bp. Hajnóczy u. 4. sz. OTP Társasház

Szendrői Jenő: A mesteriskola III. ak-
lusa

Magyar Építőművészet 1960. 4. sz. 24. l
29. l

Tokár György épitész M.D.K.

/IPARTERV

Szeged /Kossuth Lajos és Török utca sarok/

lakóház.

Társtervező:Vadász György

Tervezés ideje:1958-59, épités:1962.

Épitésvezető:Hont György repr.

Magyar Épitőművészet 1962 /6.14-15.1.

MD4

Tokár György, [építész]

M. Baló Borbálával s Molnár Péterrel
Közösen 16000 ft → I. díjat
nyert.

—: Kihirdették a sportliget terapályú
Zatának eredményét

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. dec. 22.

Tokár György (IPARTERV)

a bajai diszpálló építése

Magyar Építőművészet 1974/4

47. old.

Tolcsvay György, építész

a milánói magyar kiállítást

rendezte.

Rózsa Gyula: Milánóban, iparművészetünk évf

M.

Népszabadság, Bp. 1973. dec. 19.

Tokár György, építész

Az egyik tervező.

Az épület: fényhére.

Veszprémi Miklós: Korszerű-e az új esztergomi művelődési ház? 7.

Népszabadság, Bp. 1972. febr. 29.

Tokai György, építész

L: Hild János

Modern irodaház a hajdani rakpiacon 550-551

Élet és Tudomány, Bp. 1979. máj. 4. XXXIV/18

Tokár György, építész

1975-ben a BKV kezdeményezésére három építész, Tokár György, Vadász György és Hámori Béla megbízást kaptak arra, hogy szökőkutakat tervezzenek a város három közlekedési csomópontjára. – Tokár Györgyre a Moszkva tér, Vadász Györgyre a Fogas végállomása, Hámori Bélára a földalatti Mexikói úti végállomása jutott.

1979-ben a három megbízásból egy megvalósult, Hámori Béláé.

Jerger Krisztina: Szökőkút a Millenniumi Földalatti Vasút végállomásánál.

Magyar Építőművészet, Budapest, 1980. 1. 56. oldalon.

Tokár György /Ipartervező/

Budapesti ipari üzemek szociális épületeinek tervezéséért az Ybl-díj III. fokozatát kapta.

Magyar Hírlap, 1970. IV. 2. 6. l.

Tolnai György építész

a Hajnóczy utcai OTP lakóház

építészeti vezetője

Magyar építészet 1945-70

51. old.

Tokár György

a KFKI ötvenéves bizpesője

Magyar Építőmel
1945 70
110 old

Tokai György

felszólalásának rövid ismertetése a MÉSZ 1972.nov. 1-i vezetőségi ülésén.

Magy.Ép.Szle. 1972. 6.sz. 58-59.l.

Tokár György
építész

A vácí Hajókikötő - Pokolsziget
Révkikötőben elhelyezendő szobrasza-
ti elhatás pályázatán vett részt.

—: Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. március - 48 oldal.

Tokár György építész
(Iparterv)

az Ybl díj III. fokozatát kapta

Reszegyei Hírlap 1970 április 2
4. old.

Tokár György

T.Gy.: Láng Gépgyár kultúrháza, Budapest. Építész: Tokár György, belsőépitész Tokár György, statikus Gnädig Miklós. - Ismertetés, képekkel /fényképek: Vognár János és Orlai Ágoston./

Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz.

40-43. l.

Tokár György

Miszeripari Kutatóintézet Székháza, Bp,XXII, Petényi út./Szendrői Jenő, Schultheis Imre, Tokár György építészek./ - Ism: Granasztói Pál, Magyar Építőművészet, 1968. i.sz. 8-lo. l.

Az 1968. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1971. 2.sz. 149.182. l./ 153.l.

Tokár György

Szerszte a bp-i Dózsa György úti Elektromos Műcek munkáspállóját. 47 i. p. reprodukció. 1965.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1451

Tokár György

és Emődy Attila tervezték a Bp. Hajnóczy utcai lakóházat. 1965.

376. p. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1331

Tokás György

cikke:

Tokár György: Az épités 25 éve Magyarországon /kiállitásismertetés/. - A kiállitás tervét Finta József és Mester Sándor készitették.

Magyar Épitőmüvészet, 1971. 1.sz.

56. 1.

Tokár György, építész

Egyik tervező.

↓

Egyszerre épül

(pakots): Lakóház, iskola, üzlet és mozi 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. jún. 15.

Tokár György

Szilágyi Antal: Pagony utcai lakótelep, III. ütem.
/rövid életrajz + ismertetés, képekkel. Vezető építész:
Tokár György/

Nagy.Ép.szkv., 1972. 4. sz. 47.1.
/Pintal Építészek Kkro-szám/

Tokár György

Hámori Béla: Fővárosi Temetkezési Intézet központi üzeme, Budapest, XIV.

/Rövid életrajz + tervismertetés. Vezető építész: Tokár György/

Magy.Ép.Műv. 1972.4.sz. 29.1. -
/Fiatal Építészek Köre-szám/

Tokár György

az alábbi pályázaton résztvett - dijat nem nyert - magyar tervezőcsoportok egyikének vezetője.

A belgrédi Operaház nemzetközi tervpályázata, 1971.
Magy.Ép.müv.1972.5.sz.2-11.l.

Tokai György

l.

Takrajzok
III. 245. l.

M.D.K.

Tokár György

A balatonföldvári Kaszino tervpályázaton dijazva

III. dij

Társtervező: Molnár Péter, Klin Antal

Magyar Épitőművészet 1967/3. 2-5.1.

Tolár György
építész

1970-ben Ybl díjat nyert.

— : Az 1970. évi Ybl díjas építőművészek
Művészet, 1970. január – 17 lap.

Tokár György építész

Az Ipartelv dolgozója

A bp-i ipari üzemek szociális épületeinek

tervezéséért Ybl díjat (III. fok.) kapott

N.N.: Átadták az idei Ybl-díjakat

Népnabadság 1970 IV. 2

Tokár György

/Az IPARTERV munkatársa./
Az Ybl-dij harmadik fokozatával tüntették ki a budapesti ipari üzemek szociális épületeinek tervezéséért.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. ápr. 11.
XIV. évf. 15. sz. 7. lap

Tokajiné Borbély

Ella

Peràllag III/3

180.P.

" 16 Vallás Minisztérium Kle

" 23 Pósta takarék pénzt

" 24 Kőbánya Fűzér u Ka

" 27 Tilm iroda lemezek vétel

Azaz Húszforint és 60 féll

Bizottsága pénztárából a mai

felvettem!

Tz

742. **Zsebóra,** duplafedelű, ezüst, vésett díszítéssel.

tartó Delfin-

liáns és kisebb

üstfoglalatban.

i sárkánnyal.

eszkes fonatos

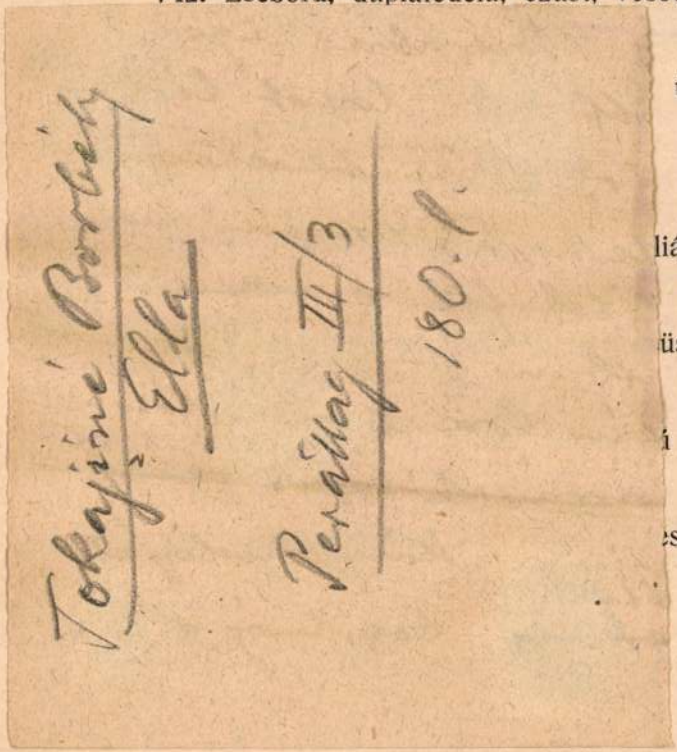

791. Üvegszekrény, diófaborítással, egyajtós. XIX. sz.

792. Varróasztalka, diófaborítással, barokkízlésű faragással, zenélő szerkezettel. XIX. sz.

793. Lakk-asztal, kinai ízlésű aranydíszítéssel

794. Salongarnitura, darabjai: egy kanapé, két fauteuil, hét szék faragott aranyozott kerettel, fehér mintás zöld brokáttal kárpitozott, faragott aranyozott üvegszekrény barokkizlésben és asztal márványlappal

795. Füles szék, fekete faragott állvány, zöld, piros és sárga mintás brokáttal kárpitozott, barokkízlésben

MDK

Tokajiné Borbély Lizella

A.K. képmása. Bronzplaquette. Szobormű.

Képzőm.Társ.1912/13.téli kiall. 56.l.

Tokajné Borbély Gizella MDK

Képmás, szobor

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

MDK

Tokajiné Borbély Ella

E.L.Portrait, plakett.
H.K.Bronzplakett.
S.S. Portraitplakett.

Műcsarnok. 1911/12. téli kiall. 56.lap

MDK

Tokajiné Borbély Gizella

Képmás. Szobormű.

KMT 1916.tav.kiáll. 33.lap

MDK

Tokajiné Borbély Gizella, szobrászm.

B.G.-né képmása. Bronzplakett.Szobormü.

KMT 1912/13 téli kiáll Kat.57.1.

Tokajiné, Bérbély Ella MDM

E.L., plakett

H.K.bronzplakett

S.S. portraitplakett

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Tokaji Kristóf.

Kolozsvári ötvös
a XVII ik fajzádban.

Dr Szendrei János. Ötvös-
mukállítási emlék. 1884. 13 l.

Tokaji Kristóf

Ötvös
Kolozsvárok élt, Bornemissza
Annának dolgozott

Thallóczy Lajos. Bornemissza Anna
és az erdélyi ötvösök. Arch Ért
1877. XI. 307 l.

Tokaji Kristóf
ötvös
XVII. Kolozsvár. Apaffy
Mihaljak dolgozott.

Szendrei János. Az országos történeti ötvösmű kiállítás Vas. Nyó 1884-
134. l.

Tokaji Kristof

Kolozsvár. Ötvös Apafinak dolgozott

Thallóczy Lajos. I. Apafi Mihály udvara. Századok 1878. 429. l.

Tokai Kristóf

ötvös

Fiszt nemvetségi. Kolossvárt 1685-ben a cék stainvevő vé választotta.

Zakab Elek. Kolossvár története Bpest 1888. II K. 779 l

Tokai Kristóf

ötvös Kolozsvár

I Apafi Mihálynak

dolgozott.

Nokolötvcéh 57 l

mes salutations sincères

Kovácsházlók

Tokaji András

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 4. számát

5. l.

Tokaji András

[illegible]

[illegible]

18.1.

Tokaji András

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 11. számát

13. l.

Tokaji András

folyóiratok illusztrálják:

a Budapest c. folyóirat 1970. 5. számát.
belső címoldal, hátsó borító belső oldala

Tokai András fotóművész

Tóparti tájképet ábrázoló fotó, vizben tükröződő fákkal.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. okt. 26.
XVIII. évf. 43. sz. 3. lap.

Tokaji András

Folyóiratok illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 10. számát

47.1.

Tokaji András

A Mücsarnokban rendezett kiállitásáról Koffán Károly emlékezik meg, idézve a megnyitáskor elhangzott ismertetést.
Képeiről azt irja: "Mindennek hangsulyt, jelentőséget, értelmet és életet tud adni... Tokaji muzsikus is, tudja, mi a transzponálás...A feszes szerkezet, a kompozició biztonsága, az emelkedett derü és ünnepélyesség, kissé Mozart muzsikáját juttatja eszünkbe."
Élet és Irodalom, Bp. 1973. márc. 10.
XVII. évf. 10. sz. 13. lap.

Tokaji András fotómüvész

Február 17.-én nyitják meg a müvész kiállitását a Mücsarnokban, -közli a Kulturális eseményeket ismertető rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. febr. 10.
XVII. évf. 6. sz. 2. lap.

Tokaji András

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 1.számát

7.l.

Tokaji András
fotós

Tokaji András fotói a Műcsarnok-
ban kerülnek bemutatásra II. 17-én.

- . - Kiállitási naptár.
Müvészet, 1973.február - 46.oldal

Tokaji András

felvételeiillusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1975. 2. sz.

Tokaji Béla

ismeleti

az alábbi pályázatot: ~~kiemelt megvételben részesült számú pályaterv egyik munkatársa.~~

Tokaji Béla: Fonyódi gyógyfürdő-gyógyszálló és melegvizü strandfürdő tervpályázata, 1971.
Magyar Épitőmüvészet, 1971.6.sz.2-5.1.

Tokaji Béla

az alábbi pályázaton megvételt nyert 42. számú terv egyik szerzője.

Girardi Kornélné: Kerszerű vendéglátóipari együttes tervpályázata,1972. - Magy.Ép.mév.1972.6.sz.2-0.1.

Tokaji Béla, [építész]

Ugyancsak a BVT-ben készítette el *Tokaji Béla* és *Hegedűs Emoke* egy 16 tantermes iskola tervét. *Csepelen, a Kalamon utcai iskolához csatlakozóan* építik *majd fel;* a meglevő régi tantermeket műhelyekké alakítják át.

— Kerek rendelő 3.

EST I HIRLAP, Bp. 1975. jún. 27.

Tokaji Béla

az alábbi pályázaton 9o.ooo forintos kiemelt megvételben részesült 1.sz. pályamű egyik szerzője.

Bakos Béla: Gyógyfürdőszállókéz és gyógyfürdők tervpályázata, 197o. - Magyar Építőművészet, 197o. 6.sz. 7-14. l.

Tokaji Béla

Székesfehérvári Felsőfokú Földmérési Technikum (Tokaji Béla épülete) - Műszaki Tervezés, 1966. 11. sz., 10-11. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283. l./ 25o. l.

M.D.A.

Tokaji Béla épitész

A "Belvárosi üzletközpont" tervpályázaton dijava

megvétel

Társtervező: Bardóczy József

Magyar Építőművészet 1968/2. 4-13.l.

MDK

Tokaji béla, építész

A Belvárosrendezésére kiírt pályázatom 15 000 ft-ért megvásárolták tervét.

Pakots György: Híd a Váci utca felett 6

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. dec. 4

MDK

Tokaji András

Foto kiáll. Bp.-München

M. D. K.

TOKAJI Béla építész

Csökkentett megvételt nyert terve
(Repr.)

Társtervező: Zoboránszky László

Hegedűs Béla: 350 személyes filmszín-
ház tervpályázata

Magyar Építőművészet 1960. 6. sz. 34. l.

M.P.K

TOKAJI Béla építész

Filmszínház (Csökkentett mennyiséget)

Társtervező: Zahóranszky László.

Teropályázati eredmények

Magyar Építő művészet 1960. 4. sz. 62. l.

M. D. U

TOKAJI Béla épitész

Részvétel a pályázaton (III. díj)

Repr.

Callmeyer Ferenc: A bétvégi ház pályázat,
Magyar Építőművészet 1960. 1. sz. 29. l.

M. DIK

TOKAJI Béla építész

(KÖZTI)

Szocialista falu Tervfályázat (megvé-
tel 10.000 Ft)

(G. J.) Épüljön kísérleti falu

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) dec. 23. 3. l.

K.D.K.

TOKAI Béla építész

Balatonkörnyéki kisnyaraló pályázat (III. díj.)

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

M.D.K.

Tokaji Béla épitész
Tervét 10 000 forintért megvették

repr.

Lux Kálmán: A magyar szocialista falu tervpályázat

Magyar Épitőművészet 1961. 4.sz. 9 -25.l.

TOKAJI IMRE, könyvkötőlegény

1763.szept.10.:"Én Tokaji Imre Születtem Miskolc Városában és jöttem Pest Várossából Soprony Várossába és a bevet sokás szerint munkát keresttettem és munkám adat tott N. Schrabs Mihály Uramnál..."Mottó:Oravet labora Dabit tibi omnia bona. 53.old.

OSATKAI ENDRE: Miskolci könyvkötő-legények Sopronban 52.old

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MÚZEUM KÖZLEMÉNYEI,1956.dec. Miskolc

Tokaji Kristóf

Kolozsvári ötvös

XVII. sz.

Lásd

Thallóczy

Századok

1878. 429. l.

Lakóház, Budapest II. Vihorlát út

Építészek: Tokár György—Hámori Béla

Tervezés éve: 1976

A telek a Remetehegy déli lejtőjén helyezkedik el. Átlós irányban csodálatos kilátás nyílik a városra. A kilátás élménye az épület tervezését alapvetően befolyásolta.

Az átlós alaprajz középpontjában helyezkedik el a nappali szoba a kilátás felé megnyitva, és köréje szerveződnek a ház többi helyiségei. A legyezőszerűen kinyiló alaprajz két szélső oldalán egy-egy terasz van, melyek biztosítják az épület lakói számára az egész nap folyamán a napos-árnyékos terasz választásának lehetőségét.

A teraszok északi és nyugati szárnyfalai a szomszédoktól és a változó irányú széltől védik az épületet, mely hagyományos falazott szerkezettel készült. A gerincet képező gerenda hidalja át az épületet, amelyre felfekszik a tetőszerkezet. A nappali térben a tetőformának megfelelő mennyezet készült, míg a nappalit körülvevő rész sík födémmel és padlástérrel került kialakításra. Az épület fehér falakkal és barna nyílászárókkal készült.

T. Gy.

Fotók: Szathmáry Zoltán

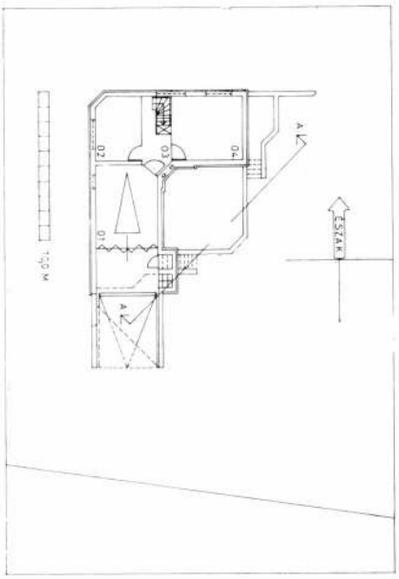

1

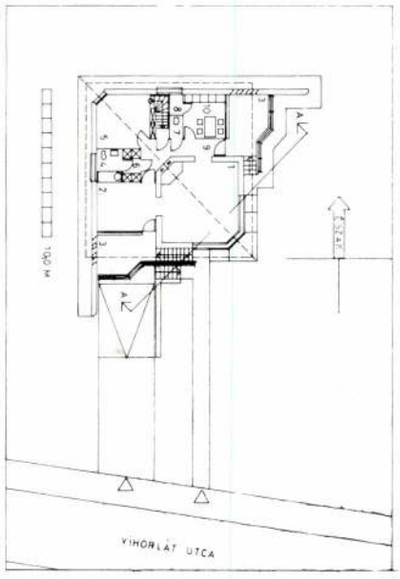

2

3

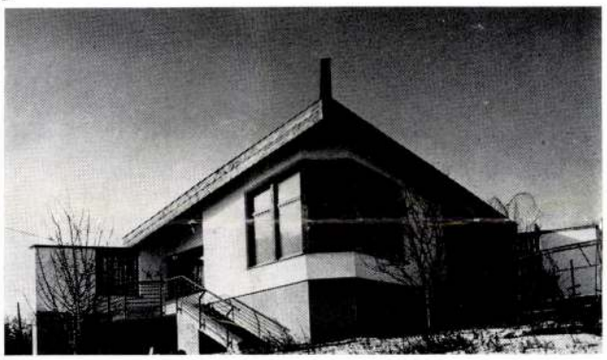

4

1. Pince alaprajz:
   1. Garázs. 2. Borozó 3. Közlekedő 4. Mosókonyha
2. Földszinti alaprajz:
   1. Nappali szoba 2. Hálószoba 3. Terasz 4. Fürdőszoba 5. Hálószoba 6. Gardrób 7. W. C. 8. Kamra 9. Előszoba 10. Étkezőkonyha

5

6

1. Plan de la cave:
   1. Garage 2. Buvette 3. Dégagnement 4. Lessive
2. Plan du rez-de-chaussée:
   1. Salle de séjour 2. Chambre à coucher. 3. Terrasse 4. Bain 5. Chambre à coucher 6. Garderobe 7. Toilettes 8. Office 9. Entrée 10. Cuisine-réfection

3. Délkeleti homlokzat
4. Északi homlokzat
5. Homlokzatrészlet
6. Homlokzatrészlet

3. Façade Sud-Est
4. Façade Nord
5. Détail de façade
6. Dérail de façade

Hamarosan állami tulajdonba került. 1949-ben, a háború utáni lakásínségben — sajnos tipikus, nem egyedi esetként — az eredetileg egy család által lakott épületet négy lakássá szabdalták szét. Az alagsorban (a konyha helyén) egy, a földszinten (a „csarnok" és az „úriszoba" helyén) két, az emeleten egy lakást választottak le.

A klasszicista villával való közvetlen összeköttetés megszűnt, az ajtót befalazták. A leválasztás nem vette figyelembe a ház és a helyiségek morfológiai sajátosságait, a ház eredeti alaprajzi és térbeli zervezését tönkretette.

A telket megosztották, az 50-es évek elején a Maros utcai oldalon négyszintes lakóházak épültek.

Az épület a II. világháború óta felújítva nem volt, ennek ellenére a homlokzat és a belső sok részlete megőrizte — részben vagy egészben — az eredeti kialakítást. A helyreállításban segítségünkre van még egy sorozat fotó is a ház eredeti állapotáról és berendezéséről.[3]

A ház ebben az állapotában kínosan vegetál, felújítása most már elkerülhetetlen. Mielőtt hozzányúlnánk, szükséges lenne két dolgot megtenni:

— az épületet fel kell venni a műemléklistára; a Hild-féle klasszicista villa átminősítése is szükséges. Habár a harmadik épület (39/a) nem rangos építész munkája, telepítésével, hangulatos, zárterkélyes kialakításával jól illeszkedik a kialakult beépítéshez. A telken levő három épület egy egységet képez, beépítésük együtt is védettséget érdemelne. Az utca túloldalán levő Barabás-villával együtt — szigetként — a hajdani Városmajor utca világát idézi.[4]

— az épületet olyan intézmény vagy személy birtokába kell juttatni, aki helyre tudja állítani és eredeti alaprajzi és (beépített) belső kialakításában használni is tudja. Négy lakást elő lehet teremteni, de az itt (eddig még szerencsésen) megőrzött külsőt és belsőt — mely nemzeti múltunk egy láncszeme — pusztulása esetén pótolni nem lehet.

Végezetül — kommentár nélkül — álljon itt egy idézet az épületről egy tervezőintézet által, 1974-ben készített szakvéleményből: „...az épület felújítása gazdaságtalan, ezért nem javasoljuk, szanálását indítványozzuk. Fenti megállapításunkat városképi szempontok is alátámasztják."

Varga Lea

12

10

11

1. Szoba belső a kandallóval
2, 6. Szoba belső
3. Zeneszoba belső, részlet
4. Mór stílusú szoba belső

1. L'intérieur d'une chambre avec la cheminée
2, 6. Intérieur de chambre
3. Détail de l'intérieur de la salle de musique
4. Intérieur de chambre de style maure

13

14

5. Szobabelső részlet a klasszicista szárnyban
7, 8, 9. A villa egyes helyiségeinek mai állapota
10, 11, 12. Mór stílusú szobabelsők
13, 14. A mór szoba belső képe és mennyezete ma

5. Détail d'intérieur de chambre dans l'aile évoquant le classicisme
7, 8, 9. L'état actuel de certaines pièces de la villa
10, 11, 12. Intérieurs de chambres de style maure
13, 14. Intérieur et détail de chambres de style maure aujourd'hui

Tokay Nagy Zoltán

1906/7 - 1907/8

Ferképzomfoiskèvk

141. l.

T. 789.

ytüt is jelezték a keresztény
-on átszoritják, a háttérben
rben pedig jobbra a hadi fog-
Felirata az irattekercsen:

schen der Christl.
en, an der Raab
rten in Nieder-
igen gefecht
ten zu ruck ge-
er halten haben,
i Ao. 1664.

cm.

Tokay Ilona

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 MÁJ 30

PESTI MŰSOR

Festőművész

1021

Tokay Ilona képei a Paál László Teremben

Tokay Ilona festőművész Balassagyarmaton született 1907-ben. A Képzőművészeti Főiskolát 1929-ben végezte el, Rudnay Gyula növendékeként. A diploma megszerzése után 1930—33 között a római Accademia di Belle Arti-ban tanult tovább, mint ösztöndíjas. Ezután néhány évet Franciaországban élt, majd több mint húsz évet töltött Kazahsztánban, Alma-Atában orosz származású férjével. Jelenleg Újpesten él, s dolgozik. Posztimpresszionista hangvételű képein a munkásemberek mindennapi életét, azok legemberibb pillanatait, örömeit, bánatait örökíti meg érzékeny, nőies lírával áthatva.

Kiállítása május 24-től június 7-ig látogatható a Rákóczi úti Paál László Teremben.

Autóápolási és felszerelési
várják ÖNT a M
JÁRMŰALKAT
Budapest VI., Jókai u. 26.

MOBIL

MOBIL MINTATEREM
Budapest VI., Bajcsy-Zs. u. 59.
A kiskereskedelmi boltok megrendeléseit várja a

MOBIL ÉRTÉKESÍTÉSI IRODA

Budapest VI., Jókai u. 21.
Telefon: 329—540.

Tokay Ilona

M. 1933. V. 12.

1933 május 12, péntek M

*** Tokay Ilona és Kocsis Andor gyüjteményes kiállitása.** Feltünően szép és értékes gyüjteményes kiállitás nyilt meg a napokban Ujpesten, a Közmüvelődési Kör Árpád-utcai disztermében. Egy nagyon tehetséges festőnő, *Tokay* Ilona, aki már több izben szerepelt sikerrel a fővárosi, sőt olaszországi tárlatokon is, állitotta ki összegyüjtött munkáit, melyeket egytől-egyig gazdag szinlátás, finom vonalharmónia és erős komponáló tehetség jellemeznek. Különösen a *Balatoni halászok*, a *Pillangó kisasszony*, a *Néger jósnő*, a *Vásár* és három artisztikus akt reprezentálják a fiatal festőnő gazdag tehetségét. A másik kiállitó: szobrász, *Kocsis* Andor, aki két művével a Műcsarnok nemzeti képzőművészeti kiállitásán is szerepel, de aki Ujpestre is komoly anyagot hozott össze. Spontán művész, aki megtalálta utját és egyenesen halad célja felé. A formák leegyszerüsödnek a keze alatt s szobrait, melyek valóban *szobrok*, valami mély lira hatja át. A *Töprengés* cimü szobor széles ereje éppolyan őszinte mélyről fakad, mint a *Merengő nő* cimü művének szinte légies, de meleg finomsága. Java termés a *Fürdőző nő*, egy *tanulmányfej* s *Beethoven* markáns feje is. Bizonyos, hogy alkotójuk harmonikus és erős művészlélek, akinek műterméből még sok szép dolog kerül majd elő.

szakérdekeltségek legtermészetesebb versenyének bekapcsolásával — uj alapokra kell fektetni. Egy percig sem akarjuk az ország

Tokay Ilona

* **Kollektiv kiállitás Ujpesten.** Az ujpesti közmüvelődési kör termében *Tokay* Ilona ismert festőmüvésznő, akinek a fővárosi kiállitásokon szereplő képei már sok elismeréssel találkoztak és *Kocsis* Andor szobrászmüvész május 7—15-ig kollektiv kiállitást rendeznek. A kiállitás anyaga ujabb, igen figyelemreméltó és értékes alkotásaikból változatosan gazdag mutatót ad.

M. 1933. V. 7.

Tokay Ilonka

* **Tokay Ilonka kiállítása.** Az Ujpesti Közművelődési Kör egyik termében mintegy hatvan képpel — olajjal és pasztellel egyaránt — csütörtökön egy fiatal festőművésznő mutatkozott be a nyilvánosságnak, hozzátehetjük, hogy teljes sikerrel. *Tokay* Ilonkának hivják s bizonyos, hogy nevével ezután gyakrabban fogunk találkozni, mert megérdemli. Friss és színes festőtehetség. Pasztelljeit a szinek végtelen finom harmóniája jellemzi *(Szajnapart, Vágy, Palatinus, Római táj)*, olajképei viszont szinte férfiasan erőteljesek *(Ábrahám és Izsák)*, szinekben üdék *(Modern Éva)* és kompozicióban tiszták és kiegyensulyozottak *(Párisi kávéház)*. Bizonyos, hogy komoly tehetség, akire szép jövő vár. *(d. s.)*

M. 931. XII. 4.

M. 931. XII. 4.

Ostrog Thesis

M. 491.Ru.5

Tokay Ilus.

* **Székely kiállitás.** Kedden nyitotta meg *Ugron* Gábor országgyülési képviselő az *Erdélyi Férfiak Egyesületében* rendezett székely kiállitást, melynek gazdag anyága nem csak az erdélyi, hanem a főváros müpártoló közönségének teljes elismerésére is számithat. Az eredeti székely csipkék, hímzések, faragásos fatárgyak, csizmás babák, székely gyerekjátékok és sok más művészi kidolgozásu disztárgy, egy igaztalanul agyon sanyargatott nép művészetének tisztaságát dicsérik. Feltünést keltettek *Tokay Ilus*, a fiatal festőgeneráció egyik kiváló tagjának festményei, akit nem régen tüntettek ki az olasz állami nagy ösztöndijjal. Mellette *Kun* István, *Moldován* István, *Kaszó* Dezső, *Orbán* Zsazsa képei érdemelnek elismerést. Figyelemre méltók *Ichnáth*, *Sztojanovits* iparművészek által készitett székely irásos disztárgyak és játékok. A kiállitást, a megjelent nagyszámu közönség soraiban több előkelőség is megtekintette.

M. 932. XII. 14.

Tokay Ilona

— **Erdélyi művészek kiállitása.** *Bethlen* Margit grófnő rendezésében erdélyi magyar művészi kiállitás nyilt meg Vilmos császár-ut 22. alatt, melyen főképpen gyönyörü kézimunkák, kerámikák, szőnyegek, játékok és egyéb népmüvészeti tárgyak szerepelnek. Különösen számottevő csoportja a kiállitásnak *Tokay* Ilona képei, akinek aquarelljei, pasztelljei és olajfestményei egyaránt hirdetik művészi elhivatottságát, melyet Rómában is elismertek azzal, hogy az olasz állam képzőművészeti ösztöndijjal támogatta munkáját. Ennek eredménye sok szép olasz tengerparti képe és az örökvárosból való festői részletek. De figyelmet érdemelnek magyar tájképei és figurális alkotásai is, melyek elgondolásokban, szinekben, vonalvezetésben, plasztikai rutinban igen szép fejlődést igérnek az ifju művésznőnek, aki most párisi tanulmányutra megy.

N.U. 932. XII. 15

N.U. 932. XII. 15.

TOKAY ILONA festő
Balassagyarmat, 1907

1929-ben végzett a Képzőművészeti Főiskolán Rudnay Gyula növendékeként. 1930-33 között római ösztöndíjas, majd Franciaországban és a Szovjetunióban élt. 1958 óta jelentkezik a hazai művészeti életben; rendszeres résztvevője az országos kiállításoknak. Külföldön Moszkvában, Alma-Atában, Firenzében, Rómában és Párizsban szerepelt. - Posztimpresszionista hangvételű, nőies lírával áthatott festményei a mindennapi élet jeleneteit, emberi pillanatait dolgozzák fel. Érzékeny csendéletfestő.

Művészéletrajzok 19